VÄLISMAA NOORSOO-ORGANISATSIOONID

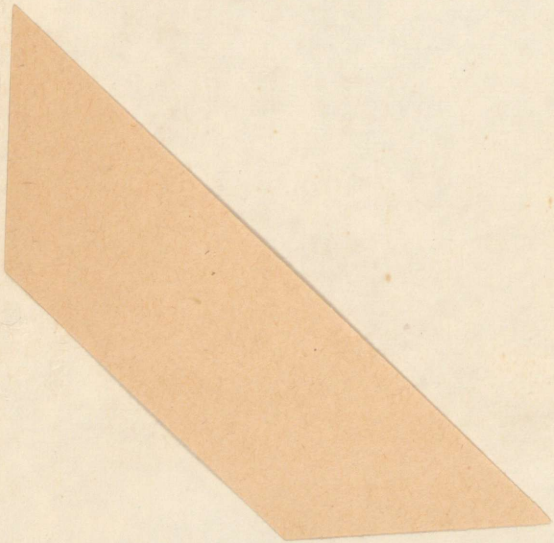

A-30848

VÄLISMAA NOORSOO-ORGANISATSIOONID

KIRJASTUS «EESTI RAAMAT» · 1970

3kM
V96

«Зарубежные молодежные организаций»
(«Молодая гвардия», 1968)

alusel koostanud K. Põder
Kunstiliselt kujundanud H. Mikiver

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
77570

Saateks

Millist teed läheb uus põlvkond? See küsimus erutab kõiki maailma poliitilisi jõude. Lenin ütles: «Tänapäeva maailmas pole ühtki parteid, kes ei mõistaks kasvava põlvkonna ja tema organisatsioonide suurt osa ja kes ei püüdleks selle poole, et nendes organisatsioonides valitseks nimelt tema mõju.»

Noorsooliikumine on alati selgelt ja täpselt peegeldanud kõiki maailmas toimuvaid ühiskondlik-poliitilisi ja sotsiaalseid protsesse. Pole sellist sündmust ega sellist inimtegevuse sfääri, millest noorsugu aktiivselt osa ei võtaks. Noorsoo ja tema organisatsioonide osatähtsus nii oma maa elus kui ka rahvusvahelisel areenil ületab juba puht noorsoo probleemide piirid.

Pole liialdus, kui öelda, et noorus asub klasside ideelise võitluse keskpunktis.

Meie vastaste propagandas on noorsooküsimus juhtival kohal. Põlvkond, keda üsna hiljuti Lääne ideoloogid iseloomustasid kui «kadunut» ja «ükskõikset», tõmbab tänapäeval endale sotsioloogide ja poliitikute, bisnesmenide ja sõjaväelaste, ühiskonna kõige erinevamate kihtide tähelepanu. Noorsugu uuritakse, püütakse organiseerida ja lisaks veel teha sellest mitte ainult poliitilist, vaid ka finantsbisnessi.

Enamikus lääneriikides on töö noortega saanud riiklikuks poliitikaks. Reas riikides on loodud noorsooministeeriumid.

Milles on siis põhjus?

Enamikus riikides pole noorsugu mitte ainult rahvuse tulevik, vaid teatud mõttes ka tänapäev. UNESCO andmetel moodustavad poole maakera elanike arvust alla 25 aasta vanused noored.

Kuid asi pole ainult kvantitatiivsetes muutustes. Meie päevade noorus hakkab varakult elu mõistma. Praegused kuueteistkümneaastased kuulevad raadiost, loevad ajalehtedest, näevad televiisori- ja kinoekraanilt, et Vietnamis möllab sõda. Nad teavad, et Ühendriikide rahvuskaart tulistab rassilise diskrimineerimise vastaseid demonstratsioone, teavad, kui palju inimesi võib hukkuda ühe aatomipommi läbi, teavad, mis on napalm, fosforpomm, kontinentidevaheline rakett. Uus

põlvkond hakkab varakult mõistma oma vastutust maailma saatuse eest. Maailm on aga täis teravaid vastuolusid.

Vaatamata kapitalistliku maailma tohututele rikkustele, vaatamata teaduslik-tehnilise revolutsiooni hämmastavatele tulemustele nälgib üle miljardi inimese, igal aastal sureb nälga miljon inimest. Selles maailmas on üle 500 miljoni täiskasvanud kirjaoskamatu, pooled noormeestest ja kolmveerand tütarlastest asuvad tööle, omamata elukutset, mis omakorda sunnib neid madalapalgalisele tööle. Kümnetel miljonitel noortel puudub aga üldse võimalus töötada, haridust saada.

Ning kapitalistliku maailma noorus avaldab protesti sõdade ja koloniaalse röövimise ühiskonna vastu, protesti, mis muutub üha valjemaks ja efektiivsemaks. Noorus käärib. Ja kuigi selles vastuhakus on erinevatel noorsookihtidel erinevad eesmärgid, ühendab neid rahulolematus, kriitikameel, protest. Selles peitubki üks põhjusi, miks imperialismi propagandamasina huvi eriti on tõusnud noore põlvkonna probleemide vastu. «Me tunneme enda ümber noorsoo kõige paremate esindajate ähvardavat vaenulikkust,» tunnistas senaator Robert Kennedy mõni aeg enne surma.

Niisiis, üks kodanluse ideoloogiliste rünnakute tugevnemise põhjusi on noorte usalduse vähenemine valitsevate klasside vastu.

Usalduse kriis, mida peale Kennedy veel paljud tunnetavad, süveneb eelkõige seepärast, et isegi kodanluse väga kogenud propagandamasin ei suuda varjata kapitalistliku ühiskonna karjuvaid vastuolusid.

Noor põlvkond on kapitalistliku ühiskonna kõige ekspluateeritavam kiht.

Imperialistlikud sõjad ja militariseerimine ei lase noortel rahulikult töötada — üle 20 miljoni noormehe teenib armeedes, üle 80 miljoni noormehe ja neiu töötab relvatööstuses.

Tööpuudus, harimatus, kindlusetusetunne — see sunnib noori müüma end imperialistidele, et lasta end tappa Vietnamis, Aafrikas, Ladina-Ameerikas või kodumaal. Sellised ongi sotsiaalsed ja poliitilised põhjused, mis suurendavad noorsoo, sealhulgas ka üliõpilaskonna rahulolematust. Kodanlik propaganda püüab neid hoolega varjata. Nii sünnivad kõikvõimalikud «teooriad». Räägitakse, nagu peituks põhjus bioloogilises põlvkondade konfliktis, kuigi tegelikult on usalduse kriis noorsoo vastureaktsioon kodanlikele ühiskonnasuhetele.

Siia kuulub ka «konvergentsiteooria», mis kujutab endast arutlusi «kapitalismi ja sotsialismi ümberkujunemisest ja nende lähenemise perspektiividest», mille tagajärjel revolutsiooniline klassivõitlus nagu kaotaks mõtte. Ja muidugi peamine noorte ideoloogilises töötlemises on antikommunism.

«Ei saa unustada,» kirjutab ühe «õpiku» autor R. Miller, «et inimesed ei sünni antikommunistideks — neid tuleb selles vaimus dresseerida, alustades lasteaias ja lõpetades ülikoolis.» Milleri õpiku järgi õpib tänapäeval Ameerika Ühendriikides üle 2 miljoni koolinoore.

Depolitiseerimise loosungi varjus püüavad kodanluse ideoloogid mõjutada eelkõige tööliste ja talupoegade lapsi. Ajakirjandus, raadio, kino ja televisioon paiskavad massilise tarbimise turule noorust võrgutavat toodangut. Näiteks Saksa FV-s ilmub igal aastal 200 miljonit bulvariväljaannet noorukitele. Tokio õpetajate ametiühingu teadete järgi ülistavad üle poole Jaapani TV lastefilmidest ja 70 protsenti sellest, mida demonstreeritakse kinodes, üliinimest, sõda, tapmisi.

Kuid tõeväänajate jõupingutused ei suuda varjata fakti, et kodanlus ei saa ega taha usaldada noorte kriitilist vaimu ja energiat, ning püüab noori eemale hoida ühiskonna reaalsest elust. «Paljud meie noored, kuid ka osa eakamaid arvavad, et tegelikult ei avalda nad mingit mõju sellele, mis toimub meie riigis või kogu maailmas, mida me oleme praegu võimelised purustama, hävitades kogu inimkonna, kui kasutaksime aatomirelva. Pealesunnitud ühiskondlik passiivsus kinnistab noortes pessimismi ja usaldamatust.» Selles kadunud Robert Kennedy ülestunnistuses on ainult pool tõtt, kuna põlvkondade konflikt on sotsiaalne konflikt, kuna usalduse kriis on valitsevate ringkondade rahvavastase, reaktsioonilise poliitika tulemus. Seda viimast varjavad imperialismi liidrid isegi siis, kui nad on sunnitud vastu võtma üha suuremaid kaotusi võitluses noorte pärast.

Kodanlikke ideoloogilise mõjutuse vorme võib grupeerida järgmiselt.

Esiteks, kapitalismi apologeedid pole ikka veel loobunud oma kinnisideest luua ideoloogiline süsteem, põhimõtteliselt erinev marksismist-leninismist, kuid samavõrd veenev ja tähelepanuäratav. Et hoida noorust eemal teadusliku kommunismi ideest, pakutakse talle arvukaid «suure ühiskonna», «rahvakapitalismi», «klassiharmoonia», «massikultuuri» jt. kontseptsioone.

Vaatamata välisele erinevusele on samad funktsioonid ka sellistel ideoloogilistel platvormidel nagu vägivallakultus, valge rassi üleoleku teooria, kodanlik natsionalism jms.

Ideoloogiliste vaadete järgmise grupi moodustab antikommunism oma erikujudega. Antikommunismi ideelisi positsioone esindavad ühelt poolt sellised organisatsioonid nagu John Birchi Ühing, «Noored Ameeriklased Vabaduse Eest» (Ameerika Ühendriigid), rahvuslik-sotsialistlik üliõpilasorganisatsioon EKOV (Kreeka), Noorsoo Ühiskondliku Tegevuse Föderatsioon (Itaalia), Üliõpilasasjade Komitee (Indoneesia) jt., teiselt poolt aga rahuliku ideoloogilise kooseksisteerimise

rafineeritud teooriad, nagu religioosse teadvuse üldisuse teooria, millega on relvastatud YMCA ja YWCA.

Põhimõtteliselt on antikommunism ikkagi teadusliku kommunismi ja kommunistliku liikumise kriitika. Ent viimasel ajal, seoses sündmustega Tšehhoslovakkias, organiseerisid antikommunistid paradoksaalse eksperimendi, püüdes esineda «tõelise sotsialismi» kaitsjate osas.

Antikommunismi objektiks on tema ideoloogide tunnistuse järgi «kasvav inimkond, kes tuleb ilmale ilma kommunistlike ja igasuguste muude veendumusteta».

Kolmandaks, üha sagedamini eitavad kapitalismi apologeedid igasugust ideoloogiat. Imperialismi agendid jutlustavad sotsiaalsetest instinktidest ja indiviidi teadvusest kui klasside ideoloogia aseainest, püüavad demoraliseerida noorust, absolutiseerida mõttetust ja inimvaenulikkust. Nooresse sisendatakse tühisuse ja väärtusetuse tunnet, teda püütakse veenda selles, et tal pole ei veendumusi ega usku.

Noore põlvkonna ideoloogiliseks töötlemiseks kasutavad kapitalismi apologeedid aktiivselt hiiglaslikku propagandamasinat ja teda teenindavaid massiinformatsiooni- ja kommunikatsioonivahendeid.

Nn. kultuurinformatsioonilised teenistused ja missioonid, eesotsas Ühendriikide hiigelsuure propagandakontserni USIA-ga, arvukad propaganda planeerimise organid imperialistlike riikide suurematres ülikoolides, NATO, SEATO jt. organisatsioonide propagandistlikud rühmitused, raadioteenistus, kodanlik ajakirjandus, kino, televisioon, spetsiaalse ettevalmistusega ideoloogiatöötajad — kogu see propagandistlik hiiglane mõjutab plaanipäraselt ja püsivalt noorte teadvust. Võideldes noorsoo pärast, otsib kodanlus toetust sotsiaalreformismi ja revisionismi ideoloogiast.

Üha sagedamini näitab oma kiskjanägu neofašism, mis püüab välja töötada üldist ideoloogilist ja taktikalist joont. Suur osa tema plaanides kuulub noorsoopoliitikale. Neofašism püüab grupeerida fašistlike veteranide ja uute ultraparempoolsete ideoloogide ümber noorukeid, õpilasi, üliõpilasi, noori sõdureid, ohvitsere ja politseinikke, et luua uute füürerite vaimustatud ja pimedate austajate organiseeritud liikumine. Kasutades kapitalistlike maade noorte kõhklevust, pidevat kriisiohtu, kultiveerib neofašism «otsustava tunni» psühholoogiat. Neofašismi juhid külvavad illusioone, nagu saaksid noorsoo sotsiaalsed probleemid lahendatud lihtsal «poliitilisel» teel: «liiga keerulise» parlamentliku demokraatia likvideerimisega ja võimu üleandmisega neofašistlikule parteile.

Kodanliku ideoloogia pidevale pealetungile vaatamata asub üha rohkem kapitalistlike maade noori marksismi-leninismi teele, võit-

lusse parema tuleviku eest. «Noorsoo libisemine vasakule» — nii nimetavad seda protsessi Ameerika Ühendriikide Luure Keskagentuuri juhid.

Kellega, millist teed läheb uus põlvkond? — See sunnib praegu kõiki poliitilisi jõude järele mõtlema.

Vaatamata kodanluse jõupingutustele, on noorus võitluses oma mõtteviisi eest töölisklassi ja selle partei poolel, sest nad on pettunud imperialistliku propaganda müütides.

Paljusid otsustusvõimetuid noori inimesi saab aidata, kui õigel ajal avada nende silmad ja selgitada neile kommunismi ideid, näidata rahu, demokraatia ja sotsialismi eest võitlemise tähtsust. See ülesanne lasub täielikult kommunistlike ja töölisparteide ning teiste progressiivsete organisatsioonide õlul.

Leninliku komsomoli välispoliitiline tegevus rajaneb oma osa mõistmisel maailma noorte kommunistide ühises ülesandes. Õigesti ütles Maurice Thorez: «Noorus tahab uut. See on õige. Kuid maailmas pole midagi uuemat kui kommunism.»

Kommunistid ei püüdle selle poole, et noortele ükskõik millises küsimuses valmis lahendusi pakkuda. Nad õpetavad noori kaitsma oma õigusi ja huvisid, mõistma noorsooliikumise pidevat sidet töölisklassi võitluse üldiste ülesannetega. Lenin kriipsutas korduvalt alla, et noorus võib arvestada masside pidevat toetust sel juhul, kui ta ei astu välja ainult akadeemilise vabaduse, vaid kogu rahva poliitilise vabaduse eest.

Küsimus — kellega lähevad uued põlvkonnad — põhjustab ideelis-poliitilise võitluse teravnemist mitmesuguste poliitiliste jõudude vahel. Nagu elu näitab, ei kujune selle võitluse tulemus kodanluse ja tema parteide kasuks. Sotsialismileeri edu ja kodanliku ühiskonna võimetus lahendada elu põhilisi vastuolusid — kõik see sunnib Lääne noorsugu kriitilisemalt suhtuma kodanluse katsetesse kaitsta kapitalistliku korra aluseid.

Selline on üldine tendents. Praktikas kujutab kaasaegne noorsooliikumine endast õige kirjut pilti. Nimetatud tendents rajab endale teed tohutute jõupingutuste hinnaga, kuna imperialistid, mõistes, et ajaloo vaekauss ei kaldu nende poolele, rakendavad meeleheitlikke abinõusid ajalookäigu kõrvalejuhtimiseks.

Üks probleem on iga rahvusliku noorsooühingu positsiooni proovikivi. See on Vietnami probleem.

Nimelt sõda Vietnamis ja rahvusvahelise avalikkuse sõjavastane protest sundisid lisama traditsioonilisele festivalideviisile — rahu ja sõprus — Sofia festivalil veel sõna: solidaarsus. Tõepoolet, meie üles-

anne ei seisne enam ainult erinevate maade noorte kontaktide laiendamises, vaid ka selles, et saavutada vaadete ja tegevuse ühtsus kaasaja põhilistes probleemides.

Olulisim ongi siin suhtumine Vietnami-sõjasse.

Esmakordselt võtsid ülemaailmsest festivalist osa paljud noorsoo-organisatsioonid, kes seni olid kangekaelselt festivale boikoteerinud. Imperialismimeelsete noorsooühingute liidrid, tunnetades masside meeleolu, olid sunnitud tunnistama, et festivali päevakorras olevatest põletavatest poliitilistest probleemidest on võimatu mööda minna. Ja kõigepealt on võimatu jätta silmapaari vahele Vietnami probleemi. Suhtumine Vietnami-sõjasse on esimene eksam igale noorsoo-organisatsioonile, ja igaüks tahab selle eksami sooritada, et võita poliitilist autoriteeti.

Imperialistlik propagandamasin, mida oleks naiivne alahinnata, püüab takistada rahvaste kasvavat solidaarsust.

Sotsialistlike maade puhul püütakse igati õhutada natsionalistlikke meeleolusid, palju räägitakse eriteedest iga maa puhul, sisendatakse mõtet kõige rahvusliku vägivaldsest likvideerimisest sotsialistlikus riigis.

Arengumaade suhtes, kes on endalt heitnud koloniaalikke ja õigesti näevad teed oma rahvusliku sõltumatuse kindlustamisele, rakendatakse aga teistsugust ideoloogilist töötlemist. Jutlustatakse kosmopolitismi, üldinimlikke ideid, mis oleksid nagu aktuaalsemadki kui rahvusliku ärkamise probleemid.

Internatsionalismil, mida propageerib nõukogude noorsugu, ei ole midagi ühist rahvuslike huvide alahindamise ega neile surve avaldamisega. Meie jaoks on internatsionalism klassimõiste, see on töötajate huvide ühtsus, vennalik abi sõnas ja teos kõikidele rõhututele ja ekspluateeritavatele.

Leninliku komsomoli poolesajandipikkune tee — see on nõukogude ja välismaa noorsoo järjekindla, internatsionaalse ühtsuse ajalugu.

ÜLKNÜ Keskkomiteel, NSV Liidu Noorsoo-organisatsioonide Komiteel on viljakad sidemed 300 noorsoo- ja üliõpilasorganisatsiooniga 120 maal. Nii ulatuslikke rahvusvahelisi kontakte ei ole ühelgi noorsooühingul mitte ühelgi maal.

Vennaliku sõpruse ja koostöö sidemed valitsevad ÜLKNÜ ja sotsialistlike maade noorsooühingute vahel.

Viimase 3 aasta jooksul on ÜLKNÜ ja sotsialistlike maade noorsoo-organisatsioonide koostöö maht kasvanud 4,5 korda. On tekkinud täiesti uued koostöövormid.

Viimastel aastatel on tunduvalt aktiviseerunud meie noorsoo-

kirjastuste, -ajalehtede ja -ajakirjade sidemed vastavate asutustega teistes sotsialistlikes maades.

Samal ajal teevad meid rahutuks suhted mõnede sotsialistlike maade noorsoo-organisatsioonidega. Juba mitu aastat on Hiina ja Albaania noorte initsiatiivil katkestatud meie läbikäimine nendega. Seoses sündmustega Tšehhoslovakkias esines vaenulikult Nõukogude Liidu ja komsomoli aadressil Jugoslaavia Noorsooliit.

Praegu toimuvad sotsialistlike maade noorsooliikumises tähtsad protsessid. Paljud noorsoo-organisatsioonid mõtlevad tõsiselt oma osa ja koha üle noorsooliikumises. Seda seepärast, et sotsialistlike maade noorsooühingud, nende struktuur, töösuund ja -meetodid kujunesid põhiliselt sel perioodil, kui käis veel võitlus uue korra kindlustamise eest. Nüüd, kus see küsimus on lahendatud, on kerkinud noorsoo-organisatsioonide ette uued probleemid. Need on: noore põlvkonna maailmavaate vormimine, noorte edasiõppimine, eriala omandamine ja puhkuse organiseerimine. Sellega seoses arutatakse uuesti läbi noorsooühingute funktsioonid.

Saksa DV-s võeti vastu spetsiaalne noorteseadus.

Et tõsta Kommunistliku Noorsooühingu tähtsust ühiskonnas, anti Rumeenias KNÜ Keskkomitee esimesele sekretärile noorsooasjade ministri tiitel, ta kuulub nüüd Rumeenia Sotsialistliku Vabariigi valitsuse koosseisu.

Bulgaaria Rahvavabariigis võeti vastu otsus kultuuri- ja spordi-organisatsioonide materiaalse baasi üleandmise kohta noorsooühingule. Noorsooküsimustes on loodud riiklik komitee, kes on seatud koordineerima asutuste, ministeeriumide ja valitsuste tegevust noore põlvkonna kasvatamisel. Selle komitee eesotsas seisab Dimitrovliku Kommunistliku Noorsooühingu Keskkomitee esimene sekretär.

1968. aasta novembris toimunud Tšehhoslovakkia Kommunistliku Partei Keskkomitee pleenum mõistis hukka parempoolsete jõudude tegevuse, kes pidasid oluliseks noorsoo-organisatsiooni sõltumatust Tšehhoslovakkia Kommunistlikust Parteist ja tema poliitikast. Kriis, mida elab üle Tšehhoslovakkia noorsooliikumine, kinnitab uuesti, kui tähtis on igapäevane töö noorte ideelisel kasvatamisel ja noorsooühingu organisatsioonilisel tugevdamisel.

Keerulised protsessid, mis toimuvad praegu sotsialistlike maade noorsooliikumises, seavad meie ette ülesande neid tõsiselt tundma õppida, määrata kindlaks noorsooühingute osa ja koht sotsialistlikus ühiskonnas.

Leninliku komsomoli rahvusvahelises tegevuses pööratakse suurt tähelepanu sidemete ja koostöö arendamisele kapitalistlike maade kommunistlike noorsoo-organisatsioonidega. Need organisatsioonid

töötavad äärmiselt rasketes tingimustes, võideldes imperialistliku reaktsiooniga, kelle käsutuses on riigiaparaat, sõjavägi, politsei ja kõik kaasaegsed propagandavahendid. Sellele vaatamata on paljud noorsoo-organisatsioonid oma positsioone tugevdanud ning paljud neist on muutunud tähtsaks poliitiliseks jõuks.

Euroopa kommunistlike noorsooühingute hulgas on juhtival kohal Itaalia Kommunistliku Noorsoo Föderatsioon ja Prantsusmaa Kommunistlik Noorsooliikumine. Neil organisatsioonidel on poliitiline autoriteet noorte hulgas ja märgatav on ka mõju, mida nad avaldavad nende maade arengule.

Meie koostöös suurte vennasorganisatsioonidega on viimastel aastatel toimunud teatud kvalitatiivne muutus. Tavaliselt, traditsiooniliselt delegatsioonide vahetamiselt läksime üle ulatuslikuma iseloomuga tegudele. 1964. aastast toimub igal suvel Vešnjakis Prantsuse-Nõukogude sõpruslaager, kus viibib umbes 1000 prantslast. Üle 300 noore prantslase on laagris olles astunud Prantsuse Kommunistlikku Parteisse või kommunistlikku noorsooühingusse. Vešnjaki on tuntud praktiliselt kogu Prantsusmaal.

1968. aastal organiseeriti Karjalas esmakordselt Nõukogude-Soome sõpruslaager.

Meie hindame Sofia festivali kui mõjukat ühtsuse demonstratsiooni ja kui suurimat rahvusvahelist noorte tribüüni, kus Euroopa kapitalistlike maade kommunistlik noorsugu tõstis veelgi oma autoriteeti ja tugevdas oma positsioone kogu maailma noorte silmis.

Märkides vennasorganisatsioonide poolt saavutatud edu, püüame oma tegevuses maksimaalselt arvestada raskusi, mis esinevad kapitalistlike maade kommunistlikus noorsooliikumises. Nendel raskustel on nii objektiivne kui subjektiivne iseloom. Kapitalistlike maade komsomoli tegevus on erakordselt raskendatud, nende suhtes jätkuvad repressioonid, kasutatakse kõige rafineeritumaid õõnestustöö vorme. Samal ajal satuvad noorsoo massilise politiseerumise protsessi tulemusena kommunistlike noorsooühingute ridadesse uued noored, kohati mitteproletaarsetest kihtidest, kes toovad endaga kaasa väikekodanlikku ebapüsivust ja anarhismi.

Mõned noorsooühingud on proletaarse internatsionalismi printsiibid omandanud ainult sõnades. Me mõistame, et sisemiste tingimuste mitmekesisus määrab kindlaks ühtede või teiste noorsooühingute spetsiifilise lähenemise üldistele probleemidele. Ometi on ja jääb tähtsaimaks kriteeriumiks rahvuslike ja internatsionaalsete ülesannete õige ühendamine.

Mõne maa noorsooühingutes ilmnevad rahutukstegevad tendentsid. Soome Demokraatliku Noorsooliidu, Rootsi Pahempoolse Noorsoo

Liidu, Austraalia Sotsialistliku Noorsooliiga, Austria Vaba Noorsoo ja teiste organisatsioonide juhid, näidates head nägu kodanlik-demokraatlikele ja väikekodanlikele elementidele, lubavad ideoloogilist kõikumist, sageli astuvad kõrvale marksistlik-leninlikult platvormilt. Nende positsioone iseloomustab viimasel ajal järjekindlusetus ja printsiibitus. Päris ebanormaalne on Inglise kommunistliku noorsooühingu juhtkonna suhtumine paljudesse rahvusvahelise kommunistliku noorsooliikumise põhiküsimustesse. Ühingu liidrid, lähtudes kontseptsioonidest, mis põhimõtteliselt revideerivad teaduslikku kommunismi, lähenevad üha enam kodanliku liberalismi positsioonidele. Nad on kaotanud kontakti töölisnoorsooga, reas rahvusvahelise demokraatliku noorsooliikumise probleemides on neil vildakad seisukohad. Kahepoolsete kohtumiste käigus ja avalikult «Komsomolskaja Pravda» kaudu on juhitud tähelepanu nende vigade ohtlikule reformistlikule iseloomule. Kuid nähtavasti ei ole Inglise seltsimehed teinud vajalikke järeldusi. Seda kinnitavad nende esinemised pärast meie seltsimehelikke hoiatusi.

Lõplikult ei ole dogmaatilistest, sektantlikest ja natsionalistlikest iganditest vabanenud Jaapani seltsimehed Demokraatliku Noorsoo Liigast. Hoolimata meiepoolsetest konstruktiivsetest algatustest, pole meie suhted normaalsed. Tänapäevani nimetavad Demokraatliku Noorsoo Liiga juhid meie püüdeid süvendada sõprust Jaapani demokraatlike noorsoo-organisatsioonidega lõhestamispoliitikaks, vahelesegamiseks nende siseasjadesse.

Samal ajal kavatseme meie säilitada ja arendada sidemeid Jaapani noorsooliikumise kõigi demokraatlike jõududega, jätkame juba traditsiooniks kujunenud nõukogude-jaapani noorte sõprusfestivalide korraldamist.

Me oleme veendunud, et domineerivaks meeleoluks rahvusvahelises kommunistlikus noorsooliikumises on püüe solidaarsusele, ühtsusele võitluses klassivaenlasega.

Võime kõhklematult öelda, et üha laiemad noorte kihid pöörduvad ära neist, kes seavad oma tegevuse peamiseks sisuks sõjaka antikommunismi ning kapitalistliku süsteemi kaitsmise ja ilustamise. Teiselt poolt me näeme, kuidas viimasel ajal on kasvanud kapitalistlike maade kommunistlike noorsooühingute autoriteet ja mõju.

Lähtudes vajadusest liita kõik jõud võitluseks imperialismi vastu, arendavad ÜLKNÜ Keskkomitee ja Noorsoo-organisatsioonide Komitee järjekindlalt sidemeid sotsiaaldemokraatlike, sotsialistlike, liberaalsete, kodanlik-demokraatlike, patsifistlike, spordi- jt. noorsoo-organisatsioonidega. Arendades koostööd nende organisatsioonidega, püüame luua vastastikuse arusaamise õhkkonda rahvaste ja noorte

vahel, et koos võidelda rahu, rahvusliku sõltumatuse, demokraatia ja sotsiaalse progressi eest.

Hiljutised noorte väljaastumised Ameerika Ühendriikides, Inglismaal, Itaalias, Saksa FV-s, Skandinaaviamaades ja Prantsusmaal kujutavad endast tõsist väljakutset kodanliku tsivilisatsiooni alustugedele.

Seoses sellega pakub huvi noorsooliikumine, mida tuntakse «uute pahempoolsete» nime all. Nende hulka kuuluvad mõned Saksa FV, Skandinaaviamaade ja teiste Euroopa kapitalistlike riikide ning Ameerika Ühendriikide ja Kanada üliõpilasorganisatsioond. Nii näiteks võttis Ameerika Ühendriikides 1967. aastal «uute pahempoolsete» liikumisest osa üle 200 000 üliõpilase.

Protestides kaasaegse kodanliku ühiskonna bürokraatia vastu, on «uued pahempoolsed» kogu oma organiseerimatuse ja ideoloogilise määratlematuse juures enam-vähem ühtsed.

Isiksuse mahasurumise sümboliks on nende arvates riik, ühiskondlikud instituudid ja asutused. Kaliifornia ülikooli üliõpilaste juht Mario Savio, pöördudes üliõpilaste poole üleskutsega, ütles: «Te peate vajutama kangidele, hoobadele, piduritele, kõikidele mehhanismidele, te peate need peatama!» Sellest hüüatusest kostab meeleheitlik kutse isiksuse vabastamisele orjastavast organisatsioonist. Iseloomulik on ka see, et Sorbonne'i üliõpilaste rahutuste ajal sai populaarseks loosung: «On keelatud keelata!»

«Uute pahempoolsete» ideoloogiline alus on üsna vastuoluline ja ebaühtlane. Astudes välja kodanlikule ühiskonnale iseloomuliku kerge elu püüde vastu, protesteerivad nad samal ajal igasuguse organisatsiooni, igasuguse ideoloogia vastu.

Erinevate pahempoolsete gruppide liidrid teatavad, et nad ei orienteeru mitte mingisugusele parteile ega programmile ja on valmis ühinema ükskõik millise pahempoolse vooluga, mis ei tunnista ühtki kindlat ideoloogiat. Kõrvuti pseudorevolutsiooniliste kontseptsioonidega (Maost Trotski ja Markuzeni) on pahempoolseid tunduvalt mõjutanud Camus, Sartre jt.

«Uute pahempoolsete» hulgas on vaja teha suunavat ideoloogilist tööd, kannatlikult selgitada vigu nende vaadetes. Arvestades nende püüdeid osa võtta imperialismivastastest kampaaniatest Vietnami toetamiseks ja NATO vastu, neegrite võitluse toetamisest Ameerika Ühendriikides, võitlusest reaktsiooniliste elementide vastu rahvusvahelises üliõpilasliikumises, oleme valmis pahempoolsetega koostööd tegema.

Ulatuslikumad kaasaegsed sotsiaalsed liikumised saavad ühiseks tegevusväljaks erinevate ideaalide ja poliitiliste tõekspidamistega ini-

mestele, keda ühendab autunne, vastutustunne maailma saatuse eest, püüe näha seda maailma õiglase, humaanse ja ausana.

Teiseks viimase aja iseärasuseks on parempoolsete sotsiaaldemokraatide antikommunistliku poliitika pankrott, kihistumine sotsiaaldemokraatliku noorsoo ridades ja noorte pahempoolsete sotsialistide eraldumine ning nende kasvav püüe koostööle noorte kommunistidega. Vastavalt kasvab ka sotsiaaldemokraatlikes noorteorganisatsioonides tung luua kontakte Nõukogude Liidu ja teiste sotsialismimaade noortega. Need kontaktid kindlustavad vennasorganisatsioonidele parimad tingimused oma mõju tugevdamiseks töölisnoorte hulgas ja paljastavad parempoolsete sotsiaaldemokraatide ning Rahvusvahelise Noorte Sotsialistide Liidu (RNSL) liidrite lõhestuspoliitika.

Edukalt areneb meie koostöö Belgia, Itaalia, Soome, Rootsi ja Hollandi pahempoolsete sotsialistidega. Esmakordselt vastas positiivselt meie ettepanekule sidemete loomise kohta ka Prantsuse Sotsialistliku Partei noorsoo-organisatsiooni juhtkond. Saksa FV-s jätkub meil koostöö Sotsialistliku Üliõpilasliidu ja «Pistrikega» («Die Falken»).

Suur tähtsus meie kontaktide laiendamisel noorte sotsialistidega on 1968. aasta aprillis Roomas toimunud Euroopa noorte kommunistide ja sotsialistide konverentsil Euroopa julgeoleku küsimustes. See oli esimene seda laadi üleeuroopaline konverents sõjajärgsel perioodil.

Nimetatud muudatused annavad tunnistust sellest, et töötava noorsoo nõudmisel on sotsiaaldemokraatide juhtkond sunnitud meiega kontakte looma. Seejuures juhinduvad pahempoolsed sotsialistid siirast soovist meiega ühist keelt leida, parempoolsetel on see aga taktikaline käik, et säilitada kontrolli noorte üle ja kasutada kontakte omaenda poliitilistel eesmärkidel. Näiteks otsustas Rahvusvahelise Noorte Sotsialistide Liidu delegatsioon esmakordselt osa võtta festivalist Sofias. Liidu põhiline mõjupiirkond on Euroopas. See on vana ja avalikult reformistlik noorsoo-organisatsioon.

Miks siis RNSL-i liidrid nõustusid Sofia festivali idee ja programmiga ja võtsid sellest osa? Sellepärast, et muidu oleksid nad end lõplikult paljastanud RNSL-i realiikmete silmis. Sellepärast, et festivali programmi vastu avalikult välja astuda, nagu varem tehti, on riskantne ja peaaegu võimatu.

Sidemetest kapitalistlike maade valitsuste noorsookeskustega oleme huvitatud sel juhul, kui vastavad organisatsioonid võimaldavad luua meil kontakte noorte laiade hulkadega ja kui nendes ühingutes töötavad sõbrad. Sellised on näiteks meie suhted Soome Riikliku Noorsooasjade Komisjoniga, kellega koos organiseerime Nõukogude-Soome sõprusnädalaid ja -päevi. Kontaktid Norra Riikliku Noorte- ja Spordinõukoguga on võimaldanud meil korraldada rida Nõukogude-

Skandinaavia seminare Euroopa julgeoleku ja rahu kindlustamise probleemidest.

Ladina-Ameerika suurel territooriumil, kus asub üle 20 riigi ja elab üle 200 miljoni inimese, areneb imperialismivastane demokraatlik revolutsioon. Marksistid väidavad, et Ladina-Ameerika muutumine üheks maailma revolutsioonilise protsessi sõlmpunktiks on selle protsessi kaasaegse faasi, kapitalismi üldkriisi kolmanda etapi iseloomulikuks jooneks.

Ameerika Ühendriikide surveloosungi «Mitte saada teiseks Kuubaks» all tekivad objektiivsed tingimused nende maade pahempoolsete demokraatlike jõudude konsolideerumiseks.

Suurt osa selles liikumises etendab Ladina-Ameerika maade progressiivne noorsugu.

Noorsooliikumise esireas lähevad kommunistlikud noorsooühingud.

Esinedes leninliku komsomoli 50. aastapäeva üritustel, kriipsutasid Ladina-Ameerika kommunistlike noorsooühingute liidrid alla oma organisatsioonide ustavust marksismi-leninismi, proletaarse internatsionalismi printsiipidele, toetasid üksmeelselt viie sotsialismimaa aktsiooni Tšehhoslovakkias.

Kolumbia kommunistliku noorsooühingu peasekretär ütles: «Me oleme kõrvalekaldumatud internatsionalistid ja seda põhiprintsiipi me toetame iga hinna eest.»

Mõni sõna Ladina-Ameerika kristlik-demokraatlikest organisatsioonidest.

Kristlike demokraatide liikumine hakkas arenema jultunud antikommunistliku propaganda ja progressiivsete jõudude jälitamise tingimustes. See Ladina-Ameerika poliitilises elus üsna uus nähtus annab eelkõige tunnistust sellest, et katoliku kirik püüab miljoneid noori inimesi takistada üle minemast kommunistlikku «usku». Need noored pole veel jõudnudki asuda teadliku võitluse teele, kuid astuvad juba aktiivselt välja ekspluateerimise ja ülekohtu vastu. Kristlike demokraatide sotsiaalsete reformide doktriin on paljuski demagoogiline ega kõiguta kapitalismi alustugesid. Ühtlasi on kristlike demokraatide liikumine niivõrd mitmekesine, et lubab kommunistlikel parteidel leida nende hulgast teekaaslasi, vahel isegi liitlasi.

Viimasel ajal teevad kristlike demokraatide organisatsioonid koostööd kommunistlike noorsooühingutega sellistes küsimustes nagu näiteks solidaarsus Vietnamiga. Santiagos võtsid kristlikud demokraadid vastu resolutsiooni, mis mitte ainult ei toeta Vietnami rahva võitlust Ameerika agressiooni vastu, vaid annab ka positiivse hinnangu sotsialistlike maade poolt Vietnamile osutatavale abile.

1968. aasta aprillis vaadati läbi kristlik-demokraatlike organisatsioonide üldpoliitiline joon.

Võeti vastu otsus, et kristlik-demokraatlikud organisatsioonid peavad revideerima oma kuulumist Rahvusvahelisse Üliõpilaskonverentsi ja Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse, valmistudes nendest välja astuma.

Teiselt poolt soovitati luua sidemeid RÜL-i ja ÜDNF-iga, sest nagu öeldakse resolutsioonis, kajastavad need organisatsioonid oma töös kõige rohkem Ladina-Ameerika noorte ootusi ja lootusi.

Ladina-Ameerika sotsialistliku noorsooliikumise iseärasus seisneb selles, et töölis-, imperialismivastase ja patriootilise liikumise tõusu tõttu asuvad noorte sotsialistide organisatsioonid imperialismivastastel positsioonidel, loevad end «loomingulisteks marksistideks». Noored sotsialistid nõuavad rahvusvahelise pinge lõdvendamist, on sõjaliste riigipöörete vastu, mõistavad teravalt hukka Ameerika Ühendriikide interventsiooni Dominikaani Vabariigis, toetavad Ladina-Ameerika majandusliku ja poliitilise ühtlustamise plaane. Vaatamata teravale võitlusele sotsialistliku liikumise parempoolse, imperialismimeelse tiiva ja pahempoolsete, revolutsiooniliste elementide vahel, on Ladina-Ameerika kaasaegsele sotsialistlikule noorsooliikumisele iseloomulik imperialismivastane rahvuslik positsioon. Seda taibanud, katkestasid Põhja-Ameerika finantsistid 1964. aastal majandusliku abi andmise Ladina-Ameerika sotsialistlikele ja sotsiaal-reformistlikele organisatsioonidele, mille tagajärjel tuli sulgeda mõne partei häälekandjad.

Kuuba revolutsiooni võit avaldas suurt mõju rahvusliku vabastusliikumise arengule, Ladina-Ameerika noortele sai see võit võitluslipuks rahvusliku sõltumatuse eest. Pessimistlike teooriate asemele, nagu oleks läänepoolkeral võimatu saavutada majanduslikku ja poliitilist sõltumatust, kuna kaasaegne imperialismi peamine kants, Ameerika Ühendriigid, on nii lähedal, tekkisid põhjendamatult optimistlikud veendumused rahvusliku vabastusrevolutsiooni kiire ja kerge võidu võimalusest. Väikekodanluse aktiivne osavõtt Ladina-Ameerika rahvuslikust vabastusliikumisest soodustas nende protsesside erakordselt kiiret arengut, sest sellele ühiskonnakihile on omane kalduda ekstremismi.

Sellistes tingimustes tekkisid peaaegu kõigis Ladina-Ameerika maades uued massiparteid ja liikumised. On loomulik, et eriti levisid need tendentsid noorsoo, peamiselt üliõpilaste hulgas. Need organisatsioonid kipuvad liialdama noorsoo osatähtsusega. Tunnistades ainult relvastatud võitlust, peavad nad vajalikuks poliitilise võimu haaramist revolutsiooni viimasel etapil. Relvi peavad nad samuti agitat-

siooni ja propaganda tähtsamaks vahendiks. Järelikult on nende meelest vaja kohe alustada relvastatud võitlust, minnes mööda leninlikust revolutsioonilise situatsiooni teooriast.

Aastatel 1960—1967 püüdsid need noorsooühingud korduvait alustada partisanivõitlust, kopeerides mõtlematult Kuuba revolutsiooni. Praktiliselt suruti need maha kõikides maades. Selle tulemusena kaotasid nad palju oma endisest mõjust Ladina-Ameerika rahvuslikus vabastusliikumises ja organisatsioonid vähenesid tunduvalt ka arvuliselt.

Siiski püüavad pahempoolsete ekstremistide juhid oma positsioone rahvuslikus vabastusliikumises säilitada. Praegu toetavad neid veel Brasiilia, Martinique'i, Puertoriiko ja Ekvadori rahvuslikud üliõpilasliidud ning Venetsueela, Peruu, Boliivia ja Tšiili pahempoolse revolutsioonilise liikumise noorsoo-organisatsioonid.

Olukorra analüüs pahempoolsetes noorsoo-organisatsioonides näitab, et neil ei õnnestunud enda poole võita noorte masse.

Siiski, 1967. aasta alguseni toetasid Ladina-Ameerika kommunistlikud noorsooühingud pahempoolseid revolutsionääre moraalselt ja poliitiliselt, püüdes neid ühtseks uute jõudude rindeks ühendada, otsisid vaidlusaluste küsimuste lahendamise võimalusi, ei kritiseerinud avalikult nende organisatsioonide tunnustatud juhtide vääraid seisukohti.

Praegusel momendil ületavad enamiku Ladina-Ameerika maade kommunistlikud noorsooühingud pikkamööda raskusi, mida põhjustas pahempoolsete elementide tegevus.

Mis puutub hiinameelsetesse noorsoo-organisatsioonidesse, siis tänu kommunistlike parteide ja kommunistlike noorsooühingute suurele selgitustööle ning tänu Hiina Kommunistliku Partei juhtide paljudele läbikukkumistele välispoliitikas, kahanes hiinameelsete elementide mõju Ladina-Ameerika noorsooliikumises tunduvalt.

Noorsooliikumine Aafrikas ja Lähis-Idas kajastab nende protsesside mitmekülgsust ja vasturääkivust, mis toimuvad selle piirkonna maades. On teada, et laste suure suremuse, hirmsa viletsuse, nälja ja epideemiate pärast on inimese eluiga Aafrikas lühike. Praegu on 90% Aafrika elanikkonnast alla 35 aasta.

Rahvusliku vabastusliikumise edu Aafrika ja Araabia maades on aidanud kaasa nende maade demokraatlike noorsoo-organisatsioonide rahvusvahelise autoriteedi tõusule. Noored võtavad aktiivselt osa sotsiaalsetest ümberkorraldustest, majanduslikust ja kultuurilisest ülesehitustööst.

Imperialistid on hirmul, et teadusliku sotsialismi ideed tungivad Aafrika noore põlvkonna teadvusse. Sellepärast kasutavad nad anti-

kommunistlikuks propagandaks äraostmist, santaaži, poliitilisi mõrvu, sõjaväelisi riigipöördeid, ajakirjandust, raadiot, kirjandust, kunsti.

Imperialistliku surve tugevnemisest Aafrika kontinendile annab tunnistust terve seeria reaktsioonilisi sõjaväelisi riigipöördeid viimastel aastatel.

Samaaegselt tugevneb ideoloogiline diversioon, mille üheks vormiks on Ameerika Rahukorpuse tegevus. Aafrika maades töötavad tuhanded ameerika *corpsman*id ja nende arv, hoolimata Aafrika avalikkuse otsustavast protestist, kasvab pidevalt.

Praegusel momendil muutub Aafrika noorte progressiivsete jõudude tegevusühtsus üha tähtsamaks seoses imperialismi ja sisemise reaktsiooni katsetega rahvamasside revolutsioonilist hoogu maha suruda või revolutsioonilist protsessi isegi tagasi pöörata.

Aafrika noorte imperialismivastase võitluse esirinnas sammuvad, relv käes, Angoola, Mosambiigi ja Portugali Ginea mehised noored võitlejad, Lõuna-Aafrika Vabariigi ja Lõuna-Rodeesia noored patrioodid.

Aafrika noorus moodustab ulatuslikuma osa kaasaegsest aafrika ühiskonnast ja seepärast pole ime, et Alžeeria, ÜAV, Ginea, Kongo, Tansaania jt. riikide poliitikud pööravad suurt tähelepanu noortele. Noorsoo-organisatsioonide tegevus on esmajärjekorras suunatud poliitiliste režiimide kindlustamisele, valitsuste abistamisele majanduslike ja sotsiaalsete ümberkujunduste elluviimisel.

Peale selle on mõnedele noorsoo-organisatsioonidele tehtud ametlikult ülesandeks juhtida rahvuslikke kampaaniaid kirjaoskamatuse likvideerimiseks, rahvusliku kultuuri taasünniks, aga ka kehakultuuri ja spordi arendamiseks. Ja iga sellise ülesande lahendamine sünnitab uusi tegevusnorme, mis seni olid tundmatud Aafrika kontinendil.

Tsiviilteenistuse brigaadidesse ühinenud noorsugu ehitab vabatahtlikkuse alusel koole, haiglaid, noortemaju, staadione, teid. Gineas ja Kongos (Brazzaville) noorte initsiatiivil loodud «valvsuse brigaadid» seisavad revolutsiooni saavutuste kaitsel, võitlevad kontrrevolutsiooni, imperialistide salasepitsuste ja sisemise reaktsiooniga.

Noorte ees seisvate probleemide hulgas kuulub vaieldamatult tähtis koht küsimusele Aafrika ühtsusest. Aafrika maade noorte jõupingutuste ühendamiseks loodigi 1962. aastal Pan-Aafrika noorsooliikumise organisatsioon. Kahjuks halvasid selle organisatsiooni tegevust tõsised sisemised vastuolud. Kuid praegusel momendil on rida autoriteetseid organisatsioone valmis taaselustama seda liikumist võitleval imperialismivastasel platvormil.

60-ndate aastate algusest alates näitavad Aafrika noorsoo-organisatsioonid üles erilist aktiivsust rahvusvahelises noorsooliiku-

mises. Selle aja jooksul pole olnud peaaegu ühtki suurt ÜDNF-i poolt organiseeritud üritust, millest poleks Aafrika ja araabia maade noorsoo-organisatsioonid kõige aktiivsemalt osa võtnud. Peale selle toimuvad praegu juba paljud rahvusvahelised üritused vahetult Aafrika pinnal või Araabia maades, näit. ÜAV-s, Gineas, Kongos (Brazzaville), Tansaanias jm.

Leninlik komsomol osutab suurt abi Aafrika noorsoo-organisatsioonidele. Me anname stipendiume, saadame ehitusbrigaade ja spetsialiste Aafrika maadesse.

Tänapäeva poliitiline olukord Aasias on äärmiselt terav seoses Ameerika Ühendriikide agressiooniga Vietnamis. On selge, et need, kes toetavad agressiooni Vietnamis, ei toeta mitte ainult Ameerika imperialismi, vaid kogu rahvusvahelist reaktsiooni. Need jõud püüavad lagunevat imperialismisüsteemi asendada neokolonialismi süsteemiga.

Aasia noorsugu elab praegu üle oma arengu tähtsaimat perioodi. Tänapäeval Aasia probleemid, eelkõige aga Vietnami rahva kangelaslik võitlus, on ammu lakanud olemast selle piirkonna siseasi ning on muutunud maailma poliitika tähtsaimaks sõlmpunktiks. Poliitiline aktiivsus ühendab Aasia noorust mitmesugustesse organisatsioonidesse ja liitudesse. Aasia kapitalistlike maade noorsoo eesrindlikum osa on ühinenud kommunistlikesse noorsooühingutesse, kes astuvad välja oma maa rahuarmastava välispoliitika eest, sisepoliitikas aga riikliku sektori arendamise eest majanduses, võitlevad selle eest, et läbiviidavad reformid tõepoolest vastaksid rahvamasside huvidele, teevad tähtsat tööd feodaalsete ja religioossete igandite likvideerimisel.

Negatiivset mõju nii kommunistlikule kui ka üldse demokraatlikule liikumisele tänapäeva Aasias avaldab Hiina RV mitmesuguste organisatsioonide avantüristlik lõhestustegevus, kes püüavad allutada noorsooühinguid oma mõjule, suruda neile peale oma dogmaatilisi ja sektantlikke vaateid, sundida neid järgima oma natsionalistlikku poliitikat.

Peale kommunistlike ja demokraatlike noorsoo-organisatsioonide eksisteerib Aasia mandril hulk iseloomult, poliitiliselt orientatsioonilt ja koosseisult erinevaid noorte ühendusi.

Aasias on ka organisatsioone, kes on seatud teenima imperialistide huve ja hoidma noorsugu eemal ühiskondlikust ja poliitilisest elust. Nende organisatsioonide liikmetele sisendatakse, et Aasia kapitalism on otsene vastand Lääne kapitalismile, et eraomand kaob tulevikus iseenesest ja seepärast ei tarvitseks noortel võidelda kapitalismiga. Noortele sisendatakse, et sellised imperialistlikud suurriigid nagu

Ameerika Ühendriigid, Inglismaa ja Saksa FV, on Aasia maade sõbrad ja osutavad neile täiesti omakasupüüdmatut abi.

Nii näiteks on Lääne-Pakistanis ameerika propaganda mõju noortele, eelkõige üliõpilastele üsnagi tuntav. Seda soodustab fakt, et ameeriklased annavad Pakistani üliõpilastele hulgaliselt stipendiume õppimiseks Ühendriikides.

Nõukogude noortel on ammused ja tugevad sõprussidemed Aasia noortega. Nende sidemete diapasoon on viimasel ajal tunduvalt laienenud, muutunud on sidemete geograafia, nende kvantitatiivne ja kvalitatiivne maht.

Üsna hiljuti loodi sõprussidemed Afganistani, Pakistani, Filipiinide, Malaisia jt. noorsoo- ning üliõpilasorganisatsioonidega. Hästi arenevad meie suhted Kambodža, Nepaali, Laose ja Türgi noorsooorganisatsioonidega.

Üha rohkem maailma noorsoo-organisatsioone pöördub ära neist, kes reedavad noorte huve. Ülemaailmne Noorsoo Assamblee käriseb õmblustest, krahhi äärel on Rahvusvaheline Üliõpilaskonverents. Sidemete paljastamine Ühendriikide Luure Keskagentuuriga on kujukalt näidanud nende organisatsioonide tõelist iseloomu. Nende juhtkond teeb meeleheitlikke pingutusi, et hoida oma mõju all veel mingisugustki osa noorsoost.

* * *

Käesolev teatmik sisaldab andmeid enamarenenud noorsooliikumisega maade tähtsamate noorsooühingute ajaloo ja tegevuse, poliitilise platvormi ja organisatsioonilise struktuuri kohta.

AAFRIKA

Alžeeria
(Alžeeria Demokraatlik Rahvavabariik)

ALŽEERIA MUHAMEEDLASTEST ÜLIÕPILASTE LIIT (UJEMA) keelati kolonisaatorite poolt 1958. a., kuid jätkas tegutsemist Tuneesia territooriumil. Liidul on oma osakonnad Tuneesias, Marokkos, Šveitsis, Prantsusmaal, Egiptuses, Iraagis, Lääne-Saksamaal, sotsialismimaades. Liidu liikmed võtsid agaralt osa rahvuslikust vabadusliikumisest, kümneid üliõpilasi vahistati ja heideti vanglasse.

ALŽEERIA RAHVUSLIK ÜLIÕPILASLIIT (UNEA) moodustati Alžeeria Muhameedlastest Üliõpilaste Liidu baasil 1962. a.

UNEA on Rahvusvahelise Üliõpilasliidu liikmesorganisatsioon ja kuulub selle Täitevkomiteesse.

RAHVAVABASTUSRINDE NOORSUGU (JFLN — Jeunesse des Front de la Libération Nationale) asutati 1963. a., ühendab maa kõiki 16—21-aastasi noori.

JFNL-i programmdokumentides on kirjas: «Alžeeria noorsoo orientatsioon on sotsialistlik, ta juhindub meetoditest, mida kasutatakse rahvademokraatiamaades, kohandades neid oma maa spetsiifilistele oludele.

Selle ülesande elluviimine jääb komissariaadi hooleks, kes on partei («Rahvavabastusrinne») organ.

Uue organisatsiooni ülesanded on järgmised:

noorte poliitiline kasvatamine;

osavõtt niisutussüsteemide taastamisest ja ehitamisest, haljastamine, üldise sanitaarkampaania korraldamine, et jagu saada trahhoomist ja teistest haigustest, kirjaoskamatuse likvideerimine jne.».

JFNL pöörab suurt tähelepanu oma aktivistide õppimisele seminaridel, kus arutatakse agraarreformi, kohalikku omavalitsust ja majanduse juhtimise meetodeid, samuti rahvusvahelise elu küsimusi.

JFNL on võtnud innukalt osa kommunaalvalimiste ettevalmistamisest: aktivistid kuulusid valimiskomisjonide koosseisu, koostasid kandidaatide nimekirju jne. Organisatsiooni programm sisaldab järgmist:

poliitikas — tugevdada ja kaitsta Alžeeria revolutsiooni saavutusi; majanduselus — suurendada töö tootlikkust ja toodangu väljalaset, tõsta noortööliste kvalifikatsiooni, õppida tundma poliitilise ökonoomia aluseid;

kultuurielus — populariseerida araabia keelt, arendada rahvuslikku kultuuri ja sporti, kaotada kirjaoskamatus;

rahvusvahelises elus — tugevdada ülemaailmset imperialismivastast rinnet, tugevdada araabia maade ühtsust, võidelda kolonialismi, neokolonialismi, rassismi ja sionismi vastu, kaotada araabia maade vastase agressiooni jäljed, toetada sotsialismi ja rahu.

JFNL võtab agaralt osa rahvusvahelisest noorsooliikumisest, töötab tihedalt koos sotsialistlike maade noorsoo-organisatsioonidega, samuti Aafrika ja araabia ida maadega ning Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooniga. Pan-Aafrika Noorsooliikumise Sekretariaadi liige.

ETIOOPIA BOISKAUTIDE ASSOTSIATSIOON loodi 1934. a., kuid organisatsiooniliselt moodustus alles 1948. a. Organisatsiooni juhib Rahvuslik Nõukogu, kuhu kuuluvad kuningliku perekonna liikmed, ministrid, kõrgemad ametnikud. Assotsiatsioon tegeleb peamiselt spordi- ja kultuuritööga.

ETIOOPIA NOORTE KRISTLASTE ASSOTSIATSIOON asutati 1949. a.

Assotsiatsiooni tegevusel on usulis-valgustuslik iseloom.

NOORTE NAISKRISTLASTE ASSOTSIATSIOON loodi 1961. a., on usulis-valgustuslik organisatsioon.

Assotsiatsioonil on 7 klubi ja väike raamatukogu Addis Abebas. Assotsiatsiooni hoones ja klubides on korraldatud klassid ja ringid, kus õpitakse ja antakse elementaarseid teadmisi hügieenist, kokakunstist, aiandusest, juurdelõikamisest ja õmblemisest, laste kasvatamisest ning nende hooldamisest. Peale selle organiseeris assotsiatsioon 4-kuulised kursused, kus valmistati ette kasvatajaid lastekodudele, vaeslaste varjupaikadele ja teistele lasteasutustele.

Täiskasvanud naistele korraldatakse kirjaoskamatuse likvideerimise kursuseid.

ETIOOPIA ÜLIKOOLIDE ÜLIÕPILASTE RAHVUSLIK LIIT (NUEUS — National Union of Ethiopian University Students) moodustati 1961. a., kui valmis Addis Abeba kolledži üliõpilaste liidu põhikiri.

Sama aasta novembris muudeti kolledž Haile Selassie I nimeliseks ülikooliks, mis ühendab maa kõiki kolledžeid. See on andnud tugeva tõuke üliõpilasliikumisele. Addis Abeba Kolledži Üliõpilaste Liit muudeti Ülikoolide Üliõpilaste Rahvuslikuks Liiduks ja hakkas tegutsema rahvuslikus ulatuses.

Organisatsioon korraldab iga-aastasi kongresse, kus valitakse 9-liikmeline Täitevkomitee eesotsas esimehega.

NUEUS mõistab teravalt hukka USA agressiivset sõda vietnami rahva vastu, peamistes rahvusvahelistes küsimustes on imperialismivastastel seisukohtadel.

Rahvusvahelise Üliõpilasliidu liige. Üldse kuulub NUEUS-i 3000 inimest.

SOTSIALISTLIKU NOORSOO ORGANISATSIOON (SNO) asutati 1965. a., on maa ainus noorsoo-organisatsioon.

SNO on Araabia Sotsialistliku Liidu (ASL) ja ÜAV valitsuse ustav abiline sügavate sotsiaalsete ümberkujunduste elluviimisel. Iisraeli agressiooni ajal (1967. a. juuli) kaitses SNO egiptuse rahva sotsiaal-majanduslikke võite.

SNO-sse võetakse 15—25-aastasi noormehi ja neide. Organisatsiooni astuja peab esitama ühe SNO liikme soovituse. Avalduse andmise hetkest määratakse SNO-sse astuda soovijale 1-aastane katseaeg, mille vältel talle antakse mitmesuguseid ülesandeid. Iga SNO liige on kohustatud ette valmistama ja organisatsiooni kaasa tõmbama 3 uut liiget. Sel eesmärgil koondavad SNO liikmed tööstusettevõtteis, õppeasutustes ja maal enda ümber eakaaslasi (5—6 inimest) — «poliitilisi sõpru», kes võtavad osa mitmesugustest ettevõtmistest, kuigi nad ei kuulu organisatsiooni.

«Poliitilistel sõpradel» on suur tähtsus. Tänu sellele tõmmatakse palju noori, kes ise SNO-sse ei kuulu, kaasa organisatsiooni poliitilisse ja tööalasesse tegevusse, kusjuures nad tunnevad täit moraalset vastutust organisatsiooni ees.

SNO algorganisatsioonide tegevuse määrab kindlaks plaan, mis võetakse vastu üldkoosolekul. Põhiline algorganisatsioonide tegevuses on ideoloogiline töö ja mitmesugused poliitilised ettevõtmised (miitingud, manifestatsioonid jne.). Peale selle pööratakse tähelepanu ka SNO liikmete tootmisalasele tegevusele. Tööstusettevõtteis seab SNO ülesandeks suurendada töö tootlikkust, otsida reserve tootmises.

SNO arendab koostööd Nõukogude Liidu ja sotsialismimaade, samuti araabia ida ja Aafrika noorsoo-organisatsioonidega. SNO võtab osa kõigist Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni üritustest.

Organisatsiooni kuulub 200 000 liiget.

Häälekandja — ajakiri «Al-Shabab Al-Arabi» («Araabia Noorsugu»).

ÜLDINE ÜLIÕPILASLIIT moodustati 1960. a., ühendab 5 ülikooli ja 45 instituudi üliõpilasi.

Iga-aastastel konverentsidel valitakse organisatsiooni 30-liikmeline Täitevkomitee (5 inimest igast ülikoolist ja 5 inimest kõigist ülejäänud instituutidest).

Liitu kuulub üle 250 000 üliõpilase.

AASIA

Hiina
(Hiina Rahvavabariik)

HIINA KOMMUNISTLIK NOORSOOÜHING (HKNÜ) on Hiina RV noorsoo ainus poliitiline organisatsioon.

1920. a. augustis moodustati Šanghais Kommunistliku Partei juhtimisel sotsialistliku noorsoo organisatsioon. Seejärel loodi samalaadsed organisatsioonid ka Pekingis, Kantonis, Wuchanis. 1922. a. mais peeti Kantonis I ülehiinaline sotsialistliku noorsoo kongress, mis asutas Hiina Sotsialistliku Noorsoo Liidu (HSNL), võttis vastu põhikirja ja programmi, kus oli öeldud, et HSNL on Hiina noorsoo proletaarne organisatsioon, kes võitleb proletariaadi täieliku vabastamise eest. Liidu III kongressil 1925. a. veebruaris Šanghais nimetati HSNL ümber Hiina Kommunistlikuks Noorsooühinguks (HKNÜ). Esimese (1924.—1927. a.) ja teise (1927.—1937. a.) revolutsioonilise kodusõja ajal innustas HKNÜ noori võitlema imperialismi ja feodaalse reaktsiooniga, tugevdas solidaarsust välismaa progressiivse noorsooga. 1933. a. moodustati Kommunistliku Internatsionaali nimeline noortediviis, kel oli tähtis osa Suure retke ajal (1934—1935). 1935. a. jaotati Liit mitmeks noorsoo massiorganisatsiooniks, et luua laia Jaapanivastast rahvusrinnet. Rahvavabariigi loomise eest peetava võitluse tingimustes, mis arenes pärast fašistliku Jaapani lüüasaamist Teises maailmasõjas ja kolmanda revolutsioonilise kodusõja (1946—48) tulemusena, moodustati 1949. a. Hiina Noorsoo Uusdemokraatlik Liit (HNUDL); 1957. a. maist hakati seda aga nimetama Hiina Kommunistlikuks Noorsooühinguks. Pärast Hiina RV moodustamist võttis Liit agaralt osa rahvamajanduse ülesehitamisest, agraarreformi läbiviimisest, noorte innustamisest I viisaastaku (1953—1957) ülesannete täitmisele, seadis sisse sidemed ja töötas koos sotsialismimaade noorsooühingutega. ÜLKNÜ osutas HKNÜ-le omakasupüüdmatut toetust ja abi, jagas kogemusi, abistas tähtsate praktilist laadi küsimuste lahendamisel.

HKNÜ ühendas üle 30 miljoni noormehe ja neiu. HKNÜ viimane, IX kongress peeti 1964. a. juunis.

Käesoleval ajal on Mao Ze-dongi grupp HKNÜ faktiliselt laiali saatnud. HKNÜ kui poliitiline noorsoo-organisatsioon on lõpetanud oma tegevuse. Hiina noori esindavad ühiskondlik-poliitilises elus hungveipingid ja tsaufanid.

India
(India Vabariik)

NOORSOOKONGRESS (YC — Youth Congress) loodi 1952. a., seab oma eesmärgiks viia noorte seas ellu valitseva partei India Rahvuskongressi poliitikat, valmistada ette kaadreid parteile, kasvatada noort põlvkonda ustavuse vaimus gandismile; tõmmata kaasa noori rahulike vahenditega ehitama «demokraatliku sotsialismi klassideta ühiskonda».

Noorsookongress osutab suurt tähelepanu noorte seas tehtavale kultuuri- ja sporditööle.

Ometi ei rahulda organisatsiooni tegevuskava veel täielikult India noort põlvkonda, kellest suurem osa püüab osa võtta selliste maa ees seisvate eluliste probleemide lahendamisest nagu arenenud ja sõltumatu majanduse loomine, tööpuuduse likvideerimine, töötajate olukorra parandamine. Kongress oma töös ei puudutanud neid küsimusi, mis erutavad noorsugu, eriti aga töölisklassi ja talupoegade esindajaid. Seepärast on täiesti loomulik, et nende esindajaid organisatsioonis polnud.

1965. a. lõpul võttis India Rahvuskongress vastu otsuse reorganiseerida Noorsookongress, et «muuta Kongress mõjuvamaks, liikuvamaks, India noorsoo huvidele vastavaks» organisatsiooniks. Sellegipoolest pole reorganiseerimine lõpule jõudnud.

Teine India Rahvuskongressi juurde kuuluv noorsoo-organisatsioon — India Noorsoo Ühing — asutati 1955. a. Rahvusvahelises noorsooliikumises ajavad mõlemad organisatsioonid mitteühinemise poliitikat. Kummassegi organisatsiooni kuulub 200 000 liiget.

ÜLEINDIALINE NOORSOO FÖDERATSIOON (AIYF — All-Indian Youth Federation) asutati 1959. a. mais. AIYF-i aluseks said progressiivsed noorsoo-organisatsioonid, mis olid tekkinud mitmetes India osariikides pärast Teist maailmasõda.

AIYF-i asutav istung kinnitas peaülesandeiks demokraatlike ümberkujundamiste korraldamise maal, abi osutamise agraarreformi järjekindlale korraldamisele ja kolonialismi päranduse likvideerimisele, võitluse demokraatliku hariduse eest ning kastide ja sektantluse vastu, linna- ja maanoorte olukorra parandamise.

Viimasel ajal osutab India Kommunistlik Partei erilist tähelepanu tööle noortega ja üliõpilastega. 1966. a. algul pidas partei Rah-

vuslik Nõukogu eriistungi noorsooküsimustes. Märgiti ära noorte suurt osa maa rahvuslikus vabastusliikumises. Määrati kindlaks 7 punktist koosnev tegevuskava käesolevaks hetkeks: arendada noortes ja üliõpilastes patriotismi, demokraatia ja solidaarsuse vaimu rahvaga, anda noortele ja üliõpilaskonnale edasi sotsialismiideid; ühendada noori ja üliõpilasi võitluses rahvusliku sõltumatuse, India suveräänsuse ja demokraatia eest, lüüa innukalt kaasa rahvuslikele ümberkorraldustele; aidata mitmesugustel noorsoo ja üliõpilaste kihtidel mõista nende ees seisvaid probleeme, tõmmata üldsuse tähelepanu noorte probleemidele ja vajadustele, võidelda paremate töötingimuste ja ettevalmistuse eest, suuremate võimaluste eest hariduse saamisel, meditsiinilisel teenindamisel ja puhkusel; mobiliseerida noorsugu ja üliõpilaskonda teenima ühiskonna huve, võitlema korruptsiooniga igal elualal; luua tingimusi puhkuseks ja anda noortele ning üliõpilastele võimalusi tegelda spordiga, korraldada kultuurialast tegevust, populariseerida progressiivset kultuuri, võidelda demoraliseerivate mõjudega kultuurielus, innustada noori toetama ja osa võtma rahva liikumisest parema elu eest; kaasa aidata noorte ja üliõpilaste internatsionaalsele kasvatamisele, tugevdada rahvusvahelist solidaarsust nende noortega, kes võitlevad kolonialismi ja neokolonialismiga; arendada kõigi maade noorte ja üliõpilaste vastastikust arusaamist, võtta osa võitlusest üleüldise rahu säilitamise eest.

Need punktid ongi AIYF-i programm.

1965. a. detsembrist kuni 1966. a. jaanuarini peeti Pondicherrys Föderatsiooni IV kongress, kes määras täpselt kindlaks organisatsiooni tegevuskava, ta ülesanded töös töölis-, maa- ja õppiva noorsooga. Kongress võttis vastu põhimõtteliselt uued seisukohad, põhikirja võeti punkt teaduslikust sotsialismist kui Föderatsiooni sihist. Esimest korda teatas AIYF avalikult, et ta toetab marksistlik-leninlikku ideoloogiat. Otsustati ühineda Üleindialise Üliõpilaste Föderatsiooniga autonoomse liikme õigustes.

AIYF-i kuulub üle 200 000 liikme.

Organisatsioon annab välja ajakirja «New Generation» («Uus Põlvkond»).

AMETIÜHINGUTE PEANÕUKOGU (SOHIO) NOORSOO-OSAKOND on üks suuremaid Jaapani töölisnoorsoo organisatsioone, loodi 1950. a.

Tähtsamatel juhtivatel kohtadel SOHIO Noorsoo-osakonnas on Jaapani Sotsialistliku Partei ja Sjaseido esindajad. Koordineerib peaaegu kõigi suuremate käitiste ametiühingute noorsoo-organisatsioonide tegevust.

Töölisnoored toetavad innukalt SOHIO tähtsaima töövormi elluviimist: «kevadisi pealetunge» võitluseks töötajate õiguste eest.

Üks levinumaid töövorme on iga-aastased üldrahvalikud uurimiskonverentsid, mis on töölisnoorte kasvatamise kool ja aitavad kasvatada noorte poliitilist teadlikkust.

SOHIO Noorsoo-osakond võtab agaralt osa mitmesugustest rahvusvahelistest üritustest: ülemaailmsetest foorumitest, festivalidest, seminaridest jne. SOHIO Noorsoo-osakond ja Nõukogude Liidu NOK vahetavad rea aastate vältel korrapäraselt delegatsioone.

SOHIO Noorsoo-osakond lööb kaasa Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni töös, tähtis osa on tal iga-aastaste ülejaapaniliste noorsoo ja üliõpilaste rahu ning sõpruse festivalide korraldamisel.

Organisatsiooni kuulub 1 miljon inimest.

DEMOKRAATLIKU NOORSOO LIIGA (MINSEIDO) on Jaapani Kommunistliku Partei juhtimisel tegutsev noorsoo-organisatsioon. Tema eelkäija oli Kommunistlik Noorsooühing, mis moodustati 1923. a. aprillis.

1929. a. said Kommunistlikule Parteile osaks repressioonid, saadeti laiali ka Kommunistlik Noorsooühing. Teise maailmasõja ajal lõpetas ta praktiliselt tegutsemise.

Pärast Jaapani kapituleerumist asutati 1946. a. veebruaris taas Kommunistliku Noorsooühingu Juhtiv Keskus, 1947. a. aga Demokraatliku Noorsoo Rahvuslik Liit (Dzeminsei). Peale selle moodustati ülejaapanilise noorsookonverentsi ettevalmistuskomitee, kuhu kuulusid peale Kommunistliku Noorsooühingu ja Dzeminsei ka neutraalsete ametiühingute noorterühmad; tekkis üliõpilaste Demokraatlik Liit. KNÜ osatähtsuse tugevdamiseks neis organisatsioonides asutati KNÜ Keskkoor, KNÜ Poliitiline Keskülikool, KNÜ Keskmuusikakool, KNÜ Demokraatlik Kool jne. See tõi Kommunistliku Partei juurde suure hulga noori. Jaapani Demokraatliku Noorsoo Assotsiatsiooni Etteval-

mistuskomitee, mis loodi 1949. a. aprillis, ühendas üle 100 000 noormehe ja neiu. Demokraatliku Noorsoo Assotsiatsiooni I ülejaapaniline asutav kongress peeti 5. mail 1951. a. V kongressil 1956. a. novembris muudeti Assotsiatsioon Demokraatliku Noorsoo Liigaks.

Liiga alustas oma tegevust rasketes tingimustes. Teda jälitasid pidevalt Jaapani valitsevad ringkonnad ja Ameerika okupatsioonivõimud. Halvasti mõjus Liigale ka Kommunistliku Partei mitmesuguste suundade omavaheline võitlus ja lõhenemine Jaapani KP-s 1950.—1956. a.

Ülesandeist, mis seisavad Minseido ees, on põhikirja sissejuhatavas osas öeldud järgmist:

«Jaapani Demokraatliku Noorsoo Liiga võitleb sõltumatu, demokraatliku, rahumeelse ja neutraalse Jaapani eest.

Liiga võitleb parema elu ja noorte ühiskondliku seisundi parandamise eest.

Liiga kaitseb ja arendab rahvuslikku demokraatlikku kultuuri ja korraldab sporditegevust, puhkust jne., et kasvatada noorsugu terveks ja elurõõmsaks.

Liiga õpib tundma marksismi-leninismi — kõrgeimat teadust, mida inimesed kunagi oma võitluses on saavutanud.

Liiga võitleb kogu maailma noorte solidaarsuse ja ühtsuse eest, järgides Kommunistliku Noorsooühingu revolutsioonilisi traditsioone.

Liiga püüab koos töötada teiste noorsoo-organisatsioonidega ja on noorterinde ühtsuse keskuseks, mille eesotsas on noored töölised ja talupojad, liiga on samuti rahvuslik-demokraatliku ühisrinde üks lüli.»

Liiga kuulub Ülemaailmsesse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni.

Organisatsioonil on 200 000 liiget.

JAAPANI LAULVAD HÄÄLED (UTAGOE) on massiline noorsooliikumine, mis sai alguse 1948. a. tööliskassi võitluse tulemusena rahvusliku kultuuri, rahvusliku laulu ja tantsu taassünni eest pärast Teist maailmasõda. See ühendas ettevõtetes, külades, kõrgemates õppeasutustes tekkinud kunstilise isetegevuse ringe. Keskkoor sai liikumise juhiks, kunstilise isetegevuse kollektiivide juhtide ettevalmistamise kooliks.

Esialgu kuulusid Keskkoori rea Tokio tööstusettevõtete noortöölised ja mõned intelligentsi esindajad. Keskkoori programmis oli määratud kindlaks organisatsiooni eesmärk — levitada rahvalaule ja välismaa laule, mis propageerivad rahvaste sõpruse ideed.

JAAPANI NOORSOO-ORGANISATSIOONIDE NÕUKOGU (NISSEIKE) juhendab kohalikke organisatsioone (seinendane), mis on

moodustatud territoriaalsel põhimõttel ja ühendavad väikelinnade ja asulate 13—30-aastasi noormehi ja neide. Seinendani võib astuda iga noor, olenemata veendumustest, erialast, soost. Põhiliselt tegelevad seinendanid noorte vaba aja sisustamisega ja kultuurharidusliku tööga.

Organisatsiooni juhtkonnas on suur mõju valitseval Liberaaldemokraatlikul Parteil. Seinendanide eesotsas seisab prefektuurinõukogu. Üksikute prefektuurinõukogude eesotsas seisavad pahempoolsete organisatsioonide esindajad — kommunistid ja sotsialistid.

Seoses sellega, et noored asuvad massiliselt suurlinnadesse, nõukogude positsioonid vähehaaval nõrgenevad. Viimasel ajal on Nisseikes tähelepanu osaliseks saanud sellised probleemid nagu noorte tööleasumine, elamistingimuste parandamine, samuti mõned poliitilised probleemid, eelkõige võitlus aatomirelva keelustamise eest.

Nisseike kuulub Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse.

Organisatsioonil on 1,5 miljonit liiget.

SOTSIALISTLIKU NOORSOO LIIGA (SJASEIDO) loodi 15. oktoobril 1960. a., töötab Jaapani Sotsialistliku Partei juhtimisel.

Liiga peaülesanne on rajada Jaapanis sotsialistlik ühiskond, mis tugineb teaduslikku sotsialismi põhimõtetele.

Käesoleval ajal on Liiga tegevus suunatud sellele, et täita järjekordsel kongressil vastuvõetud ülesandeid: võitlus kapitalistliku ratsionaliseerimispoliitika ja Jaapani monopolistliku kapitalismi vastu, mis Ameerika imperialismi toetusel aitab igati kaasa Ameerika militaristide agressiivsele tegevusele vietnami rahva vastu.

Loosungi all võidelda sõja vastu ja rahu eest kogu maailmas astub Liiga välja Ameerika imperialismile kaasaaitamise poliitika ja Jaapani—Lõuna-Korea lepingu vastu, nõuab Vietnami DV territooriumi pommitamise viivitamatut lõpetamist ja Lõuna-Vietnami rahvale võimaluse andmist ise oma saatuse üle otsustada.

Nende väljaastumistega on orgaaniliselt liitunud nõudmine likvideerida kõik Ameerika baasid Jaapanis, anda Jaapanile viivitamatult tagasi Okinava ja mitte lasta Jaapani sadamaisse ameerika aatomiallveelaevu.

Tähtis koht Liiga tegevuses on kogu Jaapani noorsoo ühtekoondamisel. Liiga juhtkond arvab, et vaatamata noorsoo-organisatsioonide mõningatele ideoloogilistele lahkhelidele, on võimalik nende koostöö teatud küsimustes.

Liiga uuendab koostööd Sotsialistliku Partei Noorteosakonnaga, Jaapani Ametiühingute Peanõukogu (SOHIO) Noorsoo-osakonnaga, Jaapani Neutraalsete Ametiühingute Föderatsiooni Noorsoo-osakon-

naga ja Ülejaapanilise Talupoegade Liidu Noorsoo-osakonnaga. Liiga mõju nendes organisatsioonides on üsna suur, mis seletub sellega, et nende juhtkonnas on Sotsialistliku Noorsoo Liiga esindajaid.

Ent Liigas endas puudub täielik ühtsus. Kuni viimase ajani kuulusid organisatsiooni 30 000 liiget kolme rühmitusse: peamine ehk «Ühiskonna» grupp, struktuursete reformide ja «Vabastamise» grupp, kes toetas pahempoolseid seisukohti.

Liiga Kesktäitevkomitee pleenumil 1966. a. septembris heideti katse eest lõhestada organisatsiooni enamuse otsusel Liigast välja Tokio osakond, kes kujutas endast «Vabastamise» rühma tuumikut. Suurema osa Liiga liikmeist (80%) moodustavad noortöölised.

Liiga kuulub Ülemaailmsesse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni, arendab innukalt koostööd Nõukogude noorsoo-organisatsioonidega.

Häälekandja — «Sjaseido simbun».

ÜLIÕPILASTE OMAVALITSUSORGANITE FÖDERATSIOON (DZENGAKUREN) asutati 1964. a., ühendab Jaapani üliõpilaste sõjavastast võitlust, toetab noorte õigust rahvuslikule sõltumatusele, demokraatiale ja vabadusele.

1964. a. Föderatsioon lagunes, temast eraldus mitu rühmitust: Heimingakuren, mis ühendab üle saja üliõpilaste omavalitsusorgani, «vana» Dzengakuren (Rahvusvahelise Üliõpilasliidu liige) ja kolme rühmituse (Sjagakudo, Sjaseido, Kokaiha) üliõpilasföderatsioon.

Heimingakureni II kongressil 1964. a. juulis võeti vastu otsus «Dzengakureni taasloomise kohta aasta jooksul». Oktoobris üliõpilaste omavalitsusorganite ülejaapanilisel nõupidamisel moodustati taasloomise ettevalmistuskomitee. 1964. a. korraldati Tokios Dzengakureni taasloomise kongress, kust võtsid osa peamiselt Heimingakureni kuuluvad üliõpilaste omavalitsusorganid.

Dzengakureni üliõpilaste omavalitsusorganite ülejaapanilise föderatsiooni XVII kongress peeti 14.—17. juulini 1966. a. Tokios. Kongressist võttis osa 1600 inimest: 75 kõrgema õppeasutuse 394 esindajat, 189 üliõpilaste omavalitsusorganite esindajat ja 1018 külalist.

Kongress kiitis heaks lähema aja võitluskursi, mis näeb ette poliitiliste ülesannete (võitlus Ameerika agressiooni vastu Vietnamis ja nn. väikeste valimisringkondade süsteemi vastu) ühendamise vahetult üliõpilaste ees seisvate ülesannetega (üliõpilaste elutingimuste parandamine, võitlus hariduse «bürokraatliku süsteemi» sisseviimise vastu jne.).

Dzengakureni kuulub 300 000 üliõpilast 85 ülikoolist, organisatsioon on Rahvusvahelise Üliõpilasliidu liige.

SOTSIALISTLIKU TÖÖTAVA NOORSOO LIIT (STNL) on Korea noorsoo kommunistlik massiorganisatsioon.

Pärast Korea vabastamist 1945. a. Nõukogude armee poolt oli riigis üle 30 mitmesuguse noorsoo-organisatsiooni, sealhulgas Kommunistlik Noorsooühing, Vaba Noorsoo Liit, Maanoorte Liit, Noorkaardiväelaste Liit, Vaimulik Noorsooliit jne. 1964. a. jaanuaris ühinesid patriootlikud noorsoo-organisatsioonid Demokraatliku Noorsoo Liitu (DNL). DNL-i liikmed andsid Korea Tööpartei juhtimisel suure panuse Korea RDV ülesehitamisse. USA imperialismi vastu peetud vabastussõja ajal (1950.—1953. a.) olid nad kangelasliku võitluse eesotsas nii rindel kui ka tagalas. Sõjajärgsel perioodil innustas DNL noori täitma kolme ja viie aasta plaani ülesandeid. DNL-i V kongress 1964. a. mais võttis vastu otsuse nimetada Liit ümber Sotsialistliku Töötava Noorsoo Liiduks ning kinnitas STNL-i põhikirja.

Korea noortel, kelle eesotsas seisab STNL, on tohutu tähtsus rahvademokraatliku Korea majanduslikus ülesehitustöös. STNL on massilise patriootliku liikumise «Tšonlima» (s. o. «Hobune, kes läbib ööpäevas 1000 liid») organiseerija, mida viiakse läbi loosungi all «Elada ja töötada kommunistlikult». Noored novaatorid korraldavad patriootlikke kampaaniaid: «Liikumine toodangu kvaliteedi eest», «Julgemalt laiendada võitlust seadmete kasutamiskoefitsiendi suurendamise eest», «Tooraine ja elektrienergia kokkuhoiu eest». Noorte algatusel ja vahetul osavõtul ehitatakse noortešahti En Hõni maakonnas ja teisi objekte, elektrijaamu, keemia- ning tselluloosi- ja paberitööstuse ettevõtteid, elektriraudteid. Partei kutsel läks 800 000 noormeest ja neidu tööle mäe- ja kalatööstusesse, mitmesugustele uusehitustele ja metsamajandusse. STNL-i eestvedamisel võtavad noored kasutusele uudismaid, ehitavad niisutussüsteeme, valmistavad väetisi, tõstavad riisi saagikust. Liit korraldab noortele põllumajandustehnika tundmaõppimise kursusi, mis valmistavad ette mehhanisaatoreid. Hoolitsetakse selle eest, et kooperatiivid saaksid vajalikul hulgal põllumajandusspetsialiste. Noorte algatusel hakati kasvatama küülikuid.

Et ergutada noorte edusamme sotsialistlikus ülesehitustöös, autasustab STNL-i Keskkomitee noori lööktöölisi aukirjadega, nende nimed kantakse STNL-i Keskkomitee auraamatusse.

Liidu viimane kongress tunnistas, et on vaja siduda noorte kom-

munistlik kasvatamine töökasvatusega, kommunistliku moraali juurutamisega. Noorsoo poliitiline ja ideoloogiline kasvatamine on STNL-i tähelepanu keskpunktis. Kõik STNL-i liikmed õpivad poliitharidusvõrgus. Iga nädal peetakse loenguid, igal talvel korraldatakse ühekuulised seminarid, mille tulemuste eest pannakse osavõtjaile hinded.

Liit ei unusta ka kultuurmassilist tööd noorte hulgas. Organiseeritakse isetegevust, propageeritakse rahvakunsti, korraldatakse ülevaatusi. Noortele antakse välja raamatuid, millest suurem osa on pühendatud partei ja rahva revolutsioonilisele võitlusele.

STNL hoogustab noorte sõjalis-sportlikku liikumist. Mitmesugustel spordivõistlustel peetakse kõige olulisemaks massilisust. Igal aastal peetakse kevadtalvel STNL-i Keskkomitee algatusel «Kodumaa ühendamise kross».

STNL on 1946. a. juunis loodud pioneeriorganisatsiooni šeff. Käesoleval ajal kuulub sinna ligi 4 miljonit last.

STNL ühendab üle 2,8 miljoni 14—26-aastase noormehe ja neiu, s. o. 99,9% kogu Korea RDV noorsoost. Põhikirjas rõhutatakse: «STNL võitleb liidusisese demokraatia arendamise, raudse distsipliini ja Liidu võitlusvõime tugevdamise eest. STNL töötab KTP juhtimisel.»

Liidu kõrgeim organ on Kongress, kes valib Keskkomitee ja Keskrevisjonikomisjoni. Viimasel ajal on Liidus laialt levinud tsentraliseeritud juhtimise meetod, mis seisneb selles, et STNL-i juhtivad töötajad sõidavad 2—3 kuuks algorganisatsioonidesse, kus nad aitavad lahendada keerulisi küsimusi, kontrollivad tööd.

STNL ja kogu Korea RDV noorsugu toetab Lõuna-Korea patrioottide võitlust vabaduse ja sõltumatuse saavutamiseks, Lõuna-Korea okupeerimise vastu USA vägede poolt. Liit toetab järjekindlalt Korea ühendamist demokraatlikel alustel.

Organisatsioon toetab rahvusvahelise demokraatliku noorsooliikumise arendamist ja tugevdamist.

Liit on ÜDNF-i liige, Korea Üliõpilaste Komitee kuulub Rahvusvahelisse Üliõpilasliitu.

STNL-i Keskkomitee annab välja ajalehte «Töötav Noorsugu».

Mongoolia
(Mongoolia Rahvavabariik)

MONGOOLIA REVOLUTSIOONILINE NOORSOOÜHING (MRNÜ) asutati 1921. a., algul kandis nimetust «Käskude Kaotamise Liit», on Mongoolia noorsoo avangard, kes suunab noort põlvkonda innukalt osa võtma sotsialistlikust ülesehitustööst.

1922. a. sai organisatsioon oma praeguse nimetuse, samal aastal peeti MRNÜ I kongress, kus võeti vastu programm ja põhikiri. Oma eksisteerimise algusest peale seadis MRNÜ sisse vennalikud sõpruse ja koostöö suhted ÜLKNÜ-ga ja Kommunistliku Noorsoo Internatsionaaliga. Mongoolia Rahvarevolutsioonilise Partei III kongressil (1924. a.), kus otsustati, millises suunas areneb edasi Mongoolia, toetasid MRNÜ delegaadid partei peajoont mittekapitalistliku arenemistee kohta.

Organisatsioon võttis vahetult osa partei ja rahvavalitsuse poliitika selgitamisest laiadele massidele võitluses parem- ja pahempoolsete oportunistidega, sisemise kontrrevolutsiooniga, aitas jagu saada kirjaoskamatusest ja usukammitsaist ning madalama astme laamasid (vaimulikke) kaasa tõmmata ühiskondlikult kasulikule tööle. Imperialistide provokatsiooniliste sissetungide ja Teise maailmasõja ajal mobiliseeris MRNÜ Mongoolia noori kaitsma kodumaad, kasvatas ülesmitmed Mongoolia RV kangelased.

Revolutsiooniline Noorsooühing on võidelnud Mongoolia vabaduse ja sõltumatuse eest, et üle saada sajanditepikkusest majanduslikust ja kultuurilisest mahajäämusest.

Teenete eest partei ja rahva ees on MRNÜ-d autasustatud Punalipu, Tööpunalipu ja Suhe-Batori nimelise ordeniga.

Käesoleval ajal aitab MRNÜ agaralt parteid sotsialismi materiaal-tehnilise baasi rajamisel, sotsialistliku ühiskonna ülesehitamise lõpuleviimisel.

Noored rakendavad loomakasvatuses — rahvamajanduse tähtsaimas harus — julgelt ellu eesrindlikke tootmismeetodeid. Peamise osa loomakasvatuskoolide kuulajaist moodustavad MRNÜ liikmed. Nende algatusel asuti niisutama põuaseid karjamaid ja ehitama loomapidamishooneid. Üliõpilased, kes koolivaheajal ehitusele sõidavad, teevad kohaliku elanikkonna hulgas haridus- ja kultuurmassilist tööd.

Viimastel aastatel areneb Mongoolias ka maaviljelus. Partei kutsel on sajad noored vabatahtlikud — MRNÜ liikmed — sõitnud uudis-

maid rajama. Praegu rahuldatakse täielikult maa vajadus teravilja ja jahu järele, leivavilja koguni eksporditakse.

MRNÜ peab oma kohuseks aidata lahendada spetsialistide ettevalmistamisega seotud probleeme ja kiidab heaks mitme lähedase eriala omandamise, toetab sotsialistliku töö liikumist. Organisatsioonil on tähtis koht ka sellises huvitavas liikumises nagu «Haritlaste sotsialistlikud sõprusringid», mille eesmärgiks on abistada töötajaid, parandada nende üldhariduslikku kultuuritaset, laiendada nende silmaringi, kasvatada uue maailma inimese parimaid kõlbelisi omadusi. Selliste sõprusringide koosseisu, kes juhendavad üht või mitut brigaadi, kuuluvad paljusid erialasid esindavad haritlased.

MRNÜ šefluse all on ehitustegevus, ühing suunab ehitusobjektidele noori entusiaste, arendab vabatahtliku töö liikumist. Organisatsioon kutsus noori üles andma oma panus sotsialistliku kokkuhoiu fondi. Noored järgisid arusaamise ja vaimustusega seda üleskutset.

Pidevalt on MRNÜ hoolitsenud kultuuritaseme tõstmise eest. Selle ilmekaks näiteks on kultuuriretked, mille eesmärgiks on noorte üldkultuurilise taseme tõstmine. On asutatud noorte kultuurikoole. Nendes õpitu võrdub 7-klassilise haridusega. Kõige tähtsamal kohal kultuurikoolides on noorte ideelis-poliitiline kasvatamine, marksistlik-leninliku teooria aluste tundmaõppimine, igakülgne üldhariduslik ja kultuurialane ettevalmistus. Populaarseks on Mongoolias saanud tööja spordialased kokkutulekud, millest saab osa võtta, kui on täidetud teatud tööalased jm. kohustused. Kokkutulekuid korraldatakse üksikuis somoonides — koondistes — ja nad kestavad mitu päeva; neis on ühendatud töö mitmesuguste muude ettevõtmistega (tantsud, mängud jne.).

MRNÜ mõjul on hakanud agaramalt tegutsema ka üliõpilasnoorsugu. Peale põuaste karjamaade kasutuselevõtmise, elumajade, kultuuriasutuste ja loomapidamishoonete ehitamise, saagikoristamise ning elanikkonna hulgas tehtava agitatsioonilis-kultuurmassilise töö on üliõpilaste seas laialt levinud sellised liikumised nagu «Kultuuri näidisõppeasutus», liikumine D. Natsagdorži (pani aluse tänapäeva mongoolia kirjandusele) märgi saamiseks jne.

MRNÜ juhendamisel töötab Mongoolia Üliõpilaste Liit.

MRNÜ suunab ka Mongoolia pioneeriorganisatsiooni tegevust.

MRNÜ-sse kuuluvad noortöölised, karjakasvatajad, õpilased, teenistujad. Iseloomulik on ühingu sotsiaalse koosseisu muutumine — suurenenud on töölisnoorte ja neidude, samuti kõrgema ja keskharidusega noorte osa.

Ühingu kõrgeim organ on kongress, kus valitakse Keskkomitee. Aimakkides juhivad organisatsiooni tööd aimakikomiteed.

MRNÜ ja Mongoolia Üliõpilaste Liit võtavad osa rahvusvahelisest noorsooliikumisest, laiendavad Mongoolia noorte rahvusvahelisi sidemeid Mongoolia Noorsoo-organisatsioonide Komitee kaudu. On saanud heaks tavaks korraldada Mongoolia ja Nõukogude noorte sõprusfestivale, arenevad sõbralikud suhted teiste vennalike organisatsioonidega — Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika maade noortega. MRNÜ toetab maailma progressiivse noorsoo ühtsust, Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni ja Rahvusvahelise Üliõpilasliidu kindlustumist, solidaarsust, rahu ja sõprust.

MRNÜ Keskkomitee annab välja ajalehte «Noorte Tõde».

Türgi
(Türgi Vabariik)

Kõik Türgi noorsoo-organisatsioonid on ühendatud **TÜRGI NOORSOO RAHVUSLIKKU ÜHINGUTE ORGANISATSIOONI** (Türk Milli Gençlik Teskilât).

Kõige arvukam ja aktiivsem on neist TÜRGI ÜLIÕPILASTE RAHVUSLIK FÖDERATSIOON — TÜRF (Türk Milli Talebe Federasyonu), kuigi see asutati teistest hiljem (1948. a.).

TÜRF-i kuulub 11 iseseisvat ühingut, peale selle veel Istanbuli ja Ankara ülikooli, Istanbuli tehnikaülikooli, Istanbuli ja Ankara kõrgemate tehnikakoolide ning maa teiste kõrgemate õppeasutuste üliõpilasühingud. Föderatsioonil on oma esindused välismaal: Berliinis, Münchenis, Genfis, Aachenis ja New Yorgis. TÜRF tegeleb kultuuri, puhkuse ja matkamisega seotud küsimuste ning muuga.

Föderatsiooni eelarve moodustavad valitsuselt saadavad assigneeringud (ligi 200 000 liiri igal aastal), liikmemaksud ja raha, mis saadakse Föderatsiooni poolt väljaantava ajakirja ja ajalehe müügist. Nii ajalehel kui ka ajakirjal on sama nimi — «Revolutsiooniline Noorsugu».

Organisatsiooni kuulub 85 000 liiget.

TÜRF-il on sõbralikud suhted Nõukogude Liidu NOK-iga.

TÜRGI RAHVUSLIK ÜLIÕPILASLIIT (Türk Milli Talebe Birliq) loodi 1916. a. See noorsoo-organisatsioon tegutseb peamiselt 4 Türgi suuremas linnas: Istanbulis, Ankaras, Ismiris ja Erserumis.

* * *

Esimesel pilgul näib, et Türgi noorsoo-organisatsioonide tegevus ei puuduta poliitikat. Ka nende organisatsioonide juhid püüavad ise üldsust veenda, et nad toetavad oma tegevuses loosunigt «Noorsugu on väljaspool poliitikat». Nad püüavad kinnitada, et maa poliitilisse ellu on tõmmatud ainult see osa noorsoost, kes kuulub Türgi poliitiliste parteide noorteosakondadesse.

Kui aga jälgida Türgi noorsoo suhtumist rahvusvahelistesse ja sisepoliitilistesse sündmustesse, saame veidi teistsuguse pildi. 1965. a. märtsis, kui vanglast vabastati tervislikel põhjustel Türgi endine president Dželal Bajar, korraldasid noored massilisi protestimiitinguid

maa suuremates linnades. Miitinguid ja demonstratsioone organiseerisid TÜRF ja TRÜL. Demonstratsioonide ajal põrkasid kokku üliõpilased — Vabariikliku Rahvapartei ja Õigluse Partei poolehoidjad, mitu inimest sai haavata.

Miitinguil Õigluse Partei hoone ees Ankaras ja Istanbulis, samuti reaktsiooniliste ajalehtede «Eni Istanbul» ja «Son Havadis» toimetuste ees skandeerisid noored: «Mõrtsukaile amnestiat ei ole!», «Olgu neetud reaktsiooniline ajakirjandus!»

Teiste organisatsioonide hulgas peab mainima ka 1952. a. asutatud Türgi-Ameerika Ülikoolide Üliõpilasühingut, mis on valitsusmeelne organisatsioon ja levitab Ameerika mõju üliõpilaste hulgas.

TÖÖTAVA NOORSOO LIIT (TNL) on massiorganisatsioon.

TNL-i ajalugu on lahutamatult seotud Vietnami Töörahvapartei tegevusega. VTP juhtimisel moodustati 1930. a. esimesed kommunistliku noorsoo ringid. Kommunistlike noorte koondamiseks marksismi-leninismi põhimõtetel moodustati 26. märtsil 1931. a. Indo-Hiina Kommunistlik Noorsooühing. 1936. a. hakati Indo-Hiina Kommunistlikku Noorsooühingut nimetama Demokraatliku Noorsoo Liiduks, 1940. a. — Indo-Hiina Imperialismivastase Noorsoo Liiduks, 1941. a. — Rahvusliku Päästmise Noorsoo Liiduks. Vietnami kommunistlike noorte II kongress 1956. a. andis organisatsioonile praeguse nimetuse — Töötava Noorsoo Liit. 1961. a. märtsis võttis TNL-i III kongress vastu Liidu põhikirja, milles on öeldud, et «Töötava Noorsoo Liit on poliitiline organisatsioon, mis ühendab sotsialistlikus vaimus kasvatatud noori, kes on ustavad tööklassi üritusele ja on astunud vabatahtlikult Liidu ridadesse, et viia ellu Vietnami Töörahvapartei poolt kavandatut, mis peab silmas rahvusliku rahvademokraatliku revolutsiooni edukat lõpuleviimist, sotsialismi ülesehitamist ja üleminekut kommunismi ehitamisele Vietnamis. Töötava Noorsoo Liit on noortele marksismi-leninismi tundmaõppimise kool».

TNL on Vietnami DV noorsoo avangard majandus- ja kultuurielu kõigil aladel, samuti maa kaitsevõime tugevdamisel. TNL-i liikmed on andnud suure panuse Augustirevolutsiooni ja vastupanuvõitluse võiduks. Nad on esirinnas sotsialismiehitustel ja võitluses Ameerika agressorite vastu.

TNL-i III kongressi üleskutsel aitasid Vietnami DV noored innukalt kaasa rahvamajanduse arendamise plaanide elluviimisele. Liidu linnaorganisatsioonid võtavad vahetult osa «kolme kõrguse» saavutamise võistlusest — see tähendab töö tootlikkuse suurendamist, toodangu kvaliteedi parandamist ja kokkuhoidu. Maanoored on agaralt lülitunud võitlusse kooperatiivide juhtimise parandamiseks ja riisi hektarisaagi suurendamiseks. Noored on andnud oma osa arendamaks maa mägirajoonide majandust ja kultuuri — TNL-i lähetusega läksid kümned tuhanded vabatahtlikud kasutusele võtma uusi maid. Nad on üles kündnud üle 200 000 hektari uudismaad.

USA barbaarse agressiooni tingimustes lülitus TNL president

Ho Ši Mini üleskutsel patriootlikku liikumisse «Igaüks töötab kahe eest». Koos kogu rahvaga arendavad noormehed ja neiud võistlust deviisi all «Ühes käes vasar (ader), teises — vintpüss».

Vietnami DV noored arendavad massilist patriootlikku «kolme valmisoleku» liikumist: valmisolekut võidelda vaenlasega; valmisolekut ületada mis tahes raskusi tootmises, õppimises, võitluses; valmisolekut täita kodumaa iga ülesannet. Selle liikumise raames luuakse noorte lööksalku. Nende tuumaks on TNL-i algorganisatsioonid ettevõtteis, asutustes, instituutides, kooperatiivides. Moodustatakse ka rajoonide, linnade, provintside ning vabariiklikke lööksalku. Salgad seavad korda tamme, sildu, haiglaid, koole ja kommunikatsioone, mida vaenlane on purustanud. TNL-i liikmed — Rahvaarmee sõdurid, relvastatud miilitsa- ja kaitsesalkade võitlejad — näitavad üles sõjalise meisterlikkuse, distsipliini ja mehisuse eeskuju. Tähtis osa on TNL-is ka noortel naistel, kes korraldavad «kolme kohustuse» võistlust: asendada töö juures sõjaväkke läinud mehi, täita ise kõiki ühiskondlikke ja ka koduseid ülesandeid.

Liit pöörab tähelepanu kultuurmassilisele tööle noorte seas, on noorteklubide ja kunstilise isetegevuse algataja ning organiseerija, propageerib järjekindlalt kehakultuuri, spordialaseid ettevõtmisi, massilist kaitsetööd.

TNL innustab noori tõstma oma üldhariduslikku ja kultuuritaset, kvalifikatsiooni, omandama tehnikaalaseid teadmisi. Vietnami DV noored suhtuvad õppimisse kui lahinguülesandesse. Vaatamata sõjaaegsetele raskustele, õpib iga neljas noor vietnamlane tootmistööd katkestamata täienduskursustel, töölisnoorte koolis. TNL-i algatusel tegutsevad ettevõtetes, asutustes ja kooperatiivides mitmesugused ringid, kus õpitakse tundma tehnikat, poliitikat, kultuuri. TNL korraldas kampaania «4 head»: hästi töötada, võidelda ja õppida; viia hästi ellu noorte ideelis-poliitilist kasvatamist; tugevdada ja arendada TNL-i, tihendada sidemeid noortega, kes Liitu ei kuulu, koondada noori; korraldada hästi tööd lastega.

TNL-i šefluse all on pioneeriorganisatsioon ja augustilapsed (kõige nooremate organisatsioon).

Liit kasvatab noort põlvkonda vietnami rahva kuulsusrikaste vabastusvõitluse traditsioonide, Vietnami Töörahvapartei revolutsioonilise ja võitlustraditsioonide vaimus. «Traditsioonide Kuldraamatusse» on igaveseks kirja pandud kodumaa vabaduse ja sõltumatuse eest langenud noorte kangelaste nimed.

TNL peab oma ülesandeks tugevdada edaspidigi Liidu osa partei ustava abilise ja reservina. VTL peab kõige tähtsamaks ülesandeks igati toetada oma kaasmaalaste vabadusvõitlust Lõuna-Vietnamis ja

kodumaa ühendamist. VTL astub koos sotsialismimaade noortega välja imperialismijõudude vastu, kelle eesotsas seisab USA.

VTL-i ja ÜLKNÜ vahel on tihedad vennalikud sidemed. Leninlik komsomol annab vietnami seltsimeestele tarvilikku poliitilist, moraalset ja materiaalset abi, pooldab ülemaailmset ideelist solidaarsusrinnet kangelasliku vietnami rahva ja noorsooga. Kasvab ja laieneb rahvusvaheline noorsooliikumine Vietnami toetuseks, mida juhivad Ülemaailmne Demokraatliku Noorsoo Föderatsioon ja Rahvusvaheline Üliõpilasliit.

VTL-i kuulub üle 2 000 000 liikme, kusjuures 800 000 noort on astunud organisatsiooni kahe viimase aasta jooksul.

Keskhäälekandja — päevaleht «Tien Fong» («Avangard»). Antakse välja ka kuukirja «Liidu Tööd».

TRÜ Raamatukogu

AMEERIKA

TRÜ Raamatukogu

AMEERIKA

TRÜ Raamatukogu

AMEERIKA DUBOIS' KLUBID (W. E. B. Dubois Clubs of America) — organisatsioonina loodud 1964. aastal. I konverentsil vastuvõetud programmis toonitatakse, et riigi probleemide (tööpuudus, haridus, võitlus kodanikuõiguste eest, rahu eest jm.) käsitlemisel hakkab organisatsioon «analüüsima nende tekke põhjusi sotsialistlikust vaatevinklist».

Organisatsiooni kuuluvad valged, neegrid ja puertoriiko noored, kes tegutsevad aktiivselt kolledžites, keskkoolides ja elanikkonna seas. Organisatsioon mõistab hukka agressiooni Vietnamis ja nõuab otsustavalt selle lõpetamist. Liikmed võtavad osa sõjavastastest demonstratsioonidest, organiseerivad *teach-in*'e kolledžites ja elamukvartalites, kus näitavad Vietnami-sõja ja vaesusevastase võitluse lahutamatut seost. Paljudes linnades on klubid organiseerinud noorte väljaastumisi, nõudes tööd, korralikku sissetulekut ja elamispinda. Nende initsiatiivil koostati seaduse projekt, mis aitaks likvideerida tööpuudust noorte hulgas.

FJB direktor Edgar Hoover märkis rahutusega oma ettekandes 1965. aastal: «Kommunistliku partei noorterinne — aasta eest loodud Ameerika Dubois' Klubid — on tugevdanud oma ressursse ja on oma tegudes, millega püütakse laiendada oma mõju noorte hulgas, aktiivsemaks muutunud.»

Organisatsioonile saavad osaks julmad kallaletungid reaktsiooni ja võimude poolt. 1966. aasta kevadel tehti Dubois' Klubidele ettepanek registreeruda õõnestustöö kontrolli komitees «kommunistliku rinde» organisatsioonina, mis faktiliselt oleks tähendanud Klubide likvideerimist. Dubois' Klubid vastasid väärikalt reaktsiooni ja võimude ühisele rünnakule.

Ameerika Ühendriikide kohtuministri poolt algatatud kohtuasja kasutasid nad kampaania alustamiseks. Selles kampaanias toetasid klubisid teised demokraatlikud organisatsioonid. Kõik rahupooldajad ja kodanikuõiguste eest võitlevad organisatsioonid mõistsid hukka kohtuministri teguviisi. Valitsuse aktsioon, mis taotles Ameerika sõjavastaste jõudude ühtsuse purustamist, kukkus läbi.

1966. aastal vastuvõetud organisatsiooni põhikirjas öeldakse: «Me ühineme, et võidelda vaesuse, rassismi, ekspluateerimise ja sõdade vastu, mis kahjustavad meie põlvkonda, meie maailma. Me loome lii-

kumise, mis suudab luua uue Ameerika — kus kõikide inimeste jaoks kehtib sotsiaalne õiglus, kus isiksus võib areneda oma võimete piirini, kus inimväärikust hinnatakse kõrgemaks korporatsioonide sissetulekutest; maailma, kus inimene ei tunne puudust, kus ei ole sõdu.»

Dubois' Klubid ei kujuta endast veel organisatsiooni selle sõna täielikus mõttes; nende jõud on nõrgad ja laialipaisatud. Organisatsioon ei suuda efektiivselt tegutseda kõikjal. Seetõttu 1967. aasta algul otsustas rahvuslik juhtkond valida oma tegevusmeetodiks jõupingutuste kontsentreerimise teatud linnades, et muuta need «üldrahvaliku, paljurassilise, sotsialistliku noorsoo-organisatsiooni» loomise tugipunktideks.

Organisatsioonis on 4000 liiget. Häälekandjad — ajakiri «Insurgent» («Mässaja») ja informatsiooniline bülletään «Activist».

AMEERIKA SÕPRUSTEENISTUSE KOMITEE (American Friends Service Committee) — kodanlik noorsoo-organisatsioon, on maailmas rohkem tuntud Ameerika kveekerite organisatsioonina, tegutseb alates XX sajandi algusest.

Komitee tegevus on suunatud pigem rahvusvahelistele kui sisemistele probleemidele. Kveekerid on teatud mõttes Rahukorpuse eelkäijateks: 1917. aastast viivad nad ellu «Rahvusvahelise Vabatahtliku Teenistuse» projekti, mille põhjal noored ameeriklased suunatakse üheks-kaheks aastaks maailma maadesse selleks, et kooskõlas ametlikult väljakuulutatud eesmärkidega «soodustada barjääride ületamist, mis on tekkinud rassilistest ja usulistest erinevustest, majanduslikust olukorrast, kultuuripärandist ja poliitilistest tõekspidamistest», tegelikult aga propageeritakse «ameerika elulaadi».

Kveekerid püüavad tõestada oma usuliste dogmade õigsust ja elulisust konkreetsete tegudega kaasaja teravate probleemide alal. Üheks selliseks näiteks on organisatsiooni eitav suhtumine agressiooni Vietnamis; ent kveekerid ei tauni agressiooni kui sellist, vaid lähtuvad oma testamendist, mis nõuab üldse sõdade hukkamõistmist, rahu ja üksteisemõistmise eest võitlemist kogu maailmas. Selles vaimus koostavad nad ka oma loengute, vestluste ja seminaride programme «rahuvaimu kasvatamiseks», mis soodustaks ühiskondliku arvamuse muutumist praeguse Vietnami-poliitika vastu.

1966. aastal andis Komitee välja raamatu «Rahu Vietnamis», kus objektiivselt näidatakse olukorda sellel maal, tuuakse ära mõned olulisemad Lõuna-Vietnami Rahvusliku Vabastusrinde dokumendid.

On teada juhtumeid, kus Ameerika kveekerid, vaatamata võimude ähvardustele, korjasid raha ja muretsesid ravimeid Ameerika pommirünnakute ohvritele Vietnami Demokraatlikus Vabariigis. Samal ajal

organiseerivad nad Lõuna-Vietnami territooriumil põgenike abistamist, kes on kannatada saanud Vietkongi terroristlike aktide ja Ameerika pommirünnakute läbi. Erinevust agresssori ja tema ohvri vahel püütakse olematuks teha.

Kveekerid ei saa jätta arvestamata ameerika noorsoo kasvavat huvi Nõukogude Liidu vastu. Nad on olnud terve rea koos Nõukogude noortega korraldatud ürituste initsiaatoriks, pooldavad noorsoodelegatsioonide vahetamist Nõukogude Liidu ja teiste sotsialistlike maadega, korraldavad diskussioone poliitilistes ja sotsiaalsetes küsimustes. Kuid põhiline kveekerite tegevus on võitlus marksismi vastu. Nad hoiduvad küll avalikest kallaletungidest marksismile, sotsialistlikele maadele, pooldavad läbirääkimisi marksistide ja kristlaste vahel, märgivad isegi ära sotsialistlike maade edu ja positiivseid külgi. Kuid samal ajal läbib kveekerite tegevust ja trükisõna idee, et marksistlikud põhimõtted olid kveekerite elu ja moraali aluseks juba ammu enne Marxi, ainult et praktikasse rakendati ja rakendatakse neid humaansemates ja täiuslikumates vormides kui marksistlik-leninlikus ühiskonnas.

Lõppkokkuvõttes püüab kveekerite juhtkond panna noorsugu uskuma, et kõik hea marksismis on veidi moonutatud kujul laenatud religioonilt, ja seega juhtida noorust kõrvale marksismist, suunata teda religiooni uurimisele, kust, nagu juhid väidavad, võib leida vastuseid kõigile kaasaja teravatele sotsiaal-majanduslikele küsimustele. Kveekerite tegevus kujutab endast religioosse teadvuse üleüldisuse teooria elluviimist, mida jutlustab noorte hulgas terve rida kodanlikke sotsiolooge.

Komitee häälekandjaks on bülletään «Quaker Service» («Kveekeriteenistus»).

NOORTE MEESTE KRISTLIK ASSOTSIATSIOON (YMCA — Young Men Christian Assotiation) Ühendriikide vanim ja suurim kodanlik noorsoo-organisatsioon, mille esimesed osakonnad tekkisid XIX sajandi keskpaiku ja olid organiseeritud Inglismaa eeskujul.

Oma tekkimise momendist peale pole NMKA püüdnud olla ei puhtreligioosne ega puht noorsoo-organisatsioon nende sõnade rangemas tähenduses. Püstitanud endale eesmärgiks «noormeeste ja neidude võitmise Jeesus Kristuse poole», kuulutas NMKA oma poliitikaks teenida noori, olenemata nende rassist, nahavärvusest ja usulistest tõekspidamistest.

NMKA lakkas ammu olemast puhtprotestantlik organisatsioon. Juba 1957. aastal olid 19% liikmetest katoliiklased, 3,3% juudi usku ja 2,5% mõnda muud usku — mis vastab üldjoontes usulise kuuluvuse

proportsioonile riigis. Uute liikmete vastuvõtmisel unustatakse aga sageli selgitamata, kas inimene üldse mingit usku tunnistab.

Vanuselt jaguneb NMKA 1962. aasta andmete põhjal järgmiselt: lapsed kuni 12. eluaastani — 25%, 12—14-aastased noorukid — 12%, 18—26-aastased noormehed — 11%, mehed üle 35 aasta — 25%. Täiskasvanud liikmete kõrge protsent on küllaltki oluline moment organisatsiooni tegevuses. Nende hulgast moodustatakse Assotsiatsiooni ja selle kohalike osakondade juhtkond, valitakse 4 000 elukutselist töötajat ja 370 000 nn. vabatahtlikku juhti. Niisiis tuleb iga 10 liikme kohta tegelikult üks professionaalne juht.

Tähelepanu iga liikme suhtes ja range distsipliin on NMKA iseloomulikeks joonteks. Seda dikteerib asjaolu, et organisatsioon püüab pöörata erilist tähelepanu keerulistele probleemidele, propageerides ühiskonda, mis on rajatud kristlikele väärtustele.

Püüdes noorsugu eemal hoida tähtsatest sotsiaalsetest probleemidest, pakub NMKA neile varju oma ridades, oma mitmekesises tegevuses, kuhu kuuluvad sport (eriti korvpall ja ujumine), suvelaagrid, õhtukoolid enesetäiendamise ja elukutse õppimise võimalustega.

Kasutades ära teatud osa ameerika noorsoo eitavast hoiakust sõjaväelise ettevalmistuse vastu, ergutab NMKA neid aktiivsele tegevusele Rahukorpuses.

Noorsoo kasvatamisel küpseteks ja ühiskondlikult teadlikeks kodanikeks arvestab NMKA ohtlikku tendentsi, mille kohaselt noort ameeriklast peetakse ainult potentsiaalseks tarbijaks. NMKA lähtub sellest, et suurel osal ameerika noorsoost pole võimalik tarbida materiaalseid hüvesid, mida reklaamitakse kui osa «ameerika elulaadist». Sellistele noortele soovitab ta vastukaaluks tegelda elumõtte otsingutega, mis lõppkokkuvõttes kujuneb kapitalistliku ühiskonna «moraalsete väärtuste» religioosseks katteks.

Sõnades tegeleb NMKA ka rassiprobleemidega. Mõned tegelased analüüsivad majanduslikke, poliitilisi ja kultuurilisi faktoreid, mis sünnitavad rassilist diskrimineerimist, kuid nende analüüs ei lähe kaugemale Ameerika Ühendriikide valge elanikkonna kui üksikute indiviidide tunnetest, meeleoludest ja harjumustest. Nad püüavad mööda minna diskrimineerimise tegelikest põhjustest, mis peituvad Ameerika Ühendriikide ühiskondlik-majanduslikus süsteemis eneses. Seepärast polegi nad võimelised esitama mingit ettepanekut rassiprobleemi lahendamiseks, välja arvatud ameeriklase «südametunnistusele koputamine». Assotsiatsiooni organite andmetel praktiseerivad 23% 1761 algorganisatsioonist ikka veel rassilist segregatsiooni liikmeks astumisel ja varustuse kasutamisel.

Oma võimetuse varjamiseks rassiprobleemi lahendamisel viitab

NMKA juhtkond jumalale, kes «ei nõuagi, et edu saavutaksime, vaid ainult seda, et me oleksime ustavad».

Noorte Meeste Kristliku Assotsiatsiooni, aga ka Noorte Naiste Kristliku Assotsiatsiooni juhtkonna suurenev tähelepanu teravatele ühiskondlik-majanduslikele probleemidele, kriisinähtustele kaasaegses Ameerika ühiskonnas on tingitud rahulolematuse suurenemisest realiikmete hulgas, nende osavõtust sõjavastasest liikumisest, võitlusest kodanikuõiguste eest, paremate sotsiaalsete tingimuste eest. Eespool nimetatud nähtused kõrvuti NMKA ja NNKA juhtkonna demagoogilise, kuid hästi läbimõeldud ja paindliku taktikaga võivad luua ja tegelikult loovadki mulje, et need organisatsioonid kaitsevad ameerika noorsoo huve. Nimelt sellega on seletatav nende organisatsioonide autoriteedi ja liikmete arvu mõningane kasv. Võrreldes Ameerika Ühendriikide teiste noorsoo-organisatsioonide juhtidega, osutab NMKA ja NNKA juhtkond suurema vastutustundega ameerika noorsoo ees seisvatele teravatele probleemidele, võtab oma töös ja taktikas rohkem arvesse noorte meelemuutust, organiseerib laialdast praktilist tegevust.

NMKA-sse kuulub 3,8 miljonit liiget. Üle 2 miljoni liikme on Noorte Naiste Kristlikul Assotsiatsioonil (Young Women Christian Assotiation — YWCA), kel on samasugused eesmärgid ja põhimõtted kui NMKA-l, kuhu kuuluvad aga Ameerika tütarlapsed, neiud ja naised. NMKA häälekandja on ajakiri «YMCA Magazine».

RAHUKORPUS (Peace Corps) moodustati 1961. aastal president Kennedy vahetul osavõtul, eriseaduse alusel, mis on vastu võetud Ameerika Ühendriikide Kongressi poolt. New Yorgi Rahvusvaheliste Noorsooprobleemide Instituudi ajakirja «Youth and Freedom» määritluse järgi on see järjekindel, kogu riigi poolt toetatav organisatsioon, mis kuulub föderaalvalitsuse koosseisu. Rahukorpuse programme viiakse ellu 45—50 maal, sellest võtab osa üle 10 000 noore ameeriklase. Organisatsiooni eesmärkideks vastavalt nimetatud seadusele on kaitsta rahu ja arendada üksteisemõistmist Rahukorpuse kaudu, kes pakub asjasthuvitatud maadele Ameerika Ühendriikide noormehi ja tütarlapsi, kes on saanud spetsiaalse ettevalmistuse tööks välismaal ja kes on avaldanud soovi töötada rasketes tingimustes nende rahvaste abistamiseks, õpetades samal ajal ameeriklasi mõistma teisi rahvaid.

Tegelikult on Rahukorpus üks abinõudest, millega juhitakse noorte ameeriklaste tähelepanu kõrvale Ameerika Ühendriikide sisemistest kriisinähtustest ja mille abil propageeritakse arengumaades «ameerika elulaadi». Tekkimise momendist peale on Rahukorpus olnud Ameerika

imperialismi majandusliku ja poliitilise ekspansiooni vahendiks, Ameerika Ühendriikide luureteenistuse tegevuse varjajaks reas Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika maades.

VIETNAMI-SÕJA LÕPETAMISE RAHVUSLIK KOORDINATSIOONIKOMITEE (National Co-ordinating Committee to End the War in Vietnam) loodi 1965. aastal Washingtonis. Selle koosseisu kuulub üle 150 kohaliku komitee, kes astuvad välja Vietnami-sõja lõpetamise eest. Temaga teevad koostööd paljud demokraatlikud noorsoo- ja üliõpilasühingud, aga samuti rahu eest võitlevate täiskasvanute organisatsioonid. Komiteel ei ole programmi ega põhikirja. Selle ülesanne on koordineerida tegevust, mis taotleb sõja lõpetamist Vietnamis.

Komitee initsiatiivil toimuvad igal aastal rahvusvahelised protestipäevad sõja vastu Vietnamis — mitte ainult Ühendriikides, vaid ka paljudes teistes maailma maades.

Komitee tegi ära suure töö kampaania «Kevadine mobilisatsioon sõja lõpetamise eest Vietnamis» ettevalmistamisel. Kampaania lõppes 15. aprillil 1967. aastal võimsate sõjavastaste demonstratsioonidega New Yorgis ja San Franciscos, millest võttis osa üle 500 000 inimese.

Komiteel on koosseisulised töötajad, kes tegelevad Vietnami-sõja tõelise iseloomu selgitamisega ameerika rahvale. Komiteelt ilmub iganädalane informatsiooniline bülletään «Peace and Freedom» («Rahu ja Vabadus»).

Kõikides üritustes, mida Komitee organiseerib, on enamik osavõtjatest noored. Põhilised noorsoo-organisatsioonid, kes Komiteega koostööd teevad, on: Üliõpilaste Rahuliit, Noorus Sõja ja Fašismi Vastu (tegutsevad peamiselt New Yorgis), Vaba Üliõpilaste Liit, mis on välja kasvanud «Liikumisest sõnavabaduse eest». Viimane seisis 1964.—1965. aasta talvel Kalifornia Berkeley Ülikooli üliõpilaste streigi eesotsas, mis taotles akadeemilist vabadust ja demokraatlikke õigusi.

Komiteega teeb koostööd ka Sotsialistliku Noorsoo Liit, mis on trotskistliku Sotsialistliku Töölispartei noorsoo-osakonnaks. Trotskistide jõupingutused on peamiselt suunatud oma kontrolli sisseseadmisele Komitees. Nende tegevusele annavad vastulöögi teised Komiteega kooskõlas töötavad organisatsioonid, kes näevad trotskistides ähvardust rahupooldajate ühtsusele.

ÜHENDRIIKIDE RAHVUSLIK ÜLIÕPILASTE ASSOTSIATSIOON — RÜA (United States National Student Association) loodi 1947. aastal organisatsiooniks, mis on määratud viima Ameerika Ühendriikide valitsevate ringkondade ja monopolistliku kapitali poliitikat üliõpilaskonda. Seda laadi tegevuse katteks valiti «üliõpilase kui

sellise» apoliitiline kontseptsioon. See kontseptsioon kajastub ka põhimääruses, kus öeldakse, et «ükski Rahvusliku Üliõpilaste Assotsiatsiooni nimel tegutsev organ ei võta osa sektantlikust ega religioossest tegevusest, ei võta osa tegevusest, mis otseselt ei puuduta üliõpilasi kui selliseid».

Ametlikuks eesmärgiks kuulutati üliõpilastele teenete osutamine, s. t. nende seisukohtade esitamine ülikooli- ja riigivõimudele, üliõpilaste kasvatamine sellises tegevuses, mis oleks täienduseks akadeemilistele programmidele. Osutatakse ka vajadusele keskendada organisatsiooni tähelepanu akadeemilise vabaduse, hariduse diskrimineerimise kaotamise, üliõpilaselu intellektuaalse ja eetilise taseme tõstmise küsimustele.

Vaatamata arvukatele viidetele apoliitilisusele on organisatsiooni põhikirjas selgelt väljendatud selle põhiline poliitiline eesmärk. Öeldakse otse välja, et RÜA peab «kaasa aitama üliõpilaste õiguste ja kohustuste tunnustamisele kooli, ühiskonna, inimkonna ja jumala eesning kaitsma Ameerika Ühendriikide valitsuse ning konstitutsiooni huve ja terviklikkust».

RÜA liikmeks on rohkem kui 300 Ühendriikide kolledži ja ülikooli üliõpilased. Ülikoolides ja kolledžites toetub RÜA nn. üliõpilasomavalitsuse organeile, kes reeglina on administratsiooni ripatsiks.

Toetudes põhikirjale, toonitavad RÜA liidrid oma laialdases propagandas, et miski ei suuda kahjustada assotsiatsiooni esinduslikku iseloomu nii palju ja nii kiiresti kui poliitiline tegevus. Nii püüti õigustada fakti, et RÜA juhtkond ei võtnud midagi konkreetset ette seoses Ameerika agressiooniga Vietnamis, Dominikaani Vabariigis, Koreas jt. maades. Ometi ei saa liidrid jätta arvestamata üliõpilaste meeleolusid, protsesse, mis toimuvad üliõpilaskonnas. Aeg-ajalt on nad sunnitud vastu võtma otsuseid aktuaalsetes poliitilistes küsimustes.

Assotsiatsiooni loomise momendist peale on tema ülesandeks luua üliõpilasliikumises alternatiive kommunismile.

40-ndate aastate lõpul, 50-ndate aastate algul seadis RÜA juhtkond oma eesmärgiks lõhestada maailma progressiivne üliõpilasorganisatsioon RÜL, kes on järjekindlalt võidelnud rahu eest, imperialismi ja kolonialismi vastu. RÜA püüdis kokku klopsida oma rahvusvahelist üliõpilasorganisatsiooni, kes astuks välja kommunismi ja RÜL-i vastu. Selline organisatsioon — Rahvusvaheline Üliõpilaskonverents loodi 1950. aastal. Tollest momendist peale on Ameerika imperialism pidanud RÜK-i abijõuks oma poliitika teostamisel.

RÜA osa imperialismi ekspansioonis oli ammu teada. Viimasel ajal on ilmsiks tulnud ka teisi fakte. Ameerika ajakirjanduses avaldatud paljastustest selgub, et alates 1950. aastast on RÜA-d kasutanud

oma huvides Ameerika Ühendriikide Luure Keskagentuur. RÜA ja RÜK tegutsesid peamiselt Luure Keskagentuuri vahenditega, mis laekusid neile järgmisi kanaleid kaudu: Üliõpilas- ja Noorsooasjade Fond, Sõltumatuse Fond, San Jacinto Fond, Baconi Fond, Kentfieldi Fond, Frederic Browni Fond jt.

Raha viis RÜA ja RÜK-i üha enam rahvusvahelise spionaaži sohu. Üliõpilasdelegatsioonidel tuli sõita Luure Keskagentuuri poolt väljavalitud maadesse, RÜA liidritel võimaldati stipendiumi «õppimiseks» välismaal. RÜA liidrid püüdsid paljudes Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika maades luua reaktsiooniliste üliõpilaste-lõhestajate gruppe vastukaaluks seal eksisteerivatele rahvuslikele üliõpilasorganisatsioonidele, kes seisavad demokraatlikel, progressiivsetel positsioonidel. Neid lõhestajaid kutsuti spetsiaalseks ettevalmistuseks Ühendriikidesse. RÜA juhtkond püüab süstemaatiliselt nurja ajada üliõpilaste ja noorte demokraatliku iseloomuga rahvusvahelisi üritusi. Sama juhtkond muide tegi tihedat koostööd ka Luure Keskagentuuri poolt finantseeritava nn. Sõltumatu Uurimisteenistusega, kelle peaülesandeks oli festivalivastase tegevuse organiseerimine, eriti 1959. aastal Viinis ja 1962. aastal Helsingis, kus organiseeriti provokatsioone.

Luure Keskagentuur lõi oma sidemed RÜA liidritega 50-ndate aastate algul, kui üle Ameerika Ühendriikide paiskusid «külma sõja» lained ja paljud üliõpilased hakkasid sügavalt järele mõtlema sise- ja välispoliitiliste probleemide üle. Sel perioodil oli üliõpilaskond peaaegu täielikult apolitismi võimuses, mida nii intensiivselt levitasid valitsevad ringkonnad reaktsiooniliste üliõpilasjuhtide abiga. Need liidrid hakkasid niivõrd uskuma Luure Keskagentuuri kõikvõimsusse, et lakkasid arvestamast organisatsiooni liikmete meeleolusid, üliõpilasliikumise objektiivset arengut, demokraatlike jõudude kasvu õppiva noorsoo hulgas, eriti «uusi pahempoolseid» ja nende organisatsioone Ameerika ülikoolides ja kolledžites.

Seoses RÜA juhtkonna ja Luure Keskagentuuri sidemete paljastamisega on organisatsiooni mõju ameerika üliõpilastele kõikuma hakanud ja praegu elab organisatsioon üle sügavat kriisi.

Häälekandja — «American Student». RÜA juhtkond asub Washingtonis.

ÜLIÕPILASED DEMOKRAATLIKU ÜHISKONNA EEST (Students for a Democratic Society). Organisatsioon loodi 1962. aastal. I kongressil võeti vastu manifest, kus on fikseeritud liikumise eesmärgid. Kuid selgeid programmilisi ja ideoloogilisi määratlusi seal polnud, samuti ei olnud kindlaks määratud organisatsiooni strateegia. Liikumise põhiolemuseks on Ameerika kaasaegse ühiskonna «pehkinud

demokraatia» muutmine «aktiivseks demokraatiaks», mis viivat ühiskonna radikaalsele muutmisele, või nagu organisatsioonis endas öeldakse — «korporatiivse liberalismi» süsteemi kukutamisele. Mis aga tuleb praegu Ameerika Ühendriikides eksisteeriva süsteemi asemele, seda organisatsiooni dokumendid ei näita. Suuremalt osalt iseloomustab organisatsiooni tööd uute individuaalsete väärtuste otsingud, mitte aga püüe jõuda arusaamisele filosoofilistes ja ühiskondlik-majanduslikes teooriates, mis kahtlemata aitaks välja töötada selget programmi, ideoloogiat ja poliitilist strateegiat. Organisatsiooni liikmetele on omased avangardistlikud tendentsid, nad usuvad liiga palju endasse kui «organisatsiooni, mille kaudu on võimalikud radikaalsed muutused Ameerika Ühendriikides». Organisatsiooni liikmete iseloomulikud jooned on idealism, autoriteetide eitamine; bürokratismi kritiseeritakse kui üldist, kõigile «vanadele» parteidele omast joont. Selle kõige juured peituvad organisatsiooni sotsiaalses koosseisus: organisatsiooni kuuluvad enamasti valged, väikekodanlusest ehk nn. keskklassist pärit üliõpilased. Enamik liikmetest eitab siiski antikommunismi, on kommunistide organisatsioonist väljaheitmise vastu.

Üliõpilased Demokraatliku Ühiskonna Eest organiseerib kõikvõimalikke diskussioone, kohalikke ja üldrahvalikke demonstratsioone — muu hulgas ka Vietnami-sõja lõpetamise eest ja kodanikuõiguste eest võitlejate kaitseks, viib läbi *teach-in*'e paljudes küsimustes, töötab välja ja viib ellu nn. kogukondlikke projekte 12 linnas: aasta või kauem elavad ja töötavad üliõpilased kolgastes, püüdes tegelikkuses näidata, mida nad mõistavad «aktiivse demokraatia» all ja kuidas seda demokraatiat ellu rakendada.

Organisatsiooni jõupingutused on suunatud agressiooni lõpetamisele Vietnamis.

Üliõpilased Demokraatliku Ühiskonna Eest oli esimene massilise sõjavastase protestiaktsiooni initsiaatoriks. Seda initsiatiivi toetasid teised vasakpoolsed noorsoo-organisatsioonid ja laiad rahuvõitlust toetavad massid. Sellest kujunes 25 000 ameeriklase marss Washingtoni 1965. aasta 17. aprillil. Nimelt see marss pani aluse laiemale sõjavastasele liikumisele. Kommunistid võtsid sellest marsist avalikult osa kõigi teiste osavõtjate nõusolekul.

Üldiselt tuleb märkida, et organisatsioon on otsingute staadiumis, püüdes luua oma tegevusele programmilist, teoreetilist ja praktilist alust. Üliõpilased Demokraatliku Ühiskonna Eest on üks suuremaid radikaalseid üliõpilasorganisatsioone maal. Tal on 110 osakonda 41 riigis. Organisatsioonis on 4000 liiget. Peale pidevate liikmete võtab organisatsiooni tööst osa veel 5000 üliõpilast, s. t. tegelikult on nad organisatsiooni liikmed, kes ei maksa maksu.

Organisatsiooni mõju on palju ulatuslikum kui tema liikmeskond; seda kinnitab fakt, et tema organiseeritud üritustest võtab osa 20 000—25 000 üliõpilast.

ÜLIÕPILASTE RAHULIIT (Students Union for Peace) on loodud 1959. aastal Chicago üliõpilaste initsiatiivil iseseisva organisatsioonina, kuhu võivad astuda kõik üliõpilased, sõltumata nende poliitilistest ja religioossetest veendumustest.

Liidul on osakonnad paljudes osariikides. Oma tegevuses lähtub Liit sellest, et ei sõda ega hirm sõja ees tohi olla rahvusvaheliste tüliküsimuste reguleerijateks ja et ükski rahvas ega ükski maa ei saa pikema aja jooksul areneda militarismi tingimustes. Liit näeb oma ülesannet noorte ühendamises, et siis selgitada probleeme, mis on seotud rahu kaitsmise ja võidurelvastumise lõpetamisega. Lõppeesmärgina esitab Liit endale «rahu ja vabaduse ühiskonna» ülesehitamise, kus poleks ei ühiskonna üksikute liikmete ega gruppide ekspluateerimist. Süü külma sõja, võidurelvastumise ja rahvusvahelise pinge eest paneb Liit oma dokumentides nii Läänele kui ka Idale.

Liit võtab osa protestikampaaniatest Vietnami-sõja vastu, noorte sõjaväeteenistusse kutsumise vastu, ülikoolides kehtivate reservohvitseride ettevalmistamise programmide vastu. Paljud organisatsiooni liikmed võtavad osa võitlusest kodanikuõiguste ja -vabaduste eest. Liidu juhtkond ergutab oma liikmeid uurima probleeme, mis käsitlevad rahu säilitamist ja rahvusvahelisi suhteid, ja püüab need uuringud teha üldsuse omandiks. Liit kirjastas bibliograafilise teatmiku rahukaitse küsimustes, annab välja lendlehti ja pamflette Vietnami-sõja, desarmeerimise majanduslike aspektide, kaasaegsete hävitusvahendite jm. teemadel. Häälekandjaks on igakuune informatsiooniline bülletään. Organisatsiooni juhtivaks organiks on iga-aastane kongress, kus valitakse Rahvuslik Nõukogu, viimane moodustab omakorda Juhtiva Komitee.

ÜLIÕPILASTE VÄGIVALLATA TEGEVUSE KOORDINATSIOONIKOMITEE (Student Co-ordinating Committee for Non-Violent Action) on loodud 1960. aastal Lõuna Kristliku Juhtimise Konverentsi moraalsel ja materiaalsel toetusel, mille eesotsas seisis Nobeli rahupreemia laureaat dr. Martin Luther King.

Organisatsioonil pole oma kindlat programmi ega pidevat liikmeskonda. On ainult väiksearvuline juhtiv aparaat ja pidevate aktivistide grupid, nn. välisekretärid — 400—500 inimest. Need on elukutselised kodanikuõiguste eest võitlejad, enamasti kõrgemate õppeasutuste vilistlased või üliõpilased, kes on õppimisest loobunud ja

täielikult pühendunud organisatsiooni tegevusele. Suurem osa neist on neegripäritoluga noored, enamasti lõunaosariikidest. Komitee tõmbab endale ameerika noorsoo tähelepanu tegevuse konkreetsusega. Alustanud liikumist võitlusest kehvikute desegregatsiooni eest, läks Komitee peagi üle võitlusele hääletamisõiguse eest. Georgia, Alabama ja Mississipi osariigis algatas Komitee laialdase kampaania neegrite registreerimise eest osavõtuks valimistest loosungi all: «Üks inimene — üks hääl». Kampaania ajal selgus komitee aktivistidele neegerelanikkonna majanduslik ja poliitiline õigusetus. Nad mõistsid, et rassism on ainult üks kaasaegse Ameerika ühiskonna haiguse sümptoome. See sundis mõtlema vajadusele Ameerika ühiskond põhjalikult ümber teha, alustades organisatsioonide loomisest neegrite hulgas.

Tänu Komitee vaevarikkale tööle õnnestus 1964. aasta aprillis Mississipi osariigis luua Demokraatlik Vabaduse Partei kui paralleel osariigi Demokraatlikule Parteile, mis täielikult eitab neegrite osavõttu poliitilisest elust.

Komitee pöörab suurt tähelepanu organiseerimata tööliste organiseerimisele. 1965. aastal loodi Komitee initsiatiivil Mississipis Tööliste Vabadusliit, kuhu astusid neegripäritoluga traktoristid ja rentnikud.

Komitee tunneb muret ka neegrilaste hariduse pärast, lähtudes sellest, et neegrite koolid töötavad halbades tingimustes ja lapsed ei saa korralikku üldhariduslikku ettevalmistust ega tutvu oma rahva ajaloo ja kultuuripärandiga.

Alabamas, Georgias, Mississipis, Tennessees ja Arkansases organiseerib Komitee kampaaniaid hariduse desegregatsiooni ellurakendamise eest, õppimistingimuste ja õpetamise parandamise eest, organiseerib nn. vabaduse koole, kus peale neegrite ajaloo õpetamise viiakse sageli sisse üldhariduslikke distsipliine, mis puuduvad tavalistes neegrikoolides.

Komitee juhtkond arvab, et rassilise diskrimineerimise küsimusi ei saa vaadelda lahus sündmustest Vietnamis või Dominikaani Vabariigis. Ta astub teravalt välja Ameerika imperialismi välispoliitika vastu Aasias, Aafrikas ja Ladina-Ameerikas. Komitee võtab osa ja samal ajal on ise paljude agressioonivastaste miitingute ja demonstratsioonide initsiaatoriks. Vaatamata oma nimele on Komitee tegelikult lakanud olemast ainult üliõpilaste organisatsioon — nii oma järjekindlate aktivistide kui ka tegevuse eesmärgi poolest.

Kõrvuti mitmekülgse positiivse tegevusega on mõnede Komitee liikmete juures märgata ka natsionalistlikke tendentse, mis väljendub Komitee neegeraktivistide ja tänu oma heale tööle juhtpositsioonidele nihkunud noorte valgete omavahelistes suhetes.

Võitlusvaimu ja agara tegevuse tõttu moodustab Komitee siiski

olulise osa «uuspahempoolsest» suunast Ameerika Ühendriikide noorsooliikumises.

Komiteel on oma häälekandjad: ajakiri «Movement» («Liikumine») ja informatsiooniline bülletään.

* * *

Professionaal-tehnilise suunaga noorsoo-organisatsioonid:

AMEERIKA TULEVASED FARMERID (Future Farmers of America) loodi 1928. aastal, on Ameerika Ühendriikide Informatsiooniteenistuse määrangu järgi «üldrahvalik, hariduslik, sissetulekule mitte tähelepanu osutav, apoliitiline noorte farmerite vabatahtlik organisatsioon, mis on mõeldud põllumeeste juhtimisvõimete arendamiseks: iseloomu, kokkuhoidlikkuse, koostöö, kodanikutunde ja patriotismi kasvatamiseks».

Farmerid korraldavad kampaaniaid farmide parandamiseks, nende päästmiseks stiihilistest õnnetustest, koolide ja kirikuõuede haljastamiseks; teevad geodeesiaalaseid töid, organiseerivad laatu, korjavad raha seemne ja väetise ostmiseks, selekteerivad karja ja taimi, kasvatavad ja müüvad põllumajandussaadusi jne. Organisatsioonil on 380 000 aktiivset liiget, tal on oma osakonnad kõikides osariikides ja Puertoriikos, töötab tervishoiu, hariduse ja heaolu departemangu põllumajandusosakonna patronaaži all.

Sama tööd põllumajanduslike rajoonide tütarlaste hulgas teeb organisatsioon nimega Ameerika Tulevased Koduperenaised, kelle tegevusprogramm peaaegu ei erine Tulevaste Farmerite omast.

Organisatsiooni häälekandjaks on ajakiri «National Future Farmer Magazine».

«4H KLUBID» (head—pea, heart—süda, hands—käed, health—tervis) on valitsuse noorsoo-organisatsioon, asub põllumajanduse arendamise departemangu hoolduse all, mis teeb selles küsimuses koostööd rea ülikoolide ja kolledžitega. Organisatsiooni liikmed kasvatavad karja ja kodulinde, töötavad aias ja põldudel, õpivad õmblema, toitu valmistama jne. Organisatsioonil on samanimeline häälekandja, liikmeskond — 2,3 miljonit (10.—21. eluaastani).

«NOORTE SAAVUTUSED» (Junior Achievement) tegutseb 1942. aastast spetsiaalsete programmide alusel, ette nähtud noorte ettevõt-

likkuse ja juhtimisvõimete kasvatamiseks. Organisatsiooni tekkimise algusest on neid programme omandanud umbes miljon noort ameeriklast. Noormehed ja neiud tutvuvad miniatuursetes korporatsioonides bisnessi kõigi staadiumidega: projekti finantseerimise, aktsiate müümise, toodangu müügi, võlgade maksmise ja kogumise, sissetuleku kasutamisega. Iga grupp koosneb 15—20 noorukist ja töötab 3 bisnesmeni juhtimisel. «Noorte Saavutuste» programme kasutavad monopolid peamiselt jõukatest perekondadest pärit noorte ameeriklaste tutvustamiseks vaba ettevõtluse süsteemiga.

Laste ja noorukite organisatsioonidest on tähtsaim **AMEERIKA SKAUDID (Scouts of America).** See on üldrahvalik organisatsioon, loodud möödunud sajandi teisel poolel. Organisatsiooni ridades on üle 5 miljoni liikme, kes olenevalt east on jaotatud 3 gruppi. Organisatsiooni juurde kuuluvad veel nn. uurijate salgad, kuhu kuuluvad täiseale lähenevad noorukid.

ARGENTIINA ÜLIÕPILASTE FÖDERATSIOON (Federación Universitaria de Argentina) moodustati 1918. aastal, tollal Ladina-Ameerikas populaarse liikumise «Ülikoolireform» baasil. Föderatsioon on Argentiina üliõpilaskonna massilisim ja autoriteetseim organisatsioon. Kogu oma olemasolu ajal on Föderatsioon asunud imperialismivastasel positsioonil, võidelnud religioossete mõjude vastu haridussüsteemis. Föderatsiooni koosseisu kuulub kaheksa üliõpilasühingut. RÜL-i liige.

KOMMUNISTLIKU NOORSOO FÖDERATSIOON — KNF (Federación de la Juventud Comunista) loodi 1921. aastal, ühendab noori töölisi ja progressiivselt meelestatud üliõpilasnoorsugu. Ametiühingute paljude noortekomisjonide eesotsas seisavad noored kommunistid, paljudes tööstusettevõtetes on KNF-i algorganisatsioonid. KNF-i juhtimisel toimuvatel streikidel, miitingutel ja demonstratsioonidel on alati teravalt poliitiline iseloom. Eriti laiaulatuslikud on solidaarsusmanifestatsioonid vietnami rahvaga.

Tähtis koht KNF-i töös on proletaarse internatsionalismi ja fašismivastaste meeleolude kasvatamisel ja võitlusel kodanliku natsionalismi vastu.

Tunduv on KNF-i mõju ka üliõpilaskeskkonnas. Juhib üliõpilaste võitlust imperialistlike ja klerikaalsete mõjude vastu kõrgema hariduse süsteemis.

Föderatsiooni üheks peaülesandeks on noorsoo patriootilise rinde moodustamine, mis kujutab endast natsionaaldemokraatliku rinde osa. ÜDNF-i liige. KNF-i juhtiv organ on Keskkomitee, mille juures töötab Täitevkomitee ja Sekretariaat. Organisatsiooni kuulub 35 000 liiget, häälekandja — ajaleht «Juventud» («Noorsugu»).

KRISTLIK-DEMOKRAATLIK NOORSUGU — KDN (JDC — Juventud Democrata-cristiana) loodi 1954. aastal Kristlik-Demokraatliku Partei noorsooühinguna. See organisatsioon ühendab noori linna väikekodanluse, käsitööliste ja üliõpilaste, samuti talupoegade hulgast. KDN-i üliõpilaskond esineb organisatsioonist sõltumatult ja omab tugevaid positsioone Üliõpilaste Föderatsioonis.

Oma poliitikas tugineb KDN sõjaka natsionalismi printsiipidele,

võitleb revolutsiooniliste ümberkujunduste eest maal, Ameerika imperialistide vägivalla vastu. Paljudes sise- ja välispoliitika küsimustes töötab koos Kommunistliku Noorsoo Föderatsiooniga.

PERONISTLIK NOORSUGU (JP — Juventud Peronista) — peronistliku liikumise noorsooühing, mis sai oma nime organisatsiooni rajajalt Juan Domingo Peronilt, Argentiina presidendilt aastail 1946—1955.

Peronismi eesmärgiks on õiglase riigi rajamine, mis oleks ühtviisi kaugel nii kapitalismist kui ka kommunismist. Kuigi 13 aastat on möödunud Peroni kukutamisest ja partei keelamisest, on peronistlik liikumine üks tähtsamaid poliitilisi jõude riigis; samuti on tal suur autoriteet noorte hulgas.

Peronistlik noorsugu moodustab liikmete põhimassi ametiühingute noortesektsioonides; samuti on neil oma üliõpilasorganisatsioon — Peronistlik Üliõpilasnoorsugu. Viimastel aastatel otsib PN kontakte pahempoolsete demokraatlike noorsoo-organisatsioonidega.

BRASIILIA KOMMUNISTLIKU PARTEI NOORSOOSEKTSIOON (Asessao Juvenil do Partido Comunista Brasileiro) moodustati 1926. aastal.

Algul kandis sektsioon Brasiilia Kommunistliku Noorsoo Föderatsiooni nime ja töötas põranda all. 1937. aastal saatis partei Föderatsiooni laiali ja alles 1946. aasta detsembris võeti vastu otsus Brasiilia Kommunistliku Noorsooühingu moodustamise kohta. Aasta hiljem kuulutati ühing seadusevastaseks. Augustis 1950 loodi Kommunistliku Partei otsuse põhjal uuesti noorsooühing, toimus esimene rahvuslik konverents, kus võeti vastu põhikiri, programm ja valiti esimene rahvuslik komitee.

Sektsiooni liikmeks võib olla iga noor 13. kuni 23. eluaastani, kes töötab ühes algorganisatsioonis, maksab liikmemaksu ja tunnistab organisatsiooni põhikirja. Noorsooühingu algorganisatsioonideks on ringid, mis moodustatakse kolme ühingu liikme olemasolu korral ettevõtetes, elamukvartalites, koolides, latifundiumides, spordiklubides. Ringi üldkoosolekul valitakse komitee.

Kõrgeimaks organiks on Rahvuslik Kongress, mille kutsub kokku Rahvuslik Keskkomitee mitte harvem kui üks kord kahe aasta jooksul. Kongresside vaheajal juhib ühingu tööd Keskkomitee, kes tuleb kokku üks kord kolme kuu jooksul. Keskkomitee valib enda hulgast Rahvusliku Nõukogu (Keskkomitee büroo), kes juhib tööd pleenumite vaheaegadel. Ühingul on organisatsioonid kuueteistkümnes kahekümne ühest Brasiilia osariigist. Sotsiaalselt koosseisult jaguneb ühing: töölisi 25%, talupoegi 3%, teenistujaid (kaubandustöötajaid, pangaametnikud, intelligents, näitlejad, naistöölised) 30%, üliõpilasi 42%.

Kuni viimase ajani oli nii arvuliselt kui töömahult üks suuremaid ja tugevamaid kommunistlikke ühinguid Ladina-Ameerikas; tal oli mitu häälekandjat. Ühing juhib ka iseseisva üliõpilasajakirja «Jornada» («Tööpäev») ilmumist (tiraaž 5000).

Riigipöörde tulemusena kehtestatud sõjaväeline diktatuur andis löögi progressiivsetele noorsoo-organisatsioonidele. Illegaalne Brasiilia Kommunistlik Partei püüab massilist kommunistlikku organisatsiooni taastada. Seni on see ainult väike grupp noori, kuigi sihikindel ja võitluses karastunud.

Ühing on ÜDNF-i liige.

BRASIILIA RAHVUSLIK ÜLIÕPILASLIIT — BRÜ (UNEB — Uniao Nacional dos Estudantes do Brasil) on moodustatud 1938. aastal veidi varem tekkinud Demokraatliku Üliõpilasliidu baasil. BRÜ kongress toimub igal aastal. BRÜ astub välja ülikoolireformi ja kõrgema hariduse demokratiseerimise eest, kõrgemate õppeasutuste, eriti aga tehniliste õppeasutuste võrgu laiendamise eest, kirjaoskamatuse likvideerimise ja agraarreformi eest (agraarreformi teostamisel võtab BRÜ eeskujuks sotsialistliku Kuuba), maa sõltumatu poliitilise ja majandusliku arengu eest, normaalsete suhete sisseseadmise eest kõigi maailma maadega, eeskätt aga sotsialistlike maadega. Tuleb siiski märkida, et oluline osa katoliiklike ülikoolide üliõpilaskonnast satub kiriku mõju alla.

Viimane riigipööre viis faktiliselt BRÜ laialisaatmiseni.

1968. aasta jaanuaris moodustati ametlik üliõpilasasjade komisjon valitsuse poliitika teostamiseks üliõpilaste hulgas.

Brasiilia Rahvuslik Üliõpilasliit on RÜL-i Täitevkomitee liige.

KANADA KOMMUNISTLIK NOORSOOÜHING on korduvalt muutnud oma nime: Töölisnoorsoo Rahvuslik Föderatsioon (1948—1958), Sotsialistlik Noorsooliiga (1957—1960), Kommunistlik Noorsooliiga (1960—1965). 1965. aasta kevadel otsustas Liiga laiali minna.

Sõjajärgsetel aastatel on noorte kommunistide liikumisel tulnud ületada palju raskusi. Kuid vanemate seltsimeeste abiga on organisatsioonil õnnestunud neist üle saada. 1961. aastaks oli loodud ühtne juhtkond ja täidesaatvad komiteed Briti Kolumbia ja Alberta provintsis ning seitsmes linnas.

Praegu eksisteerib kaks provintsiorganisatsiooni — Briti Kolumbias ja Quebecis. Teistes provintsides on loodud parteiklubid noortele, mida seob ühtne juhtkond Kanada Kommunistliku Partei Keskkomitee Noortekomisjoni näol.

UUSDEMOKRAATLIK NOORSUGU — UDN (NDY — New Democratic Youth) loodi 60-ndate aastate algul, on Uusdemokraatliku Partei noorsoo-organisatsioon. Toetub ametiühingute-noortesektsioonidele ja üliõpilasorganisatsioonidele. UDN-i programmi tuumaks on sotsiaaldemokraatlikud, klassidevahelise rahu ja koostöö printsiibid.

Reas sise- ja välispoliitilistes küsimustes asub UDN progressiivsetel positsioonidel: nõuab oma maa sõltuvuse vähendamist ameerika imperialistlikest monopolidest ja mõistab hukka Ameerika Ühendriikide agressiooni Vietnamis.

Paljudel juhtudel asub UDN radikaalsematelgi seisukohtadel kui partei juhtkond ja kritiseerib viimase poliitikat.

Kuuba
(Kuuba Vabariik)

NOORTE KOMMUNISTIDE LIIT — NKL (Union de Jóvenes Comunistas de Cuba) — Kuuba noorte poliitiline organisatsioon. Esimene Kuuba kommunistlik noorsoo-organisatsioon loodi 1928. aastal Kommunistliku Noorsooliiga nime all, mis hiljem on kandnud erinevaid nimetusi: «Kuuba Noorsoo Vendlus», Noorsoo Rahvuslik Ühendus, Kuuba Revolutsiooniline Noorus, ja lõpuks, 1944. aasta novembrist alates — Kuuba Sotsialistlik Noorsugu. 1953. aastast tegutses Kuuba Sotsialistlik Noorsugu Kuuba Rahvuslik-Sotsialistliku Partei juhtimisel illegaalselt. Batista diktatuuri vastase võitluse ajal tegi suurt tööd partisanide ja Batista sõdurite hulgas, tõmbas noorsugu kaasa streikidele ja muudele vastupanuaktsioonidele, levitas partei väljaandeid ja lendlehti. Pärast reaktsioonilise režiimi kukutamist 1961. aasta oktoobris otsustasid üliõpilas- ja noorsooühingud luua Kuuba revolutsioonilise noorsoo ühtse organisatsiooni — Kuuba Noorte Ülestõusnute Assotsiatsiooni. Sellesse organisatsiooni ühinesid Kuuba Sotsialistlik Noorsugu, Üliõpilaste Föderatsioon, Noorte Talupoegade Föderatsioon, aga samuti 26. Juuli Liikumise ja 13. Märtsi Direktooriumi noortesektsioonid. Uus organisatsioon täitis aktiivselt Kuuba revolutsiooni ülesandeid, suunas teadlikku noorsugu koolidesse, vabrikutesse ja tehastesse, kooperatiividesse ja rahvamõisatesse, ülestõusnute armee ridadesse; relvastatud interventsiooni ajal Playa Gironile 1961. aasta aprillis astusid sajad noored rahvamiilitsa ridadesse ja võtsid osa interventide purustamisest. 1962. aasta aprillis toimus Noorte Ülestõusnute Assotsiatsiooni I kongress, kus organisatsioon nimetati ümber Kuuba Noorte Kommunistide Liiduks.

NKL-i deviisiks sai «Ehitada ja kaitsta sotsialistlikku kodumaad», millega Kuuba noored kommunistid asusid tööpinkide taha, läksid põldudele või istusid koolipinkidesse.

NKL on üles ehitatud tootmis-territoriaalse printsiibi järgi ja sisaldab 6 provintsiorganisatsiooni, mis omakorda jagunevad regionaalseteks ja algorganisatsioonideks. Vastu võetakse noori kaks korda aastas: 21. oktoobril — päeval, mil ühendati kõik Kuuba noorsoo-organisatsioonid, ja 4. aprillil, s. o. Noorte Kommunistide Liidu I kongressi aastapäeval. Liidu tööd juhib Täidesaatev Büroo.

NKL mobiliseerib noori partei ja valitsuse otsuste täitmisele,

suunab pioneeriorganisatsiooni — Kuuba Pioneeride Liidu tegevust. ÜDNF-i liige.

NKL koordineerib noorte koostööd sotsialistlike maade, Ladina-Ameerika ja teiste mandrite demokraatlike noorsoo-organisatsioonidega.

Häälekandjad: ajaleht «Juventud Rebelde» («Ülestõusu Noorus»), ajakirjad «Pioneer» ja «Giya» («Pioneerijuht»).

Mehhiko
(Mehhiko Ühendriigid)

MEHHIKO KOMMUNISTLIK NOORSUGU — MKN (JCM — Juventud Comunista de Mexico) kinnitati organisatsiooniliselt Kommunistliku Noorsoo I kongressil 1957. aastal, kui võeti vastu põhikiri, dokumendid poliitilise olukorra kohta maal, üleskutse noorsoole, ja valiti rahvuslik juhtkond. MKN teeb oma tööd erinevate noorsoo- ja üliõpilasorganisatsioonide ühteliitmisel Kommunistliku Partei juhtimisel. Noored kommunistid organiseerivad solidaarsusmiitinguid Kuuba revolutsiooniga, Vietnami rahva võitlusega; korraldavad kampaaniaid streikijate kaitseks ja astuvad välja maa andmise eest talupoegadele. Astub otsustavalt välja maa kõikide demokraatlike ja patriootiliste jõudude ühtsuse kaitseks ja püüab esineda ühtse rindena progressiivsete noorsoo-organisatsioonidega. Peale selle juhivad noored kommunistid Rahvusliku Vabastusliikumise noortesektoreid. ÜDNF-i ja RÜL-i liige. Organisatsioonis on 5 000 liiget.

MEHHIKO NOORSOO RAHVUSLIK INSTITUUT (Instituto Nacional de la Juventud Mexicana) on valitseva Institutsioonilis-Revolutsioonilise Partei noorteorganisatsioon. Instituudi mõjupiirkonda kuulub spordi-, kultuuri- ja noorteklubide kaudu üle 1 miljoni noormehe ja neiu. Siiski areneb nii Instituudi oma ridades kui ka paralleelselt terve rida opositsioonilisi voole, mis erinevad üksteisest nii ideoloogilises mõttes kui ka klassistruktuuri poolest.

NOORTE MEHHIKLASTE KONFÖDERATSIOON (CJM — Confederacion de los Jovenes Mexicanos) loodi 1937. aastal, on Mehhiko üks suuremaid noorsoo-organisatsioone. Konföderatsioon tekkis üliõpilasorganisatsioonide baasil, mida juhtis Institutsioonilis-Revolutsioonilise Partei Ramirezi pahempoolne tiib. Neist suurimaks on Kõrgemate Tehniliste Õppeasutuste Üliõpilaste Rahvuslik Föderatsioon.

Organisatsiooni eesmärgiks on võitlus Ameerika monopolide peaietungi vastu, rahvusliku sõltumatuse tugevdamine, mehhiklaste heaolu ja maa õitseng. Konföderatsioon toetab Kuuba revolutsiooni; töötab käsikäes Kommunistliku Noorsooga, Rahva-Sotsialistliku Noorsooga ja Mehhiko Noorsoo Rahvusliku Instituudiga. Konföderatsioon on ÜDNF-i asutajaliige. Organisatsioonil on 70 000 liiget.

RAHVA-SOTSIALISTLIK NOORSUGU — (JPS — Juventud Popular Socialista) asutati 1948. aastal, on väikekodanluse, käsitööliste ja intelligentsi huve kaitsva Rahva-Sotsialistliku Partei noorsooorganisatsioon. Toetab sõbralikke suhteid pahempoolsete jõududega noorte õiguste ja nõudmiste eest peetava võitluse pinnal. Viimasel ajal astub üha tihedamasse kontakti Kommunistliku Noorsooga.

KRISTLIK-DEMOKRAATLIK NOORSUGU — KDN (JDC — Juventud Democrata-cristiana) — üks mõjukamaid noorsoo-organisatsioone riigis. Teostab valitseva Kristlik-Demokraatliku Partei poliitikat. Organisatsioonil õnnestub meelitada oma ridadesse teatud osa noorsoost ühiskonna radikaalse ümberkorraldamise propaganda abil.

Klassikoosseisu vastuolulisuse tõttu KDN lõhenes.

Enamus moodustas «Revolutsiooniliste» («Rebeldes») liikumise, kes astub välja riigis valitseva režiimi vastu, vasakpoolsete jõudude ühendamise poolt, sotsialistliku ühiskonna ülesehitamise poolt. 1969. aasta jaanuaris tegid «revolutsioonilised» ettepaneku luua Revolutsiooniline Rinne tööliste, talupoegade ja üliõpilaste osavõtul. «Revolutsioonilised» arvavad, et sotsialismi ülesehitamiseks peab riik läbi tegema mittekapitalistliku arengutee. Avalduses lükatakse ümber parempoolsete väide, nagu lähtuks mittekapitalistliku arengutee idee kommunistidelt.

RADIKAALNE NOORSUGU — RN (JRRC — Juventud Revolucionaria Radical de Chile) on Tšiili kõige arvukam noorsooühing. See on kõige vanema poliitilise partei, Radikaalse Partei (loodud 1883. aastal) noorsoo-organisatsioon. Organisatsiooni mõjupiirkond on intelligents, väiketeenistujad ja osa üliõpilaskonnast. RN pooldab sotsialistliku ühiskonna ehitamist tšiili moodi, paljudes sise- ja rahvusvahelise elu küsimustes asub demokraatlikel positsioonidel.

ÜDNF-i liige.

SOTSIALISTLIKU NOORSOO FÖDERATSIOON (Federación de la Juventud Socialista de Chile) — Sotsialistliku Partei noorsoo-organisatsioon, laialdasem mõju on tal tööliste ja intelligentsi hulgas. Koos Kommunistliku Noorsooga kuulub Rahvuslikku Tegevusrindesse — sotsialistide ja kommunistide liitu, mis loodi 1956. aastal.

TŠIILI KOMMUNISTLIK NOORSUGU (JCC — Juventudes Comunistas de Chile) moodustati 1. septembril 1932. Praegu kuulub organisatsiooni üle 20 000 liikme. See on ainus noorsoo-organisatsioon Tšiilis, kel pole lahkhelisid oma parteiga. Suurim on organisatsiooni mõju töölis- ja üliõpilasnoorsoo hulgas. Pooldab koostööd noorsoolii-

kumise laiade massidega Ameerika monopolide vägivalla vastu. Pidev kontakt Sotsialistliku Noorsoo Föderatsiooniga. Tihedad sidemed teiste Ladina-Ameerika maade noorsoo-organisatsioonidega. Olles ÜDNF-i liige, võtab aktiivselt osa rahvusvahelisest noorsooliikumisest. Suurt tööd teeb talupoegade hulgas: põllumajanduslikes rajoonides loob oma rakukesi, organiseerib spordiklubisid, igal aastal saadab oma aktiviste appi talupoegadele, aitab valitsuselt taotleda vahendeid talupoegade abistamiseks.

TŠIILI TÖÖLISTE ÜHTSE KESKUSE NOORSOO-OSAKOND töötab ametiühingu täitevkomitee juhtimisel, kus tähtsat osa etendab Tšiili Kommunistlik Partei. Püüab luua noorsoo-osakondi ametiühingute föderatsioonides, organiseerida noortele töölistele kvalifikatsiooni tõstmise kursusi, läheneda üliõpilasorganisatsioonidele, kellega organiseeriti ühiseid üritusi, mis leidsid laialdast vastukaja Tšiili noorsoo hulgas. Tähtsaks sündmuseks oli töötava noorsoo III rahvusliku konverentsi kokkukutsumine. Sellel konverentsil töötati välja põhimäärus töötava noorsoo õigustest.

TŠIILI ÜLIKOOLIDE FÖDERATSIOONIDE LIIT (UFUC — Union de Federaciones Universitarias de Chile) on üliõpilaskonna esindusorganisatsioon, ühendab endas peaaegu kõik ülikoolide üliõpilasföderatsioonid.

Liidu IV kongressil 1966. aastal võeti vastu järgmised otsused: igati toetada agraarreformi; nõuda kapitalimahutuste suurendamist kõrgema hariduse süsteemis; rahvusvahelises mastaabis — organiseerida kampaaniaid vietnami rahva õiglase võitluse toetamiseks, nõuda Ameerika Ühendriikide vägede viivitamatut väljaviimist sellelt Aasia maalt.

Täitevkomitees kuulub enamik kohti kristlikele demokraatidele. Tšiili Kommunistliku Noorsoo esindajate ettepanekul mõistis Liit hukka Luure Keskagentuuri tungimise Ameerika Ühendriikide ja teiste maade üliõpilasliikumisse. Sel ja ka paljudel teistel juhtudel oli Liidu positiivne seisukoht Tšiili pahempoolsete jõudude järjekindla võitluse tulemus.

Tšiili Ülikoolide Föderatsioonide Liit on RÜL-i liige.

AUSTRAALIA JA UUS-MEREMAA

AUSTRAALIA SOTSIALISTLIK NOORSOOLIIGA (SYLA—Socialist Youth League of Australia) on loodud 1941. aastal, noorsooliiga «Eureka» järeltulija. Otsus organisatsiooni ümbernimetamise kohta võeti vastu «Eureka» kongressil 1967. aasta septembris. Sama kongress tegi olulisi muudatusi põhikirjas. Sotsialistliku Noorsooliiga liikmetest moodustavad 60—70% noored töölised, ülejäänud osa — õpilased ja üliõpilased. Suurimad algorganisatsioonid on Sidneys ja Melbourne'is.

Liiga seab oma ülesandeks sotsialismi ülesehitamise Austraalias, kaitseb aktiivselt noorte õigusi, rahvusvahelistes küsimustes asub järjekindlalt progressiivsetel positsioonidel. Iga-aastastel kongressidel valitakse organisatsiooni juhtkond — Rahvuslik Nõukogu.

Liiga teeb koostööd Austraalia Kommunistliku Parteiga, ametiühingute ja teiste progressiivsete organisatsioonidega.

Austraalia Sotsialistlik Noorsooliiga on ÜDNF-i liige. Liiga häälekandja on ajakiri «Target» («Sihtmärk»).

AUSTRAALIA RAHVUSLIK ÜLIÕPILASLIIT (National Union of Australian University Students) ühendab riigi kõigi 15 kõrgema õppeasutuse üliõpilasi. Viimasel ajal on märgata organisatsiooni tunduvat radikaliseerumist, mis väljendub üliõpilaskonna püüdes aktiivselt osa võtta ühiskondlikust elust, lahtiütlemises «üliõpilane kui selline»-teooriast. Austraalia Rahvuslikku Üliõpilasliitu juhib Rahvuslik Nõukogu, mis valitakse igal aastal Liidu konverentsil (reeglina veebruarikuus). Austraalia Rahvuslik Üliõpilasliit on RÜK-i liige. Liidu häälekandja on «National U».

UUS-MEREMAA RAHVUSLIK ÜLIÕPILASLIIT (New Zealand University Students) on suurim noorsoo-organisatsioon riigis. Liitu kuuluvad kõik 6 Uus-Meremaa ülikooli (Victoria, Otago, Canterbury, Auckland, Massery ja Linken College). Iga-aastastel ülikoolide esindajate kongressidel valitakse täitevkomitee ja president.

Üliõpilasliidu ülesanne on kõigi üliõpilasorganisatsioonide töö koordineerimine. Üliõpilasorganisatsioonid kohtadel tegutsevad enamikul juhtudel sõltumatult keskusest, neil on oma programmid ja sidemed teiste maadega. Rahvuslik Üliõpilasliit võitleb üliõpilaste materiaalsete tingimuste parandamise eest, stipendiumi suurendamise eest, taotleb valitsuselt fonde õppekorpuste ja ühiselamute ehitamiseks.

Üliõpilaste poliitilise aktiivsuse kasvu on eriti märgata viimastel aastatel seoses Uus-Meremaa osavõtuga Ameerika Ühendriikide imperialistlikust agressioonist Kagu-Aasias. Üliõpilaste väljaastumised toimuvad kogu maal protestimiitingute, demonstratsioonide, istumisstreikide jm. vormis. Rahvusvahelise noorsooliikumise küsimustes toetab Rahvuslik Üliõpilasliit RÜK-i positsioone, mille liikmeks ta on loomisest peale.

EUROOPA

Albaania
(Albaania Rahvavabariik)

ALBAANIA TÖÖTAVA NOORSOO LIIT (ATNL) loodi 1949. a. septembris Albaania Kommunistliku Noorsooühingu ja Albaania Rahva Noorsooliidu ühinemise tulemusel. ATNL on poliitiline noorsoo-organisatsioon, kelle tööd juhib Albaania Tööpartei. Liitu kuulub üle 120 000 inimese.

Austria
(Austria Vabariik)

AUSTRIA AMETIÜHINGUNOORSUGU — AAN (ÖGJ — Österreichische Gewerkschaftsjugend) tegeleb noorte seadusandlusega, jälgib seaduste täitmist, taotleb tootmisalase väljaõppe süsteemi parandamist, noorte töö kergendamist, töönädala lühendamist 40 tunnini.

Ühendab kuni 21-aastasi noori töölisi, peab end «sõltumatuks» ja «väljaspool parteisid olevaks» organisatsiooniks, kes hoolitseb noorte majanduslike, sotsiaalsete ja kultuurialaste huvide eest.

Noored, kes asuvad ettevõtteisse tööle, saavad automaatselt noorte ametiühingute liikmeks. Noorte ametiühingute käsutada on piisavalt raha, arvukalt kultuurhariduslikke asutusi, hästi ettevalmistatud kasvatajate ning ametnike kaader.

AÜN korraldab mitmesuguseid kursusi (tootmisalaseid, masinakirja ning võõrkeelte õppijaile, tantsukursusi jne.).

Organisatsiooni kuulub 90 000 liiget.

AÜN annab välja ajakirja «Hallo».

AUSTRIA KATOLIIKLIK NOORSUGU — AKN (KJÖ — Katolische Jugend Österreichs) on Austria katoliku kiriku ametlik noorsoo-organisatsioon, loodi 1946. a.

Olenevalt oma sotsiaalsest koostisest jaguneb AKN-i liikmeskond alagruppideks. Katoliiklik Töölisnoorsugu, Katoliiklik Maanoorsugu ja Katoliiklik Õppiv Noorsugu.

Nende organisatsioonide tegevuskava lähtub vajadusest kasvatada noori «kristlikus, rahvusliku iseteadvuse ideaalide vaimus, hoolitsedes liikmete õppimise, töö ja elu-olu eest». Kõrvuti kiriklike mõjutamisvahenditega kasutatakse noorte suunamiseks loenguid, ettekandeid sise- ja välispoliitikast, kultuuri- ja spordialaseid ettevõtmisi.

Organisatsioonis on 120 000 liiget.

Väljaanded: ajakirjad ja ajalehed «Junge Arbeiter» («Noortööline»), «Unser Leben» («Meie Elu»), «Die Wende» («Pööre»), «Schöne Welt» («Kaunis Maailm»), «Blinkfeuer» («Märgutuli») jt.

AKN-iga on tihedalt seotud Austria Laste Katoliiklik Organisatsioon (ALKO), kuhu kuulub üle 92 000 8—14-aastase poisi ja tüdruku. Asutati 1947. a. Praegu on ALKO maa kõige arvukam lasteorganisatsioon, mille ülesandeks on «kujundada kristlikus vaimus laste kogu

elu». Poisid ja tüdrukud on jaotatud 2 eraldi sektsiooni, mis koosnevad 15—20-inimeselistest gruppidest.

Organisatsioon avaldab ajakirja «Der Pfeil» («Nool»).

AUSTRIA NOORSOO FÖDERAALRING — ANFR (BJR — Bundesjugendring) asutati 1953. a. Ühendab 15 noorte- ja lasteorganisatsiooni: Austria Katoliiklik Noorsugu, Austria Katoliiklik Lasteorganisatsioon, Austria Evangeelse Noorsoo Assotsiatsioon, «Austria Loodusesõbrad», Austria Ametiühingunoorsugu, Austria Noorsooliikumine, Austria Noor Põlvkond, Austria Sotsialistlik Noorsugu, Sotsialistlik Lasteliikumine — Austria Lastesõbrad, Keskkooliõpilaste Sotsialistlik Ühing jne.

ANFR-i asutaval foorumil viibisid vabariigi president, kantsler, valitsuse liikmed, poliitiliste parteide juhid, kõrgemad vaimulikud.

Ringi finantseerib riik.

Põhikirja järgi on ringi ülesandeks «kaasa aidata noorsoo-organisatsioonide koostööle ja vastastikusele mõistmisele; vaidlustega, arvamuste ja kogemuste vahetamisega aidata lahendada noorsooprobleeme, esitada oma ettepanekud föderaalorganitele noorsoo poliitika ja õiguste küsimustes, esindada noorsoo-organisatsioonide huve ja õigusi avalikkuse, valitsuse, rahvaesindajate ja võimude ees, kõigi jõududega takistada militaristlikke, natsionalistlikke ja totalitaarseid tendentse...»

Viimase punkti pärast keelduti Vaba Austria Noorsugu vastu võtmast ANFR-i.

Ringi kõrgeim organ on assamblee, mis koosneb liikmesorganisatsioonide esindajaist ja koguneb korra aastas. Tema ülesandeks on kavandada ja kontrollida Ringi tööd, valida esimees, 2 sekretäri ja juhatus, võtta vastu uusi liikmeid. Assamblee teeb põhikirjas muudatusi. Otsused loetakse kehtivaks, kui erapooletud ja vastuhääletanud ei moodusta rohkem kui 10% kohalviibinud otsustava hääleõigusega saadikuist. Juhatus valitakse kaheks aastaks ja koosneb esimehest ning liikmetest — kõigi organisatsioonide esindajaist. Juhatus valib presiidiumi — täidesaatva organi, koostab jooksva töö plaani. Presiidiumis on esimees, 2 asetäitjat ja 2 juhatuse liiget, kes kõik valitakse kaheks aastaks.

Kui vaja, moodustab juhatus ajutised komisjonid, kes tegelevad tootmisalase väljaõppe, maanoorte, kõrgemate koolide üliõpilaste, noorte seadusandluse, noorte elu-olu, lastekasvatuse jt. aladega.

Ringis peetakse seminare, vaidlusi, koosolekuid, kuhu tulevad teiste liikmesorganisatsioonide esindajad, korraldatakse näitusi, avaldatakse brošüüre ja muid väljaandeid. Ring taotleb Euroopa integrat-

siooni, Austria astumist «ühisturgu». ANFR on Ülemaailmse Noorsoo Assamblee ja Euroopa Noorsoo Nõukogu liige. Organisatsiooni kuulub 500 000 inimest.

AUSTRIA NOORSOOLIIKUMINE — RAHVAPARTEI NOOR PÕLVKOND (Österreichische Jugendbewegung) on Austria Rahvapartei (ARP) ametlik noorsoo-organisatsioon, kelle peamine ülesanne on «kasvatada reserve Rahvaparteile ja valmistada ette noori valijaid selle partei vaimus». Üks levinumaid töövorme on nn. noorte parlamendid, kus Rahvapartei saadikud vastavad noorte küsimustele. Suur tähtsus on ka ettekannetel poliitikast, kultuurilis-meelelahutuslikel ja sportlikel ettevõtmistel. ANL korraldab valimiseelseid kampaaniaid, värbab noori. Organisatsioon on tihedalt seotud katoliiklike ringkondadega, propageerib kodanlikku «vaba demokraatiat».

Liidus ANL-iga töötab «sõltumatu», «parteidest kõrgemal olev» organisatsioon Austria Noortööliste Liikumine ja Rahvapartei lasteorganisatsioon Austria Noor Põlvkond (ANP), kuhu kuuluvad 10—16-aastased poisid ja tüdrukud. Viimane peab kõige tähtsamaks «kindlat usku jumalasse» ja «ustavat armastust oma kodumaa Austria vastu», mis «näitavad kristlase ja tõelise austerlase kasvatamise teed». Saanud 16-aastaseks, muutuvad lasteorganisatsiooni liikmed automaatselt ANL-i liikmeteks.

ANL-i kuulub 35 000 inimest ja ta annab välja ajakirja «Ausblick» («Väljavaade»).

AUSTRIA SOTSIALISTLIK NOORSUGU — ASN (SJÖ — Sozialistische Jugend Österreichs) loodi 1894. a. Algul oli ta «noorte tööliste koondis», Sotsialistliku Partei ametlik noorsoo-organisatsioon. Fašismi ajal saadeti ASN laiali. 1945. a. asutati ta uuesti ja sai nimetuse Austria Sotsialistlik Noorsugu.

ASN-i kuuluvad mitmesuguste ühiskonnakihtide esindajad: töölisnoorsugu, noored teenistujad, üliõpilased, kooliõpilased, põllutöölised. Ühing jaguneb maa-, ringkonna- ja kohalikeks organisatsioonideks.

ASN nõuab noortööliste töötingimuste parandamist ja neile suuremaid õigusi, seaduse vastuvõtmist kutse-, kooli- ja kõrgema hariduse süsteemi täiustamise kohta, rohkem õppeasutusi, üliõpilaste elu-olu parandamist jne.

Põhilised töövormid: loengud, ettekanded, seminarid, vestlused, kultuuriõhtud. Populaarseks on saanud noorte sotsialistide traditsiooniline tõrvikrongkäik 1. mai eelõhtul. ASN pöörab tähelepanu matkamisele, spordile.

Organisatsiooni võetakse 14—21-aastasi noormehi ja neide. 18-aastaseks saanud ASN-i liige peab kuuluma Sotsialistlikku Parteisse.

Partei esindajad võtavad osa ASN-i juhtivate organite tööst (kongressidest, juhatuse istungitest jne.). Niiviisi juhib partei noorte tegevust. Omalt poolt on aga ASN-i liikmed esindatud partei keskkomitees, maakonna- ja kohalikes komiteedes.

ASN on Rahvusvahelise Noorte Sotsialistide Liidu agar liige, ANFR-i kaudu on ta Ülemaailmse Noorsoo Assamblee liige.

Organisatsiooni kuulub 28 000 inimest.

Väljaanded: ajakirjad «Trotzdem» («Ikkagi»), «Sozialistische Erziehung» («Sotsialistlik Kasvatus»).

AUSTRIA ÜLIÕPILASTE RAHVUSLIK NÕUKOGU — AÜRN (ÖHS — Österreichische Hochschülerschaft) ühendab maa mitmesuguseid üliõpilasühinguid. Vastavalt 1959. a. föderaalseadusele esindab Nõukogu kõiki austria rahvusest üliõpilasi.

Vormiliselt on AÜRN «mittepoliitiline, parteitu» organisatsioon, ent poliitilised fraktsioonid temas püüavad ajada igaüks oma partei joont.

AÜRN-i eesotsas seisab juhatus, kes valitakse üliõpilaste konverentsil. Juhatuse tugevaim fraktsioon määrab esimehe.

AÜRN on üks Rahvusvahelise Üliõpilaskonverentsi asutajaist ja selle innukas liige.

Praegusel ajal kuulub enamus Nõukogu juhatuses «Akadeemikute Valimisblokile» (AVB), mis töötab valitseva Austria Rahvapartei juhatuse all. Viimastel valimistel sai see blokk üle 50 protsendi häältest. AVB rajati 1945. a. ja ühendab selliseid üliõpilasorganisatsioone nagu Austria Üliõpilaste Kartell, Katoliiklike Maakondlike Üliõpilasühingute Akadeemiline Liit jt.

Suuruselt teine fraktsioon Nõukogus on Vabade Üliõpilaste Liit, mis oma ideeliselt suunitluselt on lähedane neonatslikule Austria Vabadusparteile. Suurim populaarsus on tal Steyris, Salzburgis ja teistes piirkondades, kus on tugev «Suur-Saksa vaimu» mõju. Liitu toetavad veel üliõpilasorganisatsioonid «Saksa Selts Austrias», «Allemania» ja «Markomania», kes teevad Austrias Suur-Saksa propagandat. Liit võtab osa neonatslikest ja antisemiitlikest väljaastumistest.

VABA AUSTRIA NOORSUGU — VAN (FÖJ — Freie Österreichische Jugend) töötab koos Austria Kommunistliku Parteiga, ühendab noori töölisi, haritlasi, õpilasi.

Põhikirja järgi on VAN «noorsoo iseseisev antifašistlik demokraatlik organisatsioon». Tahab, et Austrias hakataks ehitama sotsialismi.

1967. a. mais võttis VAN-i VIII kongress vastu uue programmi. Eesmärgid: kasvatada noorsugu antifašistlikus, demokraatlikus vaimus; keelata organisatsioonid ja väljaanded, mis teevad fašistlikku ja neonatslikku propagandat ning astuvad välja austria rahvuse tunnustamise vastu; valimisõigus 18-aastastele; lühendada sõjaväekohustuse aega; demokratiseerida sõjavägi; võtta vastu seadused, mille järgi õpilased, noored töölised ja teenistujad töötavad nädalas 40 tundi; parandada kutsealast ettevalmistust; tagada noortele põllutöölistele teiste noortöölistega võrdsed õigused; kehtestada hariduse saamiseks tasuline puhkus ja üldine koolikohustus kuni 15-aastastele; laiendada kõrgemate õppeasutuste võrku.

Välispoliitikas huvitub VAN sellest, et Austria säilitaks riikliku neutraliteedi ega astuks «ühisturgu».

VAN on Ameerika agressiooni vastu Vietnamis ja tahab, et Euroopas rajataks kollektiivse julgeoleku süsteem ning keelataks tuumarelv jne.

Organisatsiooni võivad astuda 14—25-aastased noormehed ja neiud, kes elavad Austrias ja annavad kirjaliku avalduse, et tunnistavad liidu eesmärke ja programmi. Üle 25 aasta vanused inimesed võivad organisatsiooni kuuluda, kui nad on selles juhtivatel ametikohtadel.

Liidu kõrgeim juhtiv organ on Kongress, mis kutsutakse kokku kord iga 4 aasta järel. Kongressi delegaadid valitakse alg- või rajooniorganisatsioonides. Kongress võtab otsuseid vastu lihtsa häälteenamusega, välja arvatud muudatused põhikirjas (selleks läheb vaja $^2/_3$ häältest).

Liidu praktilist tegevust juhib juhatus, kelle valib Kongress. Juhatus valib omakorda enda hulgast sekretariaadi ja liidu esimehe.

VAN kuulub Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni liikmete hulka.

Liidu häälekandja — ajakiri «Jugend-70» («Noorus-70»).

Rida noorsoo-organisatsioone on neonatsliku Austria Vabadusepartei (AVP) mõju all.

AVP ametlik noorsoo-organisatsioon on V a b a d e N o o r t e L i i t (3500 liiget), mis valmistab oma liikmeid ette AVP-sse astumiseks.

A u s t r i a A l p i ü h i n g u (62 000 liiget) noortesektsioon ja V õ i m l e m i s ü h i n g mõjutavad noori matkade ja spordi kaudu neonatsliku ideoloogiaga.

Austria Seltsimehelik Liit kasvatab noori truudusevaimus vanadele lahingutraditsioonidele ja tahab noorte hulgas ellu äratada militarismi ning revanšismi.

Nende ühingute liikmed käivad kõikvõimalikel neonatslikel koosolekutel ja esinemistel, võtavad osa terroristlikest aktsioonidest Lõuna-Tiroolis.

Belgia
(Belgia Kuningriik)

BELGIA KOMMUNISTLIK NOORSUGU — BKN (JCB — Jeunesse Communiste de Belgique) moodustati 1921. a. Belgia KP asutamise järel. Töötab kogu aeg KP juhtimisel. Praeguse nimetuse all tuntakse BKN-i 1957. aastast. Ühendab 14—25-aastasi töölisi, teenistujaid ja keskõppeasutuste õpilasi.

Tegevuse peasuunad: võitlus rahu, demokraatia ja sotsiaalse progressi eest, töötavate noorte õiguste kaitsmine.

BKN taotleb, et Belgia astuks välja NATO-st ja et Belgiast viidaks välja NATO juhtivad organid, et jäetaks uuendamata leping Põhja-Atlandi blokiga, kui selle tähtaeg möödub. BKN tahab, et NATO ja Varssavi pakti maad kirjutaksid alla mittekallaletungilepingule. Organisatsioon käib iga-aastastel «lihavõtte rahuretkedel», mis korraldatakse protestiks kavatsuse vastu paigutada Belgia territooriumile tuumarelvi ja anda tuumarelv bundesveerile.

Organisatsioon taotleb USA agressiooni lõpetamist Vietnamis. Selleks korraldatakse demonstratsioone ja miitinguid, trükitakse lendlehti, kogutakse vahendeid Vietnami haavatud patriootide abistamise fondi.

BKN on seadnud eesmärgiks ehitada Belgias üles sotsialistlik ühiskond. Lähimad ülesanded: reformide elluviimine, mis piiraksid monopolide võimu (mitmete tööstusharude natsionaliseerimine, tööliskontrolli sisseseadmine ettevõtteis jne.). BKN on välismaa kapitali sissetungi vastu ja pooldab demokraatlike õiguste laiendamist, rahvusküsimuse lahendamist föderalismi alusel.

BKN nõuab, et 18-aastased noored saaksid valimisõiguse, et kõigile kindlustataks tööd, et kaotataks ebavõrdsus palga maksmisel kuni 21-aastastele töölistele, 4-nädalast puhkust. BKN astub välja ka noorte militaristliku kasvatamise vastu sõjaväes, nõuab tänapäevast ja demokraatlikku haridussüsteemi.

BKN on valmis koos töötama teiste oma maa noorsoo-organisatsioonidega võitluses rahu, demokraatia ja belgia tööliste olukorra parandamise eest, toetab rahvusvahelise demokraatliku ja noorsooliikumise ühtsust.

Kõrgeim organ — Kongress, mis kutsutakse kokku kord 4 aasta järel. Kongressi vaheaegadel juhib organisatsiooni Rahvuslik Komitee, kes valib omakorda Büroo ja peasekretäri.

BKN on ÜDNF-i liige.

BELGIA PRANTSUSE KEELT RÄÄKIVATE ÜLIÕPILASTE ÜHENDATUD LIIKUMINE (MUBEF) asutati 1961. a., ühendab vallooni ülikoolide, kõrgemate tehniliste, pedagoogiliste ja kunstiõppeasutuste üliõpilasi, pooldab üliõpilaste sündikalismi seisukohti, toetab eriti rahvusliku haridussüsteemi demokratiseerimist, haridussüsteemi ja tema sisu moderniseerimist, korteritingimuste parandamist, assigneeringute suurendamist haridusele, samuti stipendiumide suurendamist.

Välispoliitikas toetab rahu ja rahulikku kooseksisteerimist, kollektiivse julgeolekusüsteemi loomist, rõhutud rahvaste rahvuslikku vabadusvõitlust. Nõuab, et lõpetataks tuumarelvakatsetused, on selle vastu, et Belgia saab tuumarelva, võtab osa traditsioonilistest aatomivastastest retkedest.

Kõrgeim organ — Kongress. Täidesaatev võim kuulub Rahvuslikule Büroole.

MUBEF on Rahvusvahelise Üliõpilasliidu liige 1961. aastast, 1967. a. lahkus Rahvusvahelisest Üliõpilaskonverentsist, sest said avalikuks selle juhtkonna sidemed USA Luure Keskagentuuriga.

Häälekandja — «MUBEF-i Pressiteenistus».

BELGIA ÜLIÕPILASTE-KOMMUNISTIDE RAHVUSLIK LIIT (Union Nationale des Étudiantes Communistes de Belgique) loodi 1959. a. üliõpilaste kommunistlikest ringidest, mis tegutsesid mitme ülikoolikeskuse juures. Liidu tööd suunab Belgia KP.

Eesmärgid: levitada revolutsioonilist ideoloogiat üliõpilaste hulgas, et luua kommunistlikku haritlaskonda; uurida kõrgemas koolis marksistlik-leninlikku teooriat; ühendada üliõpilasnoorsugu võitluses rahu ja desarmeerimise eest; korraldada kõrgema hariduse süsteemis põhjalik reform.

Liit on ÜDNF-i liige.

FLAAMI ÜLIÕPILASTE LIIT — FÜL (VVS — Vereniging der Vlaamse Studenten) loodi 1961. a., ühendab Flandria ülikoolide ja kõrgemate õppeasutuste üliõpilasi.

Liit toetab agaralt kõrgema hariduse demokratiseerimist ja üliõpilaste ainelise olukorra parandamist. Poliitikas arvustab USA agressiooni Vietnamis, on rahu ja rahuliku kooseksisteerimise poolt. Tahab, et lõpetataks tuumarelva tootmine ja katsetamine, on selle vastu, et tuumarelv paigutataks Belgia territooriumile. Pooldab kõigi sõjaliste blokkide laialisaatmist, igal aastal võtab osa igakevadistest aatomivastastest retkedest.

FÜL on Rahvusvahelise Üliõpilasliidu liige, 1967. a. lahkus pro-

testi märgiks Rahvusvahelisest Üliõpilaskonverentsist selle juhtkonna sidemete pärast USA Luure Keskagentuuriga.

Häälekandja — «VVS — Information».

FLANDRIA NOORED SOTSIALISTID — FNS (JS — Jong Socialisten). Organisatsioon asutati 1907. a. Kuni 1940. a. kandis nimetust Sotsialistlik Noor Kaardivägi. Organisatsiooni tööd suunab Belgia Sotsialistlik Partei.

Põhikirja järgi kuuluvad 21—35-aastased organisatsiooni liikmed või need, kes on nooremad kui 21 aastat, kuid kellel on vähemalt aastane staaž, ka parteisse.

Noored sotsialistid toetavad partei sotsiaalreformistlikke seisukohti.

Viimasel ajal on FNS muutunud märksa progressiivsemaks. Noored sotsialistid nõuavad, et USA lõpetaks agressiooni Vietnamis ja Vietnami DV pommitamise ning tunnustaks Lõuna-Vietnami Rahvavabastusrinnet täieõigusliku partnerina läbirääkimistel. Nad astuvad välja rahu, desarmeerimise ja sõjaliste blokkide laialisaatmise eest; tahavad, et Belgia astuks välja NATO-st; mõistavad hukka militarismi taassünni Saksa FV-s; nõuavad Saksamaaga rahulepingu sõlmimist Saksa DV ja Oder-Neisse piiri tunnustamise alusel. Nende arvates peaksid mõlemad Saksa riigid keelduma tuumarelvast. Organisatsioon taunib fašistlikke režiime Hispaanias ja Portugalis, sõjalist pööret Kreekas, toetab aga rahvuslikku vabadusvõitlust.

Mis puutub rahvuslikku poliitikasse, siis FNS pooldab «ühiskonna antikapitalistlikku reformi». Noorte sotsialistide arvates tuleb tugevdada Belgia majandust ja lahendada keeleprobleem, tagada naiste võrdõiguslikkus, kaitsta noorte õigusi, võtta ette demokraatlik haridusreform, vähendada Belgia sõjaväge ja lühendada sõjaväekohustuse aega, suurendada assigneeringuid noorte puhkuse ja vaba aja korraldamiseks, anda hääleõigus 18-aastastele, luua noorte kommunaal- ja munitsipaalnõukogud.

Organisatsioon kuulub Belgia Sotsialistliku Noorsoo Konföderatsiooni, on RNSL-i liige, kuid tal on tihedad sidemed ka sotsialistlike maade noorsoo-organisatsioonidega, nende seas ÜLKNÜ ja VSN-iga.

Juhtiv organ — Rahvuslik Komitee.

Organisatsiooni kuulub 20 000 liiget.

Häälekandja — ajakiri «Die Niuwe Weg» («Uus Tee»).

RAHVUSLIK NOORSOONÕUKOGU — RNN (Conseil Nationale de la Jeunesse) moodustati kuninga seadlusega 1963. a., ühendab 62 rahvusliku noorsoo-organisatsiooni esindajaid, on riiklik organisat-

sioon rahvusliku hariduse ja kultuuri ministeeriumi juures, tegeleb noorsooprobleemidega.

Nõukogu ülesanded: esitada oma arvamus (kas enda algatusel või mingi ministeeriumi palvel) noori puudutavates küsimustes; õppida tundma noorsooprobleeme; korraldada kollokviume noorsoo-organisatsioonide esindajaile; töötada koos RNT, ühiskondlike teenistuste ja organisatsioonidega, kes tegelevad noorsooküsimustega; luua sidemed taoliste organisatsioonidega välismaal.

Nõukogu liikmed peavad kuuluma oma organisatsioonide rahvuskomiteedesse ega tohi olla vanemad kui 40 aastat. Nõukogus võib olla 2 aastat. Nõukogu jaguneb vallooni ja flaami sektsiooniks. Kumbki sektsioon tegeleb noorsooprobleemidega vastavas maa osas ja valib oma 5-liikmelise büroo, kes moodustavad Nõukogu büroo.

Nõukogu pleenumeid peetakse iga 3 aasta järel.

RAHVUSLIK NOORSOOTEENISTUS — RNT (Service Nationale de la Jeunesse Belge) loodi kuninga määrusega 1956. a. ja teda juhib rahvusliku hariduse ja kultuuri ministeerium.

RNT peab silmas järgmisi eesmärke:

aidata kaasa kasvatajate ja juhtide kaadri täiustamisele aktiivse ja kasvatusliku puhkuse uute vormide väljatöötamisel, välja arvatud poliitiline, filosoofiline või vaimulik haridus, aidata ühiskondlikel organisatsioonidel oma kaadrit ette valmistada;

kindlustada noorsoo-organisatsioonidevahelisi sidemeid, samuti nende ja valitsuse sidemeid;

aidata õppeasutustel korraldada koolivälist kasvatust;

aidata kaasa rahvuslike ja ka rahvusvaheliste noorsoo-organisatsioonide tööle;

parandada noorte kasvatusliku ja aktiivse puhkuse veetmist, laiendades kultuurimajade võrku ja suurendades tehniliste teenistuste ettevalmistamise keskuste arvu;

korraldada mitmesuguseid rahvuslikke ja rahvusvahelisi ettevõtmisi, noorteraamatukogusid, avaldada bülletääne ja ajakirju.

RNT jaguneb vallooni ja flaami sektsiooniks. Kummaski sektsioonis on kaadrite ettevalmistamise ja täiustamise, koolivälise tegevuse, noorsoo-organisatsioonide ja organisatsiooni mittekuuluvate noorte puhkuse korraldamise osakond.

VALLOONI NOORED SOTSIALISTID — VNS (MJS — Mouvement des Jeunes Socialistes) asutati 1966. a. Aasta tunti teda Noorte Sotsialistide Liikumise nime all.

Ühendab töölis- ja üliõpilasnoori, teda juhib Belgia Sotsialistlik Partei, kes kasvatab noori sotsiaalreformismi vaimus.

Põhikirja järgi kuuluvad 21—35-aastased noored ja need, kes pole veel 21-aastased, kuid kel on juba aastane staaž, Sotsialistlikku Parteisse.

Noored sotsialistid arvustavad sotsiaaldemokraatlikelt seisukohtadelt kapitalistlikku süsteemi. Nad taotlevad sotsialistliku ühiskonna loomist demokraatliku sotsialismi põhimõttel, kaitsevad noortööliste õigusi, nõuavad võrdse töö eest võrdset tasu, kutsealase ettevalmistuse ja noorte naistööliste olukorra parandamist.

Välispoliitikas on nad meelestatud sõjavastaselt, astuvad välja võidurelvastumise vastu, taotlesid rahvusliku sõjaväe laialisaatmist ja ühepoolset desarmeerimist alates 1969. a. Noored sotsialistid tahavad, et Belgia astuks välja NATO-st ja jätaks uuendamata lepingu Põhja-Atlandi paktiga. Nad pole nõus, et Belgia territooriumile paigutatakse aatomirelv.

VNS kuulub Belgia Sotsialistliku Noorsoo Konföderatsiooni.

Organisatsiooni juhib Büroo, kes valitakse 2 aastaks.

Belgia katoliiklikud noorsoo-organisatsioonid.

Katoliiklikke noorsoo-organisatsioone ühendab Noorsoo Katoliiklik Nõukogu (Conseil Catholique de la Jeunesse), mis jaguneb vallooni ja flaami sektsiooniks. Kummaski neis on esindatud Kristlik Töölisnoorsugu ja Katoliiklik Töölisnoorsugu, samuti Naiste Kristlik Töölisnoorsugu ja Naiste Katoliiklik Töölisnoorsugu (need organisatsioonid asutati 1928. a.).

Katoliiklik Maanoorsugu (vallooni organisatsioon rajati 1929. a., flaami oma 1925. a.) ja Naiste Katoliiklik Maanoorsugu.

Sõltumatu Katoliiklik Noorsugu ja Sõltumatu Katoliiklik Naisnoorsugu asutati 1931. a., ühendavad kesk- ja kõrgemate õppeasutuste õpilasi.

Skautide-Katoliiklaste Föderatsioon (eraldi poistele ja tüdrukutele). Siia kuuluvad kuni 17-aastased noored.

Katoliiklike Gaidide Kuninglik Assotsiatsioon — skautide sõsarorganisatsioon.

Katoliiklikud organisatsioonid on nende asutajate taotlust mööda «vaimuliku, moraalse, sotsiaalse ja kultuurialase hariduse kool». Sõja suhtes on nad patsifistlikel seisukohtadel, käivad iga-aastastel aatomivastastel retkedel.

Katoliiklikud organisatsioonid pööravad tähelepanu sellele, et hoogustada kommunaal- ja munitsipaalnõukogude tööd, et laiendataks asutuste võrku, mis tegelevad noorte puhkuse ja vaba aja korraldamisega.

Bulgaaria
(Bulgaaria Rahvavabariik)

DIMITROVI-NIM. KOMMUNISTLIK NOORSOOLIIT (DKNL) on sotsialistliku Bulgaaria eesrindliku noorsoo ainus massiorganisatsioon, jätkab Bulgaaria noorte kommunistliku ja töölisliikumise võitlustraditsioone.

Noorte revolutsiooniline liikumine sai Bulgaarias alguse XIX saj. lõpul, organisatsioon loodi 1912. a., kui asutati Bulgaaria Sotsiaaldemokraatliku Töötava Noorsoo Liidu Keskamet. 1919. a. nimetas Sotsiaaldemokraatliku Töötava Noorsoo Liidu konverents Liidu ümber Bulgaaria Noorsoo Kommunistlikuks Liiduks (BNKL). Seda konverentsi loetakse Bulgaaria kommunistlike noorte esimeseks kokkutulekuks. 1920. a. astus BNKL Kommunistliku Noorsoo Internatsionaali. Pärast antifašistliku relvastatud ülestõusu mahasurumist 1923. a. oktoobris jätkasid Kommunistlik Partei ja BKNL võitlust põranda all. 1928. a. loodi Kommunistliku Partei algatusel töölis- ja maanoorte legaalne organisatsioon — Töötava Noorsoo Liit (TNL), 1930. a. — Bulgaaria Üldrahvalik Üliõpilasliit (BÜÜL) — antifašistlik üliõpilasorganisatsioon, TNL-i sektsioon. 1938. a. ühines Bulgaaria Noorsoo Kommunistlik Liit Töötava Noorsoo Liiduga. Teise maailmasõja ajal innustas TNL Bulgaaria noori võitluses vaenlasega. Pärast fašismi purustamist tekkis vajadus luua Bulgaaria noorsoo ühtne liit, et täita sotsialistliku ülesehitustöö ülesandeid. 1947. a. detsembris kogunes Sofiasse TNL-i, Maanoorsoo Liidu, Üliõpilasliidu ja Noorte Rahvaliidu «Zveno» otsuse põhjal noorsoo-organisatsioonide asutav kongress, kes moodustas Rahvanoorsoo Liidu (RNL). 1949. a. hakati seda nimetama Dimitrovi-nim. Rahvanoorsoo Liiduks (DRNL), 1958. a. novembris nimetati DRNL ümber Dimitrovi-nim. Kommunistlikuks Noorsooliiduks (DKNL).

Peamine ülesanne, mille on DKNL-i ette seadnud Bulgaaria KP, on kaasa aidata sotsialismi ülesehitamisel Bulgaarias ja järkjärguline üleminek kommunismile.

Noorte kommunistliku kasvatamise kooliks on saanud kommunistliku töö liikumine, millest võtab osa üle 240 000 noormehe ja neiu. DKNL-i šefluse all on mitmed ehitused, varustuse tootmine sotsialismiehitustele, mõned tööstusharud (metallurgia, keemia, energeetika, masinaehitus). Kommunistlikud noored toetavad tehnilist progressi, asutavad noorte spetsialistide nõukogusid, ühiskondlikke konstruktori-

büroosid, ratsionaliseerijate kompleksbrigaade. Rahvuslikust võistlusest «Mida oled Sina teinud tehnilise progressi heaks?» võttis osa ligi 18 000 noormeest ja neidu, kes töötasid välja üle 11 000 ettepaneku. DKNL abistab agaralt tehnika rahvaülikoole, instituute, kus täiendavad teadmisi insener-tehnilised töötajad.

Kommunistlike noorte eestvedamisel hoogustub liikumine põllumajandussaaduste saagikuse suurendamiseks, nende šefluse all on mehhaniseeritud loomafarmid, «Noorte mehhanisaatorite» ringid, kus noored õpivad tundma põllumajandustehnikat.

Bulgaarias on laialt levinud nn. brigadiriliikumine. Noortebrigaadid ehitavad üldrahvaliku tähtsusega objekte (tee läbi Hannboazi kuru, G. Dimitrovi ja A. Stamboliiski nimeline tamm, autoteed, elektriliinid, veehoidlad, raudteed jne.).

Tegutseb noorsooõppuste süsteem, moodustatakse ringe, korraldatakse lektooriume, seminare, küsimuste-vastuste õhtuid, noorsooülikoole, teoreetilisi konverentse. Töötavad noorte kommunistide ja noorte majandusteadlaste klubid, peetakse loenguid rahvusvahelisest noorsooliikumisest jne.

Noorsoo patriootlik ja sõjalis-sportlik kasvatus on mitmekülgne (dimitrovlikud matkad «Isade võitlusradadel», «rahu ja vabaduse retked», spartakiaad jne.).

Suurt tähelepanu pöörab PKNL noorte kunstialasele kasvatusele, kunstilisele isetegevusele.

Bulgaaria KP ülesandel juhib DKNL Dimitrovi-nim. pioneeriorganisatsiooni («Septembrilapsed»), kuhu kuulub üle 700 000 9—14-aastase lapse.

Kangelasliku võitluse ja ennastsalgava töö eest on DKNL-i autasustatud 4 ordeniga.

Noorsooliidu aluseks on ettevõtetes, põllumajanduskooperatiivides, õppeasutustes ja mujal loodavad algorganisatsioonid. Kõrgeim organ on kongress, kes valib Keskkomitee ja Keskrevisjonikomisjoni.

DKNL asub rahvusvahelise progressiivse noorsooliikumise esiridades, toetab ÜDNF-i ja Rahvusvahelist Üliõpilasliitu, praegusel ajal on DKNL-il sidemeid rohkem kui 250 noorsoo-organisatsiooniga 96 riigist.

Tugevneb Nõukogude ja Bulgaaria noorte koostöö ja vennalik sõprus. DKNL ja ÜLKNÜ vahetavad pidevalt töökogemusi, delegatsioone, noorte gruppe, turiste. On tekkinud uued koostöövormid. 1967. a. möödus Rostovis edukalt Nõukogude-Bulgaaria kokkutulek, loodi Nõukogude-Bulgaaria loomingulise noorsoo klubi jne.

Bulgaaria korraldas IX ülemaailmse noorsoo ja üliõpilaste festivali, mida hindab kõrgelt meie planeedi progressiivne ja demokraatlik noorus.

DKNL-i viimane, XI kongress peeti 1968. a. jaanuaris.

DKNL-i kuulub üle miljoni inimese.

DKNL-i Keskkomitee annab välja 13 ajalehte ja ajakirja, millest populaarsemad on ajaleht ja ajakiri «Narodna Mladež», ajalehed «Svjat Mlodōh» («Noorte Maailm»), «Družina» ja ajakirjad «Napšlai» («Otseteed»), «Zuhhova Vesti» jt.

DKNL-i Keskkomitee kirjastus «Narodna Mladež» annab igal aastal välja üle 200 raamatu kogutiraažiga 4 miljonit.

Hispaania
(Hispaania Kuningriik)

HISPAANIA KOMMUNISTLIK NOORSOOÜHING — HKNÜ (UJCE — Unión de Juventudes Comunistas de España) astub innukalt välja diktatuurirežiimi vastu, taotleb Hispaaniale vabadust, demokraatiat ja sotsialistlikke ümberkorraldusi, et kaitsta noore põlvkonna elulisi õigusi ja huve.

Esimesed kommunistlikud noorsooühingud tekkisid Hispaanias 1921. a. Nende alusel loodi üldrahvalik noorte kommunistide organisatsioon, mis tegutses 1936. aastani. Siis ühines see Sotsialistliku Noorsooga ja moodustus Ühendatud Sotsialistlik Noorsugu (ÜSN). Kodusõja ajal võitlesid ÜSN-i liikmed vabariiklaste poolel. Kui Hispaanias kehtestati fašistlik diktatuur, lakkas ÜSN eksisteerimast.

1961. aastal moodustasid Hispaania noored kommunistid organisatsiooni, mis sai nimeks HKNÜ. Suurem osa selle liikmetest on noored töölised, talupojad, üliõpilased.

HKNÜ töötab illegaalselt Hispaania KP juhtimisel.

Vaatamata rasketele põrandaaluse töö tingimustele, politsei jälitamisele ja repressioonidele, on HKNÜ-l suur mõju noorte hulgas. Tal on tähtis osa opositsiooniliste jõudude ühendamisel võitluseks frankistliku režiimi vastu.

HKNÜ-l on laiad rahvusvahelised sidemed ja ta võtab osa rahvusvahelisest demokraatlikust noorsooliikumisest, on ÜDNF-i liige.

Organisatsiooniliselt on HKNÜ üles ehitatud demokraatliku tsentralismi põhimõttel. Algorganisatsiooniks on ring, mida juhib komitee.

HKNÜ juhtivad organid on Kongress, Keskkomitee, Täidesaatev Komisjon ja Sekretariaat eesotsas peasekretäriga.

Häälekandja — ajaleht «Horizonte» («Horisont»), mis ilmub illegaalselt.

ÜLIÕPILASLIIKUMIST iseloomustab suur aktiivsus ja poliitiline teadlikkus. Üliõpilaste võitlus oma õiguste ja huvide kaitseks on liitunud Hispaania rahva üldise võitlusega vabaduse ja demokraatia eest. Üliõpilaste peamine nõue on saada õigus luua oma organisatsioone. Nad on hüljanud ametliku üliõpilaste ametiühingu ja asutanud oma organisatsioonid. Käesoleval ajal on loodud demokraatlikud üliõpilaste ametiühingud enamiku ülikooliringkondade juurde. Hoolimata valitsuse keelust, kogunevad nende esindajad perioodiliselt koordineeriva-

tele nõupidamistele, mis on Hispaania üliõpilasametiühingute kõrgeim organ. Rahvusvahelise Üliõpilasliidu IX kongressil tunnistati üliõpilaste demokraatlikud ametiühingud Hispaania üliõpilaste ainsateks tegelikeks esindajateks. Hispaania üliõpilasi toetavad töölised ja haritlaskond.

Üliõpilased nõuavad, et USA lõpetaks agressiooni Vietnamis ja et Ameerika lennukid ei lendaks Hispaania kohal, tuumarelv pardal.

* * *

Legaalne noorsoo-organisatsioon on Hispaanias valitsusesõbralik Noorsoorinne (Frente Juvenil), mille tööd kontrollib valitsev frankistlik partei Hispaania Falang.

Holland
(Hollandi Kuningriik)

Kõige arvukamad noorsoo-organisatsioonid Hollandis on need, mis ühendavad katoliiklikke ja protestantlikke noori ja on kiriku, samuti aga ka Katoliikliku Rahvapartei ja Kristlik-Ajaloolise Liidu mõju all. Suurim neist on Katoliikliku Noorsoo Nõukogu. Usuorganisatsioonid seavad oma eesmärgiks kasvatada noort põlvkonda kristlikus vaimus, kasutades selleks kõrvuti kiriklike mõjutusvahenditega ka selliseid töövorme nagu kultuuri- ja spordialane tegevus. Kõrgemates õppeasutustes tegutsevad järgmised usulised üliõpilasorganisatsioonid: Katoliiklike Üliõpilasühingute Liit, Hollandi Üliõpilaste Kristlik Ühing, Vabamõtlejate Üliõpilaste-Kristlaste Liit ja Kristlik-Ajalooliste Üliõpilaste Töögrupp.

HOLLANDI NOORSOOLIIT — HNL («Jecht») asutati 1945. a. 4000—5000 liiget.

Organisatsiooni põhikirjas on öeldud, et ta «seab oma eesmärgiks juhtida noorte võitlust nende vaimsete ja materiaalsete huvide eest. HNL viib seda ellu tihedas koostöös Hollandi töötajatega, kes püüdlevad uue ühiskonna poole, kus on kindlustatud rahu, vabadus, heaolu ja rahvuslik sõltumatus. HNL astub ühises rivis kogu maailma noortega, kes toetavad rahu, demokraatiat ja sotsialismi».

HNL-i liikmed võivad olla 15—30-aastased. «Liidu algorganisatsiooniks on osakonnad linnades, külades, rajoonides, ettevõtetes.» Liidu kõrgeim organ on Rahvuslik Kongress, mis korraldatakse iga 2 aasta järel. Kongress valib Keskjuhatuse.

HNL on ÜDNL-i liige.

Nagu on näha HNL-i häälekandjast ajakirjast «Jecht», on Liidu juhatusel viimasel ajal eri seisukohad mõningates rahvusvahelise demokraatliku noorsooliikumise küsimustes.

Praktikas väljendub see koostöö nõrgenemises teiste maade kommunistlike noorsooliitudega.

HOLLANDI NOORSOO NÕUKOGU (NJR — Nederlandse Jeugd Raad) — ühendus, mis on kutsutud koordineerima maa noorsoo-organisatsioonide tegevust, esindama Hollandi noori rahvusvahelisel areenil, on Ülemaailmse Noorsoo Assamblee Hollandi sektsiooniks.

HOLLANDI ÜLIÕPILASTE NÕUKOGU — HÜN (NSR — Nederlandse Studenten Raad) loodi 1945. a., ühendab rohkem kui 35 Hollandi kõrgema õppeasutuse üliõpilasi.

Igal aastal vastuvõetav HÜN-i tegevuskava sõltub enamusest Rahvuslikus Nõukogus. Kõik üliõpilasorganisatsioonid on HÜN-i assotsieerunud liikmed, saadavad oma esindajaid Rahvuslikku Nõukogusse (1 delegaat 1000 üliõpilase kohta), kus on kokku 50 inimest.

Rahvuslikus Nõukogus on esindatud üliõpilaste 3 poliitilist fraktsiooni: üliõpilaste liit (parempoolsed), üldine mittepoliitiline üliõpilasassotsiatsioon, «Üliõpilased-75» (tsentrum) ja üliõpilaste ametiühing (pahempoolsed).

Rahvusliku Nõukogu Täitevkomitee koosneb 8 inimesest: president, peasekretär, 2 asepresidenti ja 4 liiget. Täitevkomitee koosseisu määrab fraktsioon, kes on saavutanud enamuse Nõukogus.

Ametlikult on HÜN «apoliitiline organisatsioon, mis tegeleb üliõpilaste õppimise ja elu-oluga» ning esindab Hollandi üliõpilasi rahvusvahelistel foorumitel.

HÜN on üks Rahvusvahelise Üliõpilaskonverentsi asutajaist ja on selle innukas liige.

Organisatsiooni kuulub 50 000 üliõpilast.

SOTSIALISTLIK NOORSUGU — SN (SJR — Sozialistische Jeugd Raad) asutati 1960. a., «ühendab töölisi, õpilasi, üliõpilasi ja koduperenaisi, kes püüavad reageerida nüüdisaja süsteemi puudustele». SN peab ennast sõltumatuks organisatsiooniks, $^2/_3$ tema liikmeist kuulub Tööparteisse või Patsifistlikku Sotsialistlikku Parteisse, ülejäänud on parteitud.

Programmis, mis võeti vastu kongressil 1966. a., esitati nõudmised: «sotsialiseerida maa, tootmise ja teenistuste tähtsamad vahendid», «majanduslik demokraatia, mis eeldab tööliste omavalitsust ettevõtteis», «töötada võimete järgi ja maksta töö eest vajaduste järgi», aktiivne ja passiivne valimisõigus alates 18. eluaastast, monarhia asendamine vabariigiga, tasuta ja kohustuslik õpetus kuni 18. eluaastani, kõrgema hariduse demokratiseerimine jne.

Välispoliitikas näeb programm ette üleeuroopalise valitsuse moodustamist, Lääne-Euroopa täielikku majandusliku ühtsust, mõistetakse hukka Ameerika agressioon Vietnamis, pannakse ette, et Holland lahkuks NATO-st, nõutakse «desarmeeritud Euroopa» loomist, tuumarelva kasutamisest keeldumist ja tema katsetuste keelamist, Saksa DV tunnustamist jne.

Osa organisatsiooni juhatusest ja liikmetest on Deutscheri, Debreni jt. trotskistlike ideede mõju all.

Organisatsiooni võivad astuda 14—30-aastased. Kõrgeim organ — Rahvuslik Kongress.

SN on Rahvusvahelise Noorte Sotsialistide Liidu assotsieerunud liige.

Häälekandja — ajakiri «Foorwards» («Edasi»).

ÜLIÕPILASTE AMETIÜHING — ÜAÜ (SWB — Student Waakbeweging) loodi 1963. a. See on pahempoolne üliõpilasorganisatsioon, mis ühendab töölisperekondade, talupoegade ja väikekodanluse esindajaid.

ÜAÜ iga-aastane kongress valib ametiühingu presidendi ja Täitevkomitee.

Kõige kindlamad positsioonid on tal Amsterdami ja Utrechti ülikoolides.

Tekkinud kui üliõpilaste sündikalistlik organisatsioon, võitleb ÜAÜ kõrgema hariduse süsteemi demokratiseerimise eest, kõrgema hariduse võrgu laiendamise eest, nõuab, et kõik üliõpilased saaksid riiklikku stipendiumi, tasuta haridust. Peale selle toetab ÜAÜ seda, et üliõpilased võtaksid osa riigi poliitilisest elust, korraldab väljaastumisi USA Vietnami-agressiooni vastu, välismaa sõjaväebaaside paigutamise vastu Hollandi territooriumile, desarmeerimise eest.

Organisatsioonis on 4000 liiget.

Häälekandja — ajakiri «Demokrater» («Demokraat»).

Inglismaa (Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendatud Kuningriik)

BRITI NOORSOO NÕUKOGU — BNN (BYC — British Youth Council) asutati 1949. a. Esialgne nimetus — Briti Rahvuslik Komitee; oli Ülemaailmse Noorsoo Assamblee Briti osakond. 1966. a. nimetati ümber Briti Noorsoo Nõukoguks.

Käesoleval ajal on BNN valitsusemeelne, apoliitiline koordineeriv organisatsioon, mis ühendab 25 ja avaldab mõju 50 noorsoo- ja üliõpilasorganisatsioonile, s. o. 85%-le vastavate organisatsioonide üldarvust Inglismaal.

BNN on Ülemaailmse Noorsoo Assamblee üks asutajaid ja teda seovad sellega väga tihedad sidemed: BNN esimees on samal ajal ÜNA Täitevkomitee liige, peasekretär on ka Euroopa Rahvuslike Noorsookomiteede Nõukogu asepresident.

BNN tegeleb hariduse, puhkuse, matkamise ja spordiga ning arengumaade vabatahtliku aitamisega, võitleb nälja vastu jne. Poliitilised küsimused organisatsiooni tegevuses praktiliselt puuduvad.

BNN töötab koos välisministeeriumi, siseministeeriumi ning hariduse ja teaduse ministeeriumiga.

Viimasel ajal on Nõukogu liikmeks olevad organisatsioonid püüdnud luua sidemeid sotsialismimaade noortega.

BNN-i kõrgeim organ on Nõukogu, kus on esindatud 2 inimest igast liikmesorganisatsioonist.

Nõukogu peab istungeid 5 korda aastas. Ühel istungil valitakse Täitevkomitee, kuhu kuulub 13 inimest, kaasa arvatud esimees. Täitevkomitees on esindatud kõik mõjukad ja autoriteetsed noorsoo-organisatsioonid. Üks BNN-i asepresidentidest on üliõpilasliidu president, teine — üliõpilasliidu Šotimaa komitee esimees. Täitevkomitee valitakse igal aastal. Üks koosseis ei tohi töötada rohkem kui 5 aastat.

Pidevalt tegutseb Sekretariaat eesotsas peasekretäriga.

INGLISMAA, WALES'I JA PÕHJA-IIRIMAA RAHVUSLIK ÜLIÕPILASLIIT, ŠOTI ÜLIÕPILASTE LIIT — IRÜL ja ŠÜL (NUSEWNI — National Union of the Students of England, Wales and North-Ireland; SUS — Scottish Union of Students) rajati 1922. a. Ühendab

koos Soti liiduga 700 õppeasutuse üliõpilasi. Algul kuulusid IRÜL-i ainult ülikoolide ja ülikooli kolledžite üliõpilasorganisatsioonid, kuid 1937. aastast on õigus Liitu astuda ka tehniliste ja pedagoogiliste kolledžite, kunsti- jt. õppeasutuste üliõpilasorganisatsioonidel, kes moodustavad praegu poole IRÜL-i liikmetest ja avaldavad olulist mõju Liidu poliitikale, kuigi seal on ka käesoleval ajal suur mõju ülikoolidel.

Inglise RÜL ja Soti ÜL koos USA rahvusliku üliõpilasassotsiatsiooniga on Rahvusvahelise Üliõpilaskonverentsi loojad ja kuuluvad selle agarate liikmete hulka.

IRÜL-i kõrgeim organ on Nõukogu, mis koosneb liikmesorganisatsioonide esindajaist. Nõukogu istungeid peetakse 2 korda aastas. Muul ajal juhib tööd 10-liikmeline Täitevkomitee ja president, kes valitakse igal aastal.

IRÜL-i põhikirja järgi «tegeleb Liit üliõpilaste elu puudutavate küsimustega, kaitstes nende huve valitsus- ja kohalikes organites».

IRÜL ja ŠÜL ei võta osa poliitilisest elust. Põhikirja järgi pole kummalgi liidul õigust arutada poliitilisi probleeme, mis ei puuduta üliõpilaste otseseid huve. Seda seisukohta põhjendatakse kinnitusega, et IRÜL-i ja ŠÜL-i liikmete hulgas on kõigi poliitiliste parteide esindajaid. Kui liidud tahaksid arutada poliitikat, viiks see juhtide arvates lõhenemiseni ja nõrgendaks liitude positsioone läbirääkimistel valitsusega, kuna liikmete vahel pole üksmeelt.

Sellest hoolimata arvab liitude juhatus, et see seisukoht ei takista üksikutel üliõpilastel osa võtta poliitilisest võitlusest poliitiliste parteide üliõpilasorganisatsioonide kaudu.

Sellise vaate üks põhjusi on asjaolu, et Inglismaa üliõpilased on enamikus pärit privilegeeritud ühiskonnakihtidest, tööliste lapsi on üliõpilaste seas vaid 18%. Kuigi üliõpilaste arv on tunduvalt kasvanud, on nende sotsiaalne koosseis jäänud viimase 40 aasta jooksul muutumatuks. See seletabki olulisel määral inglise üliõpilaste tavapärast poliitilist loidust.

Inglise noorsugu on muutunud üha pahempoolsemaks. See pole jätnud mõju avaldamata ka üliõpilastele, kes üha sagedamini esitavad oma arvamust kaasaja tähtsaimate probleemide kohta.

IRÜL ja ŠÜL on teinud parandusi põhikirjas. Kui varem võis arutada vaid küsimusi, mis «puudutasid vahetult haridust», siis nüüd võib arutada ka selliseid asju, «mis on olulised, et haridusprobleeme täielikult läbi vaadata».

Uued poliitilised tendentsid kajastusid 1966. a. sügisel Üliõpilaste Radikaalse Ühingu (ÜRÜ) loomises, mis ühendab praegu ligi 15 000 liiget.

LEIBORISTLIKU PARTEI NOORED SOTSIALISTID — LPNS (YSLP — Young Socialists of Labour Party) asutati 1965. a. Leiboristliku Partei Täitevkomitee otsuse põhjal, et «... kindlustada noorte inimeste toetus Leiboristliku Partei põhimõtetele ja poliitikale, tõmmata noori parteisse».

Selle organisatsiooni eelkäijaks oli 3 leiboristlikku noorsooliigat. Üks neist lõpetas tegevuse Teise maailmasõja eelõhtul lahkhelide tõttu parempoolsete leiboristide juhtkonnaga Rahvusrinde loomise ja tegevusühtsuse küsimuste pärast kommunistidega. Teine liiga asus tööle kohe pärast sõda ja saadeti laiali 1956. a. Ka seekord põhjustasid laialisaatmise lahkhelid partei juhtkonna parempoolse tiivaga. Liiga asemel asutati noortesektsioonid.

1960. a. algul moodustati organisatsioon Noored Sotsialistid, mis oli leiboristide liikumises äärmiselt pahempoolsetel seisukohtadel, vaatamata sellele, et tema alamastme rakukesed loodi paralleelselt kohalike parteiorganisatsioonidega ja nende kontrolli all. Noorsoo-organisatsiooni astuja pidi olema partei liige.

Noored Sotsialistid teatasid oma usaldamatusest partei juhtkonna vastu, nõudsid põhiliste majandusharude natsionaliseerimist, töölis-kontrolli sisseseadmist tööstuses, olid selle vastu, et Inglismaa kuulub NATO-sse, pooldasid üldist ja täielikku desarmeerimist, võõramaiste sõjaväebaaside likvideerimist, nõudsid organisatsiooni ülesehitust demokraatlikel põhimõtetel ja tema iseseisvust. Organisatsioon lükkas tagasi Leiboristliku Partei programmi «60-ndate aastate teetähised». See kutsus esile partei juhtkonna uued repressioonid, mis viisid organisatsiooni faktilise laialisaatmiseni. Seejärel ühendati ta uuesti, seekord nimetuse all Leiboristliku Partei Noored Sotsialistid. Oma olemuselt oli see tagasiminek 1956.—1959. aastate täielikult parteist sõltuvate noortesektsioonide juurde. Uue põhikirja järgi määravad Leiboristliku Partei kohalike osakondade juhid Rahvusliku Komitee ja saadikud iga-aastasele Noorte Sotsialistide konverentsile.

Sel moel õnnestus Leiboristlikul Parteil luua endale kuulekas Noorte Sotsialistide juhtkond, kes toetab parteid igas suhtes. Teisest küljest, nagu näitas 1968. a. aprillis peetud noorte sotsialistide rahvuskonverents, kasvab organisatsiooni lihtliikmete seas rahulolematus leiboristliku valitsuse poliitikaga. Konverents ütles lahti valitsuse majanduspoliitikast, katsest kitsendada ametiühingute õigusi, mõistis hukka USA sõja Vietnami rahva vastu, nõudis Ameerika vägede viivitamatut väljaviimist Lõuna-Vietnamist ja Inglise valitsuse lahkulöömist Ameerika agressioonist, avaldas solidaarsust Lõuna-Vietnami Rahvavabastusrindega. Konverentsist osavõtjad nõudsid, et Inglismaa lahkuks NATO-st ja teistest sõjalistest blokkidest, Inglise vägede ära-

toomist kõigist välismaal asuvaist baasidest, ei pooldanud Inglismaa kavatsust astuda «ühisturgu».

Organisatsioonil on 12 000 liiget.

NOORSOOLIIKUMINE TUUMARELVASTUMISE LÕPETAMISEKS (YCND — Youth Campaign for Nuclear Desarmament) on koos Üliõpilasliikumisega Tuumarelvastumise Lõpetamiseks suurimaid rahu eest välja astuvaid noorte massiühinguid.

Organisatsioon on patsifistlikel seisukohtadel, nõuab ühepoolset keeldumist tuumarelvast, Suurbritannia väljaastumist NATO-st, tuumakatsetuste täielikku keelamist ja täielikku desarmeerimist, tuumarelva leviku keelamist, võõrastel territooriumidel asuvate sõjaväebaaside likvideerimist; on sõja vastu Vietnamis, sest selles peituvat oht kasvada globaalseks tuumakonfliktiks, nõuab Vietnami DV pommitamise viivitamatut lõpetamist ja sõjategevuse lõpetamist 1954. a. Genfi kokkulepete alusel. Toetab mõtet likvideerida ühel ajal nii NATO kui ka Varssavi-leping, et tagada rahu Euroopas. Ei poolda Inglismaa astumist «ühisturgu». Suurt tähelepanu pööratakse Saksamaa probleemi lahendamisele mõlema Saksa riigi tunnustamise ja nende vastuvõtmise alusel ÜRO-sse.

On seisukohal, et USA sõjaline, majanduslik ja poliitiline ülemvõim Euroopas peidab endas tõsist ohtu rahule maailmas, ja nõuab valitsuselt täielikku lahkulöömist ameerikameelsest poliitikast.

Oma nõudmiste elluviimiseks kasutatakse mitmesuguseid meetodeid: korraldatakse noorte «lihavõtte rahuretki», demonstratsioone, miitinguid, korjatakse allkirju üleskutsetele ja palvekirjadele, levitatakse plakateid ning lendlehti. Seejuures töötatakse koos maa teiste pahempoolsete noorsoo-organisatsioonidega.

Organisatsiooni kuulub 10 000 liiget.

Häälekandja — ajaleht «Sanity» («Terve Mõistus»).

SUURBRITANNIA KOMMUNISTLIK NOORSOOÜHING — SKNÜ (YCL — Young Communist League) loodi 1922. a. ja on Suurbritannia KP innukas abiline.

Kasutades inglise noorsoo poliitilist aktiivsust ja tema huvi marksismi vastu, seadis SKNÜ oma põhiliseks ja lähimaks ülesandeks viia Liidu liikmete arv 10 000-ni. Algorganisatsioonides (1967. a. oli neid 210) peetakse loenguid, vestlusi, vaidlusi, levitatakse marksistlikku kirjandust, antakse välja lendlehti, brošüüre jne. Samal ajal korraldab SKNÜ ühiseid väljaastumisi ja töötab koos teiste noorsoo-organisatsioonidega, nagu Noorsooliikumine Tuumarelvastumise Lõpetamiseks, Kooperatiivpartei Noorsoo-organisatsioon Noorte Liberaalide Rahvus-

lik Liiga ja mitmesugused üliõpilas- ja vaimulikud organisatsioonid. SKNÜ oli ühenduse «Noorsugu rahu eest Vietnamis» loomise algataja. Sinna kuulub 14 Inglise noorsoo-organisatsiooni.

SKNÜ poliitika põhisuunad määrab kõrgeim organ — Rahvuslik Kongress, kes kutsutakse kokku kord 2 aasta jooksul. Kongresside vaheaegadel juhib organisatsiooni Rahvuslik Komitee, kes käib koos kord 2 kuu tagant, Komitee istungjärkude vahel — 12-liikmeline Täitevkomitee.

Põhikirja järgi on inglise kommunistlike noorte ülesandeks tõmmata kaasa noori inimesi sotsialismi ja kommunismi ideede poole, ühendada noorsugu sotsialismi ehitamiseks Inglismaal. Nad taotlevad, et noored saaksid 18-aastaselt valimisõiguse ning paraneksid kultuurse puhkuse veetmise ja spordiga tegelemise võimalused.

Välispoliitikas nõuab SKNÜ, et USA lõpetaks aega viitmata oma Vietnami-agressiooni ja Inglismaa astuks välja NATO-st ning vähendaks sõjalisi kulutusi. Samuti on ta vastu neonatsismi ja revanšismi kasvule Saksa FV-s, Inglismaa astumisele «ühisturgu», toetab kollektiivse julgeolekusüsteemi loomist Euroopas ja rahvaste püüdu saavutada rahvuslik sõltumatus.

Sel eesmärgil korraldab SKNÜ demonstratsioone, miitinguid ja kampaaniaid, võtab osa nn. lihavõtte rahuretkedest, valimiskampaaniatest, kutsub üles toetama Kommunistliku Partei kandidaate.

Organisatsioon võtab agaralt osa neist rahvusvahelistest üritustest, mida korraldab ÜDNF.

1967. a. mais peeti SKNÜ XXVI kongress, mis näitas tema mõju tugevnemist. Kongress koostas SKNÜ tegevuskava. Kongressist võttis osa ka ÜLKNÜ delegatsioon.

Kongress arutas läbi ja võttis vastu resolutsioonid Vietnamist, poliitilisest olukorrast maal ja pahempoolsete jõudude ühtsusest, leiboristlikust valitsusest ja tema sise- ning välispoliitikast, noorte õigustest, ajalehe «Challenge» reorganiseerimisest kuukirjaks jne.

Organisatsiooni kuulub 6000 inimest.

Häälekandja — ajakiri «Challenge» («Väljakutse»).

Itaalia
(Itaalia Vabariik)

ITAALIA KOMMUNISTLIKU NOORSOO FÖDERATSIOONI — IKNF (FGCI — Federazione Giovanile Comunista Italiana) moodustasid 1921. aastal noored sotsialistid, kes toetasid äsja loodud Kommunistlikku Parteid.

Kogu oma tegutsemisaja jooksul on IKNF kaitsnud Itaalia noorsoo huve ja õigusi.

Fašismi aastail püüdis Föderatsioon põranda all tegutsedes ühendada progressiivselt meelestatud noori võitluseks Mussolini režiimiga, avaldas illegaalseid ajalehti «Punane Noorsugu» ja «Punane Üliõpilane». Noortel kommunistidel tuli taluda fašistide repressioone ja terrorit. Ainuüksi 1927.—1928. a. rüüstati 40 IKNF-i provintsikomiteed, vahistati üle 1500 Föderatsiooni juhtiva töötaja. 90% noormeestest ja neidudest, keda mõistis süüdi fašistlik eritribunal, kuulus IKNF-i.

1936. a., kui Itaalia fašistid astusid välja vabariikliku Hispaania vastu, võitlesid sajad Itaalia noored kommunistid internatsionaalsetes brigaadides. Teise maailmasõja ajal olid nad Vastupanuliikumise esiridades. Pärast Itaalia vabastamist Saksa okupantidest ja Itaalia fašistidest asuti looma kommunistliku noorsoo massiorganisatsiooni. Itaalia KP juhendamisel lülitus Föderatsioon võitlusse Itaalia demokraatliku taassünni eest.

IKNF tunneb huvi kõigi tänapäeva tähtsamate küsimuste vastu, toetab kõiki progressiivseid demokraatlikke jõude, mis astuvad välja imperialismi, kolonialismi ja neokolonialismi vastu.

Föderatsiooni sisepoliitilise tegevuse programmdokumentides nõutakse noortele vanadega võrdset õigust tööd saada, samuti võrdset töötasu, õigust haridusele, võimalusi kvalifikatsiooni saamiseks, puhkuseks, sportimiseks, kultuurialasele arenemisele. Praegu on üheks tähtsamaks IKNF-i nõudmiseks Itaalia haridussüsteemi demokraatlik reform.

IKNF-i aktivistide kokkutulekul 1967. a. märtsis esitati nn. noorsoo õiguste põhimäärus, kus olid kirja pandud noore põlvkonna peamised nõudmised: lühendada noorte tööpäeva, võimaldada töölisnoortel õppida, likvideerida iganenud õpilaseks oleku süsteem, haridussüsteemi reform, anda valimisõigus alates 18. eluaastast jne.

IKNF püüab järjekindlalt saavutada kõigi demokraatia ja sotsialismi eest väljaastuvate jõudude ühtsust. Mitu korda on ta ette pan-

nud ühendada kõik noored sotsialistid, kannatlikult ja visalt taotleb ta tegevusühtsust kõigi pahempoolsete jõududega. Kuigi sotsialistlike ja katoliiklike noorsoo-organisatsioonide juhtide tõttu ei ole õnnestunud saavutada organisatsioonilist ühtsust, on IKNF olnud edukas noorte jõudude koondamisel võitlusse teatud kindla eesmärgi nimel: USA Vietnami-agressiooni ja Kreeka fašistliku riigipöörde hukkamõist, ülikoolireform.

Suurt tähelepanu pööratakse IKNF-i organisatsioonilisele tugevdamisele ja ta ridade kasvule. IKNF-i XVIII kongressil 1966. a. juulis, mis korraldati loosungi all «Noorsoo ühtsuses on Itaalia sotsialistlik tulevik» püstitati ülesanne muuta Föderatsioon noorsoo massiorganisatsiooniks, mis oleks esimene samm Itaalia ühtse noorsoo-organisatsiooni loomise teel, rõhutati vajadust tugevdada võitlust pahempoolsete tsentristide ja sotsiaaldemokraatide mõju vastu Itaalia töölisliikumises.

IKNF võtab osa rahvusvahelisest demokraatlikust noorsooliikumisest, on ÜDNF-i liige. Rahvusvahelise demokraatliku noorsooliikumise tunnustust näitab asjaolu, et ÜDNF-i presidendiks on valitud mitu aastat IKNF-i esindaja.

IKNF on üles ehitatud demokraatliku tsentralismi põhimõttel. Algorganisatsioonideks on ringid, mis moodustatakse elukoha järgi: linnakvartaleis, külades, samuti ülikoolides. Tehastes, vabrikutes ja ettevõtetes moodustatakse IKNF-i rühmad. Ühe provintsi ringid ühendatakse provintsi föderatsiooni.

Kõrgeim organ — Kongress, mis töötab välja organisatsiooni poliitilise joone, määrab ülesanded ja valib uue Keskkomitee. Keskkomitee valib omakorda oma ridadest rahvusliku juhtkonna, Sekretariaadi ja peasekretäri.

Kongresside vaheajal kutsutakse kokku IKNF-i Rahvuslik Nõukogu, mis koosneb Keskkomitee liikmetest ja provintsiföderatsioonide sekretäridest.

Organisatsiooni kuulub 173 000 liiget, tal on sektsioonid kõigis Itaalia provintsides.

Häälekandja — ajakiri «Nuove Generazione» («Uus Põlvkond»).

ITAALIA SOTSIALISTLIKU NOORSOO FÖDERATSIOON — ISNF (FGSI — Federazione Giovanile Socialista Italiana) on Sotsialistliku Partei noorsoo-organisatsioon, mis moodustati 1966. a. sotsialistlike ja sotsiaaldemokraatlike noorsoo-organisatsioonide ühendamise tulemusel pärast vastavate parteide liitumist.

Kuigi see liitumine sai teoks tänu kompromissile ja mõlemapoolsetele järeleandmistele, säilitasid ISNF-i astunud põhiliselt oma endi-

sed seisukohad. Seetõttu tekkis ISNF-is kaks voolu: pahempoolne (De Martino ja Lombardi poolehoidjad, ligi 70% Föderatsiooni liikmeist) ja parempoolsed, nn. autonomistid (Nenni ja Tanassi poolehoidjad, ligi 30% Föderatsiooni liikmeist). Pahempoolsete esindajad arvustavad oma partei parempoolselt meelestatud juhtkonna rahvavastast poliitikat, mis kujutab endast sageli sotsialistide tegelikku kapituleerumist kristlike demokraatide ees pahempoolse tsentristliku koalitsiooni raames, nad on korduvalt nõudnud, et sotsialistid lahkuksid valitsusest, taotlevad USA-st sõltumatut Itaalia välispoliitikat, mõistavad hukka Ameerika agressiooni Vietnamis. Nad ei lükka tagasi võimalust läbirääkimisteks kommunistidega. Parempoolse suuna esindajad on kommunismivastasel, reformistlikel, tüüpiliselt sotsiaaldemokraatlikel seisukohtadel, nõuavad pahempoolse tsentristliku bloki tingimusteta toetamist, tahavad, et Itaalia edaspidigi võtaks osa Põhja-Atlandi paktist, toetavad Euroopa integratsiooni, kinnitavad, et Vietnami-sõja eest vastutavad võrdselt mõlemad sõdivad pooled.

ISNF-i I kongress 1967. a. juulis toetas ülekaalukalt pahempoolsete poliitilisi vaateid, Föderatsiooni põhikiri kuulutab organisatsiooni ideoloogilist, poliitilist ja organisatsioonilist autonoomiat. Sellegi poolest mõjutab partei parempoolne juhtkond tugevalt noori sotsialiste, et sundida neid järgima partei kurssi.

Oma asutamisest saadik kuulub ISNF Rahvusvahelisse Üliõpilasliitu.

Föderatsiooni sotsiaalne koosseis: töölisi — 37%, üliõpilasi — 30%, talupoegi — 12,5%, teenistujaid, väikekodanlasi jt. — 20%.

Juhtivad organid: Kongress — Keskkomitee — Juhatus — Sekretariaat eesotsas peasekretäriga.

Organisatsioonis on 65 000 liiget.

ISNF annab välja ajakirja «Conquista» («Vallutus»).

ITAALIA KATOLIIKLIKU TEGEVUSE NOORED — IKTN koosneb reast katoliikliku noorsoo ilmalikest organisatsioonidest.

Vormiliselt ei ole need organisatsioonid poliitilised, kuid Vatikan kasutab neid poliitilistel eesmärkidel. Nende organisatsioonide, nagu ka kogu ITK eesmärk on olla poliitilise klerikalismi relvaks, vahendiks, millega kõrgem vaimulikkond mõjutab usklikke, kõigepealt muidugi noorsugu. Vatikan kontrollib neid organisatsioone ja määrab nende ideoloogilise ja poliitilise suuna. Kasutades suuri rahasummasid, mida kirikult saadakse, korraldavad nad igasuguseid kursusi ja ringe, kultuurialaseid ja sportlikke ettevõtmisi, millega meelitavad oma hulka õige palju noori.

IKTN-i tähtsaimad noorsoo-organisatsioonid on K a t o l i i k l i k e

Noormeeste Assotsiatsioon (ligi 600 000 liiget) ja Katoliiklike Neidude Assotsiatsioon (üle 1,2 miljoni liikme). Kummaski assotsiatsioonis olevad noored jagunevad gruppidesse olenevalt vanusest või erialast (õpilased, töölised, talupojad jne.).

ITAALIA TÖÖTAVATE KRISTLASTE ASSOTSIATSIOONI NOORSUGU — ITKAN loodi 1948. a. Oma tegevuse põhiliseks eesmärgiks peab noorte katoliiklastest tööliste sotsiaalset kasvatamist, nende poliitilise ja ametiühingualase aktiivsuse arendamist, kutseorientatsiooni, vaba aja korraldamist, spordiga tegelemist.

Töötab katoliiklike noorte mitmesuguste kihtidega.

Viimasel ajal on ITKA noored mõistnud hukka USA agressiooni Vietnamis.

ITKA noortel on samad õigused ja kohustused, mis organisatsiooni täiskasvanud liikmetelgi. Organisatsiooni juht (keskdelegaat) on ITKA Rahvusliku Nõukogu keskorganite ja Keskpresiidiumi täieõiguslik liige.

ITKA noortel on sidemeid Itaalia ja teiste maade noorte kristlastega.

Väljaanded: nädalaleht «Azione Sociale» («Sotsiaalne Tegevus») ja teoreetiline häälekandja «Iniziativa Giovanile» («Noorte Algatus»).

KRISTLIK-DEMOKRAATLIKU PARTEI NOORSOOLIIKUMINE (KDPNL) tekkis 1943. a. Ühendab peamiselt kodanluse esindajaid, haritlaskonda, noori teenistujaid ja mõningal määral noortöölisi, kaitseb suur- ja keskkodanluse huve.

KDP NL ühendab 18—25-aastasi partei liikmeid, kes moodustavad partei igas sektsioonis noorterühma eesotsas rühmasaadiku ja tema abilisega. Ühe provintsi rühmasaadikud valivad oma kongressil provintsi saadiku ja provintsinõukogu, nad moodustavad ka KDP NL-i provintsi täitevkomitee. Provintsisaadikud valivad omakorda rahvuskongressil rahvussaadiku ja osa rahvuskomitee liikmeid (teise osa moodustavad piirkondade saadikud). Rahvuskomitee kinnitab rahvusliku täitevkomitee liikmed, keda esindavad rahvussaadikud, ja valib KDP NL-i juhatuse.

Organisatsioon on seadnud endale eesmärgiks olla «partei kriitiline südametunnistus ja Itaalia noorsoo poliitiline avangard». Ta selgitab noortele Kristlik-Demokraatliku Partei poliitikat.

Suurimat aktiivsust näitab KDP NL üles valimiskampaaniate ajal.

KDP NL-i viimasel, XII kongressil 1967. a. oktoobris arvustati

teravalt KDP välispoliitikat, juhatusse aga ei valitud ühtki parempoolsete esindajat.

KDP NL annab välja ajakirja «Per l'Azione» («Tegevuse Eest») ja ühiskondlik-poliitilist nädalalehte «Italia-crònaca» («Itaalia Kroonika»).

Organisatsiooni kuulub 170 000 inimest.

LIBERAALNE NOORSUGU — LN (GL — Giovanile Liberale) — Liberaalse Partei noorsoo-organisatsioon, asutati 1947. a., esindab suurkodanluse ja maa-aristokraatia huve.

Noored liberaalid on kommunismivastaselt meelestatud, Euroopa integratsiooni ägedad pooldajad, arvustavad konservatiivsetelt seisukohtadelt pahempoolsetest tsentristidest koosnevat valitsust, astuvad välja kommunistide ja katoliiklaste liidu vastu, pooldavad nn. liberaalset alternatiivi, s. o. uut jõudude kombinatsiooni, kuhu kuuluksid liberaalid, vabariiklased ja parempoolsed sotsialistid.

LN-i erikaal Itaalia noorsooliikumises on tühine. Juhtivad organid: peasekretär, tema 3 asetäitjat, 15-liikmeline rahvuslik juhatus (hunta).

LN kuulub Ülemaailmsesse Liberaalse ja Radikaalse Noorsoo Föderatsiooni, Itaalia Kokkuleppekomitee kaudu on esindatud Ülemaailmses Noorsoo Assamblees.

Organisatsioonil on 20 000 liiget.

Häälekandja — kuukiri «Critica Liberale» («Liberaalne Kriitika»).

RAHVUSLIK ÜLIÕPILASLIIT — RÜL (UNS) asutati 1946. a. kui organ, mis esindab rahvuslikus ulatuses kõiki Itaalia ülikoole.

Ülikoolides moodustatakse üliõpilaste esindusorganid üldiste valimiste teel, kusjuures iga üliõpilasorganisatsioon esitab oma kandidaatide nimekirja.

RÜL-is on esindatud järgmised üliõpilasorganisatsioonid: «Intesa» («Kokkulepe») — suurim üliõpilasorganisatsioon, mis ühendab üliõpilasi-katoliiklasi; Itaalia Goljardistide Liit (IGL), mis ühendab pahempoolselt meelestatud üliõpilasi-ateiste (kommunistid, sotsialistid, vabariiklased); Sõltumatute Goljardistide Assotsiatsioon (SGA), mis ühendab üliõpilasi-liberaale; Rahvusliku Tegevuse Ülikoolirinne (RTÜR) — üliõpilaste-neofašistide organisatsioon, kus on võrdlemisi vähe liikmeid, mõju tähtsusetu.

RÜL-i kõrgeim täidesaatev organ on Nõukogu eesotsas presidendi ja tema asetäitjaga, kes valitakse kongressil. Et RÜL esindab üliõpi-

lasi ka vastavalt nende kuuluvusele ühte või teise teaduskonda, on peale Nõukogu olemas veel teaduskondade rahvussekretariaadid.

Nõukogu liikmed valivad enda hulgast RÜL-i juhatuse.

Vastavalt IGL-i ja «Intesa» vahelisele otsusele 1964. a. veebruarist moodustatakse RÜL-i juhatus nende kahe organisatsiooni esindajaist.

Käesoleval ajal peab RÜL kõige tähtsamaks Itaalia hariduselu demokraatlikku reformi, mis sai ka IGL-i ja «Intesa» koostöö aluseks. Selle võitluse käigus tugevneb üliõpilasliikumise autonoomia. Selle taustal paistab eriti hästi silma, kui negatiivselt mõjub hariduselu demokraatlikule reformile üliõpilasorganisatsioonide omavaheline võitlus ja samuti ka nende organisatsioonide sisemine võitlus, mis on tingitud neisse kuuluvate jõudude erinevast poliitilisest suunitlusest. See viib perioodiliste kriisideni RÜL-i juhatuses.

Itaalia RÜL ei kuulu ei Rahvusvahelisse Üliõpilasliitu ega ka Rahvusvahelisse Üliõpilaskonverentsi, kuid tal on sidemeid mitmete maade üliõpilasliitudega, olenemata sellest, millisesse rahvusvahelisse üliõpilasorganisatsiooni need kuuluvad.

Organisatsioon esindab 300 000 Itaalia kõrgemate õppeasutuste üliõpilast.

Jugoslaavia
(Jugoslaavia Föderatiivne Sotsialistlik Vabariik)

JUGOSLAAVIA NOORSOO LIIT (JNL) loodi 1919. a., on Jugoslaavia FSV noore põlvkonna vabatahtlik massiorganisatsioon, mis kasvatab noori sotsialismi vaimus.

Asutaval konverentsil Zagrebis otsustati organisatsiooni nimetada Jugoslaavia Kommunistliku Noorsoo Liiduks (JKNL). Liit seadis eesmärgiks mobiliseerida noori võitluseks demokraatlike õiguste ja sotsiaalse õigluse, vabaduse ja sõltumatuse eest, mis käis risti vastu Jugoslaavia selleaegsete võimude poliitikale.

Juba 1920. a. keelati JKNL ja Jugoslaavia Kommunistlik Partei, kuid nad jätkasid tegutsemist põranda all. JKNL-i liikmed langesid repressioonide ohvriks, neid vahistati, püüti füüsiliselt hävitada.

1922.—1931. a. hukkus kodanliku politsei kuulide ja monarhistlik-fašistliku diktatuuri terrori läbi 7 JKNL-i sekretäri.

Kui hitlerlaste väed okupeerisid 1941. a. Jugoslaavia, organiseeris Jugoslaavia KP antifašistliku rahvuslik-vabastusliku ülestõusu, arendas üldrahvalikku revolutsioonilist võitlust okupantide ja oma maa kapitalistide ning mõisnike vastu.

15 000 JKNL-i liiget võitles partisanisalkades.

JKNL püüdis innukalt liita kõigi rahvastikukihtide ja rahvuste noori ühtseks antifašistlikuks rindeks. Selle tulemusena asutati 1942. a. detsembris Jugoslaavia Antifašistliku Noorsoo Ühendatud Liit (JANÜL). JKNL ja JANÜL on andnud suure panuse jugoslaavia rahva ajaloolisse võitlusse välis- ja sisevaenlaste vastu. Üle 75% Rahvavabastusarmee võitlejatest moodustasid noored, üle 100 000 noormehe ja neiu langes fašismivastases võitluses. Kangelaslikkuse eest revolutsioonilises ja rahvuslikus vabastusvõitluses autasustati JKNL-i Rahvakangelase ordeniga, JANÜL-i — Rahvavabastuse ordeniga. Teise maailmasõja lõpuks muutus JANÜL oma eesmärkide, revolutsioonilisuse ja moraalsete omaduste poolest nii lähedaseks JKNL-le, et rahuaja tingimustes need kaks organisatsiooni sulasid peagi ühte. 1946. a. hakati JANÜL-i nimetama Jugoslaavia Rahva Noorsugu (JRN). 1948. a. võttis JRN-i ja JKNL-i ühendatud kongress nende kahe organisatsiooni ülesannete ühtelangemise tõttu vastu otsuse luua üks massiorganisatsioon — Jugoslaavia Rahva Noorsugu (JRN). 1963. a. nimetati organisatsioon ümber Jugoslaavia Noorsoo Liiduks.

JNL püüab innustada noori arendama rahvamajandust. Suur osa selle plaani elluviimisel on noorte tööbrigaadidel.

Noored ehitajad püstitasid autotehase Kragujevaci linnas, sillad üle Lõuna-Morava, Vardari ja Sava jõe, viadukte, tunneleid, tamme ja teisi ehitisi. Brigadiriliikumisse on kaasa haaratud kümned ja sajad tuhanded noormehed ja neiud. Rahvuslikel ehitustel töötavad noored, kes on tihtipeale tulnud kaugelt; nad mitte üksnes ei tööta, vaid ka õpivad.

Suure populaarsuse on saavutanud nn. noorte- ja üliõpilaskeskused, kus on saalid iseseisvaks tööks, lugemissaalid, raamatute, ajalehtede ja ajakirjade laenutajad, ruumid vaidlusõhtuiks ja näitusteks, kinosaalid, tantsuruumid, auditooriumid ja toad, kus harjutavad loomingulised kollektiivid jne.

Suurt tähelepanu pöörab JNL kehakultuuri ja spordi, matkamise ja kunstilise isetegevuse arendamisele noorte seas.

1967. a. korraldati JNL-i avalik massiline diskussioon Liidu organiseerimise küsimustes. Kokkuvõtted tehti viimasel kongressil 1968. a. veebruaris. Seal võeti vastu JNL-i uus põhikiri ja programm.

Jugoslaavia Noorsoo Liit ühendab 14—25-aastasi noori (pärast 25. eluaastat võivad JNL-i liikmed jätkata tööd Liidu organisatsioonides).

JNL-i kõrgeim organ on kongress. See valib Keskkomitee, kes juhib Liidu tegevust kongresside vaheajal, ja Revisjonikomisjoni, kes kontrollib materiaalset ja rahalist tegevust. Keskkomitee valib oma liikmete seast esimehe ja sekretäri.

Käesoleval ajal kuulub JNL-i üle 2 100 000 noore (35% talupoegi, ligi 30% töölisi ja teenistujaid, ülejäänud on üliõpilased).

JNL koosneb 6 vabariiklikust noorsooliidust, mis omakorda jagunevad mõnedes vabariikides piirkondade, rajoonide jne. järgi — kuni algorganisatsioonideni välja.

8.—10. veebruarini 1968. a. peeti Belgradis JNL-i VIII kongress, millest võttis osa üle 1000 delegaadi ja külalise.

Kongress pidi lõpetama diskussiooni Liidu osast ühiskonnas, tema organisatsioonilisest ülesehitusest. Kongress võttis vastu JNL-i uue programmi ja põhikirja, määras kindlaks JNL-i põhilised ülesanded järgmiseks perioodiks, valis uue juhatuse.

Põhikirja järgi on kõik JNL-i kuuluvad organisatsioonid iseseisvad — alates algorganisatsioonist kuni JNL-i Keskkomiteeni välja. Ühtki otsust ei saa ülaltpoolt peale sundida. Teesides pandi ette JNL-i vabariiklikele ja kogukonnaorganisatsioonidele määrata ise oma organisatsiooniline struktuur, töömeetod, koguni põhikiri. JNL-i Keskkomitee peab arutama kõige aktuaalsemaid noorsooprobleeme, koordi-

neerima ta tegevust, vahetama kogemusi. Liidu peatähelepanu on pööratud organisatsiooni edasisele detsentraliseerimisele, väheneb kutseliste töötajate arv.

Määrav tegur, mis mõjutab noorte elu kõiki külgi, samuti kogu Jugoslaavia elanikkonda, on ühiskondlik-majanduslik reform, mille teljeks on omavalitsus.

Jugoslaavia noortele valmistab kõige rohkem muret töö saamine. Tööpuudus tabab kõige valusamini noori (300 000 töötust on ligi 42% alla 24-aastased noored). Liidu kongress, kes seda probleemi arutas, tunnistas, et JNL ei suuda seda lahendada.

Halb on olukord ka hariduse saamisega (ligi 22% elanikkonnast on kirjaoskamatud). Kongressist osavõtjad arutasid agaralt resolutsiooni hariduse kohta. Peamine kõigis esinemistes oli nõue kindlustada hariduse saamisel tegelik võrdsus, sõltumatult vanemate materiaalsest kindlustatusest ja liiduvabariigi, -piirkonna ja -maakonna majanduslikust arengust. Sellegi poolest ei anna kongressi dokumendid reaalset perspektiivi sellele Jugoslaavia noorsoo teravaimale küsimusele.

Tehti muudatusi JNL-i organisatsioonilises ehituses: peetakse silmas Liidu edasist demokratiseerimist.

Liiduvabariikide organisatsioonid on saanud keskjuhatuselt suure iseseisvuse. Keskjuhatus määrab kindlaks üksnes JNL-i tegevuse üldised suunad. Töövormid ja meetodid on täiesti kohalike organisatsioonide otsustada. Keskjuhatuse otsused pole kohalikele organisatsioonidele kohustuslikud. Uues põhikirjas ei mainita demokraatliku tsentralismi põhimõtteid.

Keskkomitee asemel on konstitutsioonilised volitused JNL-i konverentsil, mille koosseis sõltub päevakorrast. Konverentsi koosseisu kuulub 30 presiidiumi liiget, kes valitakse 2 aastaks vabariiklikel ja piirkonnakonverentsidel. Automaatselt kuuluvad presiidiumi kõigi vabariiklike ja maakondade noorsooliitude esimehed ja Jugoslaavia Üliõpilaste Liidu esimees.

Delegaatide valimise kord JNL-i konverentsile kinnitatakse Liidu põhikirjadega vabariikides ja üksnes iga-aastasele kohustuslikule konverentsile on JNL-i põhikirjas ette nähtud valida üks delegaat iga 30 000 liikme kohta. Otsuse korraldada JNL-i kongress võtab vastu iga-aastane konverents vastavalt vajadusele, kuid tingimata igal 6. aastal.

Põhikiri ei täpsusta, milles seisneb konverentsi ja kongressi vahe — mõlemad on kõrgeimad organid. Sellele vastuolule osutasid delegaadid ise.

JNL ei pööra küllaldast tähelepanu noorsoo ideelis-poliitiliseie

kasvatamisele. VIII kongressi ametlikes dokumentides isegi ei mainita sõna «marksism-leninism». Samal ajal aga näitab vajadust tugevdada Jugoslaavia noorsoo ideelis-poliitilist kasvatust seegi, et noortel on suured võimalused kokku puutuda sotsialismivastaste vaadetega — vaba viisarežiim, suur osa noori sõidab välismaale tööd otsima, vabalt müüakse välismaa perioodikat, kinos on ülekaalus Ameerika, Lääne-Saksa, Itaalia, Prantsuse jt. kapitalistlike maade filmid.

Rahvusvahelises tegevuses osutab JNL nagu ennegi palju tähelepanu sidemete arendamisele Aafrika, Ladina-Ameerika ja Aasia maadega. Tugevnenud on JNL-i koostöö Itaalia kommunistlike noortega, vennalike sotsialismimaade ühingutega.

Samal ajal on JNL-ile iseloomulik eriline suhtumine Ülemaailmsesse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni ja Rahvusvahelisse Üliõpilasliitu. Tervikuna hindavad jugoslaavlased kõrgelt ÜDNF-i poliitikat. Kogu nende tegevus, nagu nad kinnitavad, seisneb selles, et aidata kaasa ÜDNF-i viljakale tööle. Ent JNL kritiseerib ÜDNF-i, pidades tema platvormi laiaks ja konkretiseerituks, organisatsiooni oma struktuurilt — ebademokraatlikuks. Jugoslaavlased on seisukohal, et nende ülesanne on kanda vastutust ÜDNF-i saatuse eest, nad on valmis toetama kõiki ÜDNF-i ettevõtmisi. Ent senajani pole JNL astunud ÜDNF-i.

Samasugusel seisukohal on jugoslaavlased ka Rahvusvahelise Üliõpilasliidu suhtes, kuhu nad astusid IX kongressil Ulan-Batoris 1967. a. aprillis, kuna nende arvamust mööda erineb RÜL kasulikult ÜDNF-ist «suurema praktilisuse» poolest.

JUGOSLAAVIA ÜLIÕPILASTE LIIT (JÜL) on Jugoslaavia üliõpilasnoorsoo iseseisev ühendus, mis kuulub JNL-i kollektiivse liikme õigustes. Enamik maa kõrgemate õppeasutuste üliõpilasi kuulub JÜL-i. Liidu VI konverentsi (1964. a.) otsuse põhjal on JÜL-i tegevuse aluseks JNL-i programm.

Kreeka
(Hellenite Kuningriik)

KREEKA PROGRESSIIVNE NOORSUGU (KPN) loodi 1965. a., on Tsentrumiliidu partei noorsoo-organisatsioon, kes järgib partei juhtkonna poliitikat, ühendab üliõpilasi ning õpilasi.

Kuidas KPN oma tööd ka ei ole püüdnud seada, pole seni õnnestunud ühtki rahvuslikku kongressi veel kokku kutsuda, organisatsiooni juhatuse on määranud parteijuhid.

KPN-i üldist tööd on suunanud Rahvuslik Nõukogu, kuhu kuulus 69 inimest (noomikomiteede sekretärid, Keskkomitee liikmed, rida Täitevkomitee liikmeid).

Juba rajamisest saadik, eriti aga pärast seda, kui Tsentrumiliit läks opositsiooni, on organisatsioonil olnud juurdekasvuga raskusi. Paljud endised KPN-i liikmed, taibanud Tsentrumiliidu oportunistliku tegevuse perspektiivitust, on läinud üle progressiivsesse noorsoo-organisatsiooni Lambrakise Demokraatlik Noorsugu või on täiesti loobunud poliitilisest tegevusest. KPN-il on olnud rahalisi raskusi, mille tõttu lakkas ka ilmumast ajakiri «Demokraatia 66», organisatsiooni ainus väljaanne.

KPN-i kuulus 40 000 inimest.

Pärast fašistlikku pööret 21. aprillil 1967. a. KPN-i tegevus katkes.

LAMBRAKISE DEMOKRAATLIK NOORSUGU (LDN) moodustati 1964. a. Kreeka progressiivsete noorsoo-organisatsioonide ühinemise tulemusena EDA partei (Ühtne Demokraatlik Pahempoolne Partei) noortesektsiooniga. Organisatsioon sai nime väljapaistva poliitikategelase, EDA parlamendisaadiku G. Lambrakise auks, kelle 1964. a. tapsid kreeka reaktsionäärid.

LDN asutati pingelise poliitilise võitluse tingimustes reaktsiooni pealetungide vastu kreeka rahva demokraatlikele õigustele. Algusest peale on organisatsioon kaitsnud noortööliste huve, astunud välja diskrimineerimise vastu tööle palkamisel ja hariduse saamisel, on monopolide ja väliskapitali ülemvõimu vastu maa majanduselus.

LDN toetab võitlust rahu eest ja ühiskondliku elu demokratiseerimist Kreekas, ei poolda Kreeka kavatsetavat osavõttu NATO tuumajõududest. Oli populaarne nii töölis- kui ka õppiva noorsoo hulgas, samuti maal. LDN-i filiaalid tegutsesid maa kõigis noomides (piirkondades), LDN oli Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderat-

siooni agar liige, tal olid tihedad sidemed välismaa progressiivsete noorsoo-organisatsioonidega, sealhulgas ka Nõukogude Liidu ja sotsialismimaade noortega.

Häälekandja — ajakiri «Meie Põlvkond».

Pärast fašistlikku pööret 21. aprillil 1967. a. said LDN-ile osaks valitseva sõjalise hunta repressioonid. Organisatsioon on keelatud, tema juhid on heidetud vanglasse või koonduslaagreisse. Vabadusse jäänud LDN-i liikmed ja need, kes jõudsid Kreekast ära sõita, jätkavad võitlust.

RADIKAALSE RAHVUSLIIDU NOORSUGU (RRLN) on Radikaalse Rahvusliidu (RRL) parempoolne reaktsioonilis-natsionalistlik noorsooühing.

I RRLN-i ülekreekaline konverents, mis pani aluse organisatsiooni üldrahvalikkusele, oli 1966. a.

Propageerides sõnades «rahvuslike huvide kaitsmise» ideed, on RRLN tegelikult äärmiselt reaktsioonilistel seisukohtadel, mis sarnanevad fašismisõbralikega, ja ründab raevukalt kommuniste ning kõiki pahempoolseid, progressiivseid jõude Kreekas. Taktikalistel kaalutlustel lülitasid Radikaalse Rahvusliidu juhid RRLN-i uude põhikirja nn. loova tegevuse plaani loosungi all «Ideoloogia, organisatsioon, võitlus ja võit». Uus taktika on väljendunud reas kultuurialastes ettevõtmistes, mida korraldab RRLN: puhkeõhtud, loengud, seminarid, ekskursioonid jne.

RRLN-i poliitiline tegevuskava nägi ette «otsustavat võitlust igasuguse diktatuuri vastu», «ükskõik milliste ekstremistlike ilmingute hukkamõistmine» jne. — kõik eesmärgiga anda hoop maa progressiivsetele demokraatlikele organisatsioonidele.

RRLN-i kõrgeim täidesaatev organ on 7-liikmeline keskjuhatus, kelle kinnitab Radikaalse Rahvusliidu juht.

Organisatsioonis oli 25 000 inimest.

Pärast fašistlikku riigipööret 1967. a. 21. aprillil RRLN-i tegevus katkes.

RAHVUSLIK ÜLIÕPILASLIIT (RÜL) on ainus rahvuslik organisatsioon, mis ühendab ligi 90% kõigist Kreeka üliõpilastest (35 000 üliõpilast kodumaal ja umbes 10 000 välismaal). Mõned Kreeka kõrgemad õppeasutused ei kuulu küll Liitu ja on koondunud väikesesse (alla 5000 liikme) fašismisõbralikku üliõpilasorganisatsiooni.

Liit tegi ära märkimisväärse töö, taotledes kõrgema hariduse demokratiseerimist, üliõpilaste omavalitsuse laiendamist ja astudes välja selle vastu, et üliõpilased olid politsei järelevalve all. RÜL nõudis valitsuselt assigneeringute suurendamist kõrgemale haridusele.

Kuigi RÜL ei arutanud puhtpoliitilisi küsimusi, püüdis ta olla progressiivsetel ja demokraatlikel seisukohtadel. Oli tunda pahempoolsete mõju, kes olid Kreeka üliõpilasliikumises kõige järjekindlamad ja aktiivsemad. RÜL nõudis Kreeka KP legaliseerimist, amnestiat kõigile poliitvangidele, politseitsensuuri likvideerimist, solidaarsust Vietnami rahvaga tema võitluses rahvusliku sõltumatuse eest.

RÜL-i Kesknõukogusse, mis valiti 1966. a., kuulus 15 liiget.

RÜL on Rahvusvahelise Üliõpilasliidu assotsieerunud liige.

Pärast 1967. a. 21. aprilli riigipööret RÜL-i tegevus katkes, paljud Liidu juhatuse liikmed on vangis.

Luksemburg
(Luksemburgi Suurhertsogiriik)

LUKSEMBURGI PAHEMPOOLSETE NOORTE KONFÖDERATSIOON (Confederation de la Jeunesse de Gauche) moodustati 1967. a. veebruaris, ühendab viit rahvuslikku noorsoo-organisatsiooni.

Kõik liikmesorganisatsioonid on esindatud Konföderatsioonis üheõiguslikkuse alusel.

Konföderatsiooni loomine on progressiivsete tendentside kasvu ja Luksemburgi pahempoolsete noorsoo-organisatsioonide tegevusühtsuse tugevnemise tulemus.

Enne ühise tegevuskava vastuvõtmist töötasid liikmesorganisatsioonid välja Konföderatsiooni miinimumprogrammi: Luksemburgi relvastatud jõudude reform; viia ellu ühtne haridussüsteem demokratiseerimise vaimus, rakendada ellu põhimõte, mille järgi valitsus ei tohi anda oma õigusi ja kohustusi hariduse vallas eraisikutele; võitlus naiste üheõigusluse eest; kaotada perekonna kahekordne maksustamine, kui mõlemad abikaasad töötavad; seada sisse erimaks vanapoistele; võtta vastu seadus noorte töö kaitseks.

Konföderatsioon taotleb võrdseid õigusi katoliiklike organisatsioonidega, et esindada Luksemburgi noori valitsusorganite ees ja välismaal; saavutas, et alates 1968. a. jaotatakse riiklikud toetused võrdselt.

LUKSEMBURGI PROGRESSIIVNE NOORSUGU — LPN (JPL — Jeunesse Progressiste Luxembourgeoise) asutati 1952. a. nimetuse all «Luksemburgi noorte liikumine rahu ja sõpruse eest» Bukaresti ülemaailmse noorsoo- ja üliõpilaste festivali ettevalmistuste käigus. 1967. a. veebruaris nimetati ümber Luksemburgi Progressiivseks Noorsooks. Ühendab töötavaid ja keskõppeasutustes õppivaid noori.

LPN tahab, et noored saaksid passiivse valimisõiguse 18-aastaselt ja aktiivse — 21-aastaselt, nõuab sõjalise eelarve vähendamist ja assigneeringute suurendamist noorte kultuurilistele ja sotsiaalsetele vajadustele, võrdse töö eest võrdset tasu, noorte töökaitseseaduse vastuvõtmist, tasuta õppevahendeid, taotleb maksude vähendamist, tasuta haridust kesk- ja kõrgemates õppeasutustes.

LPN tahab oma maa rahvuslikku sõltumatust ja suveräänsust; on rahu ja rahuliku kooseksisteerimise, desarmeerimise ning rahvusvahelise pinevuse rahuliku lõdvendamise poolt kõigi konfliktide rahumeelse reguleerimise teel; astub välja selle eest, et likvideeritaks sõjaväebaa-

sid, tühistataks sõjalised lepingud, likvideeritaks Lääne-Saksa militarism ja lahendataks rahulikult Saksamaa probleem.

Organisatsioon on ÜDNF-i liige.

LPN-il on 1000 liiget.

Juhtiv organ — 19-liikmeline Rahvuskomitee.

LUKSEMBURGI TÖÖLISNOORSUGU — LTN (Jeunesse Ouvrière) loodi 1965. a. kommunistliku ja sotsialistliku ametiühingu liitumise tulemusel Luksemburgi Töölisametiühingute Koondiseks, on selle noortesektsioon.

Nimetab end autonoomseks organisatsiooniks, tal on oma põhikiri, kasutab Koondise rahalist abi.

LTN-i esindajad kuuluvad ametiühingu juhtivatesse organitesse, organisatsiooni noorsoodelegaate on paljudes tööstusettevõtetes.

Oma töös taotleb LTN, et võetaks vastu üldine seadus noorte töö kaitseks ning seataks noortele sisse 40-tunnine töönädal, võrdse tööeest võrdset tasu, 5-nädalast puhkust, valimisõigust 18-aastaselt.

Välispoliitikas toetab Ameerika agressiooni lõpetamist Vietnamis, nõuab, et Kreekas seataks taas sisse demokraatlikud vabadused.

LTN-i poliitika ja tegevuskava määrab kongress, kes kutsutakse kokku kord 3 aasta järel.

Organisatsiooni kuulub 5000 liiget.

LÄÄNE-BERLIINI «LUNASTUSE AKTSIOON» (Aktion «Sühnezeichen») moodustati 1958. a. evangeelse kiriku sinodi üleskutsel.

Organisatsiooni asutamise peaeesmärk — luua mitmesuguseid vabatahtlikke rühmi tööks maadel, mis said Teise maailmasõja ajal fašismist kannatada. Salkadesse võetakse vähemalt 17-aastasi noormehi ja neide.

Organisatsiooni tegevus on evangeelse kiriku kaitse all.

LÄÄNE-BERLIINI VABA SAKSA NOORSUGU — VSN (FDJ von Westberlin) asutati 1947. a. 1961. aastani töötas koos Saksa DV VSN-iga. Käesoleval ajal on VSN Lääne-Berliini iseseisev poliitiline noorsoo-organisatsioon. Ühendab töölisi, tööstusõpilasi, kooliõpilasi. Sinna kuuiub ka üliõpilasi ja haritlasi. On linna «võitleva, aktiivse noorsoo sotsialistlik ühing».

Organisatsioon töötab Saksamaa — Lääne-Berliini Sotsialistliku Ühtsuspartei juhatusel.

Toetab normaalseid poliitilisi, majanduslikke, kultuurialaseid sidemeid Lääne ja Ida vahel, kõigepealt Saksa DV ja teiste sotsialistlike maadega, kutsub noorsugu andma panuse rahu kindlustamiseks Euroopas, nõuab noorte töötingimuste, üldise ja kutsealase hariduse parandamist, kõrgema kooli ja keskkooli reformi, kaitseb noorte poliitilisi, majanduslikke õigusi jne.

Kõrgeim organ — linnakonverents, kes valib juhatuse ja sekretariaadi.

Organisatsiooni kuulub 1500 inimest, ta on ÜDNF-i liige.

Häälekandja — ajakiri «Signal».

SAKSAMAA SOTSIALISTLIK NOORSUGU — LÄÄNE-BERLIINI «PISTRIKUD» (SDJ — «Falken» von Westberlin) on noorsoo-organisatsioon, mis on lähedane Saksamaa Sotsialistlikule Noorsoole — Saksa FV «Pistrikele». Tihedalt seotud Lääne-Berliini Sotsiaaldemokraatliku Parteiga.

«Pistrikud» töötavad territoriaalsel põhimõttel. Kokku on 14 rajooniorganisatsiooni, igaühes 5 rühma.

Kõrgeim organ — linnakonverents, kes valib «Pistrikute» juhtivad organid.

Organisatsiooni kuulub 10 000 noort.

* * *

Peale eespool mainitud organisatsioonide tegutseb Lääne-Berliinis veel terve rida noorsoo- ja üliõpilasorganisatsioone, millest suuremad on Ametiühingute Noorsugu, Noored Sotsialistid, Saksa Noored Demokraadid, Noor Liit, Erateenistujate Ametiühingu Noorsugu, Saksa Katoliikliku Noorsoo Liit, Evangeelse Noorsoo Ühendus, Üliõpilaste Liberaalne Liit, Kõrgemate Koolide Üliõpilaste Sotsiaaldemokraatlik Liit, Kristlik-Demokraatlik Üliõpilaste Ühing, Lääne-Berliini Üliõpilaste Sotsialistlik Liit.

Norra
(Norra Kuningriik)

KESKPARTEI NOORSOO-ORGANISATSIOON töötab tihedas koostöös Keskparteiga (endine Talurahva Partei); põhiliselt tegeleb kultuuri- ja haridusalase tegevusega maanoorte seas.

Organisatsioonis on 45 000 liiget.

NOORSOO-ORGANISATSIOON «UNGE HØYRE» — lähedane konservatiivsele Høyre parteile ja töötab sellega tihedalt koos.

Organisatsioonil ei ole püsivat liikmeskonda, see moodustati üksikutest koondistest, mis sarnanevad noorteklubidega.

«Unge Høyre» on Skandinaavia Konservatiivsete Noorsooliitude Koondise liige ja arendab koostööd Euroopa konservatiivsete ja kristlik-demokraatlike noorsooühingutega.

Astub välja osavõtu vastu ülemaailmsetest noorsoo- ja üliõpilasfestivalidest.

Keskhäälekandja — ajaleht «Unge Høyre».

NOORSOO-ORGANISATSIOON «UNGE VENSTRE» ühendab peamiselt kodanlik-radikaalset noorsugu, töötab koos liberaalse Venstre parteiga.

Käesoleval ajal kuulub organisatsiooni 3000 inimest.

NORRA KOMMUNISTLIK NOORSOOÜHING — NKNÜ (NKU — Norges Kommunistiske Ungdomsforbund) asutati 1919. a. Sotsiaaldemokraatliku Noorsooühingu baasil.

NKNÜ tahab, et Norra astuks välja NATO-st, ei poolda «ühisturgu» astumist ja USA agressiooni Vietnamis, toetab koloniaalsüsteemi lõplikku likvideerimist, on rassismi ja neonatsismi vastu, kaitseb Norra noorte õigusi.

NKNÜ on ÜDNF-i liige.

NKNÜ kongressil 1967. a. organisatsioon lõhenes. Osa ühingust lahkunud Norra kommunistlikke noori lõi organisatsiooni Kommunistlik Noorsugu (Kommunistiske Ungdom).

NORRA NOORSOO JA SPORDI RIIKLIK NÕUKOGU (Nasjonalkomiteen for Internasjonalt Ungdomsarbeid) on valitsusorgan, tegutseb Norra kultuuri- ja haridusministeeriumi juures.

Organisatsioon tegeleb noorsoo- ja spordiküsimustega, annab soovitusi valitsusorganitele.

Norra Noorsoo ja Spordi Nõukogu on tihedalt seotud Norra Noorte Riikliku Nõukoguga.

NORRA NOORTE RIIKLIK NÕUKOGU (Statens Ungdomsråd) on ühiskondlik organisatsioon, mis ühendab praktiliselt kõiki maa noorsoo-organisatsioone.

Nõukogu korraldab noorte ettevõtmisi, esindab Norra noorsoo-organisatsioone välismaal, jaotab riiklikku majanduslikku toetust oma liikmesorganisatsioonide vahel.

Nõukogu kõrgeim organ on ülenorraline noorsookonverents, kes valib keskjuhatuse.

NORRA RAHVUSLIK ÜLIÕPILASLIIT — RÜL ühendab kõiki Norra üliõpilasi, sealhulgas ka neid, kes õpivad välismaal (kokku ligi 25 000 inimest).

1964. a. liitus RÜL Välismaal Õppivate Norra Üliõpilaste Assotsiatsiooniga. RÜL tegeleb peamiselt üliõpilaste sotsiaalsete ja eluolustikuliste küsimustega.

RÜL on Rahvusvahelise Üliõpilaskonverentsi liige.

ÜHTSE MAAILMA NOORSUGU (En Verden Ungdom) on organisatsioon, mis ühendab Norra noori föderaliste. Peale selle kuuluvad organisatsiooni ka mitmesuguste poliitiliste voolude esindajad. See organisatsioon toetab rahuliku kooseksisteerimise põhimõtete ellurakendamist erineva sotsiaal-majanduslike süsteemidega riikide vahel, mõistab hukka Ameerika agressiooni Vietnamis.

Poola
(Poola Rahvavabariik)

Sotsialistliku Poola noorsooliikumise iseärasuseks on see, et seal tegutseb 5 iseseisvat noorsoo-organisatsiooni: Sotsialistliku Noorsoo Liit (SNL) ja Maanoorsoo Liit (MNL) on noorsoo poliitilised massiorganisatsioonid; Poola Hartserite Liit (PHL) — kommunistlik lasteorganisatsioon, Poola Üliõpilaste Liit (PÜL) — ühiskondlik kutsealane organisatsioon. Kõigi nende tegevust koordineerib Ülepoolaline Noorsoo-organisatsioonide Koostöö Komitee (ÜNOKK). ÜNOKK-i Rahvusvahelise Komisjoni kaudu on noorsooühingutel sidemed välismaa noorsoo-organisatsioonidega.

Poola noorsoo-organisatsioonid jätkavad ja arendavad Poola noorte revolutsioonilise liikumise — Kommunistliku Noorsooühingu (1922—1928) ning Noorte Võitlusliidu, Poola antifašistlike noorte avangardi traditsioone, kes Teise maailmasõja ajal organiseerisid Poola noorte võitlust fašismi vastu ja sõjajärgsel perioodil rahvavõimu tugevdamiseks välja astusid. 1948. a. ühinesid Poola noorsoo-organisatsioonid Poola Noorsoo Liitu (PNL), kes on andnud suure panuse sotsialismiideede kinnitumisele Poola noorte hulgas, nende kaasatõmbamisele maa rahvamajanduse taastamisele ja arendamisele. 1957. a. algul loodi PNL-i alusel Sotsialistliku Noorsoo Liit ja Maanoorte Liit, veidi varem eraldus PNL-ist ja sai iseseisvaks pioneeriorganisatsioon, kes on võtnud endale Poola lasteliikumises traditsioonilise nimetuse — Poola Hartserite Liit.

Poola noorsoo-organisatsioonide ideoloogiliseks aluseks on marksism-leninism. Organisatsioonide tegevuse määravad Poola sotsialistliku ülesehitustöö ülesanded. Noorteühingud, sõltumatud üksteise suhtes, töötavad Poola Ühinenud Töölispartei juhtimisel.

Poola noorsoo-organisatsioonide peaülesanne — kasvatada Poola noort põlvkonda sotsialistliku ideoloogia vaimus, ustavuse vaimus Poola Ühinenud Töölisparteile, leppimatuna kodanliku ideoloogia suhtes, truuna kommunistlikele ideaalidele ja sotsialistliku internatsionalismi põhimõtetele.

MAANOORSOO LIIT — MNL (ZMW — Związek Młodzieży Wiejskiej) ühendab noori, kes tegelevad põllumajandusega, töötavad põllumajandusorganisatsioonides, maaharitlasi ja kõrgemate põllumajanduslike õppeasutuste üliõpilasi, põllunduskoolide õpilasi. Liitu

kuulub ligikaudu miljon inimest. Iga kolmas 15—25-aastane noor, kes elab maal, kuulub MNL-i.

Organisatsiooni ülesannetest on Liidu programmdeklaratsioonis kirjutatud järgmist: «Me oleme Poola küla noore põlvkonna ideoloogiline, kasvatuslik ja poliitiline organisatsioon. Meie ideoloogia on sotsialism».

MNL-i tegevus seisneb peamiselt selles, et ta levitab põllumajandusalaseid teadmisi noorte talupoegade seas, aitab parandada nende kutsealase ettevalmistuse taset, korraldab ideelis-poliitilist ja kultuurihariduslikku tööd maal.

MNL-i liikmete tegutsemisjuhend:

tee midagi endale, oma külale, maale, sinu saatus on maa saatus;

õpi ja valmistu eluks täiskasvanud inimeste seas, sest nendega hakkad sa koos elama ja töötama;

korralda elu külas parimal viisil, võta innukalt osa sotsialistlikest muudatustest maal;

püüa olla inimene, kes loob rahvus- ja maailmakultuurile väärtusi;

uuri oma rahva ja ka kogu maailma probleeme, et paremini aru saada oma osast ja kohast elus, et paremini teenida sotsialismi ja rahu maa peal.

Noorte kutsealase ettevalmistuse massiliseks vormiks on põllumajanduslik ettevalmistuse koolid, kus õpetatakse taime- ja loomakasvatuse aluseid, põllumajandusliku tootmise ökonoomikat. Neid koole täiendab lai võrk üheaastasi põllumajanduslikke kursusi. MNL propageerib põllumajanduslikku koopereerimist, korraldab külades kooperatiivse ettevalmistuse ringe.

Poliitilise hariduse saavad MNL-i liikmed ringides, kursustel, temaatilistel koosolekutel, küsimuste ja vastuste õhtutel. Majandusküsimusi, noorsooliikumise ajalugu ja üldhariduslikke aineid õpitakse maanoorte rahvaülikoolides.

MNL ühendab noori nii majanduslikus kui kultuurihariduslikus tegevuses, pühendades oma tähelepanu kolmele ülesandele.

Esimene neist puudutab kultuurse puhkuse baase ja tingimusi. MNL võtab agaralt osa kultuuriasutuste ühiskondlikust ehitamisest, nende varustamisest tänapäevase sisustusega.

Teiseks püütakse noori kaasa tõmmata vahetule osavõtule kultuuriväärtuste loomisest ja levitamisest. Liit peab sellega kogu aeg silmas noorte huve (meelelahutused, mängud jne.), ühendades neid poliitilise kasvatusega. Seda eesmärki teenivad ka külades asutatud kultuuriklubid.

Tänu MNL-i algatusele ja pingutustele ning maakooperatiivide suurele abile on tänapäeval igas neljandas külas kultuuriklubi, nüüdis-

aegne poliitkasvatustöö, esteetilise kasvatuse ja kaasaegse seltsielu keskus.

MNL-i kultuurharidusliku töö kolmas suund on sidemete loomine maanoorte ja nende inimeste vahel, kes ise kultuuri loovad, samuti ka kutseliste asutustega.

Eriline koht MNL-i töös on raamatute levitamisel külas. Maal on loodud 27 000 raamatukogupunkti, filiaale, riiklikke raamatukogusid, mis teenindavad ligikaudu 50% maal elunevaist lugejaist.

Suurt tähelepanu pööratakse ka neidudele. Liidu eestvõttel tegutsevad külades tervise koolid, lasteklubid, juurdelõikus- ja õmbluskursused, korraldatakse perenaiste võistlusi jne.

1968. a. algul kuulutas MNL välja 2 aastat kestva kultuurifestivali, mis peab hoogu juurde andma kunstilise isetegevuse edasisele arengule, laiendama klubide ja spordiehitiste võrku maal.

Eriti silmapaistnud noorsooliikumise tegelasi autasustab Liit kuld- või hõbeaumärgiga — see on organisatsiooni kõrgeim kiitus.

MNL-i algorganisatsioon on rakuke, kelle tööd juhib mõnest inimesest koosnev juhatus, kelle valivad kõik rakukese liikmed.

Maakonnas (*powiat*'is) suunab tööd MNL-i maakonnajuhatus, vojevoodkonnas — vojevoodkonna juhatus. Need juhatused valitakse kas maakonna või vojevoodkonna konverentsil 2 aastaks. Kord iga 4 aasta tagant käib koos Liidu kongress, kes valib Peajuhatuse.

1967. a. korraldas MNL ülepoolalise noorte talupoegade kokkutuleku. Liidu viimane, III kongress peeti 1966. a. veebruaris.

Väljaanded — nädalaleht «Nowa Wieś» («Uus Küla»), kuukirjad «Meie Klubi», «Maanoorte Hääl».

POOLA HARTSERITE LIIT — PHL (ZHP — Związek Harcerstwa Polskiego) on põhikirja järgi «iseseisev ideelis-kasvatuslik laste ja täiskasvanud kasvatajate organisatsioon, mis tegutseb Poola Ühinenud Töölispartei ideelisel juhendamisel. Koos vennalike noorsoo-organisatsioonidega kujundab PHL noore põlvkonna ideelis-poliitilist iseloomu».

Ühendab 8—11-aastasi lapsi (zuhhid) ja 11—16-aastasi alaealisi (hartserid).

1918. a. tekkinud Poola hartserlus kui ühiskondlik liikumine moodustati uuel ideoloogilisel alusel 1956. a. detsembris hartserite ülepoolalisel kongressil Lodzis. Minevikust on PHL võtnud vaid populaarsed organisatsioonilis-ideoloogilise töö vormid. Liit kasvatab noort põlvkonda ustavuse vaimus Poola revolutsioonilise liikumise traditsioonidele, võitlusele sotsialistliku ühiskonna ülesehitamise ja sotsialismiideede võidu eest. Hartserite kasvatussüsteem tugineb laste iseseisvuse, enesekasvatuse ja aktiivsuse põhimõtetele. Kasvatuse metoodika näeb

ette hartserliku aktiivsuse stimuleerimist — teenetemärgid, astmed ja nimetused, mis saadakse individuaalselt ja kollektiivselt. Liitu kuulumise märgiks on «Hartseri rist», mida kannavad hartserid ja instruktorid. Noorimail PHL-i liikmeil on oma märk — valge kotkas päikese taustal. «Hartseri rist» on tehtud Poola sõjaväeordeni «Virtuti militari» («Sõjaline vaprus») eeskujul, mida anti erakordse mehisuse eest. Ristile on kirjutatud hartserite üleskutse «Czuwaj!» (Pane tähele!), millele vastab pioneeriorganisatsioonide «Ole valmis!». Liit korraldab laagreid, matku, loendusi jm. ettevõtmisi. Iga aasta mais on ülepoolalised hartserite loendused.

Põhiline organisatsiooniline üksus PHL-is on malev (drużyna). Zuhhide malevad jagunevad hartserikuuikuiks — rühmadeks. Maleva eesotsas on pealik, kelle määrab salga juhtkond. Rühmade komandörid valivad hartserid ise. Koos teiste funktsionääridega moodustavad nad maleva nõukogu, kes aitab juhti. Mitu malevat ühe kooli või rajooni territooriumil moodustavad malevate liidu. Maakonna (powiat'i) malevad moodustavad rühma, keda juhib rühma nõukogu ja staap. Kõik vojevoodkonnas asuvad rühmad moodustavad PHL-i koondise, keda juhib PHL-i nõukogu ja staap. Liidu kõrgeim organ on kongress, kes valib PHL-i Peanõukogu. See eraldab omakorda oma koosseisust PHL-i Peastaabi, kes kongresside vaheajal viib ellu täidesaatvat võimu.

PHL-ile kuulub mitu väljaannet, muu hulgas 1 päevaleht, 2 nädalalehte ja 3 kuukirja. Hartserite väljaannete ühekordne tiraaž on 500 000 eksemplari. Liidul on oma kirjastus, mis 10 tegutsemisaasta jooksul on avaldanud üle 400 raamatu kogutiraažiga 10 miljonit eksemplari. Peale selle on PHL-il oma raadiojaam, mis annab igapäevast programmi lühilainel.

1967. a. korraldati hartserite üritus «Aurora», mille käigus tutvuti Oktoobrirevolutsiooni ajalooga, Nõukogudemaa saavutustega. 1968. a. pühendati samalaadne ettevõtmine Poola sõjaväe 25. aastapäevale.

PHL-i abistavad ametiühingud, sõjavägi, rahvaharidusorganid, ühiskondlikud organisatsioonid. Areneb üldrahvalik lastevanemate liikumine «Hartserluse sõbrad».

Liitu kuulub kokku 1 850 000 inimest.

POOLA ÜLIÕPILASTE LIIT — PÜL (ZSP — Związek Studentów Polskich) ühendab üle 90% Poola üliõpilastest ja tegutseb kõrgemates koolides kui ühiskondlik-kutsealane organisatsioon. Liidu kõrgeim organ on kongress, kes valib Peanõukogu.

Peatähelepanu pöörab PÜL üliõpilaselu akadeemilisele, kultuurialasele ja elukondlikule küljele. Liit ergutab üliõpilaste osavõttu töökooperatiividest, mis on ette nähtud selleks, et saadud erivahendite

fondi eest arendada sporti, matkamist, abistada üliõpilasi. PÜL korraldab üliõpilasrühmade võistlusi, aitab arendada üliõpilaste uurimistööd, teaduslike ja teaduslik-tehniliste ühingute tegevust, viib läbi noorte teadlaste ja üliõpilaste kongresse erialade järgi, üliõpilaste teaduslik-uurimislikke suvelaagreid. PÜL pöörab suurt tähelepanu üliõpilaste kultuurielule, muusikaüritustele, kunstinäitustele.

SOTSIALISTLIKU NOORSOO LIIT — SNL (ZMS — Związek Młodzieży Socjalistycznej) ühendab töölis- ja õppivat noorsugu, noori haritlasi, kes on 16—28-aastased. Organisatsiooni kuulub üle miljoni liikme.

SNL-i peaülesanded on tõmmata kaasa noori tootmise arendamisele, võtta šefluse alla löökehitused, mobiliseerida noori võitlema tehnilise progressi ja toodangu kvaliteedi parandamise eest, kasvatada noori teadusliku sotsialismi põhimõtetel. Tähtsal kohal SNL-i töös on noortööliste kutsealane ja üldhariduslik arendamine, sotsiaal-elukondliku iseloomuga, kultuuri ja moraali alased küsimused.

SNL korraldab noortele võistlusi sotsialistliku töö, eksport- ja kõrge kvaliteediga toodangu brigaadi nimetuse saamiseks. Kõigis suurtes ettevõtetes tegutsevad töölisülikoolid, mis aitavad parandada noorte üldhariduslikku ja tehnilist taset. Liit lööb agaralt kaasa tööliste omavalitsusorganite, tehnikaalaste võistluste ja olümpiaadide korraldamisel. Poolas on laialt levinud vabatahtliku töö liikumine. Suurehituste ja -ettevõtete juurde moodustatakse vabatahtlikke töösalku. Üliõpilased ja õpilased aitavad vilja koristada. Pikaajalistes vabatahtlikes töörühmades saavad 18—20-aastased noored eriala, vajalikud töö- ja ühiskondlikud harjumused, poliitilise ja kultuurialase ettevalmistuse. Vabatahtliku töö liikumist suunab SNL-i Peajuhatuse juures asuv eristaap.

SNL-i vojevoodkondade ja linnakomiteede juures töötavad ühiskondlikud juriidilised keskused, mis populariseerivad juriidilisi teadmisi, tööseadusandlust, võitlevad sotsialistliku seadusandluse rikkumiste vastu, aitavad alaealistel tööle asuda.

Organisatsioon praktiseerib sellist massilist ja populaarset ideoloogilise töö vormi nagu vaidlus- ja hariduslikud koosolekud, kus arutatakse üldpoliitilisi, majanduslikke, rahvusvahelisi, õiguslikke ja kultuurialaseid küsimusi. Noorsoo poliitilise õpetamise ülesandeid täidavad SNL-i aktiivi õhtukoolid, mis tegutsevad SNL-i komiteede juures. suurettevõtteis, keskkoolides ja mõnedes kõrgemates õppeasutustes, samuti ka üliõpilaste vaidluskeskused. Õppivat noorsugu huvitavad väga iga-aastased temaatilised olümpiaadid Poolast ja tänapäeva maailmast. Igal aastal korraldatakse massiline kampaania noorte puhkuse

organiseerimiseks «SNL-i suvi» (noortelaagrid, matkamine, kohvikklubid jne.) ning teisi ettevõtmisi.

SNL-i viimane, IV kongress oli 1968. a. jaanuaris. Kongress määras kindlaks Liidu tegevuskava, ülesanded töös mitmesuguste noortekategooriatega.

Liidu organisatsiooniline struktuur on mitmeastmeline. Alglüliks nimetatakse rakukest («ring»). Kui ettevõttes, koolis või kõrgemas õppeasutuses tegutseb mitu rakukest, valivad nende delegaadid (kooli, instituudi) tootmisjuhatuse. Samal põhimõttel valitakse juhatused väikelinnades ja asulates.

Linna- või rajoonikonverentsidel (suurtes linnades) valivad delegaadid vastava juhatuse ja vojevoodkonna konverentsi delegaadid, kes valivad omakorda samal kombel oma juhatuse ja delegaadid SNL-i kongressile. Tavaliselt kutsutakse SNL-i kongress kokku kord 4 aasta tagant. Kongress on Liidu kõrgeim organ. Ta valib Peajuhatuse (see moodustab oma presiidiumi), Seltsimeheliku Keskkohtu ja Keskrevisjonikomisjoni.

SNL-il on mitu väljaannet: päevaleht «Sztandar Młodych» («Noorte Lipp»), nädalaleht «Walka Młodych» («Noorte Võitlus»), illustreeritud ja iga nädal ilmuv ajakiri «Dokoła Świata» («Ümber Maailma»), kuukiri «Płomień» («Leek»), ÜNOKK-i ajalookomisjoni kvartalibülletään.

* * *

SNL, MNL ja PHL kuuluvad Ülemaailmsesse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni, PÜL — Rahvusvahelisse Üliõpilasliitu. Poola noorsooühingute positsioonid rahvusvahelises liikumises baseeruvad sotsialistlikul internatsionalismil ja solidaarsusel.

Portugal
(Portugali Vabariik)

Julma terrori, politsei tagakiusamise ja igasuguse opositsiooni halastamatu mahasurumise tulemusena on Portugalis kujunenud selline olukord, et riigis tegutsevad ametlikult üksnes fašistlikud noorsoo-organisatsioonid, mis on moodustatud «Hitlerjugendi» eeskujul, ja mõned religioossed noorsoo-organisatsioonid, mille tegevus on valitsuse range kontrolli all.

Ametlikud fašistlikud noorsoo-organisatsioonid hõlmavad igas vanuses noori, alates 7-aastastest (organisatsioon «Luzitos») ja lõpetades üle 14-aastate noortega (Portugali Noorsugu). Omaette organisatsioon ühendab tütarlapsi — Portugali Tütarlapsed. Nende organisatsioonide eesmärgiks on kasvatada Portugali noori lojaalseina fašistliku diktatuuri suhtes, panna nad teenima valitsevate klasside huve. Tähtsal kohal on neis sõjaline ettevalmistus, mida juhivad regulaararmee ohvitserid. Ametlike noorsoo-organisatsioonide kogu tegevust finantseerib valitsus.

Sellegipoolest pole ei julm diktatuur ega valitsuse «noorsoopoliitika» suutnud maha suruda Portugali noorte püüdu saavutada vabadus ja demokraatia. Noorsoole kuulub Salazari diktatuuri demokraatlikus opositsioonis juhtiv osa.

Käesoleval ajal on eriti ulatuslik ja agar üliõpilaste opositsioon. Kuigi vormiliselt keerleb üliõpilaste võitlus õiguse ümber luua oma assotsiatsioone, on selle aluseks üliõpilaste sügav rahulolematus kogu olukorraga, mis on kujunenud praegusaja Portugalis. See rahulolematus annab tunnistust tänapäeva Portugali keskseisuse poliitilise ja ühiskondliku teadvuse virgumisest.

Üliõpilasliikumine on koondunud 3 ülikooli juurde: Lissaboni, Coimbrasse ja Oportosse. Üliõpilased moodustavad oma assotsiatsioone igas ülikooli teaduskonnas, kõrgemates tehnika- ja kunstikoolides, lütseumides. Teaduskonnaassotsiatsioonid ühinevad assotsiatsioonidevahelisteks kogudeks. Võideldes teaduskonnaassotsiatsioonide ja ülikoolide assotsiatsioonide vaheliste kogudega, mis moodustatakse ja mis ka tegutsevad poollegaalselt, püüab valitsus takistada üldrahvaliku üliõpilasorganisatsiooni loomist.

Vastukaaluks neile on loodud 2 parempoolset üliõpilasorganisatsiooni: Akadeemiline Assotsiatsioon, mis ühendab noori haritlasi, ja Üliõpilaste-Natsionalistide Assotsiatsioon, mille põhieesmärk on abis-

tada politseil laiali ajada üliõpilasassotsiatsioone. Ent üliõpilased ei tunnista neid organisatsioone ja neis on vähe liikmeid.

Et kaitsta üliõpilaste õigust luua oma assotsiatsioone, asutati assotsiatsioonide kaitsmise komiteesid ja patriootliku tegevuse huntasid, kuhu koondusid mitmesuguste poliitiliste ja religioossete vaadetega üliõpilased. Üliõpilasliikumist toetab katoliiklike noorte organisatsioon.

Portugali üliõpilastel on rida organisatsioone välismaal: Prantsusmaal, Šveitsis, Belgias, Inglismaal. Suurim neist on Prantsusmaal Elavate Portugali Üliõpilaste Liit. 1966. a. veebruaris moodustasid need organisatsioonid Portugali Üliõpilaste-Emigrantide Kohtumiste Sekretariaadi keskusega Brüsselis. PÜEKS koordineerib üksikute organisatsioonide tegevust ja teeb innukalt propagandatööd, mis on suunatud valitseva režiimi vastu. Sekretariaadil on progressiivsed seisukohad rahvusvahelises üliõpilasliikumises ja ta on ühinenud Rahvusvahelise Üliõpilasliiduga.

Portugali rahva võitluse eri etappidel Salazari režiimi vastu viisid seda võitlust ellu mitmesugused demokraatliku noorsoo organisatsioonid. Kui need olid oma ülesanded täitnud, asendusid nad uutega, mis vastasid paremini uue võitlusetapi tingimustele.

Käesoleval ajal koguneb maa antifašistlik demokraatlik noorsugu Rahvusliku Vabanemise Patriootliku Rinde ümber. Kõige teadlikumad ja mehisemad noored tegutsevad aga Kommunistliku Partei ridades.

LEO LAGRANGE'I NIM. KLUBIDE RAHVUSLIK FÖDERATSIOON (Fédération Nationale des Clubs Leo Lagrange) moodustati 1953. a. Nimetuse sai sotsialistist ministri järgi, — kes lasti maha fašistliku okupatsiooni päevil. Noorsoo ilmalik haridusalane massiorganisatsioon.

Föderatsiooni eesmärk on korraldada noorte vaba aega ja puhkust. Ta taotleb, et loodaks mitmesuguste organisatsioonide ühtne ühiskondlik organ, kes kooskõlastaks ühiskondlik-kultuurilist tegevust noorte hulgas, samuti vanuselise valimistsensuse vähendamist 18. eluaastani, sõjaväekohustuse aja lühendamist ja noorsõdurite elutingimuste parandamist.

Föderatsioonil on tihedad sidemed teiste maade analoogiliste noorsoo-organisatsioonidega, esmajoones Saksa FV-ga «Prantsuse-Saksa Noorsooteenistuse» raames; nõuab, et sarnane organ loodaks kõigi «ühisturu» maade jaoks.

Kõrgeim organ — Kongress. Kongresside vaheajal juhib organisatsiooni Rahvuslik Nõukogu.

Föderatsiooni kuulub 40 000 inimest.

Häälekandja — ajakiri «Jeunesse en 2000» («2000. Aasta Noorsugu»).

PRANTSUSE ÜLIÕPILASTE RAHVUSLIK LIIT (UNEF) on üliõpilaste demokraatlik massiorganisatsioon, mis ühendab ligi 50 000 noort.

Liit peab end sündikalistlikuks üliõpilasorganisatsiooniks ja nõuab assigneeringute suurendamist haridusele, kõrgema kooli demokraatlikku reformi, Prantsuse üliõpilaste materiaalse olukorra parandamist, eriti aga stipendiumi kõigile üliõpilastele.

Oma poliitilises tegevuses nõuab Liit, et katkestataks USA imperialistlik agressioon Vietnamis, korraldab solidaarsusaktsioone Hispaania ja Portugali demokraatlike noortega.

Kõrgeim organ — Liidu rahvuskongress, kes kutsutakse kokku igal aastal. Kongresside vaheajal juhib organisatsiooni rahvusbüroo.

Rahvusvahelise Üliõpilasliidu liige 1964. aastast.

PRANTSUSMAA KOMMUNISTLIK NOORSOOLIIKUMINE — PKNL (Mouvement de la Jeunesse Communiste de France) sündis koos

Prantsusmaa Kommunistliku Partei loomisega. Organisatsiooniliselt moodustus Kommunistliku Noorsoo Föderatsiooni nimetuse all. Prantsuse noored kommunistid astusid välja Maroko koloniaalsõja vastu 1925. a., avaldasid solidaarsust Ruhri töölistega, toetasid Prantsuse Rahvusrinnet, võitlesid internatsionaalsetes brigaadides Hispaanias ja Vastupanuliikumise ridades fašistliku okupatsiooni ajal, toetasid ka rahvuslikku vabadusvõitlust Prantsuse asumaades. Praegusel kujul asutati organisatsioon 1956. a. Prantsuse KP XIV kongressi otsuse põhjal.

PKNL koosneb neljast organisatsiooniliselt sõltumatust ühingust.

Prantsuse Tütarlaste Liit moodustati 1935. a., ühendab noori naistöölisi, teenistujaid, kooliõpilasi. Kõrvuti kogu liikumisele iseloomulike eesmärkidega astub PTL välja kodanliku ideoloogia levitamise vastu neidude hulgas, nõuab tütarlastele tegelikku üheõiguslust ja nende osavõtu suurendamist maa ühiskondlikust elust.

Noorte Kommunistide Liit on PKNL-i suurim liikmesorganisatsioon, ühendab noortöölisi, selle ja keskõppeasutuste õpilasi. Toetab rahu, rahvuslikku sõltumatust, demokraatlikke vabadusi, kaitseb noorte õigusi, pooldab sotsialistliku ühiskonna ehitamist Prantsusmaal.

Maanoorsoo Liit loodi 1959. a., ühendab noori talupoegi ja põllutöölisi, maakoolide ja põllumajanduslike õppeasutuste õpilasi. Nõuab kutsehariduse süsteemi täiustamist, noorte talupoegade elutingimuste parandamist, aitab propageerida kommunismiideid maanoorte seas.

Üliõpilaste-Kommunistide Liit moodustati 1957. a. Samal aastal ühines PKNL-iga. Liitu on koondunud kõrgemate õppeasutuste õpilased. Toetab prantsuse ülikooli demokraatlikku reformi, propageerib üliõpilaste seas marksismi-leninismi ideid, Prantsusmaa KP programmi ja poliitikat.

Kõigi PKNL-i ühingute töö tugineb Prantsusmaa KP üldisele poliitilisele ja ideoloogilisele platvormile, neid suunab Prantsuse KP.

Et astuda PKNL-i ei ole vaja tingimata nõus olla kõigi tema programmi punktidega; Kommunistliku Noorsooliidu põhikiri lubab ka kollektiivset liikmesolemist.

PKNL näeb Prantsuse noorsoo õiguste kaitseks ette järgmist: suurendada assigneeringuid haridusele ja hariduse demokraatlikuks reformiks, pikendada üldist kohustuslikku õpetamist 18. eluaastani; parandada kutsehariduse süsteemi, luua tehnilise hariduse süsteem tütarlastele, avada uusi põllumajanduslikke õppeasutusi; suurendada töötasu, likvideerida diskrimineerimine noortele palga maksmisel, lühendada töönädalat, kindlustada õigus tööle ja toetuse maksmine

noortele tööpuuduse korral; hääleõigus alates 18. eluaastast; noorte osavõtt noorsoopoliitika küsimuste lahendamisest munitsipaalorganeis, õppeasutustes, ülikoolis, sõjaväes; toetused kõigile demokraatlikele noorsoo-organisatsioonidele, vähendada sõjalisi kulutusi, loobuda tuumajõududest ja kutselisest sõjaväest, vähendada sõjaväekohustuse aega kuni 12 kuuni, võtta vastu demokraatlik sõjaväemäärustik; suurendada assigneeringuid puhkuse ja vaba aja veetmise korraldamiseks, noortemajade ja spordiehitiste püstitamiseks, 5-nädalane puhkus alla 21 aasta vanustele, alandada spordivahendite, raamatute ja kooliõpikute hindu; laiendada elamuehitust noortöölistele.

PKNL on korraldanud terve rea ettevõtmisi noorte õiguste kaitsmiseks: kohtumised «Tuleviku päev», «Töötavate üliõpilaste konverents,» «1967. a. tütarlaps tahab eriala, tööd, tõelist vaba aega ja kohustusi demokraatlikul Prantsusmaal».

PKNL-i kultuuri-, matka- ja spordialast tegevust korraldab tema tehniline organisatsioon «Noorte puhkus koolivaheajal».

PKNL kuulub ÜDNF-i.

Iga PKNL-i ühingu kõrgeim instants on rahvuslik kongress. Kongresside vaheajal juhivad organisatsioonide tööd liitude rahvuskomiteed ja nende poolt valitavad rahvusbürood. Iga ühingu eesotsas seisab peasekretär. Ühingute rahvusbürood moodustavad PKNL-i Rahvusliku Nõukogu, kes valib Liikumise peasekretäri.

Organisatsiooni kuulub 80 000 liiget.

Häälekandjad — ajakirjad «Notre Jeunesse» («Meie Noorus»), «Nous, les Garçons et les Filles» («Meie, Noormehed ja Neiud»).

Üliõpilaste-Kommunistide Liit annab välja ajakirja «Nouveau Clarté» («Uus Selgus»).

PRANTSUSE NOORSOOLIIKUMISTE JA HARIDUSE RAHVUSVAHELISTE SUHETE KOMITEE (CRIJEF — Comité pour les Relations Internationales des Mouvements de Jeunesse et d'Education Français) asutati 1962. a., ühendab 41 rahvuslikku haridusorganisatsiooni: vaimulikke, kultuurialaseid, üliõpilaste omi. Oma tegevuses peab komitee silmas:

välismaa noorsoodelegatsioonide vastuvõtu korraldamist, kes on avaldanud soovi luua sidemeid analoogiliste Prantsuse organisatsioonidega;

esindada ühiskondlike võimude ees prantsuse liikumisi rahvusvaheliste sidemete küsimustes;

õppida tundma välismaa noorsooliikumist.

Komiteel pole õigust sekkuda oma liikmesorganisatsioonide sisemistesse asjadesse ja lubab neil iseseisvalt sõlmida sidemeid noorsooliikumisega välismaal.

Komiteed hooldab UNESCO Prantsuse Komitee, 1966. aastast on ta ÜDNF-i assotsieerunud liige.

Komiteed juhendab Rahvusbüroo.

RAHVUSVAHELISTE VAHETUSTE ASSOTSIATSIOONI KOORDINATSIOONIKOMITEE (CCAEI — Comité de Coordination des Associations d'Echanges Internationaux) asutati 1947. a., ühendab 44 rahvuslikku ja provintsiassotsiatsiooni, kes tegelevad turismigruppide vastuvõtmise korraldamise ja suunamisega, stažeerimisega, õppesõitude ja -sessioonidega, õppevaheaja kolooniate ja töölaagrite organiseerimisega.

Prantsusmaa katoliiklikud noorsoo-organisatsioonid

Rida Prantsuse noorsoo-organisatsioone on ühendatud Prantsuse Noorsoo Katoliiklikku Assotsiatsiooni (Association Catholique de la Jeunesse Française), mis moodustati 1886. a., ja kuhu kuulub ligi 300 000 noort. Assotsiatsioon on Prantsuse Katoliikliku Tegevuse osa.

Temasse kuuluvad:

Kristlik Töölisnoorsugu, asutati 1927. a., on üks kõige agaramaid noorte katoliiklaste rühmitusi. Eesmärk — valmistada noori ette tööks ja hariduseks, sokutada noori tööle, abistada noori töötuid, täiustada tervishoiusüsteemi, korraldada vaba aega ja puhkust jne. Võtab sageli osa töölisnoorte võitlusest oma seaduslike õiguste ja huvide eest, mõnikord toetab läbirääkimisi kommunistidega.

Väljaanded — ajakiri «Jeunesse Ouvrière» («Töölisnoorsugu») ja rida bülletääne.

Naiste Kristlik Töölisnoorsugu. Siia kuulub 225 föderatsiooni ja 2000 sektsiooni. Häälekandja «Vool».

Kristlik Maanoorsugu ja Naiste Kristlik Maanoorsugu, häälekandjad vastavalt ajalehed «Jeune Force Rurale» («Küla Noored Jõud») ja «Promesse» («Lubadus»).

Kristlik Üliõpilasnoorsugu (väljaanne — «Messages Étudiants» — «Üliõpilasteated»).

1965. a. lõi rida Kristliku Üliõpilasnoorsoo juhte pärast konflikti kirikuga väljaspool Prantsuse Katoliikliku Tegevuse raame organisatsiooni Kristlik Ülikoolinoorsugu, mis on avatud kõigile üliõpilastele, sealhulgas ka neile, kes kuuluvad ametiühinguisse või poliitilistesse organisatsioonidesse.

Naiste Kristlik Üliõpilasnoorsugu jaguneb föderatsioonideks: vabakuulajaile, lütseumide, kolledžite ja kõrgemate

õppeasutuste ning tehnikakoolide üliõpilastele. Häälekandjad: «Vanemad ja Nooremad», «Tegutseda ja Õppida», «Noor Aktivist».

Sõltumatu Kristlik Noorsugu ja Naiste Sõltumatu Kristlik Noorsugu ühendavad 17—27-aastasi noori, kes on pärit kodanlikest ja aristokraatlikest perekondadest. Väljaanded: bülletään «Recherches» («Otsimised») ja ajakiri «Jeunesse Ardente» («Leegitsev Noorus»).

Noored Meremehed-Kristlased. Organisatsioon asutati 1930. a. Häälekandja — igakuuline bülletään «En Route» («Teel»).

Prantsuse Katoliiklikku Tegevusse kuuluvad veel Prantsuse Skaudid, mis ühendab poisse. Eesmärgid — üldine kristlik haridus ja tõekspidamiste kujundamine. Häälekandjad — ajakirjad «Louveteau» («Hundikutsikas»), «La Route» («Tee»), «Le Chef» («Juht»), «Scout» («Skaut») jt.

Prantsuse Gaidid — ühendab 7—18-aastasi tütarlapsi. Moodustatud skautide organisatsiooni eeskujul. Väljaanne «Jeanetta».

«Vaprad südamed ja vaprad hinged». Ühendab ligi 1,5 miljonit last.

Rootsi
(Rootsi Kuningriik)

KESKPARTEI NOORSOO-ORGANISATSIOON on poliitiline noorsoo-organisatsioon, kes kasvatab noori Keskpartei ideaalide järgi.

Ettevõtmiste hulka, mida organisatsioon korraldab, kuuluvad tema liikmete sise- ja välispoliitiline ettevalmistamine, mitmesuguste võistluste, õppetsüklite jne. organiseerimine. Arvukates õppekeskustes valmistatakse ette kohalike ja keskühingute juhte.

Organisatsiooni kuulub 90 000 inimest.

NOORSOO RAHULIIT (Ungdomens Fredförbund) asutati 1927. a. Tahab «suurendada Rootsi noorte huvi rahu säilitamise ja rahvusvahelise koostöö vastu». Peale selle korraldab Liit mitmesuguseid ettevõtmisi, õppekeskusi, laagreid, vahetab üliõpilasi ja informatsioonilist materjali.

Liit korraldab Rootsi noorte tutvumissõite välismaale, samuti sõite võõrkeelte õppimiseks. Igal aastal käib selle organisatsiooni kaudu välismaal ligi 20 000 noort rootslast.

Keskhäälekandja — iga kuu ilmuv ajakiri «Nya Vägar» («Uued Teed»).

PARTEI «HÖGER» NOORSOO-ORGANISATSIOON loodi 1934. a., seotud Rootsi Konservatiivse Parteiga «Höger». Püüab «tõsta noorte huvi ühiskondlik-poliitiliste küsimuste vastu».

Korraldab õppekursusi, konverentse, laagreid jm.

On Skandinaavia Konservatiivsete Noorsooühingute Koondise liige ja töötab koos Euroopa konservatiivsete ja kristlik-demokraatlike noorsoo-organisatsioonidega.

Organisatsioonil on 30 000 liiget.

Keskväljaanne — ajakiri «Ung Höger».

RAHVAPARTEI NOORSOO-ORGANISATSIOON — RPNO (Folkpartiets Ungdomsförbund) asutati 1934. a. Eesmärgid — «aidata kaasa noorte huvi kasvule ühiskondlike ja poliitiliste küsimuste vastu liberaalses vaimus korraldatavate ettevõtmiste abil», üks organisatsiooni ülesandeid on «soodustada vaba ettevõtluse arengut vastukaaluks riigi vahelesegamisele ühiskonna majandusellu».

Suurt tähelepanu pööratakse rahvusvahelistele küsimustele. Organisatsioon toetab «rahvusvahelist solidaarsust ja koostööd».

RPNO-l on kindlad sidemed Skandinaaviamaade ja Soome organisatsioonidega.

Organisatsiooni kuulub 15 000 liiget, kes on ühinenud 370 klubisse. Nõukogu on Ülemaailmse Liberaalse ja Radikaalse Noorsoo Föderatsiooni liige, kuulub ka Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse.

Keskhäälekandja — ajakiri «Liberal Ungdom» («Liberaalne Noorus»).

ROOTSI NOORSOO NÕUKOGU — RNN (Statens Ungdomsråd) ühendab ja koordineerib 50 mitmesuguse Rootsi noorsoo-organisatsiooni tegevust, sealhulgas peaaegu kõigi maa poliitiliste noorsooühingute tööd.

Nõukogu kõrgeim organ on konverents, kuhu iga liikmesorganisatsioon saadab 2 delegaati. Konverents valib 13-liikmelise juhatuse ja 5-liikmelise täitevkomitee. Eelarve moodustub liikmesorganisatsioonide maksudest.

RNN on Ülemaailmse Noorsoo Assamblee liige.

ROOTSI PAHEMPOOLSE NOORSOO LIIT — RPNL (Vänsterns Ungdomsförbund) kandis kuni 1966. a. nimetust Rootsi Noorsoo Demokraatlik Liit, enne seda — Noorsoo Kommunistlik Liit.

RPNL töötab koos Pahempoolse Parteiga — Rootsi kommunistide parteiga.

Liidu tähtsaimad ülesanded kaasaegsel etapil on võidelda USA agressiooni vastu Vietnamis, kolonialismi, rassismi ja neonatsismi vastu, kaitsta Rootsi noorte huve.

1966. a. astus RPNL välja Ülemaailmsest Demokraatliku Noorsoo Föderatsioonist, kuid võtab osa üritustest, mida Föderatsioon korraldab.

Käesoleval ajal on Liidul ligi 6000 liiget.

ROOTSI ÜLIÕPILASTE RAHVUSLIK LIIT (RÜRL) loodi 1921. a., ühendab maa kõrgemate õppeasutuste 31 üliõpilasorganisatsiooni.

Põhiliselt tegeleb Liit üliõpilaste sotsiaalsete ja elu-olustikuliste küsimustega.

RÜRL on Rahvusvahelise Üliõpilaskonverentsi liige.

Liitu kuulub 70 000 üliõpilast.

Keskväljaanne — ajakiri «Studenten» («Üliõpilased»).

SOTSIAALDEMOKRAATLIKU NOORSOO LIIT — SDNL (Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund) on Rootsi Sotsiaaldemokraatliku Partei noorsoo-organisatsioon, kuhu kuulub 60 000 liiget.

Liidul on 1500 kohalikku organisatsiooni maa 27 piirkonnas.

Liidu programmis on öeldud, et ta ülesanne on ehitada Rootsis nn. demokraatliku sotsialismi ühiskonda.

SDNL-i viimasel kongressil (1967. a. kevadel) kritiseerisid Liidu delegaadid partei juhtkonda. Nõuti, et natsionaliseeritaks tähtsamad tööstusharud. Häälteenamusega võeti vastu resolutsioonid, et on vaja tunnustada Saksa DV-d, Vietnami DV-d ja Korea RDV-d.

Rootsi SDNL on Rahvusvahelise Noorte Sotsialistide Liidu innukas liige.

Organisatsiooni kõrgeim organ on Kongress, kes kutsutakse kokku iga 3 aasta järel. Kongress valib Keskнõukogu, 5 Keskнõukogu liiget aga moodustavad Täitevkomitee. SDNL töötab koos Rootsi Sotsiaaldemokraatliku Partei ja Rootsi Ametiühingute Keskнõukoguga.

Rumeenia
(Rumeenia Sotsialistlik Vabariik)

RUMEENIA KOMMUNISTLIKU NOORSOO LIIT — RKNL (UTC — Uniunea Tineretului Comunist) moodustati 1922. a. Rumeenia Sotsialistliku Noorsoo peakonverentsil, on Rumeenia SV noorte ainus massiorganisatsioon.

RKNL võttis koos rahvahulkadega partei juhtimisel osa klassivõitlusest põrandaaluse tegevuse perioodil, võitlusest kodanlaste ja mõisnike rõhumise ning Antonescu fašistliku diktatuuri vastu, vabaduse, rahvusliku sõltumatuse ja sotsiaalse progressi eest. Noorsugu, kelle eesotsas seisid noored kommunistid, võttis Nõukogude armee pealetungi soodsates tingimustes osa 23. augusti 1944. a. relvastatud ülestõusust, mis oli rahvarevolutsiooni algus.

Põhikirja järgi on RKNL «noorsoo revolutsiooniline organisatsioon, mis ühendab oma ridades noori töölisi, talupoegi, kooliõpilasi, üliõpilasi ja teenistujaid, kes on vaimustunud sotsialismi ja kommunismi üllastest ideedest».

Tootmises abistavad Liidu organisatsioonid töölisnoorsoo algatusvõimet arendada ja kvalifikatsiooni parandada. RKNL-i liikmed töötavad suurte kombinaatide ehitusel Brazis, Craiovas, Oradeas, Tirger Mureşis, Galaţis, hüdroelektrijaamade ehitusel Bistriţas ja Argesis, samuti põllumajandussaaduste töötlemise kombinaatide ehitusel.

Liit aitab ametiühinguid sotsialistlikku võistlust organiseerida, korraldab kutsealavõistlusi, eesrindlike töövõtete tutvustamist, kogemuste vahetamist, sümpoosione, kohtumisi spetsialistidega, ergutab noori töölisi mitut eriala omandama. Tähtsal kohal on töö maanoortega, ühiskondlikult kasuliku töö vormide mitmekesistamine.

Ideelis-kasvatusliku töö raames korraldab RKNL mitmesuguseid ettevõtmisi, et tutvustada noorele põlvkonnale partei ja valitsuse otsuseid, kasvatada kodumaa-armastust ja ideelis-poliitilist veendumust.

Liitu võetakse vastu 14—26-aastasi noori. Need RKNL-i liikmed, kes on saanud 26-aastaseks, võivad soovi korral jääda edasi organisatsiooni liikmeks kuni 30. eluaastani (kaasa arvatud).

RKNL on üles ehitatud territoriaal-tootmislikul põhimõttel.

Liidu kõrgeim organ on kongress, kes kutsutakse kokku iga 4 aasta tagant ja kellel on järgmised ülesanded:

võtab vastu ja muudab põhikirja, määrab üldised ülesanded, valib Keskkomitee ja Keskrevisjonikomisjoni.

Keskkomitee liikmete hulgast valitakse büroo ja sekretariaat, kes juhivad Liidu tööd pleenumite vaheajal.

RKNL arendab sõbralikke suhteid sotsialismimaade noorsooühingutega.

RKNL on ka ÜDNF-i liige. Rumeenia üliõpilasi esindab Rahvusvahelises Üliõpilasliidus Rumeenia Üliõpilaste Liit.

Organisatsiooni kuulub 2,3 miljonit noort.

Liit annab välja 14 ajalehte ja ajakirja. Tähtsamad noorsooväljaanded: ajaleht «Seinteia tineretului» ja teoreetiline ajakiri «Tinerul leninist» («Noor Leninlane»).

Rumeenia pioneeriorganisatsioon töötab Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu juhtimisel. Sellesse kuuluvad õpetajad, pioneeritöötajad, teadlased ja kultuuritegelased, haridusministeeriumi, RKNL-i Keskkomitee, Riikliku Kultuuri- ja Kunstikomitee, Peanõukogu, Spordi- ja Kehakultuuriliidu esindajad.

1968. a. veebruaris oli KNL-i vabariiklik nõupidamine, millel partei seadis Liidu ette rea ülesandeid, et parandada KNL-i tegevust ühiskondliku elu kõigis sfäärides.

VABA SAKSA NOORSUGU — VSN (FDJ — Freie Deutsche Jugend) moodustati 1946. a., on Saksa Demokraatliku Vabariigi noorsoo sotsialistlik massiorganisatsioon.

1918. a. oktoobris ühinesid arvukad töölisnoorsoo grupid Saksamaa töölisklassi revolutsiooniliste väljaastumiste ja Saksamaa Kommunistliku Partei (SKP) aktiivse tegevuse mõjul Vaba Sotsialistliku Noorsoo Liitu, mida alates 12. septembrist 1920. a. hakati nimetama Saksamaa Kommunistlikuks Noorsooühinguks. Pärast fašistide võimuletulekut jätkasid saksa kommunistlikud noored mehist võitlust põranda all SKP juhtimisel. Paljud neist hukkusid, paljusid mõistsid surma ja piinasid hitlerlased gestaapo või koonduslaagrite piinakambreis.

1946. a. 7. märtsil loodi ühing Vaba Saksa Noorsugu, mis sai pöördepunktiks Saksamaa noorsooliikumises. Esimest korda Saksamaa ajaloos tekkis ühel poolel maast demokraatlik massiorganisatsioon, mille tuumiku moodustasid töölisnoored. VSN ees seisis ülesanne tõmmata kaasa noorsugu demokraatlikku ülesehitustöösse ja esindada mitmesuguste noorsookihtide huve ühiskondlikus ja riiklikus elus.

VSN pidas sõbralike suhete jaluleseadmist kõigi maade noorsoo eesrindliku osaga Saksamaa noore põlvkonna demokraatliku kasvatamise tähtsaimaks osaks.

8. veebruaril 1950. a. võttis Saksa DV Rahvakoda Saksamaa Sotsialistliku Ühtsuspartei algatusel vastu seaduse «Noorsoo osast Saksa DV ülesehituses ja noorte kaasabist koolis, elukutse omandamisel, spordis ja puhkusel».

1957. a. veebruaris kuulutati VSN sotsialistlikuks noorsoo-organisatsiooniks, mille peamine ülesanne on noormeeste ja neidude sotsialistlik kasvatamine.

Saksa DV noorsugu võttis VSN juhtimise all innuga osa esimese viie aasta plaani täitmisest, rahvademokraatliku võimu tugevdamisest, sotsialistliku demokraatia arendamisest, rahvasektori edasisest tugevdamisest tööstuses ja põllumajanduse sotsialistlikust ümberkujundamisest. Organisatsioon algatas liikumise «Rohkem toota, õiglasemalt jaotada, paremini elada», teadmiste omandamise liikumise deviisi all «Igaüks on oma ala meister».

Kui maal algasid sotsialistlikud ümberkorraldused, järgisid paljud noormehed ja neiud partei üleskutset «Tööstustöölised — maale!» ja asusid elama maale.

Saksamaa Sotsialistliku Ühtsuspartei juhtimisel on Saksa DV noored võtnud oma šefluse alla tuhandeid ehitusobjekte ja teevad kõik selleks, et muuta neid sotsialistliku töö ja elu näidisteks. Sellised objektid on näiteks Berliini Keskklennuväli, naftatöötlemiskombinaat Schwedtis, elektrijaam Tarttendorfis, keemiakombinaat «Leuna II».

Põllumajanduses on noorte šefluse all loomakasvatus, soostunud maade kasutuselevõtmine Wische-Magdeburgi ümbruses. Noored võtavad osa põllumajanduse koopereerimisest.

Maa igas tehases tegutsevad VSN-i kontrollpostid. Tema algatusel korraldatakse 1958. a. saadik igal aastal rajoonide, ringkondade ja vabariiklikke näitusi, kus tutvustatakse noorte parimaid leiutusi.

VSN peab üheks oma tähtsamaks ülesandeks kasvatada Saksa DV noorsugu marksismi-leninismi alusel, laiendada ja tugevdada töölisliikumise revolutsioonilisi traditsioone. VSN püüab paljastada ja piiri panna imperialistide ideoloogilistele diversioonidele.

Saksamaa Sotsialistliku ühtsuspartei VII kongressi eel algas VNS-is ja pioneeriorganisatsioonis liikumine «Ole revolutsiooniliste võitlejate vääriline!», «Suurte saavutuste nimel Saksa DV 20. aastapäeva auks!», «Punase Oktoobri jälgedes». Suure Oktoobri 50. aastapäeva künnisel taotles enam kui 15 000 algorganisatsiooni õigust «Revolutsioonivõitleja» nimetusele, ringkonnaorganisatsioonid võtsid osa võistlusest Zoja Kosmodemjanskaja aunimetuse saamiseks, rajooniorganisatsioonid püüdsid saada V. I. Lenini aunimetust.

Et täita kultuurmassilise ja sporditöö ülesandeid, pöörab VSN tähelepanu kõigepealt tööle noormeeste ja neidudega nende elukohas, koolivälise kasvatuse ja vaba aja veetmise valdkonnas. Saksa DV noortele on meeldima hakanud kunstilise isetegevuse ülevaatused, noorte loomingulised isetegevuskollektiivid, lauluvõistlused, teatri ja kontsertide ühiskülastused ning muud kollektiivsed ettevõtmised, noorte raamatusõprade ühing, mitmesugused noorteklubid — «Noorte sportlaste nädalad», «Saksa kehakultuuri- ja spordifestivalid», «Pioneerispartakiaadid» jne.

VSN suunab Ernst Thälmanni nimelise pioneeriorganisatsiooni tööd, kuhu kuulub ligikaudu 3 miljonit last.

Kindlad sidemed on Saksa DV noortel kogu maailma progressiivsete noortega. VSN on esirinnas rahvusvahelises noorsooliikumises, annab oma panuse Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni tegevusse, festivaliliikumise arengusse.

Saksa DV noor põlvkond võitleb innukalt rahu eest, militarismi taassünni vastu Lääne-Saksamaal, ühtse ja demokraatliku Saksa riigi loomise eest, sõpruse ja koostöö eest teiste maade noortega. Kõige ilmekamalt väljendub see ülesaksamaaliste noorte rahu ja sõpruse kongresside ning rahvusvaheliste noorsoolaagrite korraldamisel Saksa DV-s, selles, et vahetatakse arvukalt delegatsioone ja turismigruppe mitmete maade demokraatlike noorsoo-organisatsioonidega.

VSN tegevus on pälvinud Saksa rahva üldise tunnustuse. Suurte teenete eest sotsialismi ehitamisel ja noore põlvkonna kasvatamisel autasustati teda 1959. a. mais ordeniga «Teenete eest kodumaa ees». VSN koosneb 15 ringkonna- ja ühest piirkonnaorganisatsioonist, mis jagunevad omakorda rajooni- ja algorganisatsioonideks ning rühmadeks. Kõrgeim organ — kongress (parlament), mis kutsutakse kokku iga 4 aasta järel. Kongresside vaheajal juhib organisatsiooni tööd VSN Keskнõukogu. Viimane kongress oli 1967. a. mais. VSN on esindatud Rahvakojas oma fraktsiooniga, kuhu kuulub 40 rahvasaadikut.

Organisatsioonis on üle 1,4 miljoni liikme.

Väljaanded: teoreetiline ajakiri «Junge Generation» («Noor Põlvkond»), ajaleht «Landjugend» («Maanoorus»), «Forum» (üliõpilastele), «Jugend und Technik» («Noorus ja Tehnika»), «Junge Kunst» («Noor Kunst»), «Neues Leben» («Uus Elu») ja rida pioneeriväljaandeid. VSN Keskkomitee keskhäälekandja on päevaleht «Junge Welt» («Noor Maailm»).

AMETIÜHINGUTE NOORSUGU (Gewerkschaftsjugend) koosneb töölistest, ei ole omaette iseseisev organisatsioon, kuulub Lääne-Saksamaa ametiühingute koondisesse, millele avaldab suurt mõju SDP.

Peamised ülesanded: kaitsta noorte majanduslikke ja ühiskondlikke õigusi, jälgida seaduste täitmist, mis puudutavad noorte tööd. Organisatsioon taotleb, et parandataks kutsealast ettevalmistust, noorte töö- ja puhkusetingimusi. Suurt tähelepanu pööratakse noortööliste kvalifikatsiooni tõstmisele (korraldatakse õhtukursusi, seminare jne.).

Organisatsioon esitab samuti poliitilisi nõudmisi, mis puudutavad Saksa FV siseelu ja nüüdisaja rahvusvahelist olukorda.

Ametiühingute Noorsugu jaguneb territoriaalsel põhimõttel 16 haruorganisatsiooniks vastavalt Saksa FV administratiivsele jaotusele. Üks suuremaid organisatsioone on Metallitööliste Ametiühingu Noorsugu.

Kõrgeim organ — Föderaalkonverents, kes kutsutakse kokku kord 2 aasta takka ja kus valitakse organisatsiooni föderaaljuhatus.

Ametiühingute Koondise kaudu kuulub Ametiühingute Noorsugu Rahvusvahelisse Vabade Ametiühingute Konföderatsiooni, Noorsoo Föderaalringi kaudu aga Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse.

Organisatsioonil on 70 000 liiget.

Väljaanded: ajakirjad «Solidarität» («Solidaarsus») ja «Aufwärts» («Üles»).

EVANGEELNE NOORSUGU — EN (EJ — Evangelische Jugend) on Saksamaa Evangeelse Noorsoo järeltulija, loodi 1932. a.

Ühendusse kuulub 16 evangeelset noorsoo-organisatsiooni, kuhu võivad astuda 18—25-aastased noored. Evangeelsed noorsoo-organisatsioonid on eraldi noormeestele ja neidudele. Suurimad EN-i organisatsioonid: Evangeelne Külanoorsugu, Evangeelne Töölisnoorsugu jne.

EN-i ülesanded: kasvatada noortest inimestest häid kristlasi kodanliku «vaba demokraatia» vaimus, tõmmata neid kaasa ühiskondlikku ellu.

Nende ülesannete täitmiseks kasutatakse mitmesuguseid vorme — kiriklikke ja ka ilmalikke (seminarid, vaidlused, ekskursioonid jne.).

Selleks on evangeelsel kirikul küllaldaselt materiaalseid vahendeid: tema käsutuses on 10 000 «noorte abi» ettevõtet, EN-i koosseisulisi kaastöölisi valmistatakse ette 84 õppeasutuses.

EN on rahvusvaheliste evangeelsete organisatsioonide liige, Saksa FV Noorsoo Föderaalringi kaudu kuulub ta ka Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse.

Organisatsioonil on 1 400 000 liiget.

Häälekandja — ajaleht «Junge Stimme» («Noor Hääl»).

KRISTLIK-DEMOKRAATLIKE ÜLIÕPILASTE ÜHENDUS — KDÜÜ (RCDS — Ring Christlich-Demokratischer Studenten) on üks suuremaid ja mõjukamaid üliõpilasorganisatsioone, kuhu kuuluvad kodanlike perekondade võsud.

Ühenduse tegevust juhendab KDL/KSL, suur mõju on ka katoliku kirikul.

Organisatsiooni peamised ülesanded: propageerida KDL/KSL-i poliitikat üliõpilaste seas, toetada nende praktilist tegevust, kasvatada üliõpilaskonda katoliku usu, KDL/KSL-i ideede ja kodanliku «vaba demokraatia» vaimus.

KDÜÜ on üles ehitatud territoriaalsel põhimõttel, ülikoolide juures on oma sektsioonid.

Organisatsioon annab välja ajakirja «Initiative» («Initsiatiiv»).

NOORED LOODUSESÕBRAD («Naturfreundjugend») on XX saj. algul moodustatud loodusesõprade organisatsiooni üks liige; see on omapärane turistlik ühing.

Sotsiaalne koosseis on küllalt kirev, suurema osa liikmeist moodustavad töölisnoored.

Vormiliselt on organisatsioon sõltumatu poliitilistest parteidest, tegelikult aga on ta lähedane Sotsiaaldemokraatlikule Parteile. Põhikirja järgi taotleb rahu säilitamist, rahvastevahelist üksteisemõistmist, võitleb kõigi militaristlike ja natsionalistlike tendentside ning aatomisõja ohu vastu.

Korraldatakse matku, spordialaseid ettevõtmisi ja laagreid, käiakse näitustel, muuseumides, teatrites, kontsertidel, kinos. Suurt tähelepanu pööratakse joonistus-, foto-, laulu-, tantsu- ja muusikaringide tööle.

Liikmeksolemine on individuaalne, liikmed on 14—25-aastased. Levinumad töövormid — rühmaõhtud, kursused, seminarid. Kõrgeim organ — Föderaalkonverents, kes käib koos kord 2 aasta tagant. See valib ka Föderaaljuhatuse, Föderaalkomitee, referentide erikomisjonid.

Noorsoo Föderaalringi kaudu kuulub Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse.

Organisatsiooni kuulub 57 000 liiget.

NOORED SOTSIALISTID — NS (Jungesozialisten) asutas 1920. a. Saksamaa Sotsiaaldemokraatlik Partei. Fašismi aastail saadeti organisatsioon laiali. 1945. a. moodustas SSDP ta uuesti.

Organisatsioon ühendab esmajoones töölisnoori, ka üliõpilasi ja teenistujaid, käsitöölisi. Maa-asulais on ta mõju väike.

Organisatsiooni tegevust kontrollib partei juhatus. NS on omakorda esindatud kõigis partei organites.

Korraldatakse seminare, vaidlusi, filminäitamisi, informatsioonilisi jutuajamisi, regulaarselt peetavaid nädalasi seminare föderaalsel tasemel.

Kõrgeim organ on Föderaalkonverents (kutsutakse kokku kord 2 aasta järel), kes valib föderaalsekretäri ja juhatuse.

Organisatsioon on Rahvusvahelise Noorte Sotsialistide Liidu innukas ja mõjukas liige, kuulub samuti Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse, Euroopa Noorsoo Nõukogusse ja Noorsoo Atlandi Konverentsi (kolme viimasesse Poliitilise Noorsoo Ringi kaudu).

NS-il praktiliselt puuduvad sidemed sotsialistlike maade noortega.

Organisatsiooni võetakse 18—35-aastasi noormehi ja neide, tal on 160 000 liiget.

Häälekandja — ajakiri «Klarer Kurs» («Selge Kurss»).

NOOR LIIT (Junge Union) asutati 1947. a., töötab vahetult KDL-i ja KSL-i juhtimisel.

Organisatsiooni põhiülesanne on kasvatada kaadreid KDL/KSL-ile, meelitada noori valijaid KDL/KSL-i poole, praktilise tegevusega toetada parteid, samuti ka noorte poliitiline kasvatamine KDL/KSL-i poliitika ja ideoloogia vaimus, s. o. kodanliku «vaba demokraatia» poliitika vaimus.

Organisatsioon on tihedalt seotud Saksa FV katoliikliku ja evangeelse kirikuga. Liidu liikmed on 18—35-aastased.

Organisatsiooniliselt ehitatakse üles territoriaalsel põhimõttel. Kõrgeim organ — Föderaalkonverents, mis kutsutakse kokku igal aastal, moodustab juhatuse.

Noor Liit on Rahvusvahelise Noorte Kristlike Demokraatide Liidu agar liige. Poliitilise Noorsoo Ringi kaudu kuulub Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse, Euroopa Noorsoo Nõukogusse, Noorsoo Atlandi konverentsi.

Organisatsiooni kuulub 100 000 liiget.
Väljaanne — ajakiri «Die Entscheidung» («Otsus»).

POLIITILISE NOORSOO RING — PNR (RPJ — Ring Politischer Jugend) asutati 1950. a., ühendab 3 suure partei poliitilisi noorsoo-organisatsioone. Noored Sotsialistid (Sotsiaaldemokraatliku Partei noorsoo-organisatsioon), Saksa Noored Demokraadid (Vaba Demokraatliku Partei noorsoo-organisatsioon), Noor Liit (KDL/KSL-i noorsoo-organisatsioon).

Tuleb märkida, et PNR-i loomise üks peamisi eesmärke oli nende organisatsioonide juhtkondade püüd asuda ühtse rindena vastu Saksamaa Kommunistlikule Parteile ja tema noorsoo-organisatsioonile Saksa FV-s — Vabale Saksa Noorsoole.

Peamised töövormid: koosolekud ja seminarid noorte poliitilisest kasvatamisest, mitmesuguste ettevõtmiste korraldamine, mis on seotud poliitiliste sündmustega jne.

Õigupoolest ei ole PNR noorsoo-organisatsioon, ta esindab vaid oma liikmesorganisatsioonide üldisi huve. Et viia ellu ja lahendada sellega seoses olevaid ülesandeid, moodustab PNR Föderaalkomitee, millesse kuulub 1 otsustava hääleõigusega esindaja igast organisatsioonist. Liikmesorganisatsioon võib ta määrata ka asetäitjaks ilma hääleõiguseta. Esimeheks on järjekorras kõigi kolme organisatsiooni esindajad, otsused võetakse vastu ühel häälel.

Kohaliku tähtsusega ülesannete täitmiseks luuakse maakonna-, ringkonna- ja ühiskondlikud komiteed.

Teisi poliitilisi noorsoo-organisatsioone võib PNR-i vastu võtta, kui nad on Ringi maakonnakomiteede liikmed vähemalt 15 Saksa FV maakonnas.

Koos Noorsoo Föderaalringiga moodustab PNR Saksa Rahvuskomitee ja selle kaudu on ta Euroopa Noorsoo Nõukogu ja Ülemaailmse Noorsoo Assamblee liige. Peale selle esindab PNR Saksa FV noorsoo-organisatsioone Noorsoo Atlandi Konverentsil.

Häälekandja — ajakiri «RPJ-Kurier».

SAKSA FV NOORSOO FÖDERAALRING — NFR (DBJR) moodustati 1949. a., ühendab 17 noorsoo-organisatsiooni, samuti analoogilisi ringe Saksa FV kõigist maakondadest.

NFR-i liikmeks on sellised noorsoo-organisatsioonid nagu Ametiühingute Noorsugu, Sotsialistlik Noorsugu — «Pistrikud», Loodusesõbrad, Erateenistujate Ametiühingu Noorsugu, Katoliikliku Noorsoo Liit, Evangeelne Noorsugu, Spordinoorsugu, Maanoorsoo Liit, Saksa Skautide Ring, Solidaarsuse Noorsugu jt. NFR-i kuulub ka Ida Noor-

sugu, mis ühendab tulnukaid Poolale, Tšehhoslovakkiale ja Nõukogude Liidule tagasiantud maadest ja mis esineb revanšistlike nõudmistega.

Põhikirja järgi on Ringi ülesandeks «kaasa aidata vastastikusele mõistmisele ja koostööle, kogemuste vahetamisele; hoolitseda noorte tervisliku, moraalse, kultuurilise ja ühiskondliku elu eest; osavõtt noorsoo seadusandluse kujundamisest ja kaitsta noorte huvisid parlamendis, asutustes ning ühiskonna ees; arendada rahvusvahelist koostööd, samuti takistada või võidelda antisemiitlike, militaristlike ja totalitaarsete tendentsidega».

Oma praktilises tegevuses ja poliitilises joones sõltub NFR Saksa FV valitsevatest ringkondadest. Ega siis asjatult keeldutud Ringi vastu võtmast Vaba Saksa Noorsugu. NFR ei ole volitatud esinéma kogu noorsoo nimel, sellegipoolest teatab ta oma püüdest «tegutseda teadlikult kõigi noorte huvides».

Kõrgeim organ — assamblee, mis kutsutakse kokku kord aastas. Assambleel valitakse Peakomitee (üks esindaja igast liikmesorganisatsioonist, 2 — noorsoo maakonnaringidest), kes käib koos 6 korda aastas. Presiidium koosneb esimehest, tema kahest asetäitjast ja kahest liikmest, kes valitakse assambleel.

NFR-il on mitmesugused komisjonid, neid moodustavad assamblee või Peakomitee. Komisjonid alluvad Peakomiteele. Assamblee valib ka 2 revidenti.

Noorsoo Föderaalring ja Poliitilise Noorsoo Ring (PNR) moodustavad Rahvuskomitee, kelle ülesandeks on esindada noorsoo-organisatsioone Euroopa Noorsoo Nõukogus ja Ülemaailmses Noorsoo Assamblees.

Häälekandja — ajakiri «Deutsche Jugend» («Saksa Noorsugu»).

SAKSAMAA SOTSIALISTLIK NOORSUGU — SAKSA FV «PISTRIKUD» (SJD — Sozialistische Jugend Deutschlands «Falken») asutati 1904. a. Fašismi aastail saadeti laiali, 1945. a. moodustati uuesti. Ühendab töölisnoori, tööstusõpilasi, koolilapsi, ka osa teenistujaist.

Praktiliselt juhendab «Pistrikute» tegevust Saksamaa SDP, kuigi see vormiliselt ei ole tema ametlik noorsoo-organisatsioon.

1963. a. IX föderaalkonverentsil Bielefeldis vastuvõetud programmis on öeldud, et «Pistrikud» «toetavad sotsialistlikku liikumist, mille juhtiv jõud on Sotsiaaldemokraatlik Partei». Tihedatest sidemetest «Pistrikute» ja Saksa SDP vahel annab tunnistust asjaolu, et partei juhtivad tegelased esinevad organisatsiooni kõigil suurematel ettevõtmistel, organisatsiooni tegelased aga kuuluvad Saksamaa SDP juhti-

vatesse organitesse («Pistrike» esindaja on SDP nõukogu — partei kõrgeim organ kongresside vaheajal — liige).

Põhikirja järgi on organisatsiooni ülesandeks «kasvatada noori vabaduse ja vastutuse vaimus, viia noorte teadvusse demokraatliku sotsialismi põhimõtted», astuda välja vabaduse, demokraatia, sotsiaalse võrdsuse kaitseks, Saksa FV põhiseaduse (konstitutsiooni) elluviimine. «Pistrikute» programmis on veel kirjas: «Saksamaa sotsialistlik noorsugu tervitab kõiki üritusi, mis lõdvendavad rahvusvahelist pinevust, eriti üleüldise kontrolli all teostatavat desarmeerimist ja massilise hävitamise vahendite keelamist rahvusvahelise õiguse alusel. Ta ilmutab isiklikku algatust, et seda eesmärki täita... toetab ÜRO-sse kuuluvate rahvaste koostööd ÜRO poolt vastuvõetud «Inimõiguste deklaratsiooni» alusel.»

Olenevalt vanuselistest iseärasustest jaguneb organisatsioon gruppideks: «Pistrikud» — 6—12-aastased; «Punased Pistrikud» — 12—16-aastased; Sotsialistlik Noorsugu — 16—24-aastased.

«Pistrikute» liikmed on ühendatud kohalikesse, linna-, rajooni-, ringkonna- ja maakonnaorganisatsioonidesse, mis vastavad Saksa FV administratiivsele jaotusele.

Kõrgeim organ — Föderaalkonverents, kes käib koos 2 aasta tagant ja kuhu peab kuuluma 150 delegaati. Konverentsil valitakse föderaalkomitee (esimene ja teine esimees, vanuseliste rühmade esindajad ja föderaalne kontrollkomisjon).

«Pistrikud» kuuluvad Sotsialistliku Noorsoo Liitu, «Pistrikute» Rahvusvahelisse Liikumisse, Noorsoo Föderaalringi kaudu aga Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse.

Organisatsiooni kuulub 110 000 liiget.

Väljaanne — ajakiri «Junge Gemeinschaft» («Noorte Liit»).

SAKSA KATOLIIKLIK NOORSUGU — SKN (KJD — Katolische Jugend Deutschlands) ühendab kõige mõjukamaid noorsoo- ja üliõpilasorganisatsioone.

SKN-i kuulub 22 organisatsiooni, mis ühendavad eraldi noormehi ja neide. Tähtsamad neist: Katoliiklik Meeste Selts, Katoliiklik Maanoorsoo Liikumine, Koldingi Saksa Noorsugu, Püha Georgi Saksa Boiskaudid, Kristlik Töölisnoorsugu, Uus-Saksamaa Liit, Keskkooli-tüdrukute Liit, Pagendatute ja Kodumaatute Liikumine jt.

SKN jaguneb territoriaalsete tunnuste järgi — kokku on Saksa FV-s 20 eparhiat, kus on SKN-i juhtivad organid.

Katoliiklike noorsoo-organisatsioonide seas on koolinoorte (eraldi poistele ja tüdrukutele), üliõpilaste, töölisnoorsoo, maanoorsoo, kaubandusnoorsoo organisatsioonid jne.

Neisse organisatsioonidesse kuuluvad 10—25-aastased noormehed ja neiud.

Üks kõige mõjukamaid ja suuremaid katoliiklikke noorsoo-organisatsioone on Noorte Naiste Katoliiklik Selts, millel on 428 000 liiget.

Samasugune ühing on ka noormeestele — Katoliiklik Meeste Selts, mis ühendab 285 000 liiget.

Küllalt suur mõju on katoliku kirikul ka Lääne-Saksa maanoorsoo hulgas.

Katoliiklik Maanoorsoo Liikumine, millel on 127 000 liiget, ühendab noormehi ja neide talupoegade ja maatööliste perekondadest.

Töölisnoortega hakkas katoliku kirik tegelema suhteliselt hiljuti: esimesed tööliste katoliiklikud organisatsioonid tekkisid 20—30-ndail aastail, kuid suure ulatuse sai katoliiklik liikumine tööliste seas peamiselt pärast Teist maailmasõda. Käesoleval ajal laiendavad katoliiklased oma tegevust töölisnoorte hulgas Kristliku Töölisnoorsoo kaudu, kuhu kuulub üle 14 000 liikme, suuremalt jaolt pärast kooli lõpetamist tootmistööle läinud noormehed. Noorte naistööliste keskel tegutseb innukalt Kristlik Töölisnoorsugu — Noored Naised, mis ühendab 14—25-aastasi neide.

Koolinoorte hulgas on kõige agaramad sellised katoliiklikud noorsoo-organisatsioonid nagu Uus-Saksamaa Liit, kuhu kuuluvad 11—19-aastased koolipoisid, organisatsioon «Heliand», kes tegeleb 11—18-aastaste keskkoolitüdrukutega.

Diferentseeritud assotsiatsioonide ja liitude süsteem lubab katoliku kirikul kõige suuremal määral mitmekesistada töö vorme ja meetodeid.

Lääne-Saksamaa katoliiklikud noorsoo-organisatsioonid püüavad igati rõhutada oma näilikku apoliitilisust, teatades, et nad tegelevad üksnes usupropagandaga, noorte religioosse kasvatamisega, kuid tegelikult võtavad aktiivselt osa riigi poliitilisest elust, kasutades usku peamise relvana poliitilises võitluses. Nende organisatsioonide juhtkond teeb vihast kommunismi- ja Nõukogude-vastast kihutustööd noorte seas. Valimiste ajal lülituvad innukalt valimiseelsesse kampaaniasse, agiteerides kõigi jõududega KDL/KSL-i kandidaatide poolt.

SKN on vastavate rahvusvaheliste katoliiklike organisatsioonide liige, Noorsoo Föderaalringi kaudu kuulub Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse.

SKN-il on 1 000 000 liiget.

Liit annab välja keskajakirju: «Jungführer», «Jungführerin», «Voran» («Ees»), «Morgen» («Hommik»), «Bunte Kette» («Kirju Rida»), «Brunnen» («Kaev»).

SAKSA SOTSIALISTLIK TÖÖLISNOORSUGU — SSTN (SDAJ — Sozialistische Deutsche Arbeiterjugend) moodustati 1968. a. mais. Asutavast kongressist Essenis võttis osa 214 delegaati ja 186 külalist 10 Saksa FV liidumaalt. Delegaatide sotsiaalne koosseis: 85% töölisi ja teenistujaid, 8% õpilasi, 7% üliõpilasi.

Vastuvõetud põhikirja järgi võib SSTN-i astuda vähemalt 14-aastane noor, kes tunnustab organisatsiooni põhikirja ja programmi. Lubatakse kuuluda samal ajal ka mõnda teise demokraatlikku organisatsiooni, SSTN on üles ehitatud territoriaalsel põhimõttel. Kongresse peetakse üle aasta.

Asutaval kongressil valiti 25-liikmeline juhatus, kes valis enda hulgast täitevkomitee. Kongressil öeldi, et «SSTN on töölisnoorte marksistlik organisatsioon, kes kinnitab oma ustavust K. Marxi, F. Engelsi ja V. I. Lenini ideedele».

SSTN on «organisatsiooniliselt, ideoloogiliselt ja poliitiliselt sõltumatu töölisnoorsoo organisatsioon». Toetab Saksamaa KP taasloomist, vastastikust arusaamist ja normaalseid suhteid Saksa DV-ga.

Organisatsioon peab oma ülesandeks ühendada töölisnoori poliitilises võitluses, toetada kõiki jõude, kes «astuvad välja monopolide valitsemise vastu, imperialismivastase demokraatia eest», säilitada demokraatlikke õigusi Saksa FV-s, laiendada töölisnoorsoo õigusi.

SSTN toetab internatsionalismi põhimõtteid, astub välja natsionalismi, revanšismi ja neokolonialismi vastu Saksa FV valitsevates ringkondades.

Kongressil vastuvõetud «Tegevuskavas» on loetletud SSTN-i põhilised nõudmised, muu hulgas: võrdne tasu võrdse töö eest, anda noortele õigus osa võtta tähtsate küsimuste arutamisest, haridussüsteemi reform, alandada vanuselist tsensust valimistel kuni 18. eluaastani, saata laiali Natsionaaldemokraatlik Partei. SSTN on Ameerika Vietnami-agressiooni vastu.

Oma häälekandjat organisatsioonil pole, tema tegevust valgustatakse ajakirja «Elan» veergudel.

SAKSA ÜLIÕPILASKONNA LIIT (SÜL) (VDS — Verband Deutscher Studentenschaften) ühendab Saksa FV kõigi kõrgemate koolide üliõpilasi. Iga noor, kes astub ülikooli, saab automaatselt SÜL-i liikmeks ülikooli üliõpilasorganisatsiooni kaudu.

Igas kõrgemas õppeasutuses on Üldine Üliõpilaskomitee, mille valib igal aastal üliõpilaste koosolek. Komiteed on ühendatud vastavatesse maakonnaliitudesse, mis omakorda moodustavad SÜL-i.

Liit tegeleb üliõpilaste sotsiaal-poliitilise ja kultuurielu, hariduse, majandusliku olukorra küsimustega; Lääne-Saksa üliõpilaste rahvus-

vaheliste sidemetega. Viimastel aastatel on SÜL hakanud üha rohkem tegelema üliõpilaste poliitilise kasvatamisega.

Vormiliselt on SÜL «apoliitiline, parteitu» üliõpilasorganisatsioon, ent tegelikult seisavad Liidu eesotsas kristlik-demokraatlike üliõpilaste ühenduse juhid, kes sõidavad KDL/KSL-i kiiluvees.

Liidu kõrgeim organ on iga-aastane Föderaalkonverents, kes valib juhatuse ja SÜL-i alaliste komisjonide liikmed. (Need on: sotsiaalsete küsimuste, kõrgema hariduse, rahvusvaheliste sidemete, poliitilise hariduse, eelarve- ja revisjonikomisjon.)

SÜL on Rahvusvahelise Üliõpilaskonverentsi liige.

Häälekandja — bülletään «Informationen Aus Der Studentenschaften» («Üliõpilaskonna Teated»).

Soome
(Soome Vabariik)

NOORE TSENTRUMI LIIT — NTL (NKL — Nuoren Keskustan Liitto) on Soome Keskpartei noorsoo-organisatsioon ja suurim noorsoo-organisatsioon Soomes.

NTL ühendab 15—35-aastasi noormehi ja neide.

Liidu sise- ja välispoliitilised seisukohad baseeruvad Keskpartei programmil. Liit püüab järjekindlalt tugevdada ja arendada sõbralikke sidemeid Nõukogude noortega, toetab Soome neutraliteedipoliitikat, pooldab rahu ja julgeolekut Euroopas.

Oma töös Soome noorsoo hulgas pöörab NTL suurt tähelepanu üldhariduslikule tegevusele. Liidu kohalikud organisatsioonid korraldavad poliitilisi diskussioone, kursusi ja seminare. NTL-i klubides aga korraldatakse mitmesuguseid konkursse ja spordivõistlusi.

Liidu kõrgeim organ on kongress, kes kutsutakse kokku iga 2 aasta järel. Kongresside vaheajal täidab tema ülesandeid Keskkomitee. Pidevalt tegutsev täidesaatev organ on sekretariaat eesotsas peasekretäriga.

NTL-i esimees kuulub partei nõukogusse. Viimastel aastatel on Liidu koosseis oluliselt muutunud: kui ta varem koosnes põhiliselt maanoorte esindajaist, siis nüüd on NTL oma piire laiendanud linna- ja õppiva noorsoo arvel. Viimase 30 aasta jooksul on maaelanike protsent Soomes kahanenud 75-lt 30-le. Seoses sellega on NTL hakanud agaralt töötama peale maanoorte ka linnanoortega, eriti väikelinnades, kus ta ühendab kodutööndajaid, töölisi, haritlasi. Sellega seletub ka organisatsiooni nime muutmine 1964. a. — Noorsoo Agraarliidust sai Noore Tsentrumi Liit.

NTL on Skandinaaviamaade Noorsoo Tsentrumiliidu liige, kuid ei kuulu Ülemaailmsesse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni ega Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse.

Liitu kuulub 60 000 inimest.

NTL annab välja ajalehte «Nuorten Tie» ja ajakirja «Keskustä».

SOOME DEMOKRAATLIK NOORSOOLIIT — SDNL (SDNL — Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto) asutati 1944. a., kõige autoriteetsem pahempoolne jõud Soome noorsooliikumises. Ühendab peamiselt töölisnoori, samuti teenistujaid. Üliõpilased kuuluvad iseseisvasse organisatsiooni — Õpilaste Sotsialistlikku Liitu, mis töötab Soome Kommunistliku Partei vahetul juhtimisel.

Võitluses Soome noorte huvide eest esitab SDNL järgmised nõudmised: võrdne tasu võrdse töö eest, parandada töötingimusi ja suurendada töötasu, parandada koolihariduse ja tervishoiu süsteemi, anda valimisõigus 18-aastastele, noorte laiem osavõtt ühiskondlik-poliitilisest elust, luua noortele paremad tingimused puhkuseks ja sportimiseks.

SDNL peab oma ülesandeks kasvatada noorsugu marksismi ja proletaarse internatsionalismi vaimus, toetab järjekindlalt Soome ja Nõukogude noorte sidemete laiendamist ja tugevdamist. Liit aitab edukalt tugevdada rahvusvahelise noorsooliikumise ühtsust, võttes innukalt osa Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni tegevusest (SDNL on Föderatsiooni Täitevkomitee liige).

Välispoliitikas loeb SDNL põhiliseks toetada «Paasikivi-Kekkoneni liini», mis seisneb neutraliteedis ja heanaaberlike suhete arendamises Nõukogude Liiduga.

SDNL töötab koos teiste Soome noorsoo-organisatsioonidega küsimustes, millele neil on ühised vaated, iseäranis Noore Tsentrumi Liiduga, Sotsiaaldemokraatliku Noorsoo Keskliiduga, Sotsiaaldemokraatliku Noorsooga ja teistega. Kõrvuti muude poliitiliste noorsoo-organisatsioonidega kuulub SDNL Soome Noorsooasjade Riiklikku Komisjoni.

SDNL-i peamine sisemine ülesanne tänapäeval on laiendada Liidu piire ja mõju, tõmmata Liitu võimalikult laiu noorsoo kihte ja kasvatada neid järjekindlalt sotsialismi ideede vaimus.

See ülesanne oli SNDL-i VIII kongressi põhiküsimus. Kongress peeti 1967. a. märtsis ja ta võttis vastu Liidu uue programmi ja põhikirja. Kuni selle kongressini kehtinud programm ja põhikiri olid vastu võetud 40-ndate aastate lõpul ja neis ei saanud muidugi arvestada ühiskondlikke ja poliitilisi muudatusi, mis olid riigis ja maailmas vahepealsel ajal toimunud.

Uues põhikirjas on kohalikele organisatsioonidele antud suuremad õigused kui enne.

SDNL-i kuulub 16 ringkonna- ja üle 500 kohaliku organisatsiooni. Liidu kõrgeim organ on Kongress, kes kutsutakse kokku iga 3 aasta tagant. Kongressi otsuste täitmist kontrollib Nõukogu, kes käib koos kord aastas.

Liidu täidesaatev organ on Keskkomitee, kes koosneb esimehest ja 35 liikmest, kes istuvad koos kord kuus. Keskkomiteele alluvad vahetult sekretariaat ja osakonnad, mis juhivad Liidu tegevust.

Organisatsioonis on 35 000 liiget.

Häälekandja — ajaleht «Terja».

SOOME NOORSOOASJADE RIIKLIK KOMISJON on haridusministeeriumi organ, mis ühendab riigi poliitilisi noorsoo-organisat-

sioone, koordineerib nende tegevust ja esindamist välismaal, jaotab riiklikke toetusi olenevalt organisatsiooni liikmete arvust ja tema aktiivsusest.

Komisjon eesotsas esimehega koguneb istungitele 10 korda aastas. Jooksvaid küsimusi lahendab sekretär ja 7-liikmeline töögrupp, kes käib koos 2 korda nädalas.

Riikliku Komisjoni ja Nõukogude Liidu NOK-i vahel käib 1962. aastast alates viljakas koostöö, Soomes on traditsiooniks saanud Nõukogude ja Soome noorte pidustused — sõpruse päevad ja nädalad, kahepoolsed seminarid, näitused jne.

SOOME SOTSIAALDEMOKRAATLIK NOORSOOLIIT — SSN (SSN — Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto) asutati 1959. a. Sotsiaaldemokraatliku Noorsooliidu lõhenemise tulemusel. Parempoolne tiib moodustas iseseisva organisatsiooni — Sotsiaaldemokraatliku Noorsoo Keskliidu, pahempoolne tiib säilitas endise nimetuse. SSN on Tööliste ja Väikemaapidajate Sotsiaaldemokraatliku Liidu noorsooorganisatsioon, sidemed nende vahel on tihedad.

Oma poliitilist ülesannet näeb selles, et olla omapäraseks sillaks kommunistide ja sotsiaaldemokraatide vahel. SSN toetab progressiivseid seisukohti, et lahendada nüüdisaja tähtsamaid probleeme, majanduslikke ja poliitilisi küsimusi riigis ning laiendada noorte majanduslikke ja poliitilisi õigusi, aitab innukalt tugevdada ja laiendada sõbralikke sidemeid Nõukogude ja Soome noorte vahel.

SSN-i kõrgeim organ on Kongress, kes kutsutakse kokku üks kord iga 3 aasta järel. Kaks korda aastas koguneb Liidu pleenum. Peale selle istub iga kahe kuu tagant koos SSN-i 33-liikmeline Nõukogu, kes valib Sekretariaadi ja Täitevkomitee liikmed — kokku 15 inimest. Praktiliselt juhib SSN-i aparaadi tööd sekretär.

Organisatsiooni kuulub 10 000 liiget, kellest põhilise osa moodustab töölisnoorsugu.

Oma pahempoolse tegevuse pärast arvati SSN välja Rahvusvahelisest Noorte Sotsialistide Liidust.

SOOME ÜLIÕPILASLIIT — SÜL (SYL — Suomen Ylioppilasliitto) loodi 1922. a., ühendab ülikoolide, instituutide ja maa teiste kõrgemate õppeasutuste üliõpilasi.

SÜL-i hooleks on kaitsta üliõpilaste huve ja õigusi, koordineerida rahvusvahelisi sidemeid.

Kuigi ametlikult on Liit apoliitiline organisatsioon, ei saa ta mööda minna tähtsatest poliitilistest probleemidest, mis erutavad paljude maade ülõpilasi: Liit toetab Ameerika agressiooni lõpetamist Viet-

namis, Euroopa julgeolekut, mõistab hukka rassistlikud režiimid Lõuna-Aafrika Vabariigis ja Rodeesias.

SÜL töötab viljakalt ja edukalt koos Nõukogude Liidu Üliõpilasnõukoguga, kasutades mitmesuguseid töövorme: vahetab delegatsioone ja informatsiooni, korraldab kahe- ja mitmepoolseid seminare, võtab osa Nõukogude ja Soome noorte sõprusnädalatest ja -päevadest.

1968. a. märtsis võttis Liit vastu otsuse keelduda olemast Rahvusvahelise Üliõpilaskonverentsi liige ja astuda Rahvusvahelisse Üliõpilasliitu assotsieerunud liikmena.

SÜL-i kõrgeim organ on kongress, kes kutsutakse kokku 2 korda aastas ja kuhu 17 üliõpilaste kohalikku organisatsiooni saadavad oma esindajad.

Kongress valib presidendi ja 4 asepresidenti 1 aastaks. Need moodustavad nõukogu, kes istub koos kord nädalas. Iga asepresident juhatab vastavat komiteed, kas siis majandus-, sotsiaal-, kultuuri- või rahvusvahelist komiteed.

SÜL-i täidesaatev organ on sekretariaat eesotsas peasekretäriga, kes valitakse 3 aastaks.

Liitu kuulub 46 000 üliõpilast.

Häälekandja — «Ylioppilaslehti».

SOTSIAALDEMOKRAATLIKU NOORSOO KESKLIIT — SNK (SNK — Sosialidemokraattinen Nuorison Keskusliitto) loodi 1959. a. Soome Sotsiaaldemokraatliku Noorsoo lõhenemise tulemusel, on Soome Sotsiaaldemokraatliku Partei noorsoo-organisatsioon, üks Soome noorsoo kõige suuremaid poliitilisi organisatsioone. 400 algorganisatsioonis ühendab Liit peamiselt töölis- ja õppivat noorsugu.

SNK nõuab suurmonopolide, pankade ja farmaatsiaettevõtete natsionaliseerimist, toetab hariduse demokratiseerimist, ealise tsensuse vähendamist valimistel 21 aastalt 18 eluaastale.

SNK kuulub Skandinaaviamaade Sotsiaaldemokraatliku Noorsoo Liitu, Keskliidu esindaja on Rahvusvahelise Üliõpilasliidu Täitevkomitee liige.

Liitu võivad kuuluda 15—21-aastased, kõrgeim organ — iga 3 aasta tagant kokkukutsutav Kongress. See valib organisatsiooni esimehe ja 26-liikmelise Keskkomitee. Keskkomitee koosseisust valitakse 13-liikmeline Täitevkomitee.

Organisatsiooni kuulub 30 000 liiget.

Häälekandja — ajakiri «Nuorin Siivin».

Šveits
(Šveitsi Konföderatsioon)

ŠVEITSI AMETIÜHINGUTE KOONDISE NOORTESEKTSIOON (SECTION DES JEUNES) koosneb 15 ametiühingu noortesektsioonide esindajaist.

Noortesektsioonid korraldavad oma liikmete kutsealast väljaõpet ning kultuurialast ja kehalist ettevalmistamist. Oma töös sektsioonid ei sõltu noortekomisjonidest.

Häälekandja — ajakiri «Ametiühingute Noorsugu».

ŠVEITSI KATOLIIKLIKU NOORSOO TÖÖRING (Arbeitskreis Katolischer Jugend — Union Cretienne des Jeunes Gens) loodi 1958. a. 14 katoliikliku noorsoo-organisatsiooni ühinemise tulemusel (skautide, noorte karsklaste ja töölis-, üliõpilas- ning naisühingud jne.).

Tegeleb oma liikmete usulise kasvatamisega, korraldab noorte vaba aega ja puhkust, suurt tähelepanu pöörab propagandale, annab välja ajalehti ja ajakirju.

Suurt tööd teeb Aasia ja Aafrika maade üliõpilastega, korjab vahendeid, et toetada usuorganisatsioonide tegevust arengumaades, saadab sinna oma misjonäre.

ŠVEITSI KRISTLIKU NOORSOO LIIT — ŠKNL (UJCS) on protestantlik noorsoo-organisatsioon, mis ühendab õpilasi, töölisi, teenistujaid.

Oma tegevuses jälgib ta religioosse, esteetilise, kultuurilise ja kehalise kasvatuse sihte ja diferentseerib oma tööd 3 ealise kategooria järgi: 7—17-aastased, 17—22-aastased ja 22-aastased ning vanemad.

ŠKNL tegeleb noorte vaba aja, kämpingute, turismilaagrite ja välismaasõitude korraldamisega, kuulutab, et seisab väljaspool poliitikat, sõjaküsimuses on tal patsifistlikud seisukohad, nõuab sõja lõpetamist Vietnamis, teeb innukalt misjonitööd arengumaades.

ŠVEITSI SOTSIALISTLIKU NOORSOO LIIT — ŠSNL (UJSS — Union des Jeunesses Socialistes de Suisse) on Šveitsi Sotsiaaldemokraatliku Partei noorsoo-organisatsioon, kuhu kuuluvad peamiselt 15—35-aastased töölised ja teenistujad.

Nõuab maa ühiskondliku elu demokratiseerimist, tööliste osatäht-

suse suurendamist tootmise juhtimisel, sotsiaalkindlustuse süsteemi täiustamist, sõjaliste kulutuste vähendamist, sõjaväe demokratiseerimist ja loobumist tuumarelva muretsemise plaanidest, naiste üheõigusłust meestega, sealhulgas ka valimisõigust naistele, korteriüüri vähendamist.

Noorsoopoliitikas nõuab ŠSNL õpetuse demokratiseerimist, tasuta hariduse sisseviimist igal tasemel, kutsealase ettevalmistuse parandamist, assigneeringute suurendamist spordile, rahalist abi riigilt noorsoo-organisatsioonidele.

Liit taunib Ameerika agressiooni Vietnamis.

Kõrgeim instants — iga-aastane Liidu kongress. Kongresside vaheajal juhib organisatsiooni Täitevkomitee.

Organisatsioonis on 2000 liiget.

Väljaanne — ajaleht «Jeunesse Socialiste» («Sotsialistlik Noorsugu»).

ŠVEITSI ÜLIÕPILASTE RAHVUSLIK LIIT — ŠÜRL (UNES — Union Nationale des Etudiantes de Suisse) ühendab Šveitsi 7 ülikooli ja 3 kõrgema kooli üliõpilasi. Koosneb üliõpilaste üldistest assotsiatsioonidest, mis on iga õppeasutuse juures ja millel on suur autonoomia.

Üliõpilaspoliitikas toetab kantonaalse eraldatuse kaotamist, kõrgema hariduse süsteemis, tunnustab hariduse demokratiseerimise vajadust föderaalassigneeringute suurendamise teel kõrgemale haridusele, samuti üliõpilaste korteritingimuste parandamist, neile mitmesuguste soodustuste võimaldamist jne.

1964. a. tunnustas Liit esimest korda õigust haridusele kogu haridуspoliitika põhimõttena. ŠÜRL tegeleb kultuurihariduslіku tegevusega, korraldab üliõpilaste sõite välismaale.

1968. a. astus ŠÜRL välja Rahvusvahelisest Üliõpilaskonverentsist — pärast seda kui said teatavaks RÜK-i sidemed USA Luure Keskagentuuriga.

Kõrgeim organ — iga-aastane Kongress, kes valib Täitevkomitee ja Rahvusbüroo.

VABA ŠVEITSI NOORSUGU — VŠN (JLS — Jeunesse Libre Suisse) loodi 1944. a. Sotsialistliku Noorsoo asemele, kes ühendas oma ridades Kommunistliku Noorsooühingu ja Sotsialistliku Töölisnoorsoo liikmeid. VŠN-i kuuluvad noored teenistujad, üliõpilased, töölised.

Tegutseb Šveitsi Tööpartei juhtimisel ja juhindub partei programmilistest nõudmistest. Toetab desarmeerimist, rahu ja rahulikku kooseksisteerimist, võtab osa aatomivastastest retkedest. Astub välja Šveitsi noorte õiguste kaitseks, nõuab töönädala lühendamist 40 tunnini, töö-

tasu suurendamist, noortele kutsealase väljaõppe võimaldamist ja tasu poole tööpäeva eest neile noortöölistele, kes õpivad õhtuti; taotleb riiklike assigneeringute suurendamist noorte puhkuse ja vaba aja korraldamiseks, toetusi perekaile, korteriüüri vähendamist.

Organisatsiooni juhatab 5-liikmeline rahvuslik sekretariaat.

VSN on Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni liige.

Taani
(Taani Kuningriik)

NOORED PAREMPOOLSED (Unge Høyre) on Konservatiivse Rahvapartei noorsoo-organisatsioon, asutatud 1904. a. Suurim mõju on tal Jüütimaa idaranniku linnades. Organisatsiooni kuuluvad peamiselt kodanlikest ja keskkihi perekondadest pärit noored.

Noorte Parempoolsetega on ühinenud ka Konservatiivsed Gümnaasiumiõpilased, keda on 3000—5000.

Viimasel ajal tehakse organisatsioonis vahet konservatiivide ja liberaalide vahel, mis torkas eriti silma viimasel kongressil Randersis 1967. a.

Kongress pani ette tugevdada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni, luua ÜRO relvastatud jõud ja Euroopa tuumajõud, toetas Taani osavõttu NATO-st ning tema astumist «ühisturgu».

Peamised töövormid: agitatsioonilis-propagandistlikud kursused, noortelaagrid, turismireisid mitmetesse maadesse, tavapärane suvekool, mis valmistab ette organisatsiooni juhte.

Organisatsiooni kuulub 17 000 liiget, ta annab välja ajakirja «Vi Unge» («Meie, Noored»).

TAANI KOMMUNISTLIK NOORSUGU — TKN (DKU — Danmarks Kommunistiske Ungdom) asutati 16. septembril 1924. a. ja töötab Taani KP juhtimisel. 70% ühingu liikmetest moodustavad noored töölised, 30% — õpilased ja noored teenistujad.

TKN peab võitlust monopolide vastu, toetab Taani progressiivse noorsoo ühiseid pingutusi, et kaitsta noortööliste elulisi õigusi ja huve.

Rahvusvahelistes küsimustes on ühingul järjekindlalt demokraatlikud seisukohad, tahab, et Taani astuks välja NATO-st, pooldab kollektiivse julgeolekusüsteemi loomist Euroopas, samuti aatomivabade tsoonide rajamist, eriti Põhja-Euroopas, nõuab Taani ja Lääne-Saksamaa sõjalise koostöö lõpetamist ning Saksa DV tunnustamist.

TKN-i kõrgeim organ on Kongress, mis kutsutakse kokku kord 2 aasta jooksul. Kongresside vaheajal juhib ühingu tegevust Keskkomitee.

1967. aprillis oli TKN-i XXVII kongress, mille tähelepanu keskpunktis olid organisatsioonilise struktuuri tugevdamine ja ideoloogilise töö aktiviseerimine ühingus, koostöö maa noorsooliikumise pahem-

poolsete jõududega, võitlus taani noorte sotsiaalsete ja majanduslike õiguste eest, solidaarsus rahvastega, kes võitlevad rahvusliku sõltumatuse eest.

TAANI NOORTENÕUKOGU — TNN (DUF — Dansk Ungdoms Foellesråd) moodustati 1940. a. (varsti pärast seda, kui fašistlik Saksamaa oli Taani okupeerinud) reast mitmesuguse suunitlusega noorsooorganisatsioonidest, mis ühinesid eesmärgiga «võidelda natsliku ideoloogia vastu, et kaitsta konstitutsiooniga tagatud kodanikuõigusi».

Liikmeksolemine Nõukogus on vabatahtlik. Põhikirjas kinnitatakse, et ta on riigist «sõltumatu», «iseseisva välis- ja sisepoliitikaga» organisatsioon. TNN on «noorsoo-organisatsioonide ühendatud esindus, kes suunab nende tegevust ja arutab probleeme, mis otseselt või kaudselt noorsugu puudutavad». Välispoliitikas jagab TNN «Lääne maailmavaadet», «toetab koostööd UNESCO ja NATO-ga, esindab Taani noori Ülemaailmses Noorsoo Assamblees».

Veerand liikmesorganisatsioonidest on poliitilised. Suurimad neist — Noored Parempoolsed, Venstre Partei Noored, Sotsiaaldemokraatlik Noorsugu jt.

Kõrgeim organ — Nõukogu iga-aastane Kongress, kus 1 delegaat esindab 5000 inimest, ent ükski organisatsioon ei saa suunata kongressile üle 12 delegaadi.

TNN-i kongress valib Nõukogu 15-liikmelise juhatuse, kes suunab sekretariaadi praktilist tööd ja rahvusvahelist, trüki-, koordineerimis-, poliitilise kursi ja ministeeriumidega sidepidamise komisjoni tegevust. Eelarve moodustavad liikmemaksud ja mitmesugused toetused.

Igal aastal peab TNN ühe konverentsi «kaasaja aktuaalses küsimuses», korraldab seminare noorsootöö mitmetest aspektidest.

Häälekandja — ajakiri «Leder Bladet».

TAANI SOTSIAALDEMOKRAATLIK NOORSUGU — TSN (DSU — Danmarks Socialdemokratiske Ungdom) loodi 1920. a. Arhuse linnas Sotsiaaldemokraatliku Partei eestvedamisel, ühendab noori töölisi, üliõpilasi, õpilasi.

Programm võeti vastu 1967. a. XVII kongressil, kinnitab TSN-i ustavust partei programmile, kus ühelt poolt kõige tähtsam on toetada NATO-t ja sõjalist koostööd Saksa FV-ga, teiselt poolt aga — teotada üldist kontrollitavat desarmeerimist, kaasa arvatud keeldumine aatomi- ja vesinikurelvast ja selle paigutamisest Taani territooriumile, arendada sõbralikke suhteid Nõukogude Liiduga.

Positiivne TSN-i välispoliitikas on veel USA Vietnami-agressiooni,

Lõuna-Aafrika ja Rodeesia rassistlike režiimide ja Portugali fašistliku diktatuuri hukkamõistmine, Kreeka demokraatlike jõudude toetamine.

Sisepoliitikas lähtub TSN «klassidevahelisest koostööst».

TSN on Rahvusvahelise Sotsialistliku Noorsoo Liidu liige. TNN-i kaudu kuulub ta Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse. TSN-i juurde kuulub veel sotsiaaldemokraatlike üliõpilaste organisatsioon «Frit Forum» (700 liiget) ja Tööstusnoorte Liit.

TSN-il on 8000 liiget, häälekandja «Fri Ungdom» («Vaba Noorus»).

TAANI ÜLIÕPILASTE RAHVUSLIK LIIT (TÜRL) asutati 1932. a., ühendab 11 üliõpilasorganisatsiooni maa tähtsamatest kõrgematest õppeasutustest.

Põhikirja järgi on TÜRL-i peamine ülesanne «parandada üliõpilaste majanduslikku ja sotsiaalset olukorda» ja kaitsta nende huve.

Iga üliõpilane saab automaatselt Liidu liikmeks, mis on ametlikult «apoliitiline» organisatsioon.

Kõrgeim organ — iga-aastane Kongress, millel valitakse president, asepresidendid, Täitevkomitee liikmed.

Rahvusvaheliste suhete arendamiseks moodustatakse Taani alatine rahvusvaheline üliõpilaste spordikomitee.

TÜRL on Rahvusvahelise Üliõpilaskonverentsi üks asutajaid ja selle agar liige.

Liitu kuulub 35 000 üliõpilast.

Iga kuu antakse välja ajakirja «Studenterbladet».

VENSTRE PARTEI NOORED on pahempoolse Venstre partei noorsoo-organisatsioon, asutatud 1907. a., ühendab suur- ja kesktalunike lapsi.

Kõige suurem mõju on tal provintsis.

Peamiselt teeb organisatsioon kultuuri- ja haridusalast tööd, korraldab lühiajalisi kursusi, mis annavad algteadmisi põllumajandusest. Kuulub TNN-i ja selle kaudu Ülemaailmsesse Noorsoo Assambleesse. Töötab koos teiste kodanlike noorsoo-organisatsioonidega.

Organisatsiooni kuulub 36 000 liiget.

ÜHTSE MAAILMA NOORSUGU on Maailma Föderalistide Assotsiatsiooni Taani sektsioon.

Pooldab ideed luua ÜRO vahendusel maailma valitsus, desarmeerimist, kaitseb rahuliku kooseksisteerimise poliitikat erineva sotsiaalse süsteemiga riikide vahel, abistab arenevaid maid nii kahe- kui ka mitmepoolsetel alustel.

Organisatsiooni kuulub 2000 inimest.

Tšehhoslovakkia
(Tšehhoslovakkia Sotsialistlik Vabariik)

Tšehhoslovakkia noorte ühtne poliitiline organisatsioon **TŠEHHOSLOVAKKIA NOORSOOLIIT** (asut. 1921) lagunes 1968. aasta sündmuste ajal. Pärast kontrrevolutsiooni lüüasaamist 1969. aasta algul loodi Noorsooliidu asemele hulk kirevate nimetuste ja loosungitega noorsooühinguid. Need organisatsioonid jagasid omavahel ülesanded, tegevussfääri, pärisid Noorsooliidu vara.

28. nov. 1969 oli Prahas Tšehhoslovakkia Laste- ja Noorsoo-organisatsioonide Föderaalnõukogu istung, mis võttis vastu avalduse, kus formuleeriti Tšehhoslovakkia laste- ja noorsooliikumise arenemise edasised põhimõtted.

Avalduses märgiti, et viimasel ajal on laste- ja noorsooliikumine üle elanud keerulise protsessi. Siiraid püüdlusi lahendada päevakorrale kerkinud probleeme, parandada vajakajäämisi Tšehhoslovakkia Noorsooliidu töös, rahuldada üliõpilaskonna ja pioneeritöötajate põhjendatud nõudmisi suuremast iseseisvusest töös kasutasid ära parempoolsed elemendid TSNL-i sees ja väljaspool seda, et rünnata ühtset noorsoo-organisatsiooni. Teda killustati peamiselt ülaltpoolt — parempoolsed karjeristid toetusid poliitiliselt ebakindlatele TSNL Keskkomitee ja tema aparaadi liikmetele. Agaralt aitas sellele kaasa nädalaleht «Student», ajalehed «Mlada Fronta», «Smena» ja teised massikommunikatsiooni vahendid. TSNL-i likvideerimisega viidi lõpule noorsooliikumise ühtsuse ja noorsoo-organisatsiooni kui Kommunistliku Partei esimese abilise ning reservi kontseptsiooni ründamine.

Organisatsioonides, mis asutati TSNL-i asemele, levisid mittemarksistlikud, mitteklassilised vaated. Real juhtudel rikuti jämedalt proletaarse internatsionalismi põhimõtteid, said kannatada suhted Nõukogude Liidu ja teiste sotsialismimaade noortega.

Avalduses märgiti, et Föderaalnõukogu ütleb lahti kõigist noorsoo- ja lasteorganisatsioonide 1968. ja 1969. aasta alguse dokumentidest, mis olid sageli vastuolus marksistliku eetikaga ja noorsoo objektiivsete huvidega. Mõisteti hukka kõik antisotsialistlikud, nõukogude- ja kommunismivastased tendentsid noorsoo-organisatsioonides. Föderaalnõukogu peab kompromissitut võitlust kõigi sotsialismivaenulike poliitiliste voolude purustamise eest noorsooliikumises.

Föderaalnõukogu kiitis heaks rajoonides, oblastites ja rahvusringkondades ilmnenud püüdu luua noorsoo-organisatsioonide ühtne juht-

kond demokraatliku tsentralismi põhimõtete alusel. Seda nõuab eelkõige noore põlvkonna huvide ühtsus.

Föderaalnõukogu toetab edaspidigi Tšehhoslovakkia noorsooliikumise progressiivseid traditsioone. Ta järgib kõike head, mida saavutati TSNL-i ja pioneeriorganisatsiooni sadade tuhandete liikmete ausa ja ennastsalgava tööga, kordamata TSNL-i puudusi ja eksimusi enne 1968. a. jaanuari. Vaatamata formalismi ja administreerimise ilminguile, hoolimata mitteküllaldasest ealiste ja sotsiaalsete erinevuste arvestamisest noore põlvkonna mitmesuguste gruppide vahel, oli TSNL tähtis ühiskondlik organisatsioon, kelle tegevus oli vahetult seotud sotsialismi ehitamisega Tšehhoslovakkias

Suuremat osa noortest, kes astusid poliitilisse ellu pärast 1968. a. jaanuari siiraste kavatsuste ja puhta südamega, püüdes aidata ühiskonna arengut, peteti ja viidi eksitusse demagoogiliste loosungite ja avaldustega. Föderaalnõukogu avalduses rõhutati, et vaenulikud nõukogudevastased elemendid kasutasid mitugi korda ära teatud osa noori inimesi võitluses TSKP püüdluste vastu, mis olid suunatud olukorra konsolideerimisele riigis.

Föderaalnõukogu toetas Slovakkia laste- ja noorsooliikumise ühendamist, mis väljendus Slovakkia Noorsooliidu loomises.

Ungari
(Ungari Rahvavabariik)

UNGARI KOMMUNISTLIK NOORSOOÜHING (UKNÜ) (MKISZ — Magyar Kommunista Ifjúsagi Sövetseg) asutati 1918. a., kui Ungari Töölisnoorsoo Liit (UTNL) teatas oma ühinemisest Ungari Kommunistliku Partei programmiga. Põhikirja järgi on ta «noorsoo vabatahtlik kommunistlik liit, Ungari Sotsialistliku Töölispartei noorsoo massiorganisatsioon. UKNÜ tööd suunab partei marksismi-leninismi — töölisklassi revolutsioonilise teooria alusel».

UTNL I kongress peeti 20.—22. juunini 1919. a. olukorras, kus Ungari Nõukogude Vabariik pidas pingelist võitlust sise- ja väliskontrrevolutsiooniga. Samal kongressil nimetati UTNL ümber Ungari Kommunistliku Töölisnoorsoo Liiduks (UKTNL), võeti vastu selle liidu programm ja põhikiri. Pärast Ungari Nõukogude Vabariigi langemist töötas UKTNL põranda all. 1936. aastast jätkasid noored kommunistid oma tegevust Ungari Sotsiaaldemokraatliku Partei juures asuvas Ungari Noorsookomitees. 1944. a. oktoobris alustas tööd Kommunistlik Noorsooühing, mis 1945. a. algul reorganiseeriti Ungari Demokraatlikuks Noorsooliiduks eesmärgil luua ühtne, demokraatlik, kõiki noorsookihte hõlmav liit. Mitmesuguste kutsealaste organisatsioonide liitumise tulemusel moodustati 1948. a. Ungari Noorsoo Rahvaliit. Töötava Noorsoo Liidu (TNL) asutav kongress 1950. a. juunis kuulutas, et TNL on partei noorsooliit. Pärast kontrrevolutsiooni lüüasaamist Ungaris korraldati 21. märtsil 1957. a. Budapestis Ungari Kommunistliku Noorsooühingu asutav istung. Sama aasta oktoobris peeti I vabariiklik konverents: «Ustavus rahvale — ustavus parteile», «Koos noorsoohulkadega sotsialistliku Ungari eest». UKNÜ I kongress 1960. a. detsembris oli maa kommunistliku noorsooliikumise ajaloos viies.

Kaks järgmist kongressi olid 1964. ja 1967. aastal.

Põhikirja järgi on UKNÜ eesmärgiks «aidata parteid noorsoo kommunistlikul kasvatamisel. Ühing kasvatab noori marksismi-leninismi vaimus, innustab noori sotsialismi ehitama, teatab parteile noorte meeleoludest. Ta esindab Ungari noorsugu riiklikes ja ühiskondlikes organisatsioonides, kaitseb noorte seadusega tagatud õigusi».

UKNÜ VII kongress kutsus kogu Ungari noorsugu andma oma jõu, teadmised, ande Ungari Sotsialistliku Töölispartei IX kongressi otsuste täitmiseks, sotsialismi ülesehitamise täielikuks lõpuleviimiseks.

Seoses selle ülesandega on Ungaris eriline tähtsus noorte töökas-

vatusel, noorte agaral osavõtul sotsialismi materiaal-tehnilise baasi loomisest, sotsialistliku töö tootlikkuse suurendamisel, energilisel kaasaaitamisel majandusreformi elluviimisele. UKNÜ ergutab noorte osavõttu sotsialistlikust võistlusest, liikumist sotsialistliku töö brigaadi nimetuse saamiseks, korraldades võistlusi «Noore meistri» ja «Eeskujuliku meistri» nimetusele, samuti mitmesuguseid kutsealavõistlusi. UKNÜ aitab igati täita ehitustegevuse sotsialistlikku kava, tema šefluse all on maa 13 suuremat ehitust.

Üks suundi UKNÜ kasvatustöös on liikumine «Noorsugu sotsialismi eest». Noormehed ja neiud peavad täitma 4 tähtsat käsku, et olla väärt liikumisest osa võtma. Need on: «osavõtt tootmistegevusest, kultuuritööst ja spordiliikumisest, õppimine». Igal käsul on oma normid, mis on arvestatud noorsoo mitmesugustele kihtidele.

Normi täitja saab vastava märgi. Sellest liikumisest võtab osa 800 000 noort töötajat.

1961. a. viidi Ungaris lõpule põllumajanduse koopereerimine. Maal elavate kommunistlike noorte esmane ülesanne on tugevdada komsomoli-algorganisatsioone, tõmmata noori UKNÜ-sse, valmistada ette kvalifitseeritud kaadrit töötamiseks põllumajandusmasinail, samuti kultuuriala töötajaid. Maanoored võtavad osa liikumisest «Noored sotsialismi eest». Üle 125 000 inimese võistleb selle nimel, et olla parimate hulgas.

UKNÜ viis ellu huvitava algatuse deviisi all «Kommunistlik noor palub sõna». Iga kommunistlik noor peab ütlema oma arvamuse teistest kõvemini, olema julgem ja mehisem kui teised partei poliitika ellurakendamisel. Kodus ja tööl peab ta olema leppimatu selle suhtes, et kellegi ideed võiksid kõlada kõvemini kui partei ideed, võitlema nende vastu, kes rikuvad noortele sotsialistlike seadustega ettenähtud õigusi. Korraldatakse koosolekuid tootmisjuhtide osavõtul, mõnes kohas on levinud nn. noorte parlamendid, kus aktivistid arutavad kollektiivselt, mis segab noorte aktiivsuse edasist hoogustumist, populaarsed on vabariiklikud televisioonivõistlused «Kes mida teab» ja «Kes mida oskab».

Suur on UKNÜ osa noorte internatsionaalsel kasvatamisel. Selle töö hulka kuulub kampaania «Süüdistame imperialismi», millele pani aluse solidaarsus kangelasliku Vietnami rahvaga ja noortega. Poliitilised ja kultuurialased ettevõtmised deviisi all «Revolutsioonilise noorsoo päevad» aitavad samuti kasvatada Ungari noorsugu patriotismi ja proletaarse internatsionalismi vaimus.

UKNÜ Keskkomitee juures tegutseb ühiskondlikel alustel loomingulise noorsoo klubi nõukogu, mis ühendab üle 500 noore kunstitegelase, korraldab näitusi, esinemisi tööstusettevõtteis ja ülikoolides, orga-

niseerib regulaarselt vaidlusi mitmesugustel loomingulistel teemadel. UKNÜ aitab noorte kunstnike stuudiot, noorte muusikute koondist, kinostuudio noori. Tema toetusel tegutseb Ungaris ligi 1000 noorteklubi. UKNÜ on võtnud sihiks rajada noorteklubi iga ettevõtte, tehase ja kooperatiivi juurde, kus selleks vaid võimalusi leidub.

Üha suurema populaarsuse on üliõpilaste hulgas võitnud üliõpilaste ehitusrühmad, vabatahtlikud ehituslaagrid, kus noormehed ja neiud töötavad tähtsatel rahvamajandusobjektidel, võtavad osa saagi koristamisest. Igal aastal valitakse üleungarilisel üliõpilaste konverentsil Ungari Üliõpilaste Nõukogu. Selle juures töötavad rahvusvahelised, üliõpilaste õiguste ja spordikomisjonid. Nõukogu kuulub Rahvusvahelisse Üliõpilasliitu.

UKNÜ juhendab pioneeriliikumist Ungaris.

Ungari kommunistlikud noored löövad agaralt kaasa rahvusvahelises noorsooliikumises. Ligi 20 000 Ungari noort sõidab igal aastal välismaale, sama palju välismaa üliõpilasi sõidab Ungarisse reisibüroo «Express» kaudu. UKNÜ-l on sidemed enam kui 120 välismaise noorsoo-organisatsiooniga. Olles Ülemaailmse Demokraatliku Noorsoo Föderatsiooni liige, võtab UKNÜ osa demokraatliku noorsoo kõigist rahvusvahelistest ettevõtmistest, võitleb rahvusvahelise demokraatliku noorsooliikumise ühtsuse, edu ja noorte helge tuleviku eest.

UKNÜ-sse kuulub ligi 800 000 liiget.

Ühing annab välja 11 noorsoo- ja lasteajalehte ning -ajakirja. Keskhäälekandja — ajaleht «Magyar Ifjúság» («Ungari Noorus») ja teoreetiline ajakiri «Ifjú Kommunista» («Noor Kommunist»).

RAHVUSVAHELISED NOORSOO-ORGANISATSIOONID

RAHVUSVAHELINE KATOLIIKLIKU NOORSOO FÖDERATSIOON (RKNF) on põhiline katoliiklike noormeeste rahvuslike organisatsioonide rahvusvaheline ühendus. Rahvusvaheliselt formeerus Föderatsioon 1921. aastal, kuid Föderatsiooni ametlikuks loomise aastaks peetakse 1948. aastat, mil Roomas Katoliikliku Noorsoo Rahvusvahelise Büroo nime all loodi uuesti katoliikliku noorsooliikumise rahvusvaheline keskus, mis 1951. aastal nimetati Rahvusvaheliseks Katoliikliku Noorsoo Föderatsiooniks.

Põhikirja järgi on RKNF-i eesmärgiks arendada koostööd katoliiklike noorsooühingute vahel, luua sõbralikud suhted kõigi rahvusvaheliste katoliiklike organisatsioonidega, uurida noorte üldisi probleeme, ergutada noormeeste-katoliiklaste liikumist nendes maades, kus seda seni ei ole, informeerida avalikku arvamust ja ametiasutusi katoliikliku noorsoo püüdlustest ja nõudmistest. Tegelikult kontrollib Föderatsiooni Vatikan. Föderatsioon kasutab usudogmasid kapitalistliku korra ja selle ideoloogia kaitsmiseks.

RKNF-i kõrgeim organ on Peaassamblee (käib koos kord 2 aasta jooksul), millest võtavad osa rahvuslike ja rahvusvaheliste, Vatikani poolt toetatavate katoliiklike organisatsioonide esindajad. Peaassamblee valib Täitevkomitee esimehe ja 7 liikmega, kes võivad koopteerida veel 3 liiget. Täitevkomitee peab istungeid 2 korda aastas. Igapäevast organisatsioonilis-tehnilist tööd juhib Sekretariaat eesotsas peasekretäriga. Praktiliselt tegutsetakse spetsiaalsete komisjonide kaudu (näit. lastetöö, noorte sõdurite, trükitööliste, turismi ja spordi ning muud komisjonid). Nende põhiline ja esmane ülesanne on levitada katolitsismi mõju, kaitsta Vatikani poliitikat noorsooliikumises. Kogu RKNF-i tegevust kontrollib Vatikani erivolinik.

Ametlike andmete järgi moodustavad RKNF-i eelarve liikmemaksud.

RKNF-il on konsultatiivne staatus («B» kategooria) UNESCO ja Euroopa Nõukogu juures. Rahvusvaheliste Katoliiklike Organisatsioonide Konverentsi liige.

Föderatsiooni kuuluvad noormeeste-katoliiklaste organisatsioonid 42 Lääne-Euroopa, Põhja- ja Ladina-Ameerika ning Aafrika maalt.

Föderatsiooni Sekretariaat asub Roomas.

RAHVUSVAHELINE KRISTLIK TÖÖLISNOORSUGU (RKTN) loodi 1925. aastal Belgias, on suurim sellelaadne organisatsioon, katolitsismi agentuur noorte tööliste liikumises.

Struktuuriline koostis: noorte meestööliste organisatsioon, noorte naistööliste organisatsioon ja noorukite organisatsioon 13—14-aastastele. RKTN-i liikmeks võib olla vallaline noor 25. eluaastani.

RKTN-i tegevust suunab ja kontrollib Vatikan. Organisatsiooni liidrid teatavad avalikult, et organisatsiooni juht on kirik.

Sõnades astub RKTN välja kontaktide loomise ja sõprussuhete arendamise eest noorte katoliiklaste vahel, töölisnoorsoo huvide ja püüdluste kaitseks. Tegudes püüab aga lõhestada noortööliste liikumist, isoleerida katoliiklasi-proletaarlasi oma klassist ja demokraatlikust noorsooliikumisest, sisendada noortesse poliitilist passiivsust, lahtiütlemist klassivõitlusest; selline poliitika kutsub esile suureneva rahulolematuse realiikmete hulgas, s. t. allorganisatsioonides. Noored katoliiklased võtavad üha sagedamini osa streikidest, ühinevad progressiivsete ametiühingutega, tegutsevad ühiselt noorte töölissotsialistide ja -kommunistidega.

RKTN-i kõrgeim organ on Rahvusvaheline Nõukogu, mis tuleb kokku kord 4 aasta jooksul ja koosneb rahvuslike sektsioonide esindajatest. Nõukogu valib 16 Täitevkomitee liiget; 1—4 liiget võivad olla täiendavalt juurde kutsutud. Täitevkomitee kutsutakse kokku kuni 4 korda aastas. Pidevat tööd juhib Sekretariaat. RKTN-i käsutuses on rahvusvaheline keskus juhtiva kaadri ettevalmistamiseks Aafrika maadele (Prantsusmaal).

RKTN-i aastane eelarve on 100 000 dollarit, mis koguneb liikmemaksudest ja annetustest.

RKTN-il on konsultatiivne staatus («B» kategooria) Majandus- ja Sotsiaalnõukogu, UNESCO, Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni juures. Rahvusvaheliste Katoliiklike Organisatsioonide Konverentsi liige.

RKTN-il on rahvuslikud sektsioonid ja osakonnad 87 maal: Lääne-Euroopas (15), Põhja- ja Ladina-Ameerikas (25), Aasias (12), Aafrikas (33), Okeaanias (2).

6 korda aastas ilmub «Informatsiooniline Bülletään» inglise, hispaania, prantsuse ja saksa keeles.

RKTN-i Sekretariaat asub Brüsselis.

RAHVUSVAHELINE NOORTE LOODUSEUURIJATE JA -KAITSJATE FÖDERATSIOON loodi 1956. aastal Salzburgis (Austria). Euroopa noorte hariduslik organisatsioon.

Föderatsiooni kuulub 20 rahvuslikku organisatsiooni Austriast,

Belgiast, Inglismaalt, Taanist, Itaaliast, Hispaaniast, Hollandist, Soomest, Prantsusmaalt, Saksa FV-st, Rootsist.

Föderatsiooni eesmärgid: noorte kaasabi looduse uurimisel ja tundmaõppimisel, looduskaitse põhimõtete ja meetodite levitamine.

Kõrgeim organ on iga-aastane Peaassamblee. Viiest inimesest koosnev Täitevkomitee käib koos 2 korda aastas.

Föderatsioon töötab Rahvusvahelise Loodusvarade ja Looduskaitse Liidu juhtimisel.

Peakorter asub Brüsselis.

RAHVUSVAHELINE NOORTE SOTSIALISTIDE LIIT (RNSL) moodustati sotsialistliku noorsoo rahvusvahelisel kongressil 1946. aasta sügisel Pariisis. Juhib kaasaegse sotsiaaldemokraatia poliitikat noorsooliikumises.

Liit loodi sel ajal, kui maailma demokraatlik noorsugu oli juba ühinenud ÜDNF-i. RNSL-i liidrid võtsid kursi rahvusvahelise demokraatliku noorsooliikumise lõhestamisele. Lõplikult formeeriti RNSL 1948. aastal II kongressil Leuvenis (Belgia). Liitu astusid põhiliselt Lääne-Euroopa ja Skandinaaviamaade sotsialistlikud noorsoo-organisatsioonid, samuti Ungari, Poola, Rumeenia, Tšehhoslovakkia, Eesti, Leedu ja Ukraina emigrantide esindajad.

IV kongressil Kopenhaagenis (1954) vastuvõetud põhikirja järgi võib RNSL-i kuuluda iga noorsoo- või üliõpilasorganisatsioon, kes on nõus tegema koostööd Liidu eesmärkide saavutamiseks.

Juhtivat osa RNSL-is etendavad parempoolse oportunismi esindajad. Nende arvates pole vaja klassivõitlust ega proletaarset solidaarsust, kapitalism võivat stiihiliselt üle minna sotsialismiks.

Ideoloogilises, poliitilises ja rahalises mõttes on RNSL sõltuv Sotsialistlikust Internatsionaalist. Liidu peamiseks eesmärgiks on sotsiaaldemokraatia ja parempoolse oportunismi propageerimine. RNSL-i liidrid räägivad vajadusest asendada kapitalism süsteemiga, kus ühiskondlikud huvid oleksid kõrgemad isiklikust kasust. Samal ajal ei esitata mingit programmi selle eesmärgi saavutamiseks. Toetades aktiivselt doktriini «Euroopa Ühendriikidest», osutab RNSL-i juhtkond teeneid NATO propagandale. Mõnedel rahvusvahelistel kohtumistel kritiseerivad nad küll NATO poliitikat, kuid seda ainult arengumaade noorte poolehoiu võitmiseks. RNSL-i juhtkond torkab silma oma antikommunistlike ja Nõukogude-vastaste seisukohtadega. Liidu Täitevkomitee resolutsioonis öeldakse, et RNSL «ei saa kunagi nõustuda koos töötama kommunistidega, kuna see viiks vaba demokraatliku ühiskonna elu mõnede tähtsate ja hinnaliste külgede likvideerimisele». Lähtudes sellest teesist, keeldub RNSL koostööst ÜDNF-i, sotsialist-

like maade noorsoo-organisatsioonide ja kapitalistlike maade kommunistlike noorsooühingutega. RNSL-i liidrid ignoreerivad demokraatliku noorsoo suurimaid rahvusvahelisi üritusi, see-eest praktiseerivad aga provokatsioone (näiteks festivalivastane propaganda 1962. aastal Helsingis).

RNSL-i juhtkond ründab ideed erineva sotsiaal-poliitilise korraga riikide rahulikust kooseksisteerimisest, kuulutades selle sotsialistlike maade taktikaliseks võtteks, laimab sotsialistlikku demokraatiat ja kommunistlikke parteisid.

Viimastel aastatel on RNSL aktiviseerinud oma tegevust Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika noorsooliikumises, kus Liidu positsioonid on kõige nõrgemad. Organiseeritakse seminare, õppesõite Lääne kapitalistlikesse maadesse, rahvusvahelisi laagreid, antakse välja eristipendiume. Loodetakse äsja vabanenud maade noorsoojuhtide kogenematusele, püütakse neid meelitada oma loosungitega näilisest vabadusest, klassisolidaarsusest, hirmutada «punase kolonialismiga» jne.

Vaatamata RNSL-i tegevuse oportunistlikule, sotsialismivastasele iseloomule, on olemas reaalne baas koostööks noorte sotsialistide organisatsioonidega, kelle liikmete hulgas on küllalt noori, kes siiralt usuvad sotsialismi. Sellepärast revideerivad paljud RNSL-i kuuluvad organisatsioonid oma positsioone, kritiseerivad juhtkonna antikommunistlikku kurssi, loovad kontakte ja teevad koostööd noorsooliikumise progressiivsete jõududega rahvuslikus ja rahvusvahelises mastaabis. Praegu on märgata pahempoolsete, RNSL-i mittekuuluvate sotsialistlike noorsoo-organisatsioonide mõju kasvu, mis veelgi suurendab Liidu juhtkonna parempoolse oportunistliku poliitika pankrotti. Enamuse reaktsioonilises juhtkonnas moodustavad Saksa DV, Skandinaaviamaade, Iisraeli ja emigrantlike organisatsioonide sotsiaaldemokraatlikud noorsooliidrid. Rahutust tekitab Liidu juhtkonnas see, et jõudu koguvad pahempoolsed sotsialistlikud noorsoo-organisatsioonid, keda toetavad arenevate maade noored. Argentiina, Belgia, Itaalia, Prantsusmaa jt. riikide sotsialistliku noorsooliikumise pahempoolne tiib astub välja RNSL-i poliitika radikaalse ümberkorraldamise eest kommunistliku noorsooga koostöö arendamise suunas.

RNSL-i kõrgemaks organiks on Sotsialistliku Noorsoo Rahvusvaheline Kongress, mis kutsutakse kokku kord 3 aasta jooksul. Kongresside vaheajal juhib Liitu Täitevkomitee, mille istungid toimuvad üks kord aastas, ja 13-liikmeline Büroo presidendi, asepresidendi ja peasekretäriga eesotsas.

Oma sissetulekud saab RNSL organisatsioonide liikmemaksudest. Liitu finantseerivad põhiliselt Saksa FV ja Skandinaaviamaade sot-

siaaldemokraatlikud parteid. On teada, et Liit saab abi ka segase päritoluga Noorsoo- ja Üliõpilasasjade Fondist.

RNSL-il on konsultatiivne staatus Sotsialistlikus Internatsionaalis ja Aasia Sotsialistlikus Konverentsis, samuti Euroopa Nõukogus, ÜRO Lastefondis, Toiduainete ja Põllumajanduse Organisatsioonis, Majandus- ja Sotsiaalnõukogus, UNESCO-s («B» kategooria). RNSL teeb koostööd Rahvusvahelise Vabade Ametiühingute Konverentsiga, Rahvusvahelise Üliõpilaskonverentsiga, Euroopa Majandusseltsiga ning Euroopa Söe- ja Teraseühinguga.

Ametlikel andmetel on RNSL-il 70 liikmesorganisatsiooni 50 maalt (umbes 2 miljonit liiget). Andmed pole aga päris usaldusväärsed, need avaldatakse tavaliselt liialdustega. RNSL annab välja «Sotsialistliku Noorsoo Ajakirja», bülletääni «RNSL-i Pressiteenistus».

Peakorter asub Viinis.

RAHVUSVAHELINE «PISTRIKE» LIIKUMINE moodustati 1947. aastal «Pistrike» Rahvusvahelise Sekretariaadi nime all Rahvusvahelise Sotsialistliku Haridusliikumise baasil, mis oli eksisteerinud juba 1924. aastast. Praeguse nimetuse sai 1953. aastal, kujutab endast rahvusvahelist haridusliku iseloomuga noorte organisatsiooni.

Põhikirja järgi on organisatsiooni eesmärgid: rahu ja sõpruse tugevdamine kogu maailmas, noorsoo kasvatamine rahu ja vastastikuse austuse vaimus, aktiivne osavõtt kultuuri arendamisest koostööst noorsoo-organisatsioonide vahel nii rahvuslikus kui ka rahvusvahelises ulatuses.

Kõrgeim juhtiv organ on Rahvusvaheline Konverents, mis toimub kord 3 aasta jooksul; see valib 7-liikmelise Rahvusvahelise Komitee ja presidendi. Igapäevast tööd juhib Sekretariaat. Peale selle tegutseb finantskomisjon. Liikmemaksuks on 1 Ühendriikide dollar igalt liikmelt.

«Pistrikud» organiseerivad perioodiliselt kohtumisi ja sõite, korraldavad iga-aastasi kursusi noorsoo-organisatsioonide juhtide ettevalmistamiseks, kursusi ja seminare kasvatusmeetodite uurimiseks. Kord 3 aasta jooksul toimub rahvusvaheline «Pistrike» laager.

«Pistrikud» teevad koostööd Nõukogude Liidu ja teiste sotsialismimaade noorsoo-organisatsioonidega, loovad sõprussidemeid erineva poliitilise ja ideoloogilise orientatsiooniga noortega, võtavad osa demokraatliku noorsoo rahvusvahelistest üritustest. Niisugustes küsimustes nagu Ida ja Lääne noorte vastastikused suhted, Saksa DV tunnustamine, võitlus noorte sotsiaalsete õiguste eest ja vabastusliikumiste toetamine, on «Pistrikud» demokraatlikule noorsooliikumisele lähedastel seisukohtadel.

«Pistrike» liikumisel on konsultatiivne staatus («B» kategooria) UNESCO juures; koos viimasega organiseerib koolivälist kasvatust. «Pistrikel» on liikmesorganisatsioonid 12 Lääne-Euroopa maal (Austrias, Belgias, Inglismaal, Taanis, Itaalias, Hollandis, Norras, Soomes, Saksa FV-s, Šveitsis, Rootsis, samuti Iisraelis). Liikumisse on tõmmatud umbes 150 000 inimest.

Antakse välja igakuist bülletääni ««Pistrike» Vaated» ja noorsoo kasvatamise aastaraamatut, samuti ettekandeid oma tegevusest, taskuteatmikke lastele, temaatilisi märkmikke, rahvusvahelisi noortekalendreid.

Ametlikud keeled on inglise, prantsuse, saksa ja norra keel.

Sekretariaat asub Viinis.

RAHVUSVAHELINE ÜLIÕPILASKONVERENTS (RÜK) moodustati 1950. aastal vastukaaluks Rahvusvahelisele Üliõpilasliidule. RÜK pidi üliõpilasi takistama aktiivselt sekkumast kaasaja põhiprobleemide lahendamisse apoliitilise loosungi «üliõpilane kui selline» abil. Ajab imperialismimeelset poliitikat, mis on vastuolus maailma üliõpilaskonna rõhuva enamuse huvidega, püüab igati säilitada lõhet rahvusvahelises üliõpilasliikumises, takistab üliõpilaste ühinemist võitluseks rahvusliku sõltumatuse, demokraatia ja progressi eest.

Juhtkond eitas visalt fakti, et RÜK on oma olemuselt organisatsioon ja nimetas selle «struktuuriks», millel ei olevat püsivat liikmeskonda. See andis juhtidele võimaluse moonutada konverentside otsuseid, takistamatult ajada oma reaktsioonilist lõhestuspoliitikat.

Rahvusvahelise üliõpilasliikumise progressiivne areng ja demokraatlike elementide võitlus organisatsiooni piires sundisid RÜK-i liidreid lahti ütlema «väljaspool poliitikat olemise» kontseptsioonist ja vastu võtma poliitilise iseloomuga resolutsioone. Ometi ei muutnud see organisatsiooni reaktsioonilist olemust, mis sai üha selgemaks enamikule rahvuslikest üliõpilasorganisatsioonidest. Paljude Aafrika, Aasia ja Ladina-Ameerika maade üliõpilasliidud ei tahtnud enam kaasa minna RÜK-i reaktsioonilise poliitikaga. Nad võtsid küll veel osa rahvusvahelistest konverentsidest, kuid arendasid samal ajal koostööd RÜL-iga, arvustades ja kritiseerides teravalt RÜK-i liidrite lõhestuspoliitikat.

Suutmata vastu seista progressiivsetele tendentsidele, tegid RÜK-i liidrid struktuurimuudatusi: RÜK muudeti tsentraliseeritud, kinniseks organisatsiooniks rangete vastuvõtutingimustega, mis lubasid ebasoovitavaid organisatsioone mitte vastu võtta; täidesaatvad organid said endale suured volitused.

Organisatsiooniliselt formuleeriti need muudatused XI rahvusvahelisel üliõpilaste konverentsil, mis toimus 22. juunist 1. juulini 1964.

aastal Christchurchis Uus-Meremaal. Muudatused võeti vastu paljude rahvuslike üliõpilasliitude esindajate puudumisel, kes moodustasid tegelikult demokraatliku vähemuse (Argentiina, Alžeeria, Belgia, Brasiilia, Kuuba, Dominikaani Vabariigi, Ekvadori, Salvadori, Prantsusmaa, Indoneesia, Maroko, Tuneesia, Peruu, Venetsueela, Jugoslaavia, Etioopia ja teiste maade üliõpilaste esindajad).

Igasuguste ettekäänete abil õnnestus tookord RÜK-ist isoleerida kolmandik üliõpilasorganisatsioone. See võimaldas takistamatult teha muudatusi üliõpilaskonna tõeliste huvide vastaselt.

Vastavalt konverentsil vastuvõetud põhikirjale võivad RÜK-i liikmeks olla organisatsioonid, kes tunnistavad põhikirja ning toetavad teda sõnades ja tegudes. RÜK-i põhikirjas loetletud ideaalideks on: vaba ülikool vabas ühiskonnas, poliitiline demokraatia, majanduslik ja ühiskondlik õiglus, rahu ja desarmeerimine, võitlus rõhumise kõikide vormide vastu, üliõpilaskonna side ühiskonnaga. Tegelikult on see ainult suitsukate RÜK-i muutumatult imperialistlikule olemusele.

Põhikiri annab tendentsliku definitsiooni imperialismile kui nähtusele, mis väljendub mitmesugustes vormides ja mida ei saavat vaadelda kui ainult teatud majandusliku süsteemi või teatud ideoloogia väljendust. Samasugused tendentslikud definitsioonid antakse kolonialismile, neokolonialismile, diktatuurile ja rassismile. Põhikiri ütleb, et rassism võib eksisteerida igas ühiskonnas, olenemata selle poliitilisest ja ühiskondlikust korrast, tema ideoloogiast ja majandusliku arengu tasemest.

Põhikirjas puudub täielikult imperialismi, kolonialismi, neokolonialismi ja fašismi hukkamõist, ei ole mingit üleskutset üliõpilaskonna ühinemisele nende nähtuste vastu. Põhikiri ei määra kindlaks RÜK-i konkreetset tegevust. See pole juhuslikkus, vaid ettekavatsetud katse varjata RÜK-i tegevuse tõelist iseloomu.

RÜK organiseerib igal aastal regionaalseid ja rahvuslikke seminare sellistes küsimustes nagu hariduse reform ja demokratiseerimine, kirjaoskamatus, üliõpilaste heaolu, üliõpilasajakirjandus, reisimine jne. Nendel üritustel püüavad RÜK-i liidrid vältida arutletavate küsimuste sügavat poliitilist ja sotsiaalset analüüsi, rõhutavad rohkem üliõpilaste juhtivat osa ühiskonnas, arutavad imperialistlikke ideid uue, vastutava klassi moodustamisest, kes peab seisma kogu poliitilise, majandusliku ja ühiskondliku elu eesotsas. Püüdes kunstlikult vähendada rahvusvahelise üliõpilasliikumise imperialismivastast, demokraatlikku, progressiivset iseloomu, nad mitte ainult ei organiseeri ise poliitilise iseloomuga suuri üliõpilasüritusi, vaid takistavad ka oma mõjualustel üliõpilasorganisatsioonidel osa võtta RÜL-i ja teiste progressiivsete üliõpilasorganisatsioonide poolt korraldatud üritustest. RÜK oli ja on avalikult vaenulikul positsioonil ülemaailmsete noorsoo- ja üliõpilas-

festivalide suhtes, RÜK-i delegatsioonid ei ole osa võtnud ülemaailmsetest noorsoo- ja üliõpilasfoorumitest.

Oma ürituste organiseerimisel ja igapäevases tegevuses sõltub RÜK täielikult monopolistlikust kapitalist. Pikema aja jooksul on RÜK-i põhiliseks sissetulekuallikaks olnud Luure Keskagentuuri abi. Luure Keskagentuuri rahad jõudsid RÜK-i kassasse mitmesuguste fondide kaudu, esmajärjekorras Sõltumatuse Fondist, Noorsoo- ja Üliõpilasasjade Fondist, San Jacinto Fondist jne.

On näiteks teada, et üksi aastatel 1962—1964 kindlustasid kaks viimast fondi 90% RÜK-i eelarvest (üldsummas 1 826 000 dollarit). On selge, et ilma sellise toetuseta poleks RÜK rahvusvaheline organisatsioon ega suudaks eksisteerida kauem kui mõni kuu. Vahendid, mis tulid LKA-lt, tulid kindla eesmärgiga. Neid kasutati luureandmete kogumiseks, üksikute üliõpilasliidrite äraostmiseks, lõhestustegevuseks rahvusvahelises demokraatlikus üliõpilasliikumises. RÜK toetab igati Ungari ja Kuuba kontrrevolutsionääre, püüdes esitada nende haledaid grupikesi Šveitsis ja Miamis (USA) rahvuslike üliõpilasorganisatsioonidena. Samal ajal keeldub RÜK andmast materiaalset abi nende maade üliõpilasorganisatsioonidele, kus võideldakse rahvusliku sõltumatuse eest, imperialistide ja kolonisaatorite vastu. Vaikides püüab RÜK mööda minna sellistest faktidest nagu Ameerika agressioon Vietnamis, Ameerika Ühendriikide ja teiste NATO liikmesriikide vahelesegamine suveräänsete riikide siseasjadesse, Iisraeli agressioon araabia rahvaste vastu, militarismi ja revanšismi taassünd Lääne-Saksamaal. RÜK-i üritustel võetakse vastu resolutsioone, mis laimavad Kuubat, Saksa DV-d, Ungarit, Nõukogude Liitu ja teisi sotsialistlikke maid. RÜK on püüdnud luua fraktsioonilisi üliõpilaste grupeeringuid Venetsueelas, Kongos, Kamerunis, Senegalis, Lõuna-Vietnamis, Jaapanis ja mujal.

Palju aastaid ignoreerisid RÜK-i liidrid Vaba Saksa Noorsoo ettepanekut, kes vastuseks laimule olukorra kohta Saksa DV-s palus saata mõlemasse Saksa riki RÜL-i ja RÜK-i ühendatud delegatsiooni noorte haridusprobleemide uurimiseks ning ühtlasi 1945. aasta Potsdami kokkulepete täitmise analüüsimiseks.

RÜK ignoreeris ka RÜL-i korduvaid ettepanekuid koostöö alustamiseks, takistades sellega maailma üliõpilaskonna rõhuva enamuse püüdu saavutada ühtsus rahvusvahelises üliõpilasliikumises.

Samal ajal on RÜK-il tihedad sidemed Ülemaailmse Noorsoo Assambleega ja Ülemaailmse Üliõpilaste-Kristlaste Föderatsiooniga.

Sidemete paljastamine Luure Keskagentuuri ja RÜK-i liidrite vahel 1967. aasta kevadel nõrgestas RÜK-i positsioone rahvusvahelises üliõpilasliikumises ja raskendas tema edasist lõhestustegevust. Paljud

rahvuslikud üliõpilasliidud revideerisid või revideerivad oma suhtumist RÜK-isse.

RÜK-i kõrgeimaks organiks on liikmesorganisatsioonide konverents, mis tuleb kokku iga poolteise aasta tagant. Konverents määrab organisatsiooni poliitika, kinnitab programmi, vaatab läbi finantsküsimused, ratifitseerib uute liikmete vastuvõtu. Konverents valib Vaatluskomitee, kes peab oma istungeid neli korda konverentside vaheaegadel, kontrollib Sekretariaadi ja teiste RÜK-i organite tööd, otsustab uute liikmete vastuvõtu, esitab ettekande järjekordsele konverentsile, kus koos Sekretariaadiga tegutseb juhtiva komiteena. Vaatluskomitee määrab finantskomisjoni, valib juurdlus- ja informatsioonikomisjoni, peasekretäri ja teised sekretärid, kes koos moodustavadki RÜK-i Sekretariaadi. Sekretariaati ei valita mitte liikmesorganisatsioone, vaid üksikisikuid «isiklike võimete ja RÜK-i printsiipidele andumuse järgi».

Formaalselt uurib juurdlus- ja informatsioonikomisjon üliõpilaste õiguste rikkumisi, tegelikult aga on RÜK-i tööriistaks suveräänsete organisatsioonide siseasjadesse vahelesegamisel.

Sekretariaat vastutab konverentside mandaadi ja resolutsioonide täitmise eest. Tal on õigus organiseerida üritusi, mis polnud enne programmis. Sekretariaadi juures töötab Rahvusvaheline Fond, mis korraldab üliõpilasdelegatsioonide vahetamist, jagab stipendiume ja annab tehnilist abi.

Liikmemaksud on niivõrd väikesed, et ei etenda olulist osa organisatsiooni eelarves, kuid samal ajal kasutatakse seda sanktsioonideks organisatsioonide suhtes, kel on materiaalseid raskusi, kuna maksude tasumatajätmine jätab organisatsiooni kaheks aastaks hääleõigusest ilma.

RÜK annab välja ajakirja «Üliõpilane» (inglise, prantsuse, hispaania, araabia ja portugali keeles), igakuist «Informatsioonilist Bülletääni», brošüüre kõrgema hariduse küsimustes, ülikoolide autonoomiast jne.

RÜK-i peakorter asub Leidenis (Holland).

RAHVUSVAHELINE ÜLIÕPILASLIIT (RÜL) tekkis üliõpilaste ühise fašismivastase võitluse baasil Teise maailmasõja aastail. Organisatsiooniliselt vormistati Liit 1946. aasta augustis I ülemaailmsel üliõpilaste kongressil Prahas. Sest ajast kasvavad pidevalt RÜL-i read ja autoriteet rahvusvahelises üliõpilasliikumises. Kui loomise momendil ühendas RÜL 35 rahvuslikku üliõpilasorganisatsiooni, siis praegu on tema ridades 87 ühingut, mis moodustab umbes kolmveerandi kõigist maailmas eksisteerivaist rahvuslikest üliõpilasorganisatsioonidest. Aastatel 1964—1968 võeti Liitu vastu 30 rahvuslikku üliõpilasliitu.

RÜL on olnud üliõpilaste solidaarsuskampaaniate initsiaatoriks. Teeb suurt tööd üliõpilaste mobiliseerimisel aktiivsele võitlusele rahu, rahuliku kooseksisteerimise, üldise ja täieliku desarmeerimise, tuumakatsetuste lõpetamise ja tuumarelva täieliku keelustamise, aatomivabade tsoonide loomise, Euroopa julgeoleku kindlustamise ja Saksamaa probleemi rahuliku lahendamise eest, militarismi ja revanšismi taassünni vastu, imperialismi agressiivse poliitika vastu. Tähtis koht Liidu töös kuulub sellistele küsimustele nagu hariduse reformid ja demokratiseerimine, üliõpilaste elu- ja õppimistingimuste parandamine, abi osutamine arengumaade üliõpilasorganisatsioonidele rahvusliku kaadri ettevalmistamisel, üliõpilaste kultuuri-, turismi- ja spordiküsimused jpm.

Nendes küsimustes toimuvad igal aastal RÜL-i vahetul osavõtul või toetusel rahvusvahelised, territoriaalsed ja rahvuslikud konverentsid, seminarid, kursused ja diskussioonid.

RÜL-i initsiativil loodi ja tegutses efektiivselt Alžeeria rahvale ja üliõpilastele solidaarsuse avaldamise rahvusvaheline komitee. Praegu mobiliseerib RÜL noorsugu osa võtma vahendite kogumisest Vietnami solidaarsuse fondi, paljastab Ameerika agressorite kuritegusid, nõuab tulevahetuse lõpetamist ja Ameerika Ühendrikide vägede väljaviimist Vietnamist. RÜL kuulutas välja ja toetab printsiipi, et solidaarsus Vietnami rahvaga on aususe kriteeriumiks üliõpilasorganisatsioonides.

Viimaste aastate jooksul on RÜL organiseerinud rea suuri üritusi. Rahvusvaheline seminar kolonialismi, neokolonialismi ja rassilise diskrimineerimise vastasest võitlusest Nigeerias, Pan-Aafrika üliõpilaskonverents Keenias, kampaaniad kirjaoskamatuse likvideerimiseks Tšiilis, Peruus, Boliivias, Brasiilias.

1967. aasta detsembris organiseeriti Kampalas (Uganda) RÜL-i abiga Ida-Aafrika seminar, kus arutati Aafrika ja ülemaailmse üliõpilasliikumise probleeme.

Üks suuremaid RÜL-i poolt organiseeritud üritusi oli 1968. a. märtsis Prahas toimunud solidaarsuse konverents Vietnamiga.

Igal aastal 10.—17. novembrini korraldab RÜL üliõpilaste rahu, rahvusliku sõltumatuse ja vabanemise eest võitlemise nädala, mis lõpeb rahvusvahelise üliõpilaspäevaga. Seda päeva tähistatakse 1939. aasta 17. novembri sündmuste mälestuseks Prahas, kui tšehhi üliõpilased astusid avalikult välja fašismi vastu.

Eelarvest ja oma liikmesorganisatsioonide kaudu osutab RÜL materiaalset abi nende maade üliõpilastele, kes võitlevad rahvusliku sõltumatuse eest: muretsetakse arstimeid, meditsiiniseadmeid, õppe- ja sporditarbeid, organiseeritakse haigete üliõpilaste ravimist sotsialistlike maade haiglates ja sanatooriumides. Igal aastal määrab RÜL umbes 350 stipendiumi nende maade üliõpilastele, kus on raskusi rahvusliku

kaadri ettevalmistamisega. Nende stipendiumidega õpib Euroopa sotsialismimaade kõrgemates õppeasutustes juba üle 2000 üliõpilase. RÜL on osutanud ja osutab abi Aafrika ja Ladina-Ameerika maade üliõpilasorganisatsioonidele kirjaoskamatuse likvideerimisel. RÜL-i toetusel organiseeritakse suviseid ja talviseid universiaade, rahvusvahelisi üliõpilaste maleturniire, rahvusvahelisi üliõpilaslaagreid; iga aasta novembris korraldatakse Prahas üliõpilaste rahvusvahelised võistlused võrkpallis. RÜL aitab rahvuslikel üliõpilasliitudel organiseerida turismi, viib igal aastal läbi rahvusvahelise konverentsi üliõpilasliikumisest, levitab üliõpilaste hulgas rahvusvahelisi üliõpilaspileteid, mis annavad õiguse sõita hinnaalandusega sotsialismimaade raudteel. RÜL toetab rahvuslike üliõpilasliitude poolt organiseeritud kultuurifestivale, seminare naabererialade üliõpilastele jne.

Peale ÜDNF-i teeb RÜL koostööd ka teiste rahvusvaheliste demokraatlike organisatsioonidega, nagu Ülemaailmne Ametiühingute Föderatsioon, Alaline Aasia ja Aafrika Rahvaste Solidaarsuse Organisatsioon, Ülemaailmne Rahunõukogu, Ülemaailmne Demokraatlik Naiste Föderatsioon, Demokraatlik Juristide Rahvusvaheline Assotsiatsioon jt., võtab osa nende organisatsioonide poolt organiseeritud üritustest. RÜL korraldab traditsioonilisi konsultatsioone kaasaja aktuaalsetes küsimustes Ülemaailmse Üliõpilaste-Kristlaste Föderatsiooniga, loob sidemeid rahvuslike üliõpilasliitudega, kes pole RÜL-i liikmed. Selles väljendub RÜL-i järjekindel, rahvusvahelise üliõpilasliikumise ühtsuse saavutamisele suunatud poliitika.

RÜL-i põhikiri võeti vastu asutamiskongressil 1946. aastal, VI kongressil Bagdadis (oktoober 1960) tehti selles rida muudatusi ja parandusi.

Põhikirja järgi on RÜL-i juhtivateks organiteks Kongress (tuleb kokku iga 2 aasta järel), Täitevkomitee (tuleb kokku 2 korda aastas) ja Sekretariaat (juhib Liidu tegevust kongresside ja Täitevkomitee istungite vaheaegadel), RÜL-i Sekretariaadi asukoht on Prahas.

Liidu sissetulekuteks on liikmemaksud ja teised RÜL-i tegevusega seotud allikad. RÜL annab välja kuukirja «Ülemaailmsed Üliõpilasuudised» (inglise, hispaania, prantsuse, saksa ja araabia keeles). Kord kvartalis ilmub ajakiri «Noorte Kino», bülletään «Sport», kaks korda kuus «Informatsiooniline Bülletään», peale selle brošüürid rahvusvahelise üliõpilasliikumise aktuaalsetest probleemidest, plakatid, lendlehed jne.

ÜLEMAAILMNE BOISKAUTIDE BÜROO (ÜBB) on kodanlike massiorganisatsioonide rahvusvaheline ühendus, mis on spetsialiseerunud poiste ja noormeeste koolivälisele kasvatamisele.

Skautide liikumine tekkis aastail 1907—1908 sõjaväestatud laste-organisatsioonide kujul, tingimustes, kui maailmasõjaks valmistuvad kapitalistlike maade valitsevad ringkonnad olid huvitatud militaristlike meeleolude levitamisest noorukite hulgas. Kasvava põlvkonna teadvuse militariseerimiseks kasutati ära laste loomulik püüd kollektiivsuse, isetegevuse, kehakultuuri ja liikumismängude poole vabas õhus, matkamisele ja reisimisele.

Rahvusvahelise skaudilikumise põhimõtted töötas välja lord Baden-Bawell, kes 1920. aasta oktoobris moodustas esimese rahvusvahelise skautide keskuse (esialgne nimetus Rahvusvaheline Luurajate Büroo, seejärel Rahvusvaheline Boiskautide Liikumise Kongress ning viimastel aastatel Rahvusvaheline Boiskautide Konverents). Praegust nimetust kannab organisatsioon 1961. aastast.

Organisatsiooni põhikiri ei piira skautluse sotsiaalset baasi mingi klassiga, ometi võtavad skaudiliikumisest osa põhiliselt valitseva klassi ja kodanliku intelligentsi lapsed. Põhikirja kohaselt peavad kõik Büroosse kuuluvad organisatsioonid igakülgselt arendama skaudiliikumist kogu maailmas, taotlema rahvuslike skaudiorganisatsioonide sidemete maksimaalset laiendamist, kasvatama lapsi sõpruse ja vendluse vaimus, olenemata nende rassilisest, rahvuslikust, religioossest või klassikalisest kuuluvusest. Kuigi ÜBB põhikiri kohustab skaute igakülgselt arendama ja tugevdama rahvusvahelist koostööd ning üksteise mõistmist, seisab suur osa Büroo juhtkonnast pidevate kontaktide ja koostöö vastu skautide ning sotsialismimaade laste-organisatsioonide vahel.

Organisatsioon teeb mitmekesist tööd: toimuvad rahvusvahelised konverentsid, kokkutulekud, laagrid, võistlused, osavõtt ÜRO poolt organiseeritud uurimistöödest, stipendiumide jagamine, kaadri ettevalmistamine jne.

Büroo kõrgeim juhtiv organ on Rahvusvaheline Konverents, mis toimub üks kord 2 aasta jooksul ja valib 12-liikmelise Rahvusvahelise Komitee (6 aastaks). Komitee määrab Büroo direktori. Organisatsioonilis-tehnilist tööd teevad Sekretariaat (10 liiget) ja spetsiaalsed alamkomiteed. ÜBB eelarve on umbes 45 000 dollarit. Liikmemaksu määr on 5 dollarit igalt tuhandelt liikmelt.

Bürool on konsultatiivne staatus ÜRO Lastefondi ja UNESCO juures, kellega teeb eriti aktiivselt koostööd ja organiseerib ühiseid üritusi, seisab Majandus- ja Sotsiaalnõukogu nimestikus. ÜRO-s on Bürool oma volinik. Büroo on füüsiliselt puudulike inimeste elule kohandamise võimalustest huvitatud rahvusvaheliste organisatsioonide konverentsi liige.

ÜBB ühendab rahvuslikke skautide organisatsioone, mille tööst võtab osa üle 10 miljoni lapse 87 maalt.
Iga kvartal annab Büroo välja oma bülletääni.
Peakorter asub Ottawas.

ÜLEMAAILMNE DEMOKRAATLIKU NOORSOO FÖDERATSIOON (ÜDNF) loodi 1945. aastal Londonis ülemaailmsel konverentsil, millest võttis osa 437 delegaati, kes esindasid 30 miljonit noormeest ja neidu 63 maalt.

ÜDNF on üks massilisemaid ja esinduslikumaid maailma noorsoo organisatsioone, kes ühendab erinevaid maid võitluses noorte majanduslike, sotsiaalsete ja poliitiliste huvide, rahvusliku vabaduse, rahu, demokraatia ja progressi eest.

10. novembrit — ÜDNF-i sünnipäeva — pühitsetakse igal aastal ülemaailmse noorsoopäevana.

ÜDNF-i loomine kinnitas paljude maade demokraatliku noorsoo ühtsust, mis oli saavutatud ühises võitluses fašismi vastu. ÜDNF-i põhiloosung «Noorus, ühine! Edasi jääva rahu eest!» vastab kogu maailma töötava noorsoo elulistele huvidele. Aga samal ülemaailmsel konverentsil nõudsid Ameerika Ühendriikide, Hollandi, Kanada ja Itaalia reaktsioonilised noorsooliidrid, et konverentsi dokumentides ei mainitaks fašismi, poliitikat ega tegevusühtsuse vajadust. Imperialistlik ja parempoolne oportunistlik agentuur lavastas ÜDNF-i lagunemise, rea kodanlike organisatsioonide väljaastumise Föderatsioonist ja reaktsiooniliste, ÜDNF-i vastaste rahvusvaheliste noorsooühingute, näiteks Ülemaailmne Noorsoo Assamblee (ÜNA) jt. moodustamise.

Ometi ei õnnestunud rahvusvahelisel reaktsioonil desorganiseerida või isoleerida ÜDNF-i demokraatliku noorsoo laiadest massidest. ÜDNF-i ridades on umbes 200 mitmesugust rahvuslikku noorsooorganisatsiooni 96 riigist.

ÜDNF-i üritustest võtavad üha akiivsemalt osa paljud noorsooorganisatsioonid, kes vormiliselt ei kuulugi Föderatsiooni, näiteks Alžeeria, Argentiina, Ginea, India, Kolumbia, Kongo, Mali, Maroko, ÜAV, Togo, Tšiili jt. noorsooühingud. Seega on ÜDNF ainsaks organisatsiooniks rahvusvahelise noorsooliikumise ajaloos, mis ühendab erineva poliitilise orientatsiooni (kommunistid, sotsialistid, radikaalid, natsionaaldemokraadid) ja erineva usutunnistusega (kristlased, muhameedlased, budistid) noori.

ÜDNF-i kõrgeim organ on Assamblee, mis tuleb kokku iga 3 aasta järel. Assamblee teeb kokkuvõtteid Föderatsiooni tegevusest möödunud 3 aasta jooksul, määrab edasise tegevuse programmi, teeb vajaduse korral muudatusi põhikirjas, valib Täitevkomitee, kelle istun-

gid toimuvad kord aastas, ja alaliselt tegutseva organi — Büroo. Büroo kindlustab Assamblee ja Täitevkomitee otsuste täitmist, peab sidet liikmesorganisatsioonidega, juhib komisjone ja osakondi. Büroosse kuuluvad president, asepresident, peasekretär, peasekretäri asetäitjad, laekur ja sekretärid. Nõukogude noorsoo-organisatsioonidele kuulub asepresidendi koht.

ÜDNF-il on oma spetsialiseeritud organid:

Rahvusvaheline Turismi ja Noorte Vahetamise Büroo (BITEJ) — koordineerib turistide vahetamist rahvuslike noorsooühingute vahel, soodustab liikmesorganisatsioonide initsiatiivi turismi ja vabatahtliku töö alal; organiseerib rahvusvahelisi vabatahtliku töö laagreid ja juhib vabatahtliku töö liikumist demokraatliku noorsoo hulgas, kes on ühinenud ÜDNF-i.

Rahvusvaheline Laste ja Noorukite Töökomitee (CIMEA) — juhib rahvusvahelist laste demokraatlikku liikumist, ühendab erinevaid laste- ja pioneeriorganisatsioone, organiseerib rahvusvahelisi lastelaagreid, korraldab seminare ja õppesõite ühiskondlike instituutide juhtidele, kes lastega töötavad jms.

Rahvusvaheline Noorte Spordikomitee (CIS) on spetsialiseerunud massispordi arendamisele eelkõige töötava noorsoo hulgas.

ÜDNF-i juures töötavad veel spetsiaalne Noorsooõiguste Osakond ja Kultuuribüroo.

Asutaval konverentsil Londonis võeti vastu põhikiri ja «Noorte Tõotus». Tõotuses väljendub noore põlvkonna otsustavus saavutada kindla rahu ja õiglase maailma nimel noorte ühtsus, arvestamata nende rassi, nahavärvust, rahvust, religioosseid ja poliitilisi veendumusi, hävitada kõik fašismi jäänused maailmas, likvideerida noorte töötus ja viletsus, võidelda noorte poliitiliste, sotsiaalsete ja majanduslike õiguste eest.

Föderatsioon oli Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika võitleva noorsoo heaks korraldatud võimsate solidaarsus-, materiaalse ja moraalse toetuse kampaaniate initsiaator ja aktiivne osavõtja.

ÜDNF-i initsiatiivil pühitseb kogu maailma demokraatlik noorsugu iga aasta 24. aprillil Bandungi konverentsi aastapäeva kui rahvusvahelist noorsoo solidaarsuse päeva. Praktilise abi osutamiseks rasketes tingimustes töötavatele noorsoo-organisatsioonidele loodi ÜDNF-i juures Rahvusvaheline Solidaarsuse Fond.

Solidaarsuse avaldamise praktilistest abinõudest võib nimetada 1966. aastal Tansaanias toimunud noorte rahvusvahelist rassismivastast kongressi ja 1967. aastal Gineas organiseeritud Portugali kolo-

nialismi vastast rahvusvahelist noorte solidaarsuskonverentsi Aafrika rahvastega.

Föderatsioon tugevdab sidemeid araabia maade noortega, toetab neid võitluses imperialistide salasepitsustega Lähis-Idas. 1967. aasta mais toimus Kairos rahvusvaheline seminar noorte võitlusest agressiivsete sõjaliste paktide ja välismaiste sõjaväebaaside vastu. Seoses Iisraeli uue agressiooniga araabia maade vastu kutsus ÜDNF 1967. aasta juunis Berliinis kokku oma Täitevkomitee erakorralise istungi, kus mõisteti otsustavalt hukka Iisrael ja tema imperialistidest kaitsjad.

1968. aasta mais toimus ÜDNF-i programmi alusel Montevideos Ladina-Ameerika noorte tööliste kohtumine. Sellest võtsid osa 11 riigi noorte tööliste esindajad. Sellel kohtumisel võeti vastu väga tähtsad dokumendid, nagu «Ladina-Ameerika Töötava Noorsoo Õiguste Harta», resolutsioonid solidaarsuse väljendamiseks vietnami rahva ja poliitiliste vangidega, IX ülemaailmsest festivalist jt.

Föderatsioon mobiliseerib avalikku arvamust fašistliku diktatuuri vastu Kreekas, reaktsiooni ja fašismi vastu Hispaanias, Portugalis ja teistes maades.

Praegusel momendil kuulub keskne koht Föderatsiooni tegevuses solidaarsusele kangelasliku vietnami rahva ja noortega.

Paljude aastate jooksul, väljendades maailma eesrindliku noorsoo tahet, on ÜDNF välja astunud Indo-Hiina rahvaste kaitseks, kes võitlevad imperialismi vastu, rahvusliku vabanemise eest. Seepärast on iseloomulik, et esimene ÜDNF-i delegatsioon saadeti 1947. aasta algul Kagu-Aasiasse. Ka järgnevatel aastatel on Föderatsioon avaldanud solidaarsust Vietnami, Birma, Laose ja Kambodža rahvale ja noortele. ÜDNF-i juures loodi rahvusvaheline solidaarsuse komitee Lõuna-Vietnami rahva ja noortega. Paljud ÜDNF-i liikmed koguvad vahendeid Solidaarsuse Fondi, muretsevad ja saadavad Vietnami arstimeid, toiduaineid, riideid jne. Suure ühiskondliku vastukaja leidis Itaalia Kommunistliku Noorsoo ettepanek luua noorte jõududega rahvusvaheline haigla Vietnami patriootidele, Prantsuse progressiivsete noorte kampaania «Dollar Vietnami heaks», ÜDNF-i «solidaarsuse karavan», mis suundub paljudesse maadesse vennaliku toetuse demonstreerimiseks võitlevale Vietnamile. 1966. ja 1967. aastal külastasid Vietnami Demokraatlikku Vabariiki ÜDNF-i ametlikud delegatsioonid ja väljendasid Vietnami noortele oma toetust ja solidaarsust. 1968. aasta veebruaris Budapestis toimunud ÜDNF-i Täitevkomitee erakorralisel istungil töötati välja uus programm maailma demokraatliku noorsoo solidaarsuse tugevdamiseks Vietnamiga.

ÜDNF annab tunduva panuse noorsoo võitlusesse demokraatlike vabaduste eest koostöös progressiivsete ametiühingutega.

Küsimused noorsoo mobiliseerimisest aktiivsele võitlusele rahu, rahvusliku sõltumatuse, demokraatia, noorte õiguste ja ühiskondliku progressi eest olid kesksel kohal kõikidel ÜDNF-i assambleedel. ÜDNF-i viimased assambleed toimusid Varssavis (1962) ja Sofias (1966). Sofia assamblee kiitis üksmeelselt heaks Föderatsiooni poliitilise joone, andis otsustava vastulöögi hiina lõhestajatele ja nende käsilastele, määras kindlaks ÜDNF-i ülesanded lähemateks aastateks.

Esimesena kõigist rahvusvahelistest noorsoo-organisatsioonidest toetas ÜDNF Noorsoo ja Üliõpilaste Ülemaailmset Foorumit 1961. aastal (Moskvas) ja Ülemaailmset Solidaarsuse Foorumit 1964. aastal (Moskvas), võttis aktiivselt osa nende organiseerimisest. ÜDNF-i ajalooga on tihedalt seotud festivaliliikumise — kõige laiema ja massilisema nähtuse ajalugu demokraatliku noorsoo elus. Ülemaailmsete noorsoo- ja üliõpilasfestivalide idee sündis üheaegselt ÜDNF-i loomisega. Algusest peale on ÜDNF festivalide aktiivseim initsiaator ja organisaator.

1947. aastal kogunesid Prahasse I Ülemaailmsele noorsoo- ja üliõpilasfestivalile neiud ja noormehed 72 maalt. Veel polnud paranenud Teise maailmasõja haavad. Noorsugu, näinud ja mõistnud, kui palju muret ja kannatusi tõi rahvaile sõda, otsustas ühendada kõik jõud, et ära hoida uut verevalamist. Kogu maailma neiud ja noormehed toetasid üleskutset kõikide sõjavastaste jõudude ühendamiseks.

1949. aastal püüdsid Ungari pealinna Budapesti pääseda tuhanded noored. Rahu ja demokraatia vaenlased tegid tõsiseid jõupingutusi, et nurja ajada II ülemaailmset festivali. Paljudel Ladina-Ameerika ja koloniaalmaade delegaatidel takistasid festivalile sõitu repressioonid ja jälitamised. Itaalia noored ei saanud viisasid. Kuid mingid jõud ei suutnud nurja ajada maailma noorte kohtumist. Kaks nädalat pidasid 82 maa noored oma pidu linnas, mida nimetatakse Doonau pärliks. Noored tõotasid lõpuni võidelda rahu ja õnne eest.

Berliini festival toimus 1951. aastal, mil eriti teravnes imperialistide poolt vallapäästetud «külm sõda». Korea patrioodid pidasid raskeid lahinguid ameeriklastest anastajate vastu. Vietnami patrioodid võitlesid prantsuse kolonisaatoritega. Kõikides maades organiseerisid hea tahte inimesed allkirjade kogumist Ülemaailmse Rahunõukogu üleskutsele uue sõja vallapäästmise vastu.

Kuid oma ulatuse poolest ületas see festival kõik eelmised. Berliini saabusid 26 000 neidu ja noormeest 104 maalt.

Esmakordselt võtsid festivalist osa Hiina RV, Jaapani, Tai, Tšiili ja rea teiste maade noored.

Erakordselt rõõmuküllane ja pidulik oli IV ülemaailmne festival Bukarestis, kuhu sõitis kokku üle 30 000 noore 111 maalt. Bukaresti kohtumisest osavõtjad tajusid eriti selgelt, milline jõud peitub rahvaste rahuliikumises: mõni päev enne festivali avamist, juulis 1953 saavutati ülemaailmse tähtsusega võit — lõpetati sõda Koreas. «Läbirääkimised võitku jõupoliitika!» ja «Tutvuselt — sõprusele» — need loosungid võitsid kõikide festivalist osavõtjate lugupidamise.

V festivalile Varssavisse saabus 31 000 delegaati 114 maalt: nad esindasid rohkem kui 500 erinevat noorsoo-organisatsiooni.

V ülemaailmsel festivalil 1955. aastal oli tunda mõningast rahvusvahelise pinge lõdvenemist. Vaimustusega võtsid noored vastu nelja suurriigi riigipeade Genfi nõupidamise otsused. Esitati üleskutse Prantsusmaa, Inglismaa, Nõukogude Liidu, Ameerika Ühendriikide ja Hiina Rahvavabariigi noorsoo-organisatsioonidele, noormeestele ja neidudele, et nad püüaksid oma valitsuselt saavutada relvastumise vähendamist ja aatomirelva keelamist, kollektiivse julgeoleku süsteemi loomist, Saksamaa ühendamist rahulikel, demokraatlikel alustel, kõikide vaidlusaluste rahvusvaheliste probleemide lahendamist läbirääkimiste teel.

6. augustil 1955. aastal, Hirošima aatomiplahvatuse 10. aastapäeval väljendasid noored Varssavi miitingul poolehoidu Ülemaailmse Rahunõukogu Viini üleskutsele ja saatsid tervituse samal ajal Jaapanis toimunud aatomisõjavastasele konverentsile.

1957. aasta suvel Moskvas toimunud VI ülemaailmne noorsoo- ja üliõpilaste festival kujunes maailma noorsoo grandioosseks manifestatsiooniks. Huvi VI ülemaailmse festivali vastu oli niivõrd suur, et kehtestatud esindusnormid jäid paljudele maadele väikseks. Argentiinas ja Indias laekus igale kohale 100 avaldust. Rahvusvaheline ettevalmistuskomitee oli sunnitud suurendama delegaatide üldarvu 34 000-le.

Festivalist võttis osa noormehi ja tütarlapsi 131 maalt. Üle tuhande rahvusliku, noorsoo-, üliõpilas-, ametiühingu-, spordi- ja religioosse organisatsiooni saatis oma esindajad Moskvasse. VI ülemaailmset festivali toetas 22 rahvusvahelist organisatsiooni.

Paljude maade noored pidid visalt võitlema õiguse eest oma delegaate Moskvasse saata. Korraldati protestidemonstratsioone võimude omavoli vastu, kes keeldusid delegaatidele välispasse andmast. Festivaliks valmistuvatele noorsoo-organisatsioonidele kuuluvaid ruume

tuli kaitsta politsei äkkrünnakute eest. Oli vaja ümber lükata laim, mida levitas kodanlik ajakirjandus, nimetades Moskva festivali «kommunistliku propaganda ürituseks».

Laimujutud ei aidanud. Festivalile tulid inimesed kõige erinevamate vaadete, veendumuste ja usuliste tõekspidamistega. Peale delegaatide sõitis Moskvasse 450 väljapaistvat riigitegelast, teadlast ja kunstnikku paljudest maadest.

1959. aasta suvel toimus VII ülemaailmne noorsoo- ja üliõpilasfestival Austria pealinnas Viinis — esmakordselt kapitalistlikul maal. Kuni selle kohtumiseni põhjendasid vaenlased festivali edu sellega, et need toimusid sotsialistlikes maades. VII festivali õnnestumine kapitalistlikus Austrias ja festivali vastaste lüüasaamine, kes olid 6000 oma pooldajat kokku kutsunud ja 100 miljonit šillingit tuulde visanud, tõestasid veel kord, et festivalide edu tagatiseks on nende sügavalt humaanne põhimõte: rahu, sõprus ja solidaarsus rahvaste vahel.

Kõik ettevalmistusega seotud praktilised ja organisatsioonilised küsimused lahendas Rahvusvahelise Ettevalmistuskomitee Alaline Komisjon, kuhu kuulusid 25 maa noorte esindajad, samuti ka ÜDNF ja RÜL. Viinis asuv Alalise Komisjoni peakorter pidas regulaarset sidet ettevalmistuskomisjonidega peaaegu 100 maalt. Sellistes maades nagu Prantsusmaa, Argentiina, Iraak jt. valmistusid festivaliks kõik noorteorganisatsioonid ühiselt.

Viini festivaliks valmistusid rohkem kui 1200 poliitilist, religioosset, kultuurilist või spordi-noorsoo-organisatsiooni. Huvitav on märkida, et Varssavi festivali puhul oli see arv 800, Moskva puhul üle 1000.

Viini kogunes üle 18 000 noormehe ja neiu 112 maalt, sealhulgas üle 1500 delegaadi Aasia maadest, 1300 Ladina-Ameerika maadest, üle 1000 noore aafriklase, 1100 araabia noorte esindajat.

Noorte järgmise kohtumise paigaks valiti Helsingi. Ettevalmistustöö VIII festivaliks omandas algusest peale enneolematu ulatuse: 78 maal moodustati Rahvuslikud Ettevalmistuskomiteed. Paljudes maades loodi taolised komiteed suurte rahvuslike noorsooühingute kaasabil. Peale selle moodustati komiteed kõige erinevamate suundadega organisatsioonide esindajatest, näiteks Prantsusmaal ja Itaalias töötasid külg külje kõrval noored sotsialistid ja kommunistid, radikaalid ja vabariiklased.

Kevadel organiseeriti Soomes allkirjade kogumine «Maailma noorte tervitusele». Koguti pool miljonit allkirja. See on suur arv riigi kohta, kus elab 4,5 miljonit inimest.

Helsingi festivalil said Aasia, Aafrika ja Ladina-Ameerika noored

esmakordselt täies ulatuses näidata end kui võimsat ja autoriteetset osa demokraatlikus imperialismivastases noorsooliikumises. Nii näiteks saabusid täievolilised delegatsioonid 33 Aafrika maalt, milledest paljusid juhtisid valitsuse liikmed.

Festivalist võttis osa 1500 organisatsiooni. Peab märkima ka rahvuslike üliõpilasorganisatsioonide massilist osavõttu. Samal ajal kui VII festivalil Viinis olid esindatud 50 rahvuslikku üliõpilasorganisatsiooni, oli neid Helsingis juba 76, s. o. 80 protsenti kõigist olemasolevatest organisatsioonidest.

Kõigist massiüritustest osavõtjate üldarv VIII festivalil ulatus 360 000-ni.

10 festivalipäeva kinnitasid, et VIII ülemaailmne noorte kohtumine oli kõige mitmekülgsem kõigist noorte kohtumistest, mis üldse on toimunud. Festivali edu määrasid peamised faktorid: noorte üha kasvav püüd ühinemisele ja aktiivsele tegevusele rahu heaks ja samuti arusaamine, et sellise püüde teostamise kõige sobivam vorm on festival. VIII festival näitas, et sellised meeleolud süvenevad isegi katoliiklikes ja sotsiaaldemokraatlikes organisatsioonides. Veenev näide: VIII festivali ettevalmistamisest ja läbiviimisest võttis osa rida katoliiklikke ja sotsialistlikke noorsooühinguid Ladina-Ameerika maadest, Itaaliast, Hollandist. Seni need organisatsioonid olid kas erapooletud või asusid festivalivastaste leeris.

Bulgaaria pealinna Sofiasse kogunes 130 erineva noorsoo-organisatsiooni 15 000 delegaati, ligi 10 000 turisti, palju külalisi ja ajakirjanikke.

Rahvusvaheline Ettevalmistuskomitee ja Bulgaaria Rahvuslik Ettevalmistuskomitee hakkasid varakult festivaliks valmistuma. Dimitrovlik Kommunistlik Noorsooliit, kogu Bulgaaria noorus tegi kõik, et Sofia festival kujuneks noorsoo tõeliseks pidupäevaks. Moodustati festivali solidaarsusfond, kuhu anti hoogtööpäevakutel tehtud töö eest laekunud tasu.

IX festivalil lisandus traditsioonilisele deviisile «rahu ja sõprus» sõna «solidaarsus», mis on tänapäeva noortele nii südamelähedane. Eriti selgelt ilmnes noorte solidaarsus võitleva Vietnamiga. Keskseteks ettevõtmisteks kujunesid Vietnami päev ja rahvusliku sõltumatuse eest võitlevatele rahvastele solidaarsuse avaldamise päev. Kavas oli samuti foorum rahvusvahelise poliitilise olukorra küsimustes, kohtumised piirkondliku iseloomuga probleemide arutamiseks, seminarid ja konverents noorsoo õiguste küsimuses, noorsoo rahvusvahelisele koostööle ja solidaarsusele pühendatud kollokvium ja nn. vaba tribüün avalikuks ja otseseks mõttevahetuseks.

1950. aastani oli ÜDNF-il «B» kategooria konsultatiivne staatus

ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogus ja UNESCO-s (1952. aastani). «Külma sõja» pooldajate jõupingutuste tulemusena jäi ÜDNF ilma kõrgest staatusest ja viidi üle kategooriasse «C». Aeg on kinnitanud selle teguviisi mõttetust ja eelarvamuslikkust ning praegusel momendil on UNESCO-s kaalumisel ÜDNF-i varasema staatuse taastamine.

ÜDNF on Ülemaailmse Mittevalitsuslike Organisatsioonide Konverentsi konsultatiivse staatusega liige, teeb aktiivselt koostööd Rahvusvahelise Vabatahtliku Teenistuse (rahvusvaheline vabatahtliku töö liikumine) Koordinatsioonikomiteega, Ülemaailmse Ametiühingute Föderatsiooniga, Ülemaailmse Rahunõukoguga, Demokraatlike Juristide Rahvusvahelise Assotsiatsiooniga, Rahvusvahelise Ajakirjanike Organisatsiooniga, Pan-Aafrika Noorsooliikumise ja teiste rahvusvaheliste ning piirkondlike organisatsioonidega.

ÜDNF-i eelarve moodustub liikmesorganisatsioonide vabatahtlikest maksudest.

Alguses kuulusid ÜDNF-i 60 maa noorsoo-organisatsioonid. Praegu on ÜDNF-i liikmeks umbes 200 mitmesugust rahvuslikku noorsoo-organisatsiooni 96 riigist (esindavad rohkem kui 100 miljonit noort).

ÜDNF annab kolmes keeles välja ajakirja «Maailma Noorus» (ilmub kord kvartalis), ajalehte «ÜDNF-i Uudised», samuti bülletääne, brošüüre ja muid spetsiaalseid väljaandeid.

ÜDNF-i peakorter asub Budapestis.

ÜLEMAAILMNE FÖDERALISTLIKU NOORSOO-ORGANISATSIOON (ÜFNO) moodustati 1947. aastal Montreux' linnas Šveitsis. Kuni 1953. aastani nimetati seda Üliõpilaste-Föderalistide Ülemaailmseks Organisatsiooniks. ÜFNO on rahvusvaheline kodanlik-demokraatlik organisatsioon, mis kujutab endast liikumise «Üldise Ülemaailmse Föderatsiooni Eest» noortesektsiooni.

Teatavasti on föderalistliku liikumise aluseks utoopiline idee ülemaailmse valitsuse loomisest ja kõigi maailma maade ühendamisest föderatsiooniprintsiipidel, mida vaadatakse kui rahu säilitamise ainsat garantiid.

ÜFNO ametlikud eesmärgid: propageerida noorte hulgas ülemaailmse föderaalvalitsuse moodustamise ja ühtse ülemaailmse föderatsiooni ideed, igakülgse abi osutamine noorte föderalistide organisatsioonidele, liikumise «Üldise Ülemaailmse Föderatsiooni Eest» programmide populariseerimine, noorte föderalistliku liikumise levitamine kogu maailmas.

ÜFNO organiseerib seminare föderalismi probleemidest, diskus-

sioone, kirjalikku ja suulist arvamuste vahetamist rahvuslike ja rahvusvaheliste noorsoo- ja üliõpilasühingutega, kes on ilmutanud huvi föderalismi probleemide vastu. Toetab patsifistlikelt positsioonidelt maailma rahupüüdu, nõuab relvastuse ja relvastatud jõudude likvideerimist, praktilisi tegusid üldise ja täieliku desarmeerimise suunas. Ülemaailmse föderatsiooni prototüüpi näeb ÜRO-s.

Põhikirja järgi võib ÜFNO liikmeks olla nii kollektiiv kui ka üksikisik. ÜFNO kõrgeim organ on liikmesorganisatsioonide kongress. Rahvuslike liikmesorganisatsioonide esindajad ja kongressi poolt määratud isikud moodustavad Nõukogu, kes valib Täitevkomitee järgmises koosseisus: president, kuus asepresidenti, laekur ja peasekretär. Iga-aastane liikmemaks on 1 Ameerika Ühendriikide dollar igalt üksikliikmelt. ÜFNO tegevust toetab materiaalselt ka liikumine «Üldise Ülemaailmse Föderatsiooni Eest». Organisatsiooni kuulub umbes 20 000 noormeest ja neidu järgmistest maadest: Austraalia, Belgia, Inglismaa, Taani, India, Kanada, Kolumbia, Luksemburg, Maroko, Nigeeria, Holland, Norra, Sudaan, Ameerika Ühendriigid, Türgi, Filipiinid, Prantsusmaa, Saksa FV, Rootsi ja Jaapan.

Häälekandja on ajakiri «Ülemaailmne Föderalistlik Noorus».

Peakorter asub Amsterdamis.

ÜLEMAAILMNE NOORSOO ASSAMBLEE (ÜNA) on suurim rahvusvahelistest noorsoo-organisatsioonidest, kes teostab imperialismimeelset lõhestuspoliitikat noorsooliikumises. ÜNA kuulutati välja 1948. aasta rahvusvahelisel noorte konverentsil Londonis, ametlikuks sünnipäevaks loetakse 1949. aasta augustit, kui ÜNA I Nõukogu ratifitseeris Assamblee põhikirja. See juhtus pärast seda, kui mõned algul ÜDNF-i kuulunud Lääne noorsoo-organisatsioonid püüdsid muuta Föderatsiooni ideoloogilise ja poliitilise võitluse relvaks Nõukogude Liidu ja sotsialismimaade vastu. Ometi kukkus see katse läbi ja need organisatsioonid paljastati kui rahvusvahelise reaktsiooni teenrid. Pärast seda asutasid Ameerika Ühendriikide, Belgia, Inglismaa, Taani, Kanada, Hollandi, Prantsusmaa jt. kapitalistlike maade parempoolsed noorsooliidrid uue rahvusvahelise antidemokraatliku organisatsiooni ÜNA — vastukaaluks ÜDNF-ile.

Assamblee liikmeteks on nn. noorte rahvuslikud komiteed (või nõukogud), kes formaalselt on seatud kajastama oma maa noorsooliikumise põhisuundi. Kodanlik propaganda peab Assambleed ultrademokraatlikuks noorte esindusorganisatsiooniks, kes isegi ei nõua liikmetelt organisatsiooni otsuste täitmist, vaid annab lihtsalt erinevate vaadete ja veendumustega noortele võimaluse arvamusi vahetada. Tegelikult allub kogu ÜNA tegevus kapitalistlike riikide, eel-

kõige Ameerika Ühendriikide huvidele. Teatud osa ÜNA rahvuslikest komiteedest on kunstlikult loodud ja ei esinda tegelikult ühtki noorsoo-organisatsiooni, kui mitte arvestada väikest gruppi alalisi funktsionääre, kel pole elavat sidet noorte ega nende ühingutega. Viimastes ÜNA dokumentides loetletakse 55—57 maad, kelle rahvuslikud komiteed on Assamblee liikmed: Austraalia, Austria, Belgia, Elevandiluurannik, Inglismaa, Haiiti, Taani, Iisrael, India, Indoneesia, Malta, Paraguai, Peruu, Ameerika Ühendriigid, Trinidad ja Tobago, Türgi, Saksa FV, Jamaika, Jaapan jt., nende hulgas ka koloniaalses sõltuvuses olevad maad.

ÜNA kõrgeimaks organiks on Peaassamblee, mis kutsutakse kokku kord 2 aasta jooksul. Iga liikmesorganisatsioon saadab Assambleele delegatsiooni, kelle arvuline koosseis oleneb esindatava maa elanike arvust, kuid ei tohi ületada 16 inimest. Assamblee valib Täitevkomitee, mis koosneb presidendist, 3 asepresidendist, laekurist ja 13 liikmest, ja Sekretariaadi, kuhu kuulub peasekretär ja tema 2 asetäitjat. Täitevkomitee juhib Assamblee vaheaegadel ÜNA tööd 3 alamkomitee kaudu. Täitevkomitee tuleb kokku kord aastas presidendi, laekuri või vähemalt poolte liikmete nõudmisel. Sekretariaadil on täidesaatvad funktsioonid koosseisulise aparaadi töö juhtimisel ja kontrollimisel. ÜNA juhtivaks organiks Peaassamblee ja Täitevkomitee istungite vaheaegadel on Büroo, kuhu kuuluvad president, asepresident ja laekur.

ÜNA sissetulekud koosnevad formaalselt liikmemaksudest. Praktiliselt maksavad sellest põhisumma liikmesorganisatsioonid Ameerika Ühendriikidest ja Lääne-Euroopast. Peamiselt toimub ÜNA finantseerimine summadest, mis antakse Assambleele Ameerika Ühendriikide Riigidepartemangu soovitusel Ameerika monopolide mitmesugustest «heategevuslikest» fondidest.

Põhikirja järgi rajaneb ÜNA tegevus «Inimõiguste ülddeklaratsiooni» põhimõtetel ja ei piirdu mingi üksiku veendumuse või poliitilise suunaga. Ametlikult on ÜNA eesmärkideks soodustada üksteise mõistmist ja rahvusvahelist koostööd, uurida noorte vajadusi ja probleeme; populariseerida noorsoo-organisatsioonide tegevuse praktilist metoodikat; soodustada noorsooliikumise, esmajärjekorras vabatahtlike organisatsioonide arenemist; stimuleerida erinevate maade noorte kogemuste ja arvamuste vahetamist; tugevdada sidemeid rahvusvaheliste valitsus- ja ühiskondlike organisatsioonidega, kasvatada noortes vastutustunnet oma organisatsiooni ja kogu ühiskonna eest.

Tegelikult suunab ÜNA oma jõupingutused kodanliku ideoloogia levitamisele noorte hulgas, läänеriikide neokolonialismi poliitika propageerimisele Aasias, Aafrikas ja Ladina-Ameerikas, antikommunis-

mile ja rahvusvahelise demokraatliku noorsooliikumise ühtsuse õõnestamisele.

ÜNA teeb oma tööd seminaride, laagrite, külaskäikude vormis, omistades suurt tähtsust oma juhtkonna ringsõitudele teistes maades.

Jõudude vahekorra muutumise tulemusena sotsialismileeri kasuks ja antiimperialistliku liikumise kasvu mõjul on ÜNA tunduvalt muutnud oma poliitilist hoiakut. On aktiviseerinud tööd töölis- ja maanoorsoo hulgas. Kuid endiselt püüab ÜNA koondada noorsoo tähelepanu probleemide lahendamisele reformide teel.

Hoolimata Assamblee juhtkonna kavalusest tunnetab realiige ÜNA imperialismimeelset olemust üha selgemini. Oma deklaratsioonist hoolimata keeldub ÜNA kangekaelselt ulatuslikest kontaktidest ÜDNF-i ja sotsialismimaade noorsoo-organisatsioonidega. Assamblee ei võta osa demokraatliku noorsoo rahvusvahelistest üritustest ja püüab isegi segada nende läbiviimist (festivalivastased kampaaniad), ignoreerib üleskutseid Vietnami noorte ühiseks toetamiseks.

Kõik see viib ÜNA prestiiži langusele ja liikmete arvu vähenemisele. 1960. aastal astusid Assambleest välja suuremad ja mõjukamad Aafrika noorsoo-organisatsioonid, seejärel, 1964. aastal — 17 Ladina-Ameerika noorsooühingut. ÜNA kriisi süvendas veelgi 1967. aastal Ameerika Ühendriikide ajakirjanduses ilmunud teade Assamblee liidrite sidemetest Luure Keskagentuuriga.

ÜNA-l on konsultatiivne staatus ÜRO Lastefondis ja Euroopa Nõukogus.

Häälekandja: ajakiri «ÜNA Foorum». Keskstaap asub Brüsselis.

ÜLEMAAILMNE NOORTE KRISTLASTE ASSOTSIATSIOONIDE LIIT (ÜNKAL) loodi 1855. aastal Pariisis. Rajajateks olid Inglismaa, Belgia, Saksamaa, Hollandi, Ameerika Ühendriikide, Prantsusmaa, Šveitsi ja Šotimaa protestantlikud tegelased. ÜNKAL on vanim ja suurim rahvusvaheline konfessionaalne noorsoo-organisatsioon, kes teeb religioosset propagandat kodanliku ideoloogia kaitsmise, noorte poliitilisest elust ning klassivõitlusest eemalhoidmise eesmärgil.

Oma loomise päevast peale on organisatsioon võidelnud ateismi ja materialismiga, eesrindliku maailmavaate ja vabastusmeeleoludega noorte hulgas.

Juhtivat osa ÜNKAL-is etendab Ameerika Ühendriikide rahvuslik assotsiatsioon, kes määrab kogu Liidu tegevuse iseloomu ja suuna. Mõju poolest järgneb Saksa FV rahvuslik assotsiatsioon.

1955. aastast kehtiv põhikiri lähtub nn. Pariisi platvormi põhimõtetest, mis võeti vastu ülemaailmsel noorte kristlaste konverentsil. Need põhimõtted on: absoluutne ususallivus, teoloogilise tõe mitme-

tähenduslikkuse tunnistamine, religioosse moraali, kristliku maailmakäsituse ja ligimesearmastuse teooria levitamine. Põhikirja kohaselt on Liidu eesmärkideks Pariisi platvormi ellurakendamine; saavutada tõeline «ühtsus Kristuses» raskuste ületamise teel; abistada liikmeid ja koostöös olevaid organisatsioone nende programmide kohandamisel noorte elu- ja töötingimustele; ergutada uute töövormide otsimist ja juurutamist, õhutada kristlikele põhimõtetele rajanevat heategevust kogu maailmas; kasvatada noortes «läbitunnetatud usutunnet»; olla valmis stiihiliste hädade ja kriiside momentidel aitama noori, olenemata nende usutunnistusest, sotsiaalsest seisundist, poliitilistest või ideoloogilistest tõekspidamistest, rahvusest või rassist; soodustada ülemaailmse kiriku loomise üritust; arendada üksteise mõistmist, vastastikust austust ja koostööd nendega, kes soovivad ühineda Liiduga.

Algul oli ÜNKAL mõeldud eranditult protestantlikele noormeestele, nüüd aga soolisi ja usutunnistuslikke kitsendusi enam ei tunnistata. Sellise kursi teoreetiliseks põhjenduseks on doktriin «inimteadvuse totaalsest religioossusest», mille põhjal igasuguse ideoloogilise süsteemi, iga maailmavaate aluseks on religioosne algus, kuigi teadvuse vormid muutuvad konkreetsete sotsiaal-ajalooliste, majanduslike ja geoloogiliste olude tõttu. ÜNKAL näeb oma põhiülesannet selles, et aidata igal noorel inimesel avastada tema teadvuse religioosne alus ja selle üldine olemus. ÜNKAL-i praktilist tegevust iseloomustab meetodite diferentseeritus — arvestatakse noorte ealisi, rahvuslikke, sotsiaalseid, professionaalseid ja muid erinevusi. Konfessionaalseks propagandaks kasutatakse laialdaselt ajakirjandust, raadiot, televisiooni ja kino, igasuguseid laagreid, matku, kursusi, konverentse, seminare, kirikupühi ning heategevuslikke kampaaniaid.

ÜNKAL-i käsutuses on üle 50 000 raamatukogu, teaduslikud uuriskeskused, milledest tuntuim on ÜNKAL-i Instituut (Saksa FV). Liit praktiseerib ka delegatsioonide vahetamist teiste organisatsioonidega, õhutab noorte kristlaste liikumist arengumaades. ÜNKAL loob kontakte sotsialistlike maade noorsoo-organisatsioonidega.

Liidul on konsultatiivne staatus («B» kategooria) Majandus- ja Sotsiaalnõukogu, UNESCO, ÜRO Lastefondi juures. Peale selle on ta Ülemaailmse Kristliku Noorsoo Komisjoni liige ning on ametlikult esindatud Kirikute Välisasjade Komisjonis.

Liidu kõrgeim juhtiv organ on Ülemaailmne Nõukogu 112 liikmega, kelle määravad rahvuslikud assotsiatsioonid proportsionaalselt liikmete arvuga. Nõukogu kutsutakse kokku vajaduse korral, kuid mitte harvem kui kord nelja aasta jooksul. Nõukogu vaheaegadel juhib ÜNKAL-i tööd igal aastal kokkutulev Täitevkomitee, mis koosneb 30-st liikmest, kes määratakse suurimate rahvuslike organisatsioonide

poolt. Täitevkomitee määrab pidevalt töötava Presidendibüroo, mille koosseisu kuulub 16 liiget. ÜNKAL-i peaks on president, täielik võim kuulub aga faktiliselt peasekretärile, kes juhib Sekretariaati.

Liidu rahalised vahendid koosnevad liikmemaksudest. Organisatsiooni eelarvet ei avaldata.

ÜNKAL-i kuuluvad rahvuslikud assotsiatsioonid, aga ka üksikud territoriaalsed noorte kristlaste organisatsioonid. Üldse on ÜNKAL-il umbes 6 miljonit liiget. Tuleb silmas pidada, et Aasia ja Aafrika maade liikmete arv on umbkaudne. Peale selle on rohkem kui 30-l maal organisatsioone, kes teevad aktiivselt koostööd ÜNKAL-iga, on temast sõltuvad.

Liit annab välja illustreeritud ajakirja «Ülemaailmne Kommünikee».

Regionaalsed keskused: Aasias — Hongkongis, Ladina-Ameerikas — Montevideos. Peakorter asub Genfis.

ÜLEMAAILMNE NOORTE NAISTE KRISTLIK ASSOTSIATSIOON (ÜNNKA) moodustati 1894. aastal Londonis, et laiendada ja tugevdada protestantismi mõju neidude ja noorte naiste hulgas; suurimaid rahvusvahelisi konfessionaalseid organisatsioone, Ülemaailmse Noorte Kristlaste Assotsiatsioonide Liiduga analoogiline organisatsioon ja selle lähim partner.

Assotsiatsiooni ametlikud eesmärgid on järgmised: arendada üksteise mõistmist ja koostööd nii rahvuslikus kui rahvusvahelises plaanis, parandada sotsiaal-majanduslikke tingimusi, kaitsta inimõigusi, lapsi, laiendada sidemeid rahvusvaheliste ühingutega, aidata maksimaalselt kaasa naiste ja neidude ühendamisele üheks üldiseks ülemaailmseks sõprade ringiks, mis oleks rajatud kristliku ühtsuse põhimõtetele, kasvatada noorust religioosse moraali vaimus.

Kodanliku liberalismi positsioonidel olev ÜNNKA võitleb selle eest, et rahuldada noorte naiste sotsiaalseid ja majanduslikke nõudmisi: abielunaiste õigus tööle, diskrimineerimise kaotamine töötasus ja kutsealases ettevalmistuses, naise väärikust solvavate igandite likvideerimine jms.

ÜNNKA on korduvalt nõudnud rahvusvahelise pinge lõdvendamist ja tuumarelva keelamist.

Suur osa Assotsiatsiooni tööst kuulub heategevusele, kultuurilisele ja misjonitööle, laagrite, kursuste, seminaride ja kohtumiste organiseerimisele.

Oma tegevuses kasutab ÜNNKA ÜRO spetsialiseeritud organite võimalusi. Näiteks korraldab Assotsiatsioon seminare küsimustes, mis vastavad Majandus- ja Sotsiaalnõukogu ja Naiste Õiguste Komisjoni

programmile. ÜRO tegevuse tutvustamiseks oma töötajatele organiseerib igal aastal Genfis kolmekuulised kursused, korraldab seminare rahvuslike organisatsioonide juhtidele, saab stipendiume ja toetusi UNESCO-lt.

ÜNNKA-l on konsultatiivne staatus («B» kategooria) Majandus- ja Sotsiaalnõukogu, UNESCO, Toiduainete ja Põllumajanduse Organisatsiooni ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni juures, on ÜRO Lastefondi juurde kuuluva ühiskondlike organisatsioonide komitee liige, Vabatahtlike Agentuuride Rahvusvahelise Nõukogu liige, samuti Kristliku Noorsoo Rahvusvahelise Komisjoni ja Kirikute Välisasjade Komisjoni liige.

ÜNNKA liikmeteks on 65 maa rahvuslikud organisatsioonid.

Assotsiatsioon annab välja ajakirju «ÜNNKA Kuukiri», «ÜNNKA Tegudes», «Sotsiaalsed ja Rahvusvahelised Uudised», «Maailma Uudised» ja kord kahe aasta jooksul — «ÜNNKA Teatmikku».

ÜNNKA peakorter asub Genfis.

ÜLEMAAILMNE ÜLIÕPILASTE-KRISTLASTE FÖDERATSIOON (ÜÜKF) on üliõpilaste rahvusvaheline organisatsioon, moodustatud religioossete printsiipide järgi. ÜÜKF loodi 1895. aastal Rootsis Inglismaa, Saksamaa, Skandinaaviamaade, Ameerika Ühendriikide ja Kanada protestantlike üliõpilaste poolt, et avaldada vastupanu katoliku kiriku mõjule üliõpilaskonna hulgas.

ÜÜKF-i eesmärgid: üliõpilaste-kristlaste liikumise ühendamine kogu maailmas, kõikide maade üliõpilaste religioosseid tingimusi puudutava informatsiooni kogumine, üliõpilaste vaimuelu süvendamine, nende kaasatõmbamine «Kristuse riigi levitamisele kogu maailmas». ÜÜKF ergutab üliõpilasi misjonitööle, organiseerib rahvusvahelisi, territoriaalseid ja rahvuslikke seminare ja kohtumisi, mille eesmärgiks on kristliku õpetuse populariseerimine üliõpilaste ja keskkooliõpilaste hulgas, töötab välja meetodeid kiriku mõju suurendamiseks haridusele, osutab materiaalset abi üliõpilastele-kristlastele ja nende organisatsioonidele.

ÜÜKF-il on oma seisukohad üliõpilaste-kristlaste osavõtu kohta poliitilisest elust. Lähtudes sellest, et üliõpilaste osa poliitilises elus on kasvanud, ei kiida Föderatsioon heaks üliõpilaste passiivsust ja apaatiat poliitiliste küsimuste suhtes, peab konservatiivseks jumalasõna, mis kahtleb kristlaste poliitilise tegevuse efektiivsuses. ÜÜKF on esindatud Kirikute Välisasjade Komisjonis, tal on konsultatiivne staatus UNESCO-s. ÜÜKF-i kõrgeimaks organiks on Peakomitee (käib koos kord nelja aasta jooksul kõigi liikmesorganisatsioonide esindajate osavõtul), kes töötab välja organi-

satsiooni pealiini. Peakomitee valib Täitevkomitee (käib koos kord aastas), kes lahendab jooksvaid probleeme ja taktikalisi küsimusi. Täitevkomitee juures on komiteed koolide ja ülikoolide alal. Föderatsiooni igapäevase tööga tegeleb Sekretariaat.

Peamisteks väljaanneteks on kuukiri «Föderatsiooni Uudised» ja teooriaajakiri «Üliõpilaste Maailm».

Föderatsiooni peakorter asub Genfis.

SISUKORD

Saateks 5

AAFRIKA
Alžeeria 25
Etioopia 27
Ühinenud Araabia Vabariik 28

AASIA
Hiina 33
India 34
Jaapan 36
Korea Rahvademokraatlik Vabariik 40
Mongoolia 42
Türgi 45
Vietnami Demokraatlik Vabariik 47

AMEERIKA
Ameerika Ühendriigid 53
Argentiina 66
Brasiilia 68
Kanada 70
Kuuba 71
Mehhiko 73
Tšiili 75

AUSTRAALIA JA UUS-MEREMAA 77

EUROOPA
Albaania 83
Austria 84
Belgia 90
Bulgaaria 96
Hispaania 99
Holland 101

Inglismaa 104
Itaalia 109
Jugoslaavia 115
Kreeka 119
Luksemburg 122
Lääne-Berliin 124
Norra 126
Poola 128
Portugal 134
Prantsusmaa 136
Rootsi 141
Rumeenia 144
Saksa Demokraatlik Vabariik 146
Saksa Föderatiivne Vabariik 149
Soome 158
Šveits 162
Taani 165
Tšehhoslovakkia 168
Ungari 170

RAHVUSVAHELISED NOORSOO-ORGANISATSIOONID . . 174

ЗАРУБЕЖНЫЕ МОЛОДЕЖНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ. На эстонском языке. Издательство «Ээсти Раамат». Таллин, Пярнуское шоссе, 10. Toimetaja R. Rammus. Kunstiline toimetaja E. Järv. Tehniline toimetaja M. Rehema. Korrektorid E. Saag ja K. Roger. Laduda antud 15. V 1970. Trükkida antud 31. VIII 1970. Paber 70×108/32. Trükipaber nr. I — Ligatne Paberivabrik. Trükipoognaid 12,75. Tingtrükipoognaid 8,92. Arvestuspoognaid 11,23. Trükiarv 2500. Tellimise nr. 3024. Hans Heidemanni nimeline trükikoda. Tartu, Ülikooli 17/19. III. Hind 50 kop. 1—11—1.

50 kop.

A-
30848
77 570

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 00354752 0